

ANDRZEJ BETLEJ   ANNA MARKIEWICZ

PAŁAC W CUCUŁOWCACH

W ŚWIETLE INWENTARZA POŚMIERTNEGO
JERZEGO STANISŁAWA DZIEDUSZYCKIEGO
Z 1731 ROKU

KRAKÓW 2016

Copyright © by Andrzej Betlej and Anna Markiewicz
Copyright © by Wydawnictwo Attyka Kraków 2016

Recenzent
dr hab. Piotr Gryglewski

Wydawnictwo Attyka
ul. W. Żeleńskiego 29
31-353 Kraków
biuro@attyka.net.pl

Księgarnia internetowa
www.attyka.net.pl

All rights reserved.

Wszystkie prawa zastrzeżone. Żadna część tej publikacji nie może być powielana ani rozpowszechniana za pomocą urządzeń elektronicznych, mechanicznych, kopiujących, nagrywających i innych bez pisemnej zgody posiadacza praw autorskich.

Materiały do dziejów kultury i sztuki XVII i XVIII wieku, tom 1,
red. naukowa: Andrzej Betlej

Redakcja
Agata Dworzak

Korekta
Marta Kołpanowicz

ISBN 978-83-62139-91-7

W ostatnich latach znacznie rozwinęły się badania nad życiem codziennym i kulturą materialną epoki baroku, przyczyniając się do wzrostu zainteresowania ciekawym, a czasem niedocenianym typem źródła, jakim jest inwentarz. Rytm codziennego życia powodował, iż inwentarze były jedną z najczęściej spisywanych form dokumentów publicznych. Na ziemiach Rzeczypospolitej Obojga Narodów powstawały najróżniejsze typy i rodzaje inwentarzy, rejestrowano inwentarze mobiliów, szlachta oraz mieszczenie wraz z aktem ostatniej woli spisywali typowe inwentarze pośmiertne, notowano rejestry klejnotów, bogatych skarbców i wielkich bibliotek, inwentaryzowano dziś już utracone wyposażenie kresowych rezydencji szlachty i magnaterii. Inwentarze sporządzano, rejestrując spisy rzeczy wchodzących w skład ślubnej wyprawy, notowano zawartość podróży skrzyń i kufrów, wreszcie dokonywano spisu majątku po zmarłym krewnym. Spisywane w epoce nowożytnej inwentarze stanowią ważne źródło do badań nad życiem codziennym, kulturą, sztuką i mentalnością epoki baroku¹.

Doskonałym przykładem może być zachowany w zbiorach Centralnego Państwowego Archiwum Historycznego Ukrainy we Lwowie, pochodzący z ksiąg grodzkich żydaczowskich inwentarz pośmiertny Jerzego Stanisława Dzieduszyckiego z 1731 r., w którym znalazł się nieznany dotąd szerzej inwentarz pałacu w Cucułowcach. Inwentarz pałacu cucułowieckiego jest jednym z najciekawszych dokumentów doby staropolskiej, zarówno ze względu na postać samego budowniczego i właściciela – koniuszego koronnego, starosty żydaczowskiego Jerzego Stanisława Dzieduszyckiego, jak i ze względu na szczegółowy opis tej wyjątkowej w panoramie architektury ziem wschodnich dawnej Rzeczypospolitej budowli.

---

¹ Wśród bogatej literatury poświęconej zagadnieniu staropolskich inwentarzy, również inwentarzy pośmiertnych, warto wskazać cenne prace A. Pośpiecha: Pośpiech 1986; Pośpiech 1992a; Pośpiech 1992b; Pośpiech 2000; Pośpiech 2002; zob. również Gębarowicz 1973; Szyposz 1981; Gdański inwentarz 1984; Turnau 1987; Życiński 1990; Klonder 2000; Żerek-Kleszcz 2002; Augustyniak 2003; Dumanowski 2003; Główka, Klonder 2003; Wągner 2003; Danowska 2004; Główka 2004; Popiołek 2005; Danowska 2006; Dumanowski 2006a; Justyniarska-Chojak 2010.

Inwentarz pałacu w Cucułowcach został jednak tylko w niewielkim stopniu wykorzystany przez Maurycego Dzieduszyckiego w jego *Kronice domowej*². Opierając się na tej pracy, założenie cucułowckie opisał Roman Aftanazy³. Zajmujący się fundacjami artystycznymi Dzieduszyckiego Jerzy Kowalczyk nie dotarł do dokumentu, a swe rozważania oparł przede wszystkim na raptularzu i korespondencji Jerzego Stanisława Dzieduszyckiego, przechowywanych we wrocławskim Zakładzie Narodowym im. Ossolińskich⁴. Relikwiami św. Benedykta znajdującymi się w Cucułowcach zajęli się Ryszard Mączyński⁵. Fragment inwentarza został natomiast opublikowany przy okazji omawiania działalności fundacyjnej Jana Stanisława Jabłonowskiego⁶, wzmiankowano go również na marginesie rozważań poświęconych zagranicznej podróży Jerzego Stanisława Dzieduszyckiego⁷. Uwzględniła go także niedawno Urszula Paszkiewicz w spisie inwentarzy i katalogów bibliotecznych z ziem wschodnich Rzeczypospolitej⁸ oraz wspomniał Edward Różycki⁹.

Dopiero odnalezienie dokumentu, zachowanego w zbiorach Centralnego Państwowego Archiwum Historycznego we Lwowie¹⁰ oraz jego kopii w Centralnym Państwowym Archiwum Historycznym w Kijowie¹¹ pozwala na szersze konstatacje oraz znaczące uzupełnienia dotyczące zarówno tej niezwyklej budowli, jaką był pałac w Cucułowcach, oraz tamtejszego dworu artystycznego, jak i wykształcenia oraz formacji intelektualnej jego fundatora.

Jerzy Stanisław Dzieduszycki¹² (il. 1) herbu Sas (1670–1730) był synem wojewody podolskiego Franciszka¹³ i Zofii z Jabłonowskich, jednej z siostr hetmana Stanisława Jabłonowskiego¹⁴. Małżeństwo Dzieduszyckich doczekało się

---

² Dzieduszycki 1865. Dzieduszycki swe ustalenia opublikował najpierw w „Dodatku Tygodniowym przy Gazecie Lwowskiej”, nr 30, 28 VII 1860, s. 1–2. Poza inwentarzem Dzieduszycki wykorzystał przekazy z raptularza Jerzego Stanisława (ob. BZNO, sygn. rkps 9834/II – 9836/II) oraz opis Cucułowca znajdujący się w „Nowych Atenach” Benedykta Chmielowskiego (Chmielowski 1754, s. 301–302).

³ Aftanazy 1990, s. 285–286 (II wydanie: 1995, s. 287–288).

⁴ Kowalczyk 1993; dwa lata później Jerzy Kowalczyk opublikował jeden z rysunków z raptularza Dzieduszyckiego, przedstawiający ogród cucułowcki, określając go jako projekt autorstwa Filipa Pertego – zob. Kowalczyk 1995, s. 199, il. 38.

⁵ Mączyński 2001, s. 470–473.

⁶ Betlej 2010, s. 76.

⁷ Markiewicz 2011a, s. 238.

⁸ Paszkiewicz 2006, s. 56.

⁹ Różycki 2015, s. 111.

¹⁰ CPAH–Lw., sygn. 7/1/102, s. 145–264.

¹¹ CPAH–K., sygn. 256/1/728.

¹² Zob. Konopczyński 1948, s. 109–111; Dzieduszycki 1865, s. 120–203; Karolczak 2000, s. 28–30.

¹³ Piwarski 1948, s. 107–108.

¹⁴ Nowak 1962–1964, s. 232–239; Wagner 1997. Rodzeństwo musiało być bardzo ze sobą związane, po nagłej śmierci Zofii Dzieduszyckiej w 1695 r. Jan Stanisław Jabłonowski zapisał z żalem w swoim dzienniku: „[ciotka] umarła nagle, że dowiedzieliśmy się równo o śmierci i chorobie jej. Miała lat pięćdziesiąt trzy, dobrze młodsza od mojego ojca, a tak spojona sercem z nim, że nic w życiu milszego jedno nad drugiego nie miało”, Chomętowski 1865, s. 81.

sześciu córek i jedyne go syna, toteż młody wojewodziec podolski mógł liczyć na opiekę i względy ze strony hetmana. Jerzy Stanisław odebrał staranne wykształcenie, była to edukacja w lwowskim kolegium jezuitów, po której w 1691 r. wyruszył w podróż edukacyjną po Europie, typowy dla epoki baroku *grand tour*¹⁵. O dopełnienie wykształcenia swego siostrzeńca zadbał mający już spore doświadczenia związane z edukacją własnego potomstwa hetman Stanisław Jabłonowski. Młody wojewodziec podolski odwiedził kraje Europy Zachodniej, towarzysząc swemu kuzynowi, Stanisławowi Karolowi Jabłonowskiemu. Dwaj młodzi szlachcice wyruszyli nad Sekwanę pod opieką doświadczonego już guwenera, zasłużonego dla dworu Jabłonowskich, cześnika łatyckiego Szymona Ignacego Gutowskiego¹⁶. W XVII stuleciu zorganizowanie wielkiej, trwającej kilka lat podróży edukacyjnej było kosztownym przedsięwzięciem finansowym i wyzwaniem logistycznym. Zwykle w podróż na zachód Europy, do Paryża i Rzymu, nie wysyłano młodego szlachcica samego, lecz zapewniano mu towarzystwo braci lub zbliżonych wiekiem krewnych, starając się w ten sposób racjonalnie ograniczyć koszty wyprawy, a zarazem zapewnić młodzieńcowi nie-naganne towarzystwo. Tak było również w tym wypadku.

Zachowało się cenne źródło umożliwiające przynajmniej częściowe zrekonstruowanie przebiegu tej wyprawy – własnoręcznie spisany przez Jerzego Stanisława „Diariusz podróży po Europie w 1691 r.”¹⁷ Dziennik europejskiej podróży składa się z wyraźnie wydzielonych dwóch komponentów: pierwsza część obejmuje okres od wyjazdu z Rzeczypospolitej do przybycia nad Sekwanę; druga zawiera notatki z wycieczki po Niderlandach. Jerzy Dzieduszycki opuścił granice Rzeczypospolitej Obojga Narodów w maju 1691 r. i wyruszył w kierunku Francji. W stolicy nad Sekwaną pojawił się 28 lipca 1691 r. Niestety prowadzone przez niego zapiski urywają się zaraz po przybyciu do Paryża. Należy przypuszczać, iż jesienią 1691 r. syn i siostrzeniec hetmana Jabłonowskiego, zgodnie z założeniami opiekuna, podjęli naukę w paryskim kolegium jezuitów, Collège Louis-le-Grand¹⁸. Roczna przerwa w prowadzonych w dzienniku zapiskach nie pozwala niestety na dokładną rekonstrukcję

---

¹⁵ O zagranicznej podróży edukacyjnej Jerzego Stanisława Dzieduszyckiego zob. Markiewicz 2011a, s. 235–249; Markiewicz 2015; zob. również Kucharski 2013, s. 57, 130, 160, 166–167, 170.

¹⁶ Markiewicz 2011a, s. 81–86.

¹⁷ BN, sygn. 12 649 III. Edycję krytyczną diariusza przygotowuje Anna Markiewicz.

¹⁸ W latach 1684–1686 w tym paryskim kolegium naukę pobierali starsi synowie hetmana, Jan Stanisław i Aleksander Jan Jabłonowcy, zob. Markiewicz 2011a, s. 99–228. Francuski jezuita Philip Avril w wydanym w 1692 r. dziele zamieścił specjalną dedykację dla hetmana Jabłonowskiego, wspominał w niej z wdzięcznością edukację starszych synów hetmańskich w Collège Louis-le-Grand, pisał również o wysłaniu trzeciego syna i siostrzeńca do tegoż właśnie kolegium. Jezuita pisał: „Vous avez bien voulu cependant nous en faire honneur et pour nous marquer que vous etiez parfaitement content de nos soins, vous avez envoye dans le meme Collège le troisième de vos enfants et un de vos neveux”; Avril 1692.

pobytu wojewodzica podolskiego w Paryżu. Najprawdopodobniej – podobnie jak w przypadku innych młodych szlachciców i magnatów – czas wypełniały mu nauka w kolegium, zwiedzanie miasta oraz jego okolic, spotkania towarzyskie i odwiedziny na wersalskim dworze Ludwika XIV.

Drugą część własnoręcznych notatek Jerzego Dzieduszyckiego stanowi pisany po rocznej przerwie „Dyariusz holenderski”. W lipcu 1692 r. siostrzeniec hetmana Jabłonowskiego udał się wraz z kuzynem do Niderlandów, na teren, gdzie toczyła się wojna Francji z Ligą Augsburską. Młodzieniec miał więc sposobność do obserwowania organizacji obozów, przygotowań do operacji wojennych i działań podejmowanych przez wojska Ludwika XIV przeciwko armiom Rzeszy, Anglii i Niderlandów. Zorganizowana zgodnie z zaleceniem hetmana Jabłonowskiego wycieczka po Niderlandach oznaczała możliwość konfrontacji dotychczasowej – często czysto teoretycznej, pozyskanej z lektur oraz prywatnych lekcji – wiedzy z zakresu architektury militarnej z realnym stanem fortec oraz stosowanymi w praktyce taktykami oblężniczymi.

Jerzy Dzieduszycki wyjechał z Paryża 26 lipca 1692 r., już dwa dni później przybył wraz z towarzyszami podróży do Reims, gdzie zwiedził tamtejszą katedrę. Droga do Niderlandów wiodła przez twierdze Charleville i Charleroi do Namur, skąd młodzieńcy udali się dalej na północ i dotarli do położonego nad Mozą Liège. Kolejne etapy podróży młodych szlachciców to Maastricht, ‘s-Hertogenbosch, Rotterdam, Delft i Haga, gdzie ich uwagę zwróciły piękne domy i pałace, ratusz oraz pałac księcia orańskiego. Z Hagi popłynęli kanałami do Lejdy i Amsterdamu, skąd wyjechali 1 września 1692 r., kierując się drogą wodną, kanałami i rzeką, w kierunku Antwerpii; po drodze odwiedzili jeszcze Haarlem. Antwerpia na kartach polskich dzienników podróży to przede wszystkim liczne kościoły, podobnie wygląda relacja Jerzego Dzieduszyckiego, który pozostawił cenne opisy tamtejszych obiektów sakralnych. Kolejnymi miastami na trasie wojewodzica podolskiego były Mechelen, Bruksela i Lille. Stamtąd przez Tournai, Mons, Valenciennes i Cambrai kierował się już w stronę stolicy Francji. Ostatnie wzmiankowane przez niego miasto to Peronne – tu urywają się zapiski notowane na kartach diariusza.

Prowadzone w dzienniku relacje z podróży wyraźnie wskazują na dwa główne pola zainteresowań polskiego peregrynanta. Jednym z nich jest dziedzina sztuki i architektury. Jerzy Dzieduszycki zamieścił w swoim diariuszu dokładne i precyzyjne opisy licznych budowli sakralnych, architektury, rzeźby, a nawet kościelnych paramentów. W kręgu jego zainteresowań znalazła się również architektura wojskowa, wojewodziec podolski odnotowywał w swoim dzienniku liczne opisy fortyfikacji i związanych z nimi kwestii wojskowych.

Zawarte w dzienniku Jerzego Stanisława opisy zabytków sakralnych i świeckich znacznie wykraczają poza przeciętne relacje z podobnych młodzieńczych podróży edukacyjnych po Europie z II połowy XVII wieku. Brak właściwego

wykształcenia artystycznego rekompensowały w tym wypadku ogromna wrażliwość, erudycja oraz rozległa wiedza humanistyczna, pozwalające odczytywać w przestrzeni zwiedzanych obiektów liczne obrazy i symbole¹⁹. Ta pierwsza podróż zagraniczna, *grand tour*, oraz obcowanie z najwyższej klasy zabytkami całej Europy musiały wpłynąć na przyszłego właściciela Cucułowiec i jego zainteresowania. Wtedy też rozwijały się jego zamiłowania bibliofilskie – z zapisków prowadzonych w dzienniku podróży można wywnioskować, iż siostrzeniec hetmana Jabłonowskiego już w czasie młodzieńczej podróży nabywał i zbierał książki²⁰.

W 1716 r. jezuita Stefan Szczaniecki w dedykowanym Jerzemu Dzieduszyckiemu utworze, wspominając jego młodzieńcze peregrynacje do Niemiec, Francji i Włoch, pisał obrazowo: „[...] kiedyś do Alemanii jak drugi Druzus albo Germanicus, do Francji jako Herkules Gallicus, do Włoch jako Numa, albo Pompejusz zawitał”²¹. W zdaniu tym sporo barokowego oratorstwa, ale

---

¹⁹ Jako przykład można wspomnieć tu sporządzony przez Jerzego Dzieduszyckiego opis wnętrza katedry w Antwerpii: „Co zaś interna decora kościoła tego zaliczyć może, to tu w dalszym opisanu moim prosequor. Kościół jest wszystek w arkadach, dwa chóry mały i wielki, mający w wielkim chórze niemal wszystkie ołtarze, które są przy słupach arkad, są z genueńskiego zrobione marmuru, który jest czarny i biały, wkoło siebie albo z marmuru albo z drzewa ganki mające. Które są z marmuru są barzo wysokie, na dole pedestal gładki i dość wysoki mające, u góry zaś różne z białego marmuru figury, ordinarie jednak do historyjek obrazu akomodowane, jako to przed S. Michałem korony na mieczach, które także złożone na krzyż dzielą miecze, na inszych kupidyńkowie et sic de caeteris. Pomienione ołtarze najbarziej ta rekomenduje qualitas, iż z wdzięcznością złączone mają magnificencją. Co też we wszystkich ołtarzach marmurowych observantur ponieważ tamże jakom uważał wdzięczność jest aquisitia per novitatem novitas przez różną słupów całej fabryki figury i osób dyspozycją, wspaniałość zaś przez wysokie kolumny”, BN, sygn. 12 649 III, k. 77–77v. Również podczas pobytu w Antwerpii Jerzy Dzieduszycki podziwiał tamtejsze kunsztowne paramenty kościelne. Sporządzony przez niego opis to relacja zdecydowanie odbiegająca poziomem od podobnych notatek autorstwa młodych podróżników, wyjątkowa na tle innych XVII-wiecznych opisów powstałych w czasie podróży edukacyjnych. Antweperskie noty Jerzego Stanisława przypominają w tym miejscu inwentarz kościelny, sporządzony z prawdziwym znanstwem tematu. Wojewodzie podolski rejestrował nie tylko kosztowny przepych prezentowanego mu zbioru, w sporządzonych zapiskach widoczne jest żywe zainteresowanie rodzajem zastosowanych w hafcie technik artystycznych oraz znajomość wykorzystanych tkanin: „Apparat kościoła tamtego jest tak piękny, że go nie tylko nieudolnie opisać nie może pióro, ale też i największa wychwalić nie może fakundyja. Najpierwej są wielkie antepedia, które caedunt na baldachymy nad wielkim ołtarzem, te są barzo piękne przyozdobione. Między temi jest jedno czerwone [...] wielce pięknie w frukta i kwiaty haftowane, w środku miniaturę mające. Drugie na cytrynowym dnie srebrem haftowane, które było na kanonizacyjej świętego Borgiasza, tego brzegi dość szerokie są w frukta wielce pięknie kolorami haftowane, w środku jest imię Jezus. Trzecie jest na telecie białym złotem i jedwabiami w kwiaty haftowane brzegi mające, we środku między kwiatami ma imię Jezus. Czwarte jest aksamitne czarne, na tym są kwiaty tak zaś fazu białego dysponowane, jakoby były srybrem haftowane, ponieważ są wysoko zewnątrz napychane papirem, albo też wełną, gdziekolwiek są cienie albo dystynkcyje, tam wszędzie sznurki idą z jedwabiu białego i czarnego skręcone [...]”, BN, sygn. 12 649 III, k. 80–80v. Zob. również Markiewicz 2011a, s. 235–249; Markiewicz 2015.

²⁰ BN, sygn. 12 649 III, k. 65v.

²¹ Szczaniecki 1716, k. B.

wskazuje ono etapy peregrynacji Dzieduszyckiego i miejsca, które odwiedził. Zgodnie ze słowami jezuita, pod koniec podróży edukacyjnej Jerzy Dzieduszycki dotarł jeszcze do Włoch; nie wpisał się tam jednak do metryki państwowej²². W czerwcu 1694 r. wojewodzie podolski wraz ze swym kuzynem Stanisławem Karolem Jabłonowskim powrócili do Rzeczypospolitej²³.

Miesiąc po powrocie, 13 lipca 1694 r., Jerzy Stanisław otrzymał po ojcu przez cesję starostwo żydaczowskie²⁴, kilka lat później – urząd łowczego wielkiego koronnego (1703–1704), a w kwietniu 1704 r. został koniuszym wielkim koronnym; urząd ten sprawował do końca życia²⁵. Słynął jako wyśmienity mówca i erudyta, w 1697 r. wygłosił mowę w czasie powitania przybywającego do Rzeczypospolitej elekta saskiego. Już w 1716 r. jezuita Stefan Szczaniecki nazwał go polskim Hortensjuszem²⁶, a wiele lat później określenie to przejął Benedykt Chmielowski. Odbyta w młodości peregrynacja do Paryża nie była jedyną podróżą zagraniczną Jerzego Dzieduszyckiego. W 1698 r. został posłem Augusta II do Wiednia, Wenecji, Rzymu i innych dworów włoskich²⁷, w roku 1700, w otoczeniu Rafała Leszczyńskiego, wziął udział w poselstwie do Porty Otomańskiej²⁸. Niefortunna misja dyplomatyczna do Rzymu, zakończona chwilową niełaską ze strony Augusta II i wielkim zadłużeniem posła, z pewnością wpłynęła na jego wycofanie się z aktywnej działalności na polu polityki w trudnym okresie wojny północnej. Do końca życia Dzieduszycki pozostał koniuszym koronnym, odrzucając możliwość awansu na wyższe urzędy. Usunął się ze sceny politycznej i skupił na rozbudowie swojego schronienia – pałacu w Cucułowcach, wystawionego jedynie „sibi et Muisis”²⁹. Z pewnością można jednak mówić o wpływie podróży po Europie na kształtowanie się jego wrażliwości artystycznej. Wizyty w największych europejskich ośrodkach kultury pozwalały mu również na wzbogacanie własnej kolekcji dzieł sztuki i księgozbioru.

W roku 1703 Jerzy Dzieduszycki poślubił Mariannę Zamoyską, córkę podskarbiego koronnego Marcina Zamoyskiego i Anny z Glińskich; małżeństwo to pozostało bezdzietne. Zmarł 6 września 1730 r. we Lwowie³⁰, został

---

²² Tymczasem wiadomo, iż w kwietniu 1694 r. Karol Stanisław Jabłonowski przebywał we Włoszech; wpisał się do metryki nacji polskiej na uniwersytecie w Padwie, wraz z nim podpis złożył opiekun młodzieńców, Szymon Ignacy Gutowski, *Metryka Padwa*, s. 186, nr 2175 i 2176.

²³ Jan Stanisław Jabłonowski w swoim dzienniku pod datą 3 czerwca 1694 r. odnotował wzmiankę o przyjeździe Zofii Dzieduszyckiej oczekującej na powrót syna z zagranicy: „Jmość P. Ciotka z Sokołowa się wróciła na przyjazd swojego syna, którego się spodziewamy”; tydzień później, 11 czerwca tego roku, zapisał: „spotkałem JP. Ciotkę i z synem dużym i grzecznym”; Chomętowski 1865, s. 22, 24.

²⁴ *Urzędnicy województwa ruskiego*, s. 185, nr 1526.

²⁵ *Urzędnicy centralni*, s. 60, 74.

²⁶ Szczaniecki 1716, k. Iv.

²⁷ *Platania* 1992, s. 148–149; *Piwnski* 1937.

²⁸ *Poselstwo Rafała Leszczyńskiego*, s. 26–27.

²⁹ Chmielowski 1754, s. 302.

³⁰ „*Kuryer Polski*”, 1730, nr XXXIX, s. 151.

pochowany w tamtejszym kościele Jezuitów. Warto w tym miejscu podkreślić szczególne więzi łączące małżeństwo Dzieduszyckich z zakonem jezuitów. Jerzy Dzieduszycki młode lata spędził w szkołach jezuickich, lwowskim kolegium i paryskim Collège Louis-le-Grand, w dorosłym życiu towarzyszył mu nadworny kapelan z Towarzystwa Jezusowego. Kapelanem dworskim Jerzego i Marianny Dzieduszyckich był jezuita Jan Ignacy Delamars (1656–1719), związany poprzednio z dworem matki Marianny Dzieduszyckiej, podskarbiny Anny Zamojskiej³¹.

Jerzy Dzieduszycki pozostał w pamięci potomnych przede wszystkim jako właściciel Cucułowiec, a jego pałac – jako „hesperyjski ogród, polski Wersal, locus deliciarum” – utrwalił w „Nowych Atenach” związany z rodziną Jabłonowskich ksiądz Benedykt Chmielowski³².

Rekapitułując dotychczasowe ustalenia, należy przypomnieć, że pałac cucułowiecki został wzniesiony pomiędzy mniej więcej 1706 a 1710 rokiem z drewna sosnowego – w założeniu miał nie przetrwać fundatora, który nie uczestniczył w życiu politycznym, „odepchnięty od fortuny”, wycofał się do swego otium, gdzie „udał się do budowania”³³. Należy pamiętać, iż małżeństwo Dzieduszyckich nie doczekało się potomka, a pałac powstał nie w rodzinnym, przekazywanym z pokolenia na pokolenie niedalekim Sokołowie, lecz w Cucułowcach będących jedynie królewską przysługą. Przesądziło to o nie trwałości całego założenia.

Parterowy pałac³⁴ z mezzaninem miał fasadę ozdobioną dekoracjami snycerskimi i stiukowymi. Wśród pokrytych boazeriami wnętrz wyróżniała się sala ozdobiona siedmioma biustami antenatów (na wysokich postumentach)

---

³¹ Paszenda 1966, s. 255–257; Paszenda 2000, s. 105–119. Prośba Jerzego Dzieduszyckiego do generała jezuitów z 24 listopada 1708 r. o pozostawienie Jana Delamarsa kapelanem dworskim: ARSI, sygn. Pol. 78, *Epistolae Provinciae Poloniae et Lituaniae II*, k. 226–227v.

³² Benedykt Chmielowski (1700–1763), proboszcz w Podkamieniu, dziekan rohatyński, kanonik katedralny kijowski, pisarz, autor modlitewników i pierwszej znanej encyklopedii. Związany z dworem rodziny Jabłonowskich, pełnił funkcję preceptora syna Jana Stanisława Jabłonowskiego, Dymitra. Odwiedzał Cucułowce i brał udział w tamtejszych uroczystościach odpustowych ku czci św. Benedykta, zob. również Markiewicz 2012, s. 34, 43; Chmielowski 1754, s. 301–302.

³³ Jerzy Dzieduszycki, wspominając niefortunne poselstwo do Rzymu i przyczyny wycofania się z aktywnego uczestnictwa w życiu politycznym Rzeczypospolitej, pisał: „Trafiwszy in ministerium Rzymu zdała mi się godniejsza rzecz dobrze myśleć i czynić niż dobrze mówić i przeniosłem wszytką pasyją moją ad moralem politicam. Odepchnięty od fortuny zacząłem szukać w prywatnym życiu beatitudinem, chwytając się pasją oblectamenta jego od komplancyj w koniach i stadach udałem się do budowania”, BZNO 9835/II, k. 112; Kowalczyk 1993, s. 155. Pałac i ogrody miały zostać założone „ad honestum cum dignitate otium in recessu eruditum, sine periculo negotium ac praeparamentum vitae publicae, non peregrino lapide, sed usu sarmatico modestus et spatium brevitatis vitae coevum, tantum sibi et Musis”, Chmielowski 1754, s. 302.

³⁴ Jak zauważono, dyspozycja pałacu cucułowieckiego była bliska gruntownie przekształconemu w latach 1718–1725 lwowskiemu pałacowi wojewody ruskiego Jana Stanisława Jabłonowskiego – na temat budowy lwowskiej zob. Betlej 2010, s. 47–49.

i umieszczonymi na ścianach medalionami³⁵. W niektórych pomieszczeniach (gabinety) znajdowały się festony oraz zwierciadła, a pilastry podziałów wewnętrznych zdobiły złożone konchy z maskaronami³⁶. Dekorację sztukatorską i malarską uzupełniał wyrażony poprzez inskrypcje umieszczane w poszczególnych pomieszczeniach program literacki, gloryfikujący zarówno postawy heroiczne, jak i stoickie. Te ostatnie zresztą przeważały – poza przytoczonymi przez Chmielowskiego i Kowalczyka inskrypcjami w raptularzu zachowały się także i inne cytaty, głównie z *Listów* Horacego, również przeznaczone do dekoracji budowli:

*Tu quamcumque Deus tibi fortunaverit horam
grata sume manu neu dulcia differ in annum
ut quocumque loco fueris, vixisse libenter
tu dicas*³⁷.

*Navibus atque quadrigis petimus bene vivere. Quod petis, hic est, est Ulubris,
animus si te non deficit aequus*³⁸.

*Vade, vale, cave ne titubes mandataque frangas*³⁹.

„Nad eremitorium” Dzieduszycki planował umieścić kolejne napisy:

*Haec latebrae dulces, et iam, si credis, amoena,
incolumem tibi me proestant septembribus horis!
Tu recte vivis, si curas esse quod audis*⁴⁰.

„Nad pałacikiem” (na elewacjach?) w Cucułowcach znaleźć się miały fragmenty:

*Vivere naturae: si convenienter oportet,
Ponendaeque domo quaerenda est area primum,
Novistine locum potioem rure beato?*

[...] *Est ubi divellat somnos minus invida cura?*

---

³⁵ Kowalczyk 1993, s. 160–161. Bardzo dziękujemy Panu Profesorowi Jerzemu Kowalczykowi za udostępnienie odbitek zdjęć rysunkowych projektów pałacu cucułowickiego (il. 2–9).

³⁶ BZNO 9835/II, k. 104r.

³⁷ BZNO 9835/II, k. 109v (cytat pochodzi z: Horacy, *Listy*, XI).

³⁸ BZNO 9835/II, k. 109v (cytat pochodzi z: Horacy, *Listy*, XI).

³⁹ BZNO 9835/II, k. 109v (cytat pochodzi z: Horacy, *Listy*, XIII).

⁴⁰ BZNO 9835/II, k. 109v (cytat pochodzi z: Horacy, *Listy*, XVI).

*Quid quaeris? vivo et regno, simul ista reliqui
quae vos ad caelum effertis rumore secundo*⁴¹

*Parvum parva decent: mihi iam non regia Roma,
Sed vacuum Tibur placet aut imbellis Tarentum*⁴².

*Si quid mirabere, pones
Invitus: fuge magna: licet sub paupere tecto
Reges et Regum vita praecurrere amicos*⁴³.

Według Kowalczyka na usługach starosty pozostawali, prócz nadwornego architekta, autora założenia, Filipa Pertiego, m.in. malarze: „stary Niemiec” – Saksończyk Norsen, Krzysztof Chodorowski i zapewne Jerzy Szymonowicz-Siemiginowski oraz brat lub syn Filipa – Augustyn Perti⁴⁴. Listę artystów można wszakże uzupełnić. Wspominany malarz Krzysztof w rzeczywistości pochodził z pobliskiego Chodorowa, podobnie jak wymieniany kilkakrotnie bezimienny snycerz stryjski (z pobliskiego Stryja)⁴⁵; można natomiast wskazać innego malarza – Różyckiego (posyłanego do Mościsk po materiały)⁴⁶, oraz malarza Szymona⁴⁷. Dzieduszycki korzystał także z „ogrodnika podkamienieckiego”⁴⁸, zapewne pozostającego na usługach kuzyna Jana Stanisława Jabłonowskiego w Podkamieniu k. Rohatyna. Niestety wykonawcy budowli w większości pozostają anonimowi i trudno domniemywać, czy np. dwaj wymienieni sztukatorzy⁴⁹ są tożsami z Petrimi, czy też byli to inni artyści.

Józef Załuski określił całe założenie mianem *oppidum*⁵⁰. Tworzył je zespół budynków wokół głównego pałacu, w skład którego wchodziły bardzo rozbudowane założenia ogrodowe. Ogród cucułowiecki miał być kompozycją osiową, złożoną z dwóch wewnątrz ogrodowych z fontannami w centrum; przynajmniej jedną z nich otaczało zakomponowane (zapewne na sztucznych tarasach) amfiteatralne obejście⁵¹.

Inwentarz jednak nie przynosi informacji, które pozwoliłyby na pełniejszą rekonstrukcję dyspozycji wnętrz pałacowych – skupia się bowiem

---

⁴¹ BZNO 9835/II, k. 110r (cytat pochodzi z: Horacy, *Listy*, X).

⁴² BZNO 9835/II, k. 110r (cytat pochodzi z: Horacy, *Listy*, VII).

⁴³ BZNO 9835/II, k. 110r (cytat pochodzi z: Horacy, *Listy*, X).

⁴⁴ Kowalczyk 1993, s. 161. Wg Kowalczyka Filip jest tożsamy z architektem pracującym później dla Elżbiety Sieniawskiej w Łubnicach (Bohdziewicz 1964, s. 178–179). Por. przypisy 98.

⁴⁵ BZNO 9835/II, k. 97r, 99v, 104r.

⁴⁶ BZNO 9835/II, k. 100r.

⁴⁷ BZNO 9835/II, k. 108v.

⁴⁸ BZNO 9835/II, k. 103r.

⁴⁹ BZNO 9835/II, k. 111v.

⁵⁰ Dzieduszycki 1865, s. 1.

⁵¹ Kowalczyk 1993, s. 162.

na najważniejszych pod względem ideowym przestrzeniach. Jak wiadomo, kaplica św. Benedykta, stanowiąca swego rodzaju centrum ideowe siedziby, usytuowana była „na bramie” – zatem można ostrożnie przypuszczać, że i pozostałe trzy kaplice również znajdowały się w podobnych miejscach (basztach bramnych?). Narzucającym się wyobrażeniem jest budowla pałacowa otoczona jakimiś symetrycznymi zabudowaniami (fortalicjami?), z wjazdami na krzyżujących się osiach. Warto przypomnieć, że Ryszard Mączyński podkreślił, iż kaplica rzymskiego męczennika była dostępna dla wiernych (już w 1714 r. abp lwowski Jan Skarbek wydał dokument pozwalający na publiczny kult relikwii)⁵². Kaplica św. Benedykta musiała być raczej obszerna, z czterema oknami, znajdowały się tam: mała ambona, dwa kłęczniki oraz niewielki pozytyw organowy; oświetlenie zapewniały dwa żyrandole oraz cztery mniejsze lampy. Ściany ozdabiała blisko dwadzieścia obrazów.

Przekładając opis inwentarzowy na odpowiadający standardom historyczno-artystycznym – aby zrekonstruować formę retabulum, wypada zauważyć, że była to struktura bardzo rozbudowana, a zarazem stosunkowo swobodnie zakomponowana. Mensa mieściła „tumbę gipsową” z relikwiami, ozdobiona została (zapewne od strony antependium) czterema herbami, a dodatkowo (najprawdopodobniej w górnej partii) znajdowały się szufladki ozdobione mozaikami (zapewne były to dekoracje typu *scaglioli*), również mieszczące relikwie. Mensa stanowiła podstawę pod cyborium ujęte kolumnami, po bokach których znajdowały się srebrne świeczniki. Tabernakulum, ozdobione mozaikami, zostało ujęte kolumnkami. Centrum struktury stanowiła trumna relikwiarzowa z korpusem św. Benedykta, nad którą zawieszono obraz Matki Boskiej; powyżej znajdowało się przedstawienie *Chusty świętej Weroniki*. Za nią znajdowała się kolejna tumba (drewniana), a nad nią z kolei szkatułka oraz urna z ustawionymi na niej mniejszymi relikwiarzykami. Całość konstrukcji wieńczył srebrny krzyż. Retabulum flankowały srebrne świeczniki, a na ścianach znajdowały się wota (niektóre były przyłączone do mensy i trumny św. Benedykta). Mamy do czynienia z ołtarzem właściwie pozbawionym elementów architektonicznych, jak można przypuszczać – w większości wykonanym ze stiuku, w który wprawiono obrazy w srebrnych ramach. Sądząc po opisie, był to typowy ołtarz relikwiarzowy.

Pozostałe kaplice nosiły wezwania Krzyża Świętego („Krucyfiksu”), Najświętszej Marii Panny i Najświętszego Salwatora. W kaplicy Krzyża Świętego znajdowały się trzy ołtarze. W głównym umieszczono „krucyfiks sycerską robotą, a przy nim statuy dwie takowąż robotą drewniane posrebrzane” (zapewne Matki Boskiej i św. Jana). Strukturę główną flankowały niewielkie nastawy (być może przypominające feretrony) z obrazami św. Stanisława Kostki

---

⁵² Mączyński 2003, s. 473.

oraz św. Franciszka Ksawerego, nad którymi rozpięto niewielkie baldachimy. Na ścianach zawieszono kilkanaście obrazów ze świętymi oraz aż dwadzieścia osiem metalowych świeczników.

Kaplicę Matki Boskiej ozdabiał ołtarz z obrazem „Najświętszej Panny z koroną srebrną, pozłocistą, perłami i kamykami prostymi kryształowymi sadzonymi”. Kaplicę wyróżniała znaczna liczba wotów oraz precjozów. Spośród nich na szczególną uwagę zasługiwał „globus srebrny pstro złocisty, z koroną i z herbami na czterech delfinach”, na którym umieszczona została „figurka Grobu Pańskiego z alabastru”.

Ostatnia kaplica Salwatora (poprawnie – pod rzadkim wezwaniem Najświętszego Salwatora) również musiała być znacznych rozmiarów, miała bowiem osobną zakrystię. Ściany kaplicy obito „lamą srebrną”, na suficie znajdowała się karmazynowa adamaszkowa tkanina „z krzyżem kawalerskim z lamy złotej wyszytym”, a w ołtarzu, powyżej mensy i cyborium, umieszczono „obraz Salwatora za szkłem, w ramach czarnych” ozdobionych ośmioma pozłacanymi herbami. Całości wystroju dopełniały rzeźby „geniuszków” i kilka obrazów. W zakrystii, również obitej sukmem, znajdował się „obraz Najświętszej Panny Bolesnej”. Zapewne w tej zakrystii przechowywano wymienione w dalszej części inwentarza szaty liturgiczne i naczynia, na czele z drobiazgowo opisaną okazałą monstrancją, bogato zdobioną diamentami.

W inwentarzu osobno wymienione zostały także kamienne figury św. Benedykta, św. Franciszka Ksawerego i hetmana Stanisława Jabłonowskiego. Być może wieńczyły one budowlę.

Inwentarz przynosi spis obrazów, jakie znajdowały się w rezydencji. Wśród blisko 140 płócien zdecydowanie przeważały obrazy o tematyce religijnej, odnoszące się zarówno do Starego, jak i Nowego Testamentu. Drugą pod względem liczby grupą były oczywiście portrety, zarówno samego Dzieduszyckiego (w tym jeden w „młodym wieku”), jak i osób spokrewnionych i spowinowacanych (przede wszystkim Jabłonowskich: konterfekt hetmana Stanisława, dwa konterfekty jego syna Jana Stanisława oraz jego małżonki Joanny) oraz postaci wybitnych i znaczących (przede wszystkim władców, na czele z rodziną Sobieskich i przedstawieniami współczesnych Dzieduszyckiemu królów i cesarzy). Spisujący inwentarz wyróżnił kilka portretów ze względu na ich domniemanych najprawdopodobniej autorów: „portrety dwa mężczyzna i białogłowa Wandyka” i tegoż „Wandyka samego”, „Karacego”, aż dwa portrety „Rymbranta”. Stosunkowo dużą (blisko trzydzieści obrazów) grupę stanowiły krajobrazy („lanszawty”), martwe natury („obraz jarzyna z naczyniem kuchennym”) oraz obrazy o tematyce zwierzęcej („obraz dzika”). Zbiór uzupełniały kompozycje o tematyce związanej ze starożytnością i mitologią, a także nieliczne sceny batalistyczne (w tym zidentyfikowane „batalie” Aleksandra Wielkiego). Zespół ten nie odbiega zatem od typowej kolekcji magnackiej

z XVIII wieku i niestety nie określono dokładnie miejsc ich przechowywania. Można go określić co najwyżej jako przeciętny.

Odmienne rzecz się przedstawia z biblioteką Dzieduszyckiego. Badacze zajmujący się historią książki wielokrotnie podejmowali zagadnienie bibliotek szlachty i magnaterii oraz księgozbiorów związanych z terenami dawnego województwa ruskiego⁵³. Wskazywano również na znaczenie inwentarzy jako ważnego źródła bibliologicznego dla studiów nad historią prywatnych bibliotek, czytelnictwa czy wreszcie szerzej – historią kultury. Biblioteka Jerzego Dzieduszyckiego została jedynie zdawkowo wspomniana na marginesie tych badań, głównie w oparciu o XIX-wieczny przekaz Maurycego Dzieduszyckiego, który korzystał z dostępu do inwentarza. Tymczasem na tle innych szlacheckich bibliotek z tego okresu jest to księgozbiór niezwykle i imponujący swoimi rozmiarami⁵⁴. W świetle inwentarza pośmiertnego z 1731 r. koniuszy wielki koronny i właściciel Cucułowiec rysuje się nie tylko jako mecenas i amator sztuki, ale zapalony bibliofil z zapalem gromadzący druki ukazujące się w najlepszych oficynach całej ówczesnej Europy.

Zamiłowania literackie i zainteresowania bibliofilskie Jerzego Dzieduszyckiego kształtowały się zapewne od wczesnej młodości. Spore znaczenie dla księgozbioru Dzieduszyckiego miały zagraniczne podróże. Nie można bowiem zapominać o wzbogaceniu dzięki zagranicznym podróżom rodzinnych księgozbiorów i szlacheckich bibliotek oraz roli peregrynacji w recepcji zachodnich wzorców literatury i kultury. Tak było właśnie w przypadku biblioteki Dzieduszyckiego, kompletowanej od czasów młodszej podróży edukacyjnej – jak wcześniej wspomniano, już wówczas wojewodzie podolski kupował i zbierał książki. Nie był on wyjątkiem, również inni gorliwi czytelnicy wykorzystywali zagraniczne podróże do wzbogacania swoich księgozbiorów. Można w tym miejscu wspomnieć choćby postać innego zapalonego bibliofila, jakim był Jan Kazimierz Denhoff⁵⁵. Ten późniejszy kardynał i rezydent polski w Rzymie w czasie młodszej podróży w latach 70. XVII wieku i podczas pobytu w Paryżu wzbogacał swój księgozbiór i chętnie kupował najnowsze wydania druków i grafiki, regularnie dokonywał zakupów i chętnie wizytował paryskich drukarzy. Denhoff w czasie swego pobytu nad Sekwaną zgromadził aż czter-

---

⁵³ Lwowskie inwentarze; Komasa 1982; Katalog książek; liczne cenne prace E. Różyckiego: Różycki 1994; Różycki 1995; Różycki 1996; Różycki 1998; Różycki 2001; Różycki 2007; Różycki 2008; Różycki 2015; zob. także Ciborowska-Rymarowicz 1998; Bylinowa 2004; Opałińska 2004; Ciborowska-Rymarowicz 2006; Buchwald-Pelcowa 2011; Stelmaszczyk 2011; Wagner 2011.

⁵⁴ Można dodać, iż sporządzony w 1726 r. spis księgozbioru królewicza Konstantego Władysława Sobieskiego liczy 525 pozycji inwentarzowych (1165 woluminów), Różycki 2008, s. 294. Rejestr biblioteki Sobieskich z 1689 r. liczy natomiast 1404 pozycje inwentarzowe, czyli około 2000 woluminów, Katalog książek; Komasa 1982, s. 84 i nn.

⁵⁵ O zagranicznej podróży Jana Kazimierza Denhoffa z lat 70. XVII w. oraz jego zakupach książkowych zob. Markiewicz 2014.

naście skrzyń książ, wzbogacając znacznie swoją bibliotekę i załączki przyszłej kolekcji, regularnie też wysyłał książki do Rzeczypospolitej, zaopatrując rodzinę w najnowszą literaturę i interesujące kopersztychy. W czasie zagranicznej podróży książki kupował także Kazimierz Woysznarowicz, opiekun księcia Aleksandra Janusza Ostrońskiego-Zasławskiego w czasie podróży edukacyjnej z lat 1667–1669⁵⁶. Warto w tym miejscu przypomnieć podobną do zbiorów Dzieduszyckiego bibliotekę jego krewnych – kompletowany również w czasie zagranicznych wojaży, a następnie rozrastający się przez lata dzięki starannie prowadzonym zakupom księgozbiór rodziny Jabłonowskich⁵⁷. W czasie zagranicznych podróży elity ówczesnej Rzeczypospolitej odwiedzały najlepsze europejskie biblioteki, księgarnie oraz podziwiała księgozbiory prywatne możnych i uczonych. Również w instrukcjach pisanych na potrzeby wyruszających w zagraniczną podróż młodych szlachciców pojawiały się szczegółowe zalecenia odnoszące się do lektur. Nie jest znana niestety instrukcja związana z młodzieńczą podróżą Jerzego Stanisława Dzieduszyckiego, można jednak w tym miejscu przywołać zalecenia hetmana Jabłonowskiego dla młodszych synów, w których znalazły się drobiazgowo polecenia dotyczące lektur i kupna książek⁵⁸. Można jedynie przypuszczać, iż podobne rady otrzymał w młodości przyszyły koniuszy wielki koronny.

Kolejne podróże przynosiły nowe możliwości wzbogacenia biblioteki. W lipcu 1698 r. na zlecenie Dzieduszyckiego historyk, ksiądz Nicolao Garcia de Londoño, sporządził zestawienie bibliograficzne *Bibliotheca genialis selecta*, spis dzieł do idealnej biblioteki, obejmujący kilka tysięcy woluminów⁵⁹. Jerzy Stanisław był w kontakcie z hiszpańskim teologiem już wcześniej, na początku 1698 r. otrzymał z Wenecji list i obietnicę szybkiej wysyłki kilku książek od Londoño⁶⁰. Ostatecznie jednak starosta żydaczowski sam kompletował swoją bibliotekę, a księgozbiór przez lata systematycznie się powiększał.

Świadectwem jego zamiłowań bibliofilskich są pochodzące z późniejszego okresu rękopiśmienne raptularze, poświadczające liczne zakupy i narastanie gromadzonego w Cucułowcach księgozbioru⁶¹. Znalazły się tam notatki potwierdzające kolejne zakupy, np. „Les livr[e]s, qui sont relies nouvellement” czy „Les livres qui sont venues nouvellement de France”⁶², oraz kolejne spisy

---

⁵⁶ BN, BOZ, rkps 847, *Regestr ksiąg w Wenecji kupionych*, karty nlb.

⁵⁷ Witzleben 1755; Bułatowa 2006; Bułatowa 2000.

⁵⁸ Markiewicz 2011b, s. 50–52.

⁵⁹ BZNO 9837/II.

⁶⁰ CPAH–Lw., sygn. 132/1/314, s. 1.

⁶¹ BZNO 9834 II; „Le registre de tous les livres de Monsieur le comte Dzieduszycki”, k. 1–3v, 125v–130v; 132v–134v; 9835 II, k. 1–1v; rkps 9837 II. Zob. również Jabłońska 1969, s. 123–125.

⁶² BZNO 9835 II, k. 1, 2,

książek⁶³. Na kartach raptularzy pojawiły się również drobne notatki, które przynoszą informacje o przechowywaniu książek. Dzieduszycki pisze choćby o drukach znajdujących się w skrzyniach: „Avec les autres dans le même coffre il’y a 15 livres”⁶⁴. Dzięki raptularzowym wpisom wiadomo, iż należące do Jerzego Stanisława Dzieduszyckiego książki miały mieć kosztowne oprawy, m.in. z czerwonego safianu⁶⁵.

Zgromadzony w Cucułowcach, liczący ponad 3565 tomów księgozbiór⁶⁶, wskazuje na szerokie zainteresowania przeróżnymi dziedzinami wiedzy. Księgozbiór został podzielony na działy w językach łacińskim, polskim, francuskim, włoskim, dodatkowo znalazły się tam druki hiszpańskie i niemieckie, w inwentarzu zabrakło jednak prób klasyfikacji rzeczowej druków i rękopisów. Najzasobniejszy był dział w języku łacińskim, liczący aż 1490 tytułów, niemal równie obszerny był zbiór książek w języku francuskim, obejmujący 1230 woluminów, dział włoski to 593 pozycje, wreszcie druki polskie to 186 tomów; jako „Księgi różne” zaklasyfikowano głównie dzieła hiszpańskie. Ponadto w inwentarzu zanotowano dział zawierający albumy z rycinami, liczący 36 woluminów. W świetle inwentarza Dzieduszycki jawi się jako erudyta i poliglota, płynnie posługujący się kilkoma językami. Biegłą znajomość języka francuskiego zawdzięczał edukacji w paryskim kolegium jezuitów, język włoski z kolei poznał podczas kilkumiesięcznego pobytu w Italii, związanego z poselstwem do Rzymu i na dwory włoskie.

W księgozbiornie dominowało piśmiennictwo o charakterze literackim i historycznym, nie zabrakło również popularnych publikacji wielotomowych i encyklopedycznych, takich jak *Bibliothèque universelle et historique*, encyklopedii wydanej w dwudziestu sześciu tomach w latach 1686–1693. W bibliotece znalazły się najważniejsze dzieła starożytnych historyków, filozofów, poetów i uczonych, na kartach inwentarza pojawiają się liczne i różnorodne wydania prac takich autorów, jak: Homer, Seneka, Horacy, Cyceon, Wergiliusz, Owidiusz, Eurypides, Plutarch, Marcjalis, Tytus Liwiusz, Catullus, Lucanus czy Terencjusz. Trzeba również wspomnieć w tym miejscu o kilkudziesięciu tomach dotyczących greckiej filozofii, kolejnych wydaniach Arystotelesa.

Tak duża liczba francuskich publikacji bez wątpienia świadczy o silnym oddziaływaniu francuskiej kultury na starostę żydaczowskiemu, duży wpływ na jego późniejsze zainteresowania intelektualne i czytelnicze musiały mieć

---

⁶³ „Le registre de tous les livres de Monsieur le Conte Dziedoszycki”, „Registr nowych ksiąg”, BZNO 9834 II, k. 1, 133.

⁶⁴ BZNO 9835 II, k. 2v.

⁶⁵ „C’est le nombre des livres commencent depuis *Svada civilis* qui m’est venu dernièrement de Lublin l’an 1696 au mois de mai lesquels il faut relier tous en maroquin rouge, à l’exception des deux premiers”: BZNO 9835 II, k. 4. Informacja o dwunastu książkach oddanych do oprawy, i kolejnych oddanych do oprawy i naprawy: BZNO 9835 II, k. 1.

⁶⁶ Słownik pracowników, s. 194.

młodzieńcza podróż i edukacja w prestiżowym paryskim kolegium jezuitów działającym pod egidą Ludwika XIV. Dzieduszycki z zapałem gromadził francuską literaturę piękną, wśród odnotowanych w bibliotece woluminów znalazły się dzieła takich twórców, jak Molier, Pierre Corneille, Jean La Fontaine czy Jean Baptiste Racine, a wśród filozofów nie zabrakło prac Blaise Pascala czy Kartezjusza.

W grupie poloników znalazły się dzieła Jana Długosza, Marcina Kromera, Łukasza Górnickiego, Bartosza Paprockiego, Piotra Skargi, Andrzeja Maksymiliana Fredry, Stanisława Solskiego, Kaspra Miaskowskiego, Joachima Pastoriusa i Łukasza Opalińskiego. Wiele ksiąg poświęconych było zagadnieniom historycznym, prawniczym i sztuce retorycznej. W bibliotece nie zabrakło *Fraszek* [1631] i *Psalterza Dawidów* [1644] Jana Kochanowskiego, *Dafnis drzewem bobkowym* [1541], [1614] i *Nadobnej Paskwaliny* [1539] Samuela Twardowskiego czy *Rozmów Artekseasa i Ewandra* [1580] oraz *Tobiasza wyzwolonego* [1674] Stanisława Herakliusza Lubomirskiego. Znalazł się tam również druk *Godfred albo Jeruzalem wyzwolona* [1650], czyli polski przekład poematu *Gerusalemme Liberata* Torquata Tassa. Wiele poloników to kazania i inne druki o charakterze dewocyjnym. Wśród nich znalazły się liczne prace Tomasza Młodzianowskiego ([1553], [1567], [1569], [1605]), kilka egzemplarzy książeczki *Ogród liliowy i cedrowy [...] albo żywot, cnoty i cuda św. Kajetana* ([1516], [1523], [1548]) autorstwa spokrewnionego z rodziną Jabłonowskich karmelity Anioła Ostroroga czy popularne *Przeraźliwe echo trąby ostatecznej* Klemensa Bolesławiusza [1587]. Warto wspomnieć również druki okolicznościowe związane z uroczystościami maryjnymi, przykładem może być tu *Chwała koronna* [1533] Walentego Węciśłowskiego, głoszona podczas uroczystości koronacyjnych w Sokalu w 1726 r., czy poświęcone cudownemu obrazowi Matki Boskiej Częstochowskiej *Odrobiny stołu królewskiego* Ambrożego Nieszporkowicza ([1526], [1535], [1630]). W księgozbiorne koniuszego wielkiego koronnego nie zabrakło *Hippiki* Krzysztofa Dorohostajskiego [1571], *Gospodarstwa jeździeckiego* [1540] Anzelma Gostomskiego czy *Compendium lekarstw końskich* [1664].

Wielką część biblioteki Dzieduszyckiego stanowią wielojęzyczne dzieła poświęcone zagadnieniom historycznym. Był to najważniejszy dział biblioteki. Zgromadzone w księgozbiornie, pochodzące z oficyn całej Europy druki omawiały zagadnienia zarówno historii starożytnej, jak i czasów współczesnych Dzieduszyckiemu i najnowszym wydarzeń w Rzeczypospolitej i Europie. Znalazły się tam dzieła poświęcone historii Francji, Anglii, Niderlandów, Hiszpanii czy Szwecji. W spisie rejestrowano takie tytuły, jak *Sommaire de l'histoire de France* Jeana Royer de Prade ([1691], [1694], [1703], [1771], [1812]), *Ab excessu Ludovici XIII de rebus Gallicis historiarum libri XII* Benjamina Priolo [495], *Historiarum Galliae* Bartholomaei Gramondi [1260], *Historia Francica* de Bussières [1366], *Historiae sui temporis* Paola Giovio ([1617],

[625], [1017]), *Pandulphi Colleenutii Historia Neapolitana* [141], *Histoire de la reunion de la royaume de Portugal a la couronne de Castille* [1716], *Abrégé de l'histoire d'Espagne* Du Verdiera [2326], *Introduction à l'histoire d'Angleterre* ([2320], [2468]) Williama Temple'a czy *Abrégé de l'histoire d'Angleterre* ([2301], [2442], [2662], [2727]). W starannie kompletowanym księgozbiornie widać również wpływy misji na Półwysep Apeniński. W bibliotece odnotowano takie druki, jak *Roma antica e moderna* [3233], *Urbis Romae iconographia* [3103] czy *Le cose maravigliose de Roma* [3129], [3144]. Spis odnotowuje wiele dzieł poświęconych historii Wenecji, znalazły się tam m.in. *Historia rerum Venetarum* Antonia Sabelliciego [949], *Historia Veneta* Andrea Morosiniego [1140], *Histoire du gouvernement du Venice* Abrahama de la Houssaie [1689], [1722]. Zainteresowania Dzieduszyckiego sięgały daleko, w jego zbiorach znalazły się nie tylko prace historyczne poświęcone znanym mu krajom Europy, ale również pierwsze tego typu opracowanie dotyczące terenów Brazylii, *Historia naturalis Brasiliae* Willema Piso [828] oraz *Historiarum Indicarum Libri XVI* Giovanniego Pietra Maffei [1379].

W księgozbiornie Jerzego Stanisława znalazły się też wydawnictwa związane z muzyką oraz poświęcone włoskiej operze, którą musiał poznać w czasie swej podróży do Rzymu i na dwory włoskie w 1698 r., można wspomnieć tu takie druki, jak *Recueil des opera* ([1978], [2370], [2382], [2688]), *Médée, tragédie en musique* [2860] czy *Orazio, dramma per musica* [3194].

Koniuszy koronny z upodobaniem nabywał również dzieła biograficzne, dotyczące ważnych postaci historycznych i wpływowych osób z czasów jemu współczesnych. Pałacowa biblioteka pomieściła wiele dzieł związanych z takimi osobistościami, jak Ludwik XIV, kardynał Richelieu, kardynał Mazarin czy Ludwik Burbon, Wielki Kondeusz.

Część zbiorów stanowi literatura geograficzno-podróżnicza – Dzieduszycki nabywał opisy miast, państw i relacje podróżnicze. Przykładem może być *Relation d'un voyage en Angleterre* Samuela Sorbière'a [2059], *Guida de forestieri* Pompea Sarnelligo [2195], [3239], *Voyages de Siam des Pères Jésuites* [2424], *Voyages de Messieurs de Bachaumont et de La Chapelle* [2899] czy wreszcie dzieło podkreślające wagę i rolę podróżowania – *L'utilité des voyages* [2759], [2762]. W jego bibliotece znalazł się również egzemplarz *Voyage en divers états d'Europe et d'Asie* [2161] wspominanego już jezuitę P. Avrila, znanego dobrze rodzinie hetmana Jabłonowskiego.

W księgozbiornie władającego biegle kilkoma językami starosty żydaczowskiego znajdowały się również liczne słowniki, choćby *Nouveau dictionnaire français – latin* [1756] czy *Thesaurus polyglottus vel dictionarium multilinguae* Hieronima Megisera [1122].

Wiele dzieł znajdujących się w cucułowickim księgozbiornie poświęconych było sztuce ogrodniczej. Ukochane ogrody miały stanowić prawdziwą pasję

starosty żydaczowskiego, co barwnie odmalował w swoim opisie B. Chmielowski⁶⁷. W bibliotece znalazły się m.in.: jedno z licznych wydań popularnego *Le Jardinier François: qui enseigne à cultiver les arbres et herbes potagères* [2066], kolejny poradnik ogrodniczy, czyli *Instruction pour les jardins fruitiers et potagers* Jeana de La Quintinie [2414], *Le Jardinier hollandois* Joannesa van der Groen [2185], wydawany wielokrotnie *La manière de cultiver les arbres fruitiers* [2224], poświęcone uprawie kwiatów *Rémarques nécessaires pour la culture des fleurs* Pierre'a Morin ([1679]), *L'art de tailler les arbres fruitiers* Nicolasa Vennette'a [1922] czy *Traité de la culture des orangers, citronniers, grenadiers et oliviers* [1912] (najprawdopodobniej wydanie z 1676 r.). Dzieduszycki nie zapominał z pewnością o odwiedzanych w czasie podróży po Europie najwspanialszych dziełach sztuki ogrodniczej, a w jego bibliotece znajdowały się takie druki, jak choćby *Labyrinthe de Versailles* [3564], [2097].

Część księgozbioru stanowiły klasyczne pozycje piśmiennictwa o sztuce: *Dziesięć ksiąg o architekturze* Witruwiusza [2180], *Iconologia* Cesarego Ripy [3058], [3439], *O pięciu porządkach* Jacopo Barozzi da Vignoli [3538], traktat jezuitę Andrei Pozza *Perspectiva pictorium et architectorum* [3536], [3558], a z polskich prac *Callitektonika* Bartłomieja Nataniela Wąsowskiego [3541] oraz cały dział zatytułowany „księgi z kopersztychami”. Dzieduszycki posiadał także liczne traktaty na temat sztuki fortyfikacji. W swym zbiorze miał dzieła m.in. Sebastiena Vaubana, Blaise-François Pagana, Antoine'a DuVillie, Henriego Gautiera.

W inwentarzu odnotowano również przechowywane w pałacu cucułowieckim rękopisy⁶⁸. Spis rejestruje ponad pięćdziesiąt ksiąg rękopiśmiennych, wśród nich na uwagę zasługiwała z pewnością bliżej nieokreślona *Biblia manuscripta in pargameno* [1476]. Część rękopisów można powiązać z okresem edukacji Dzieduszyckiego; na typowo szkolne wypisy i notatki wyglądają choćby pozycje określone w spisie jako *Praecepta retoryczne manuscripta* [1617], *Logica manuscripta* [1290], *Physica manuscripta* [1291] czy inne rękopisy retoryczne lub zawierające odpisy mów okolicznościowych. Nie wszystkie uległy zniszczeniu, jak choćby znajdująca się w dziale włoskim inwentarza księga *Historia di governo di Venetia, manuscripta* [3022], która następnie trafiła do Biblioteki Poturzyckiej i dziś przechowywana jest w zbiorach wrocławskich⁶⁹.

---

⁶⁷ Chmielowski 1754, s. 301–302. Dzieduszycki miał wydawać wielkie sumy na utrzymanie i pielęgnowanie swojego ogrodu i sprzedawać z tego powodu część majątku, co budziło niepokój bliskich. Według jednego z przekazów w ogrodzie pewnego dnia rozrzucono nawet kartki z napisem: „In flore fortuna perdit”, Dzieduszycki 1865, s. 196.

⁶⁸ Partyka 1995, s. 27.

⁶⁹ BZNO 9797 II: *Historia del Governo di Venetia*. Podobnie przedstawia się historia kolejnego rękopisu ze zbiorów wrocławskich: 9798/II: Odpisy rozpraw, traktatów i innych materiałów z archiwów włoskich sporządzone dla Jerzego Dzieduszyckiego.

Nie można zapominać o książkach, które należały do cucułowieckiej biblioteki, ale były wypożyczane różnym osobom, np. referendarzowi koronnemu Józefowi Andrzejowi Załuskiemu, który korzystał z zasobów księgozbioru Dzieduszyckiego⁷⁰.

Najprawdopodobniej swoją cenną kolekcję książek starosta żydaczowski przechowywał w oddzielnym budynku biblioteki. W rachunkach dotyczących budowy pałacu pojawiają się wzmianki o bibliotece, ale nie można z nich wywnioskować, czy chodzi o specjalne pomieszczenie, czy budynek, nie rozstrzygnął tego również w swojej pracy Jerzy Kowalczyk⁷¹. Cenną informację przekazuje jednak kaznodzieja, który w dedykowanym Dzieduszyckiemu panegiryku pisze o jego bibliotece: „[...] przyjmiesz tedy, do tej którąś w pół hesperyjskiego ogrodu twego (jako w pół serca, innych Tusculanas nie znając delicias) wystawił z różnych języków biblioteki, z której wyszedłszy, zdasz się jako polski Hortensius albo Florus, nic tylko samymi albo z Paestanu włoskiemi różami, albo francuskimi mówić liliami”⁷². Można więc przyjąć, iż bogate zbiory Jerzego Stanisława przechowywane były w osobnym budynku znajdującym się w zaciszu wspaniałego cucułowieckiego ogrodu.

W 1715 r. do uporządkowania swoich zbiorów Jerzy Dzieduszycki zatrudnił księgarza lwowskiego Jakuba Matyaszkiwicza (1680–1738)⁷³. Jeszcze w latach 30. XVIII wieku cenny księgozbiór miał trafić do biblioteki lwowskiego kolegium jezuitów, która spłonęła w wielkim pożarze z 11 sierpnia 1734 r.⁷⁴ Część rękopisów, głównie raptularze Dzieduszyckiego, trafiła do późniejszej Biblioteki Poturzyckiej⁷⁵ rodziny Dzieduszyckich i obecnie znajduje się w zbiorach Biblioteki Zakładu Narodowego im. Ossolińskich we Wrocławiu i Biblioteki Narodowej.

Do dziś zachowały się pojedyncze egzemplarze druków pochodzące z dawnej biblioteki Jerzego Dzieduszyckiego, które nie trafiły do kolegium lwowskiego i dzięki temu ocalały. Można tu wspomnieć przechowywany dziś w zbiorach starych druków Biblioteki Zakładu Narodowego im. Ossolińskich we Wrocławiu wydany w 1550 r. egzemplarz *Cosmographii universalis* Sebastiana Münstera. Na druku zachował się dokonany ręką Jerzego Stanisława Dzieduszyckiego typowy dla całej biblioteki wpis provenien-

---

⁷⁰ W jednym z raptularzów Dzieduszyckiego odnotowano sześć druków i rękopisów „Co się daje Jm księdzu referendarzowi koronnemu z rzeczy drukowanych”, zapis pochodzi z II połowy 1730 r., nie jest już pisany własnoręcznie przez Dzieduszyckiego, BZNO 9835 II, k. 95.

⁷¹ BZNO 9835 II, k. 105 (wyliczone kwoty na „Dokończenie biblioteki”).

⁷² Szczaniecki 1716, k. Iv.

⁷³ Kurdybacha 1937, s. 17; Słownik pracowników, s. 194, 571.

⁷⁴ Grzebień 2013, s. 18, 20. Załęski podaje jednak informację o pożarze, w którym „Spłonęły cenne dokumenta i pięć pak książek подарowanych niedawno od Maryi z Zamojskich Dzieduszyckiej, z biedą uratowano 11 000 tomów”, Załęski 1905, s. 619.

⁷⁵ O Bibliotece Poturzyckiej zob. Des Loges 1926; Słownik pracowników, s. 194, 195; Reizes-Dzieduszycki 2012; Matwijów 1996, s. 14, 22, 25, 30 i nn.

cyjny z datą włączenia do księgozbioru: „Ex Bibliotheca Dzieduszydziana 1696” (il. 10)⁷⁶.

Odnotowany w inwentarzu pośmiertnym z 1731 r. imponujący spis książek należących do Dzieduszyckiego świadczy o szerokich horyzontach intelektualnych, erudycji i wszechstronnych zainteresowaniach właściciela pałacu w Cucułowcach.

Opis wspaniałej biblioteki i pałacowych kaplic kontrastuje ze skromnym spisem pozostałych ruchomości Jerzego Stanisława. W inwentarzu spisano należące do koniuszego koronnego obicia, zwierciadła, zegary, szable, szkatuły i inne drobne przedmioty codziennego użytku – wśród nich wymieniono choćby imbryk na herbatę, tabakierkę z emaliowanym portrecikiem, oprawny w srebro kałamarz czy małą puszkę przeznaczoną do przechowywania lekarstw. Większość cennych drobiazgow po śmierci brata zabrała starościna kopajgrodzka Salomea Miaskowska, a stan pozostałych opisywano przymiotnikami podkreślającymi ich zły stan i zużycie. Garderobę właściciela Cucułowiec skwitowano w spisie zaledwie jednym zdaniem: „Suknie, jedne pod czas choroby, drugi[e] po śmierci ludzie służący i ubodzy rozebrali”. Jeszcze za życia Dzieduszyckiego zastawiono u lwowskiego Ormianina, Dominika Aniołka, cenniejsze przedmioty – srebrne lichtarze, miednicę i nalewkę, kolejne srebrna trafiły pod zastaw w związku z kosztami pogrzebu. Warto dodać, iż po śmierci koniuszego koronnego nie zapomniano o służbie, a „dawnemu słudze Jm Dobrodzieja”, Augustynowi Pertiemu, przekazano drobne upominki – futro i tkaniny oraz zaległe uposażenie. W inwentarzu odnotowano również dokładnie stada należące do zmarłego, autora traktatu o hodowli koni.

* * *

Na zakończenie warto zatrzymać się nad dalszymi losami i fundacjami artystycznymi bezpośrednio związanymi z Dzieduszyckimi.

W roku 1738 wdowa Marianna z Zamoyskich Dzieduszycka przeniosła do kościoła Jezuitów we Lwowie, gdzie pochowano jej męża, relikwie św. Benedykta. Jednocześnie postanowiła wznieść przy kościele kaplicę dedykowaną temu świętemu. Relikwie zostały uroczystie wprowadzone do świątyni 28 maja 1738 r.⁷⁷, a 23 lipca 1741 r. kaplicę konsekrował abp lwowski Mikołaj

---

⁷⁶ Katalog starych druków, nr 1647a, s. 455. Maurycy Dzieduszycki podał informację o zwyczajnym umieszczeniu przez J. S. Dzieduszyckiego wpisu „Ex Bibliotheca Dzieduszydziana” i roku nabycia druku, Dzieduszycki 1865, s. 185.

⁷⁷ Datę tę przekazuje ATJK, sygn. 1021, s. 15.

Wyżycki⁷⁸. „U wejścia do kaplicy umieszczono serce wielkie srebrne, wartości 900 złp., w ołtarzu zaś obraz *Matki Boskiej Bolesnej* ze srebrną koroną, dookoła 12 gwiazd szczerozłotych z czerwonymi w środku kamieniami”⁷⁹. Niewykluczone, że obraz ten (il. 11), namalowany przez nieznanego z imienia Krukowski⁸⁰, pochodził z kaplicy maryjnej w Cucułowcach. Rok później „in area” została ustawiona „statua” Jerzego Dzieduszyckiego⁸¹. W 1745 r. strop kaplicy groził zawaleniem, dlatego też przystąpiono do jej gruntownego remontu, wzmacniając fundamenty i zarazem budując pod kaplicą kryptę grobową⁸². Zgodnie z przekazami wewnątrz tej budowli było „całkiem zwierciadlane”, z „pięknym ołtarzem, obrazami i czterema statuuami”⁸³.

Uroczystości wprowadzenia relikwii do świątyni towarzyszyły bardzo okazałe dekoracje – wzniesione zarówno na rynku, jak i przed kościołem, gdzie ustawiono piramidy i kolumny z motywami hagiograficznymi, a także bramy triumfalne. Niestety nie dysponujemy zbyt szczegółowymi opisami owych dekoracji, gdyż zakonnicy w swych relacjach ograniczyli się głównie do informacji na temat zbudowanego na te okoliczność *theatrum* oraz skupili się na podkreśleniu wyjątkowości osoby świętego i opisie ozdobnej trumny relikwiarzowej⁸⁴.

W tekstach (kazaniach) panegirycznych znajdujemy ciekawe (nieco zaskakujące) parabole ukazujące znaczenie aktu przekazania relikwii, które – jak się wydaje – znalazły swe odpowiedniki w dekoracji okolicznościowej, jak choćby porównanie faktu przekazania Dzieduszyckiemu przez Innocentego XII w roku 1698 ciała męczennika do rangi równej scenom mistycznym, np. ofiarowania gorejącego serca przez Chrystusa św. Marii Małgorzacie Alacoque (bowiem relikwie, tak jak serce płomieniste, miały „wzbogacić ludzi swoimi skarbami”⁸⁵). Zachowane we wnętrzu kościoła do dnia dzisiejszego dwie owalne płaskorzeźby – przedstawiające właśnie te dwie sceny (il.12, 13) – to zapewne pozostałości dekoracji okolicznościowych stanowiących oprawę

---

⁷⁸ ÖNB, sygn. 11988, s. 733; ARSI, Hist. Pol. 60, k. 48r–48v; ATJK, sygn. 1391, k. 166r., wy-pisy dotyczące kościoła lwowskiego, b.d.

⁷⁹ Załęski 1905, s. 599. Kaplica została bogato uposażona przez Dzieduszycką, o czym świadczy wpisany w inwentarzu kościoła z 1744 r. spis „Od Jaśnie W(ielmożnej) J(ej)mość Pani koniuszyny koronnej do kaplicy Św. Benedykta dane a(nno) 1742)” – BPAUPAN, sygn. 2019, k. 144r. Betlej 2012a, s. 104.

⁸⁰ Betlej 2012a, s. 104.

⁸¹ ÖNB, sygn. 11988, s. 735.

⁸² ÖNB, sygn. 11988, s. 754

⁸³ ATJK, sygn. 1021, s. 22; Kuropatnicki 1786, s. 130 opisuje ją jako „w drogie obrazy, w ściany zwierciadłowe, liczne relikwie w srebro oprawne ozdobiona – Ciała relikwie S. Benedykta Męczennika, z niej mają swój ołtarz”; Dzieduszycki 1865, s. 199; Załęski 1905, s. 599; zob. również Mączyński 2003, s. 472. Wg Paszenda 1966, s. 256 kaplicę mógł zaprojektować ks. Jan Delamars SJ.

⁸⁴ ATJK, sygn. 1021, s. 15–16 oraz sygn. 1391, *Różne dokumenty Prowincji Małopolskiej Towarzystwa Jezusowego*, 1809–1890, k. 166r.

⁸⁵ ATJK, sygn. 1021, s. 16.

dla uroczystości introdukcji, której, niejako zwyczajowo towarzyszyły fanfary i *pegmat*, wystawiane przez uczniów kolegium. Wiadomo także, że przygotowana wówczas „aparencja w kościele” była wyjątkowo okazała: ołtarz główny został zasłonięty specjalnie przygotowanym na tę okoliczność obrazem świętego. Wizerunek ten można identyfikować z obrazem znalezionym na strychu kościoła (il. 14). Najprawdopodobniej jest to dzieło pochodzące ze wspomnianej dekoracji z lat 30. XVIII wieku; nie stanowiło ono wystroju kaplicy św. Benedykta – budowla ta bowiem była znacznie mniejsza, a jej opisy i inwentarze świątyni nie odnotowują tego olbrzymiego płótna.

Warto w tym miejscu opublikować jeszcze jeden przekaz dotyczący mauzoleum św. Benedykta – nieznaną dotąd rycinę (il. 15) autorstwa lwowskiego rytownika Jakuba Labingera (sygn. „J. Labinger scul(psit) et excud(it) Leopoli in Polonia”), na której została ukazana szklana trumna z ciałem męczennika, zamknięta rozbudowanym wiekiem ukształtowanym w formie wieloramiennego świecznika, ozdobionego gorejącymi sercami i zwieńczonego mitrą księżącą. Po bokach trumny, na spływach wyobrażono postacie kłęczących, adorujących świętego aniołów, u których kolan ukazano atrybuty władzy. Nad trumną, w chmurach, wyobrażono samego świętego w zbroi, któremu aniołek nakłada na głowę wieniec laurowy. Zgodnie z podpisem sztych powstał, aby upamiętnić wydarzenia z roku 1741⁸⁶. Być może mamy tu do czynienia z przedstawieniem fragmentu ołtarza w kaplicy, ale równie prawdopodobne jest, że wyobrażono tu część dekoracji, które towarzyszyły translacji.

Sama, niezachowana do dziś, kaplica najprawdopodobniej stanowiła jeden z najpóźniejszych przykładów adaptacji jeszcze XVII-wiecznego schematu grobowej kaplicy kopułowej⁸⁷. Jedyнным zachowanym elementem pierwotnego wystroju jest portal (il. 16) ujmujący otwór wejściowy w profilowanym obramieniu barwnego stiuku, ujęty w ukośnie ustawione podtrzymujące belkowanie pilastry o trzonach dekorowanych kampanulami. Ponad otworem znajduje się dekoracja stiukowa, polichromowana i pozłacana, złożona z dwóch kłęczących na spływach aniołów, adorujących stojącą na pofałdowanej tkaninie urnę z napisem na brzuścu: S(ANCTUS) BENEDICTUS, zwieńczoną koroną z hierogramem *MARYA*. Powyżej, na obłokach, znajdują

---

⁸⁶ „Corpus S. Benedicti M. Donum Legationis Georgii Dziedoszycki Sup. Stab. Reg. Praefecti ad Innocentium XII P. M. ab Augusto II Polo: Rege in Sacello Templi Leopoliensis Soc. Jesu honorifice erecto, publica venerationi exposito A. D. 1741 23 Julii Benedicto XIV Ecclesiam Nicolao Ignatio Wyżycki Archidioecesi Gubernantibus”.

⁸⁷ Kaplica po kasacie zakonu jezuickiego w 1772 r. została zaanektowana przez władze gubernialne, które przejęły budynek dawnego kolegium. Po odzyskaniu kolegium przez zakonników kaplica została gruntownie przekształcona pod koniec XIX stulecia, wówczas wykonano także kompletnie nowe wyposażenie. Po 1945 r. została ponownie oddzielona od przestrzeni kościoła i całkowicie przebudowana. Obecnie trudno wyróżnić zarys murów pierwotnej budowli. Zob. Betlej 2012a, s. 85, 112.

się wyobrażenia kielicha i monstrancji oraz gloria promienista z *Golębicą Duchą Św.* Całość wieńczy pofałdowana banderola, obiegająca łuk ściany tarczowej. Sądząc po formach zachowanych rzeźb, stiukowa dekoracja kaplicy była zależna od współczesnego jej wystroju sztukatorskiego kaplicy Wiśniowieckich przy katedrze lwowskiej⁸⁸.

Okolo roku 1755, dwa lata po śmierci Marianny, zostało wzniesione epitafium małżonków. Zawieszono je na filarze (naprzeciw ołtarza św. Ignacego Loyoli) w arkadzie między nawą główną a północną nawą boczną, prowadzącą do przęsła, w którym znajduje się wejście do kaplicy (il. 17). Drewniana struktura, przypominająca nastawę ołtarzową, wspiera się na dwóch rozbudowanych esowatych wspornikach, pomiędzy którymi znajduje się prostokątna tablica inskrypcyjna, obramiona ornamentem rocaille'owym. To edikula zbudowana z dwóch ukośnie ustawionych filarków, flankowanych dodatkowo przez spłaszczone spływy wolutowe. Zwieńczenie epitafium zostało zbudowane z dwóch zestawionych spływów, zakończone profilowanym gzymsem odcinkowym. Całość wieńczyła rzeźba uskrzydłonej i dmącej w trąby famy. Przy filarkach, od strony wewnętrznej, znajdowały się dwie figury alegoryczne przedstawiające *Miłość* i *Wdzięczność*. W polu pomiędzy filarami znajduje się u dołu niewielka trumienka z dwoma sercami i czaszką na wieku. Powyżej są dwie woluty, niejako „podtrzymujące” owalny portret zmarłych. Znajdująca się we wsporniku inskrypcja głosi: „D(EO) O(PTIMO) M(AXIMO) / GEORGIUS (ET) MARIANNA DE ZAMOISCIIS DZIEDOSZYCII / Supremi Stabuli Regni Praefecti / morte separati, hoc tumulo conjuncti / etiam post fata post fata conjuges. / In Deum Religione, in S(anctum) Benedictum M(artyrem) cultu insignes. / ILLE CORP(US) D. B. AB AUGUSTO II AD INOCENTIU(M) XII LEGATUS / pressum Legations suae Roma extulit / privatae Cuculoveciis venerationi splendide / publicae in Templo hoc exponit voluit magnifice / Quod fidelis Consors executata est religiose / Cum sacellum a fundamentis excitatum adornatumve / Reginae Martyrum Dolorosa Matri Congregationi, / corporis S(ancti) Benedicti M(artyris) s(ancto)rumq(ue) reliquiis dicavit. / Utq(ue) quinis sacris sui suorurnq(ue) quotidie memoria ageretur, / donavit, ditavit, dotavit. / Cumq(ue) sue Conjuge S(anctum) Martyrem honore, Manes pietate / Divis Societatem Jesu, et beneficiis / beatam effecit / Quae in perennem gratitudinis memoriam / Hoc Mausoleum utriq(ue) posuit 1753 (pri)ma Jan(nuarii)”. Umieszczona w polu zwieńczenia sześciokątna tarcza herbowa stanowi swego rodzaju panegiryczny wywód familii Dzieduszyckich – znajdujące się tam znaki: Leszczyc (herb babki Marianny, czyli matki Anny Gnińskiej – Doroty Jaskólskiej), Nałęcz (herb babki macierzystej Jerzego, czyli matki Zofii Jabłonowskiej – Anny Ostroróg), Jelita (herb żony

---

⁸⁸ Zob. Betlej 2011, s. 305–314.

Marianny z domu Zamoyskiej), Sas (herb własny Dzieduszyckich), Trach (herb matki Marianny Anny Gnińskiej), Prus III (herb matki Jerzego Zofii z Jabłonowskich), a powyżej dodatkowo znaki herbu Zadora (matki ojca Marianny, Marcina Zamoyskiego, czyli Zofii Lanckorońskiej). Oryginalny portret obojga małżonków nie przetrwał do dnia dzisiejszego. W zbiorach Lwowskiej Galerii Sztuki znajduje się jego kopia pastelowa, wykonana zapewne na początku XX wieku (il. 18)⁸⁹.

Wszystkie wymienione wyżej dzieła stanowią jednak nikłe świadectwo pełnych rozmachu fundacji artystycznych Dzieduszyckich. Podzieliły one los pałacu cucułowickiego. Ten jednak z założenia miał nie przetrwać osoby fundatora...

Choć już w połowie XIX wieku po budowli Jerzego Stanisława nie pozostał żaden ślad, to warto zwrócić uwagę na pomijany dotąd przekaz, jakim jest wielkoskalowa mapa Królestwa Galicji i Lodomerii, sporządzona w latach 1779–1783, od nazwiska kierującego pracami kartograficznymi podpułkownika Friedricha von Miega zwana potocznie mapą Miega. Na południe od właściwej wsi Cucułowce przedstawiono na niej regularne założenie parkowe z wytyczonymi, krzyżującymi się alejami, obsadzonymi szpalerami drzew⁹⁰. Być może jest to miejsce usytuowania pałacu Dzieduszyckich.

*

Podstawą niniejszego wydania jest inwentarz pośmiertny Jerzego Dzieduszyckiego pochodzący z ksiąg grodzkich żydaczowskich przechowywanych w zbiorach Centralnego Państwowego Archiwum Historycznego Ukrainy we Lwowie, fond 7, opis 1, sprawa 102, s. 145–264.

W przechowywanym w zbiorach lwowskich inwentarzu ingrosowanym do ksiąg grodzkich tekst urywa się nagle na stronie 264, a na następnej stronie wpisana jest już kolejna sprawa wniesiona do akt. Całość księgi obejmuje poprawna paginacja, toteż prawdopodobnie już w chwili wpisu do księgi grodzkiej pominięto koniec inwentarza. Kopia znajdująca się w kijowskim archiwum jest pełniejsza o brakujący końcowy tekst zawierający wyliczenia finansowe. Zdecydowano się zatem oprzeć wydanie na inwentarzu z ksiąg grodzkich żydaczowskich przechowywanych w zbiorach Centralnego Państwowego Archiwum Historycznego Ukrainy we Lwowie, uzupełniono edycję o fragment zaczerpnięty z kopii pochodzącej z kijowskiego Centralnego Państwowego

---

⁸⁹ Betlej 2008a, s. 208–2009; Betlej 2012a, s. 123.

⁹⁰ Mapa Miega (Kriegsarchiv in Wien, sygn. BIXa.390: *Originalaufnahme des Königreiches Galizien und Lodomerien*) dostępna jest on-line: www.mapire.eu.

Archiwum Historycznego Ukrainy, fond 256 (Zamoyskich), opis 1, sprawa 728, k. 40v–41v.

W prezentowanej edycji w większości zachowane zostały zasady *Instrukcji wydawniczej do źródeł historycznych od XVI do połowy XIX wieku*, opr. K. Lepszego, Wrocław 1953. W tekście rozwiązano skróty, pochodzące od wydawcy wszelkie uzupełnienia tekstu umieszczono w nawiasach kwadratowych. Również w nawiasach kwadratowych podano strony rękopisu. Zastosowano znak < > na zaznaczenie fragmentów nadpisanych nad tekstem. Znajdujące się w tekście diariusza nieliczne wyrazy nieczytelne zaznaczono ujętym w nawias kwadratowy wielokropkiem. W publikowanym tekście uzupełniono brakujące znaki diakrytyczne, zachowując jednak charakterystyczne dla epoki oboczności i formy (np. *wszytko, świca, barzo, zwierściadło, krzysztal, harmata, arfista, lanszawt*). Ujednolicono również pisownię wyrazów zakończonych na *-ja*, jak *depozycyja*; usunięto podwajane spółgłoski w formach typu *summa*. Łaciński skrót *s.* (*sanctus*) przy imionach świętych pozostawiono zgodnie z pisownią autora w przypadku zastosowania go we fragmentach w języku łacińskim, zamieniono go jednak na polską wersję tego skrótu (*św.*) przy spolszczonych imionach świętych. Nie ujednolicono natomiast zapisu liczebników, pozostawiając je w formie występującej w inwentarzu.

W poniższej edycji zdecydowano się ostatecznie nie dodawać komentarza do poszczególnych pozycji inwentarzowych obejmujących zbiory biblioteczne Dzieduszyckiego⁹¹. Pełna identyfikacja wszystkich tytułów nie zawsze byłaby możliwa, inwentarz druków został bowiem sporządzony niezbyt dokładnie. Jest to jedynie bardzo fragmentaryczny spis druków ułożony zgodnie z językiem wydania (choć i od tej zasady są liczne wyjątki i np. kilka druków spisanych w języku francuskim znalazło się w dziale włoskim, a druki włoskie – w dziale francuskim). Osoba spisująca inwentarz odnotowywała jedynie skrócony tytuł dzieła lub wyrwane niejednokrotnie z kontekstu wyrazy pochodzące z tytułu. Dodatkowo zapis komplikował często brak znajomości języka, w jakim spisano druk. Odnotowując fragment tytułu, nie zawsze podawano nazwisko autora. Zabrakło też informacji o formatach dzieł, pomocnych dla określenia konkretnego wydania, wyjątek stanowi *Biblia in folio* [16]. Nie podawano również ważnych składników adresu wydawniczego, jak data i miejsca wydania, nazwisko drukarza lub wydawcy. Tymczasem inwentarz zawiera wiele powtarzających się tytułów, również dzieł popularnych i wielokrotnie publikowanych w ówczesnej Europie, zatem w bardzo wielu przypadkach nie byłoby możliwe, na podstawie tak fragmentarycznych danych odnoszących się do tytułu, ustalenie właściwego miejsca i roku wydania i kon-

---

⁹¹ Dla epoki nowożytnej taki typ edycji inwentarzy bibliotecznych, bez pełnej identyfikacji bibliograficznej, zgodny jest z postulatem B. Bieńkowskiej, zob. Bieńkowska 1986, s. 12–13.

kretniej edycji dzieła. W wielu przypadkach dokładna identyfikacja jest zatem niemożliwa. Zdarzało się, że osoba sporządzająca inwentarz cucułowieckiej biblioteki nie była w stanie określić zawartości druku, stąd w spisie znalazły się takie pozycje, jak *Livre sans nom* [1996]. W inwentarzu znalazły się również dzieła określano jako np. *Les nouvelles œuvres* [1969], co w przypadku ożywionej działalności wydawniczej początku XVIII wieku wyklucza możliwość identyfikacji druku.

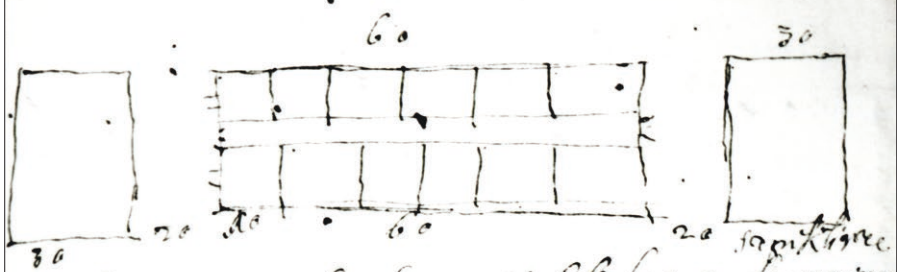
W celu uprządkowania zapisu w części inwentarza obejmującej spis biblioteki została wprowadzona numeracja poszczególnych pozycji, ułatwiająca orientację w obszernym księgozbiornie.

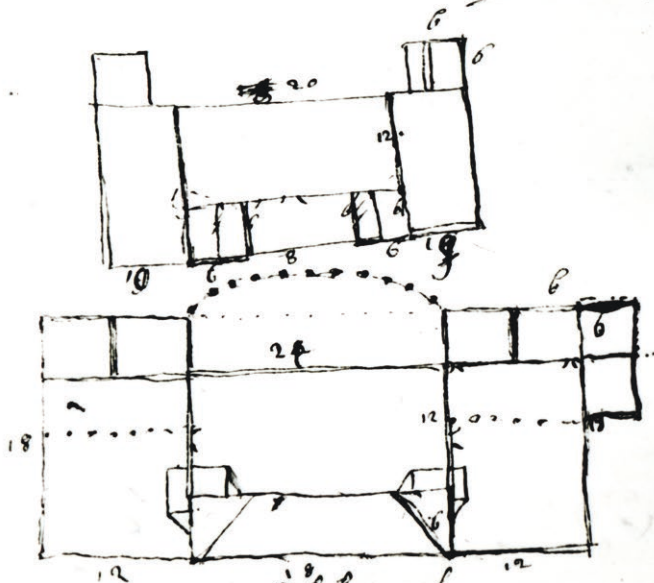

1. Portret Jerzego Stanisława Dzieduszyckiego (?),
małowidło ścienne z dawnego kolegium Jezuitów we Lwowie, stan z 1906 r.

90. Kompozycja ogrodo

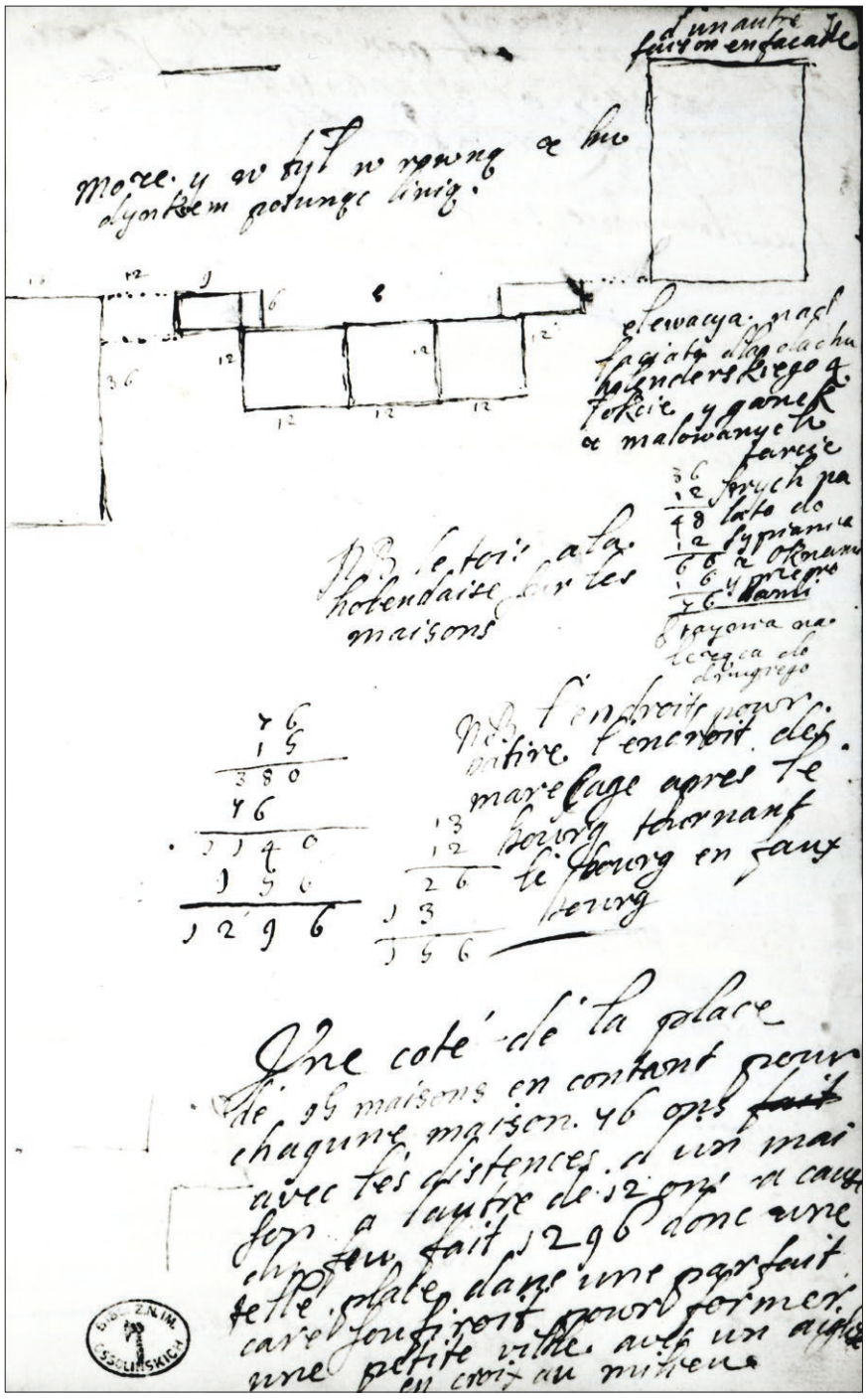
91. La ferme de Sokolow a Leming
pour les chevaux de Valachie
en transportant
Stali

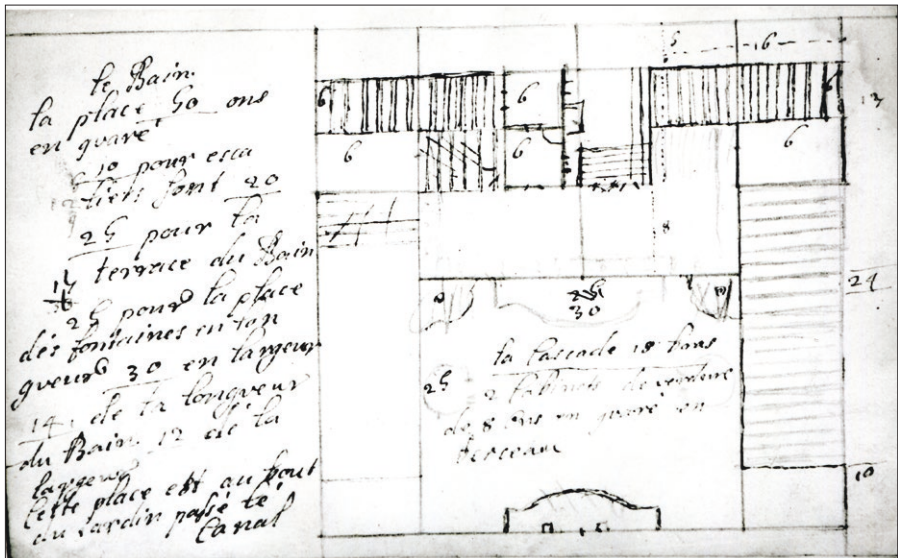
w Cukulowcach
na 10 mg

2. Rzut palacu w Cuculowcach, rys. Jerzy Stanislaw Dzieduszycki (?)

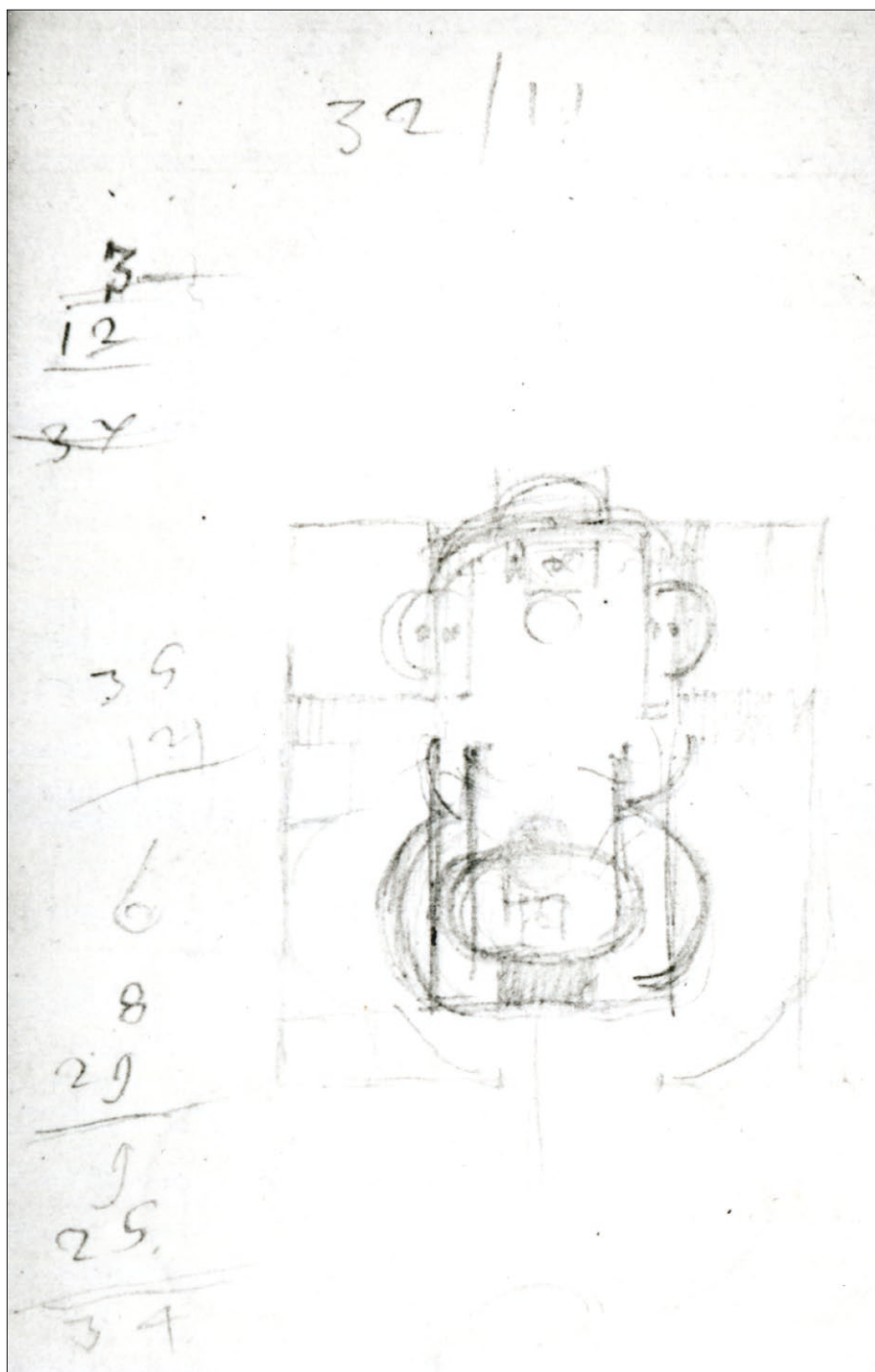

3. Fragment rzutu palacu w Cuculowcach, rys. Jerzy Stanislaw Dzieduszycki (?)

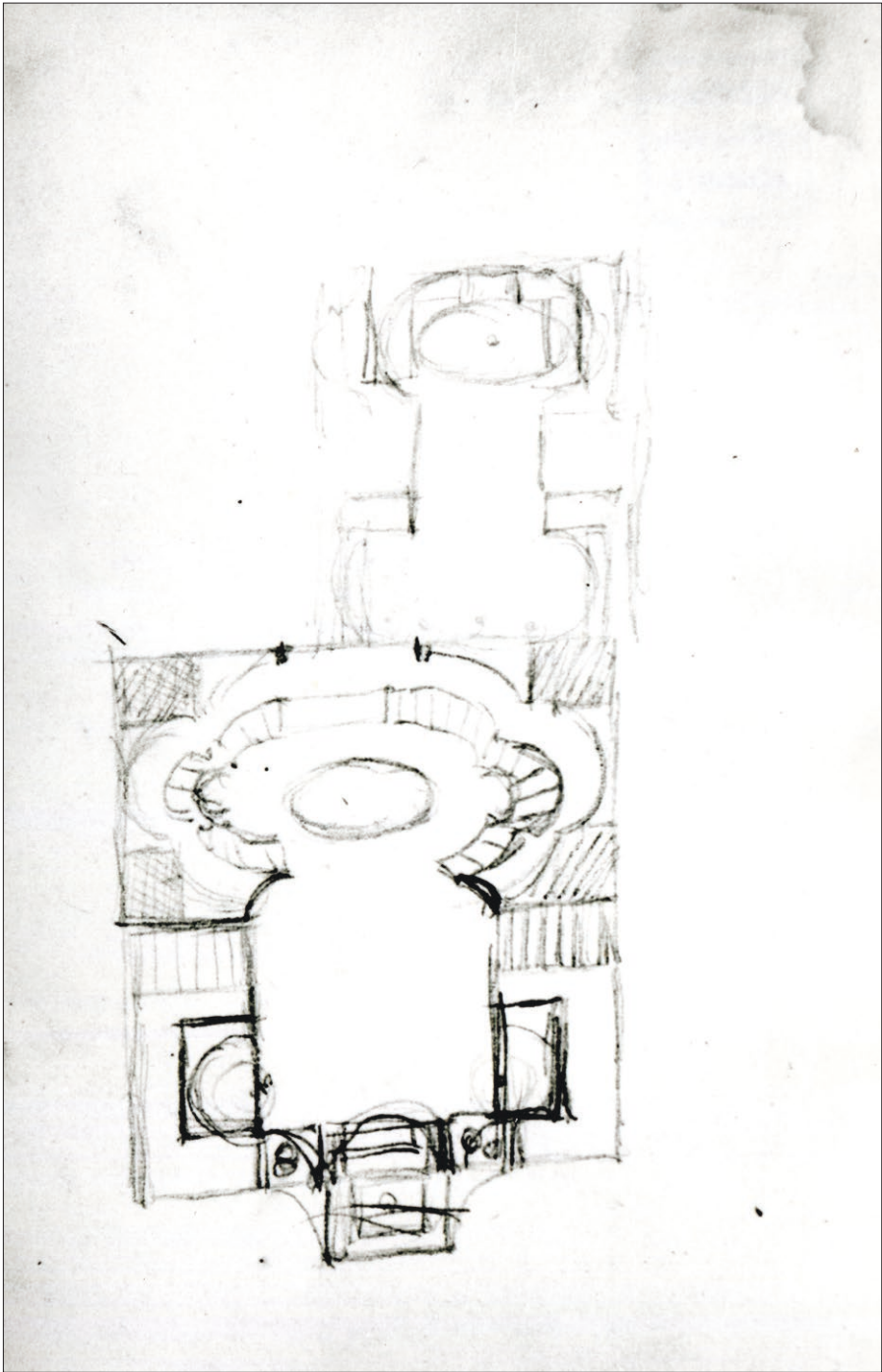

4. Rzut pałacu w Cuculowcach od strony ogrodu (?),
 rys. Jerzy Stanisław Dzieduszycki

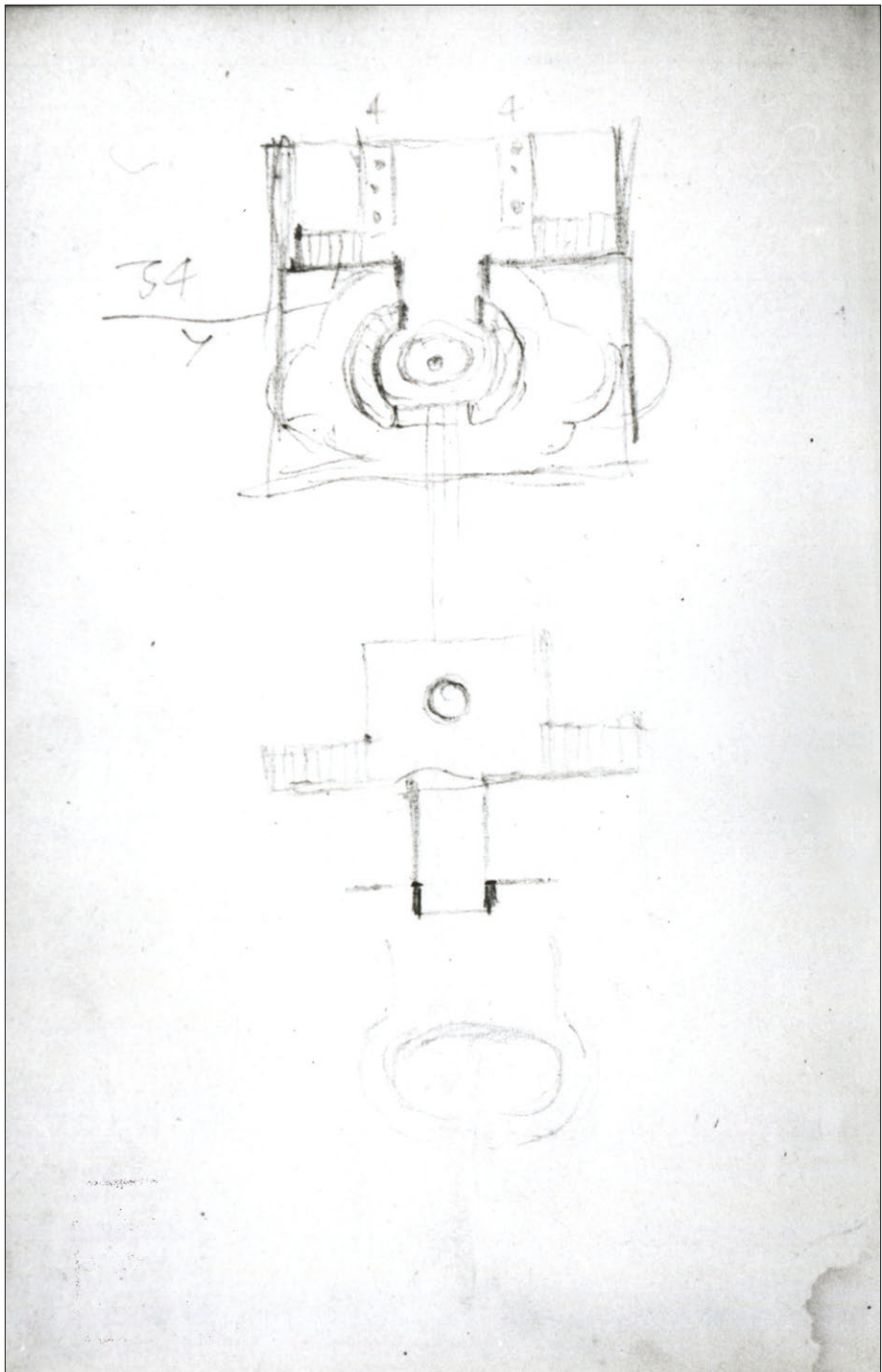

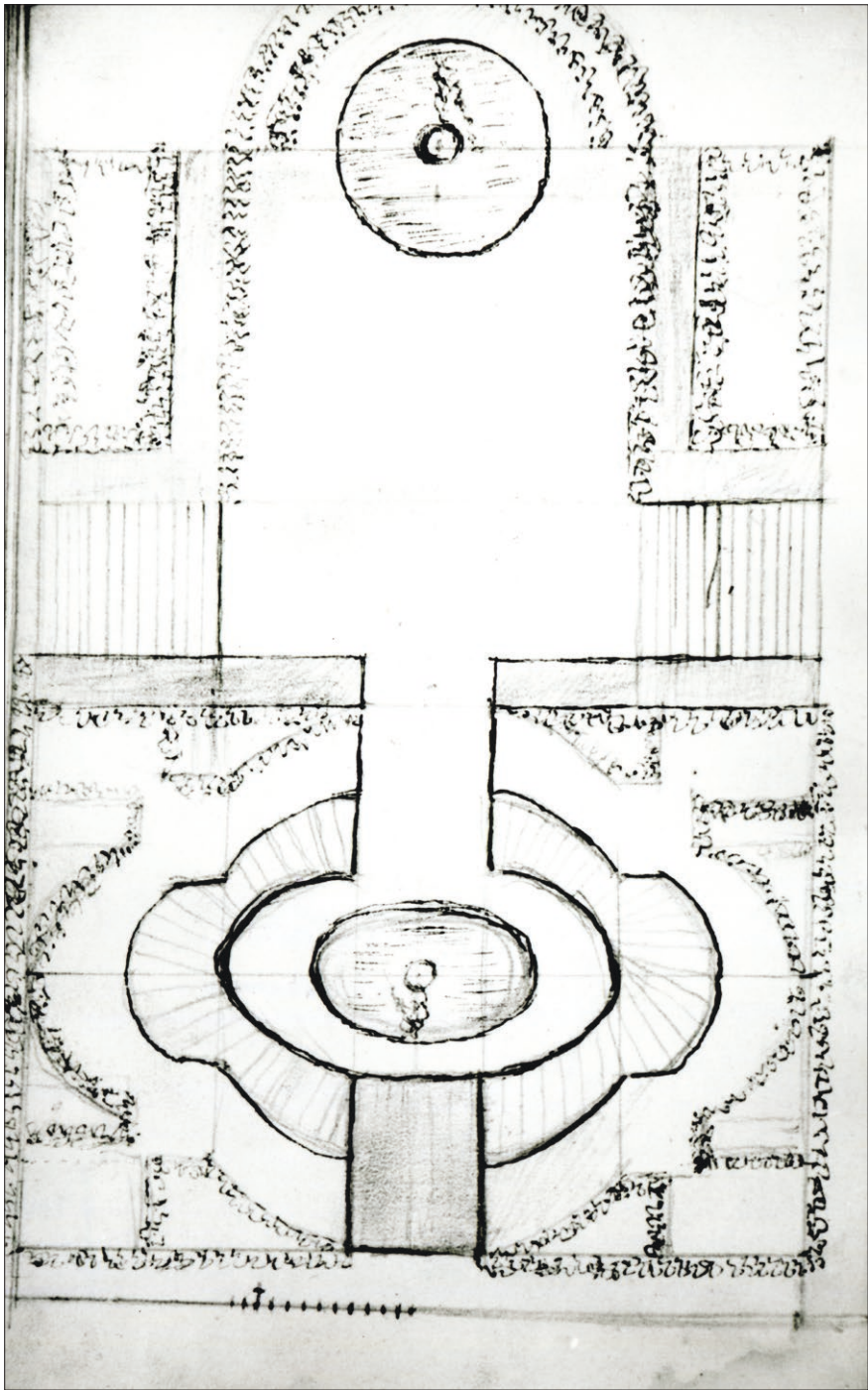
5. Szkic ogrodu z amfiteatrem, rys. Filip Perti (?)

6. Szkic ogrodu z amfiteatrem, rys. Filip Perti (?)

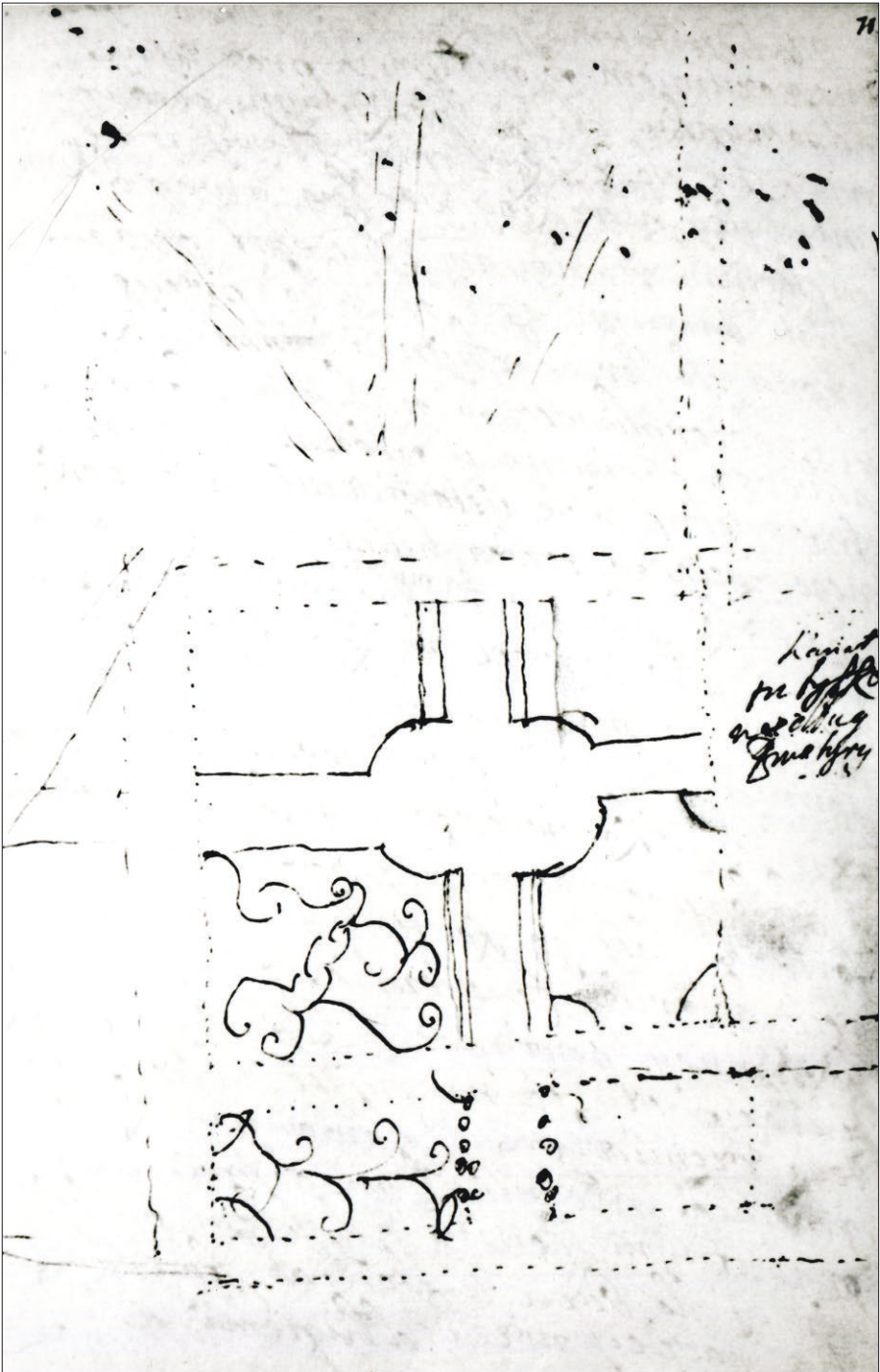

7. Szkic ogrodu z amfiteatrem, rys. Filip Perti (?)

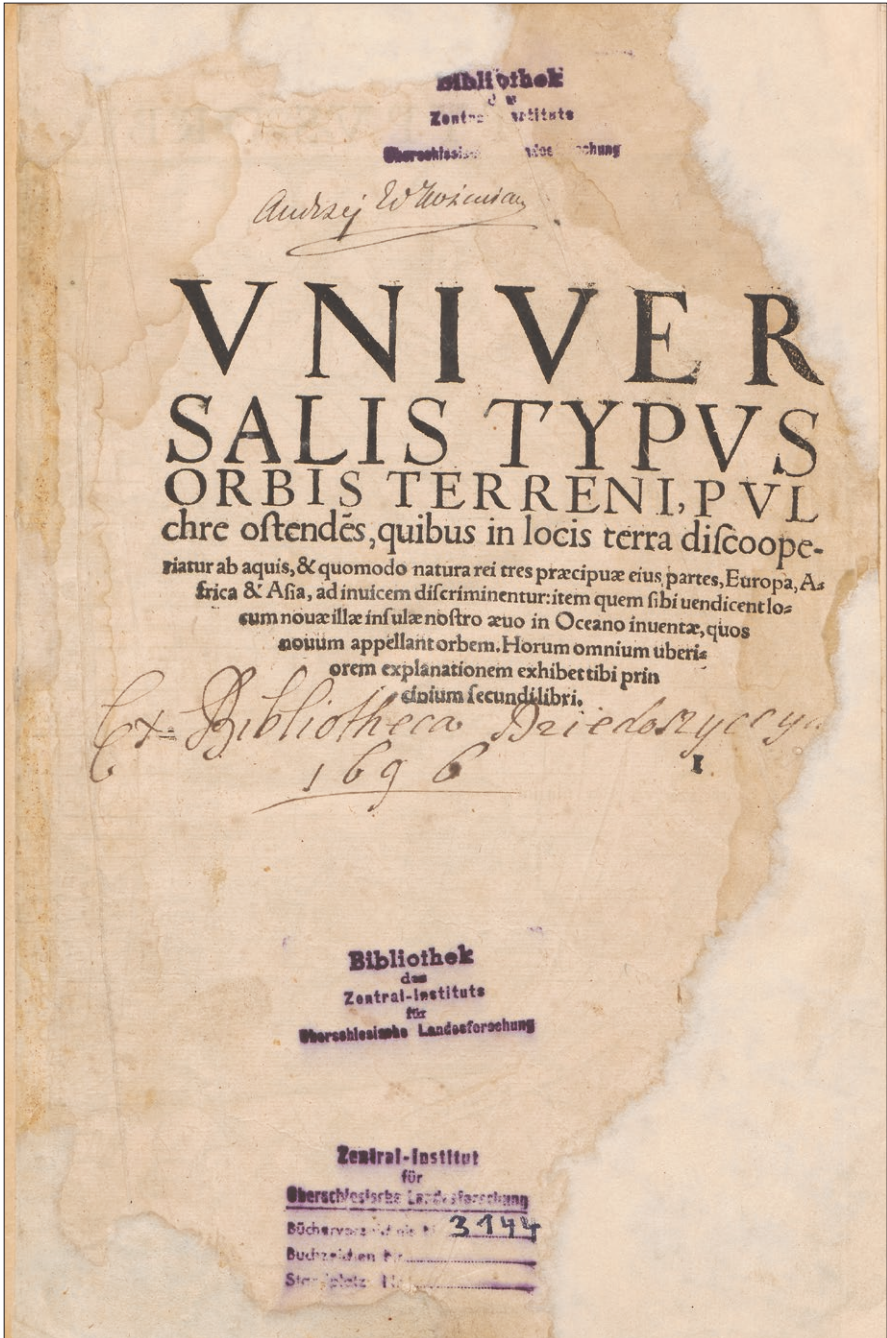

8. Szkic ogrodu z amfiteatrem, rys. Jerzy Stanisław Dzieduszycki (?)

9. Szkic kwater ogrodowych, rys. Jerzy Stanisław Dzieduszycki (?)

10. Karta tytułowa dzieła Sebastiana Münstera, *Cosmographia universalis*, 1550, z księgozbioru Jerzego Stanisława Dzieduszyckiego, z wpisem proveniencyjnym właściciela biblioteki w Cucułowcach, Dział Starych Druków BZNO, sygn. XVI.F4280

11. Obraz Matki Boskiej Bolesnej z zakrystii cucułowieckiej kaplicy Najświętszego Salwatora (?), następnie w kaplicy św. Benedykta w kościele Jezuitów we Lwowie, obecnie w kościele pw. Najświętszego Serca Jezusa w Krakowie

12. Medalion ze sceną ofiarowania przez papieża Innocentego XII
Jerzemu Dzieduszyckiemu relikwii św. Benedykta,
zachowany w kościele Jezuitów we Lwowie

13. Medalion ze sceną ofiarowania przez Chrystusa św. Marii Małgorzacie Alacoque
gorejącego serca, zachowany w kościele Jezuitów we Lwowie

14. Obraz św. Benedykta w kościele Jezuitów we Lwowie

15. Relikwiarz św. Benedykta w kościele Jezuitów we Lwowie,
 ryc. Jakuba Labingera, 1741

16. Portal wejściowy do kaplicy św. Benedykta w kościele Jezuitów we Lwowie

17. Nagrobek Marianny i Jerzego Dzieduszyckich w kościele Jezuitów we Lwowie, stan sprzed 1939 r.

18. Portret Marianny i Jerzego Dzieduszyckich, pastel, ok. 1900 (?), z kościoła Jezuitów we Lwowie, obecnie w zbiorach Lwowskiej Galerii Sztuki im. Borysa Woznyckiego we Lwowie, magazyny w Olesku

Inwentarz pośmiertny koniuszego koronnego i starosty żydaczowskiego Jerzego Stanisława Dzieduszyckiego z 16 II 1731 z ksiąg grodzkich żydaczowskich przechowywanych w zbiorach Centralnego Państwowego Archiwum Historycznego Ukrainy we Lwowie, f. 7, op. 1, spr. 102, s. 145–264.

[s. 145]

Regestr pozostałych różnych ruchomości i pieniędzy po zesłym świętej pamięci Jaśnie Wielmożnym Jmści Panu Jerzym Stanisławie¹ na Sokołowie² i Kossowie³ Dzieduszyckim koniuszym koronnym, żydaczowskim staroście, przez Jaśnie Wielmożną Jej Mość Panią Mariannę Zamoyską⁴ pomienionego niegdy JW. Jego Mości Pana koniuszego koronnego pozostałą małżonkę i Panią dożywotnią, dnia szesnastego lutego Roku Pańskiego Tysiącznego Siedmsetnego Trzydziestego Pierwszego spisany tudzież i ekspens niektórych do ksiąg grodzkich żydaczowskich przez też pomienioną Jej Mość podany.

Kaplice i ich ornamenta.

Pierwsza kaplica świętego Benedykta, w której w ołtarzu trumna drewniana snycerską robotą, pozłocona złotem malarskim, w trumnie relikwie świętego Benedykta całe za szkłem. Korona pozłocista srebrna, różnymi kamieniami sadzona, to jest topaz we środku, koło którego szesnaście diamentów, koło drugiego topaza niżej będącego diamentów cztery. Po koronie zaś kamyki czerwone, granaty i gałka krzyształowa, wiele zaś tych kamieni porachować nie można, bo trumna zamknięta, wewnątrz ta trumna turecką materiją bogatą wybita. Nad trumną obrazek Najświętszej Panny, w ramkach srebrem powlekanych, przy którym obrazku kamieni dwa złotem nabijanych, <z tych> jeden bez kamieni, drugi wysadzony rubinkami drobnymi. Nad obrazkiem kompartym srebry pozłocisty kamykami różnymi, to jest jeden topazik,

¹ Jerzy Stanisław Dzieduszycki (1670–1730), syn wojewody podolskiego Franciszka Dzieduszyckiego i Zofii Jabłonowskiej, poseł, koniuszy wielki koronny od 1704 r., właściciel pałacu w Cucułowcach.

² Sokołów – miasteczko położone 20 km na pld. wsch. od Stryja, od XVI w. należało do rodziny Dzieduszyckich.

³ Kossów wraz z Sokołowem należał do dziedzicznych dóbr Dzieduszyckich.

⁴ Marianna z Zamoyskich Dzieduszycka (1686–1751), córka podskarbiego koronnego Marcina Zamoyskiego i Anny z Glińskich, od 1704 r. żona Jerzego Dzieduszyckiego.

a trzy kamyki z aspisu⁵, i czeskimi diamentami⁶ sadzony, których jest jedenaście, około którego palmy dwie srebrne pozłociste i pasek srebrny w labrach. Nad kompartymeniem Weronika, nad nią kompartymencik srebrny pozłocisty z kamieniem topazem i kamykami ośmnastu aspisowemi obsadzony. Topazy zaś te wszystkie wyrażone są tureckie.

[s. 146]

Po bokach tej Weroniki lustra dwa srebrne. Za Weroniką tumba, w której są relikwie drewniana pozłocista, nad tą tumbą szkatułka drewniana pozłacana w której relikwie i ampula szklana ze krwią św. Benedykta tudzież puszcza szklana we srebro filigranową⁷ robotą oprawna, w tę szkatułę wprawiona tafelka mozaiką kamienną robiona, przy tej szkatule lusterek cztery srebrnych, i przy terminach⁸ trumny dwa lichtarzyki srebrne.

Nad szkatułą urna drewniana pozłocista, z koroną także drewnianą snycerskiej roboty, na tej urnie relikwiarz filigranową robotą z krzyżykiem złotym, w którym jest Drzewo Krzyża Św[iętego], na tej sztuce relikwiarzyk krzyształowy, około tej sztuki dwa relikwiarzyki szklane oprawne, po bokach dwa relikwiarze we srebro oprawne filigranowe z relikwiami za szkłem.

Okolo tej urny serce złote, w którym jest kawałek habitu św. Franciszka, po drugiej stronie palma srebrna pozłocista.

Nad tą urną sztuka srebrna wisi, pozłocista [z] figurą krzyża i literą P.X. wyrobiona.

Niżej trumny alias pod trumną cyborium, sztukami dwoma mozaiki kamiennej adornowane⁹, około cyborium dwa kroksztyny, dwa festoniki i dwa lustra srebrne pstrozłociste.

Nad cyborium srebrne obłoki z promykami pozłocistemi, których jest dwanaście, krzyżyk srebrny wiszący z łańcuszkiem srebrnym. Krzyżyczek szczerzoty do relikwii bez łańcuszka.

Relikwiarzyk złoty od metalu ze dwoma labrzykami¹⁰. Okolo cyborium kolumneczki marmurowe koloru porfirowego, tudzież gradusy¹¹ dwa drewniane, w których jest szufladek ośm z mozaiki kamiennej, na gradusach dwa lustra srebrne ze dzbanuszkami dwoma pstrozłocistymi, po cztery świc ma-[s. 147]-jące, na ołtarzu dwa lichtarze srebrne, com ja dała.

Okolo trumny św. Benedykta wota, dwie srebrne pozłociste przybite do ściany. Na terminach przy trumnie, wiszących wotów ośm srebrnych, pod trumną wotów większych i mniejszych jedenaście srebrnych, złotych małych trzy, <to

---

⁵ Aspis – jaspis.

⁶ Czeskie diamenty – sztuczne diamenty.

⁷ Filigran – technika złotnicza polegająca na wykonywaniu ornamentu z cienkich drucików.

⁸ Przy terminach – u boku, na końcach.

⁹ Adornowany – zdobiony.

¹⁰ Laber, labra – wycinany brzeg, ozdobna obwódka.

¹¹ Gradus – stopień.

jest> jedne w tablicą z koniem rysowanym, a dwie w serce robione. Tudzież orderzyk we złoto oprawny królewski, te wota na srebrnym pręcie wiszą. Na gradusie wotów srebrnych większych i mniejszych siedemnaście. Te wota z różnymi inskrypcjami i osobami. Na jednym boku trumny obrazek Najświętszej Panny Częstochowskiej we srebro oprawny, na drugim noga srebrna niewielka, przy gradusie dwie kampanelki¹² srebrne pstroźlociste. Mensa, w której szuflada ośm sztukami z mozaiki kamiennej i gipsowej przyozdobiona, z uchami srebrnymi. Pod mensą dwa festony srebrne z herbami pozłocistymi i dwie tarcze z herbami, pod tąż mensą tumba gipsowa, w której relikwie za szkłem. Tamże kałamarz srebrny. Około mensy dwa lustry, dwa obłoki srebrne i dwa serca z inskrypcjami literami pozłocistymi, dwa lustra srebrne w cyfry robione z herbami Jego Mć Dobrodzieja¹³ pozłocistymi i z laurami takiemiż, te dwie lustra, każde na siedem świec. Nad medalionami w ścianie sztukatorską robotą zrobionymi dwa wota srebrne pozłociste, pod tymiż medalionami dwa lustra srebrne z buścikami. Wazoników dwa do kwiatów, srebrnych pstroźlocistych. Śrubki dwie srebrne pstroźlociste do nich. Dzbanuszki dwa srebrne do kwiatów. Puszeczka mosiężna pozłocista pro Viatico¹⁴. Szkatułek dwie, w każdej cztery szufladki mozaiki kamiennej i masowej. Metal srebrny pozłocisty z inskrypcjami. Krzyżyk krzyształowy. [s. 148] Na ścianach lustr sześć blaszanych pobielanych z buścikami. Latarnie dwie angielskie w drewnie. Luster szklanych wiszących dwie. Lamp szklanych wiszących cztery. Girydoników¹⁵ dwa drewnianych miejscami wyślacanych. Szkatuła atlasem karmazynowym obita, w której święty Benedykt przywieziony. Puszka srebrna na stoczek¹⁶. Luster drewnianych pięć, jedna <z nich> pozłociste, cztery posrebrzane. Kluczków mosiężnych oprawnych ośmnaście, do których kółek jedynaście.

¹² Kampanelka – dzwonek.

¹³ Tj. z herbem Sas Jerzego Stanisława Dzieduszyckiego, przedstawia on półksiężyc złoty, zwrócony barkiem ku dołowi, nad nim, pomiędzy dwiema sześcioramiennymi złotymi gwiazdami, złota strzała skierowana grotem ku górze, w klejnocie herbu Sas znajduje się siedem piór pawich przebitych złotą strzałą skierowaną w lewo.

¹⁴ Pro Viatico – na wiatyk, komunię świętą udzielaną chorym.

¹⁵ Girydonik – gerydon (fr. *guéridon*), wysoka trójnożna podstawa, niewielki krągły stolik na trójnożnej podstawie.

¹⁶ Stoczek – woda, zlewki.

Obrazy w tejże kaplicy.

Obraz z Weroniką.
Obraz Pana Jezusa z bokiem otwierającym.
Obraz Marii Magdaleny.
Obraz Przemienienie Pańskie.
Obraz Weronika z zasłonkami kitajki¹⁷ karmazynowej.
Obraz świętego Franciszka.
Obrazy dwa papieżów.
Obraz świętego Sebastiana.
Obraz świętego Michała.
Obraz krucyfiks.
Obraz św. Jana ścięcie.
Obraz Marii Magdaleny.
Obraz depozycja¹⁸ Pana Jezusa.
Obraz Najśw[iętszej] Matki z Panem Jezusem śpiącym z firankami karmazynowymi kitajkowymi.
Obraz świętego Joachima.
Małuśkich obrazków cztery, to jest Weronika, Ecce homo, Marii Magdaleny, świętego Hieronima.
Ambonka obita pluszą¹⁹ czerwoną.
Dwoje flectoria²⁰ cisowe fornerowane z herbami.
Pozytyw mały.
Zasłonek kitajkowych pomarańczowych około okien cztery.
Sukno na gradusach czerwone.

Kaplica druga Krucyfiksa.

Ołtarz wielki, w którym krucyfiks snycerską robotą, przy nim statui dwie takową robotą drewniane posrebrzane.
Nad krucyfiksem i pod nim baldachim z plisy, w którym pięć brytów karmazynowego, a dwa pomarańczowego [s. 149] koloru, frendzla dookoła złota.
Lustrów na ścianie pobielanych blaszanych dwadzieścia i ośm.
Lustrów czarnych malowanych na blasze sześć.

---

¹⁷ Kitajka – cienka, dość gęsta tkanina jedwabna o splocie płóciennym, jednobarwna lub mieniąca się, najprostsza i najtańsza z tkanin jedwabnych.

¹⁸ Depozycja – zdjęcie z krzyża.

¹⁹ Plusza (plisia) – tkanina półwełniana o bawełnianej lub jedwabnej osnowie.

²⁰ Chodzi tutaj o klęczniki (łac. *genuflexorium*).

Ściany suknem francuskim blamarantowym²¹ obite od chóru.

Pod krucyfiksem obraz czterech Ewangelistów, pod nim obrazek srebrny Wniebowstąpienia Pańskiego.

Niżej obraz Najświętszej Panny Loretańskiej za szkłem, w ramach pobielanym, na których ramach cztery herby, cztery cyfry srebrne pozłociste.

Pod obrazkiem loretańskim obrazek na drewnie stypa Tobiasza.

Antependia u tego ołtarza dwie, jedne lamowe²² srebrne, drugie z plisy koloru karmazynowego z frendzlą złotą.

Boki około tego ołtarza, czyli ambonki dwie, adamaszkiem²³ karmazynowym obite, wszystkich brycyków 6. Około tegoż ołtarza dwa ołtarze mniejsze. Jeden ołtarz św. Stanisława Kostki w ramie drewnianej, połączanej, baldachimek nad nim lamowy srebrny, antependium także.

Po drugiej stronie ołtarz św. Franciszka Ksawerego z ramą także pozłocistą; baldachimek i antependium lamowe srebrne. W tejże kaplicy obraz św. Kajetana.

Obraz Narodzenie Pańskie.

Półorgany; sukno na gradusy czerwone.

Kaplica trzecia Najśw[iętszej] Panny.

W tej kaplicy w ołtarzu obraz Najświętszej Panny z koroną srebrną pozłocistą perłami kartowemi²⁴ i kamykami prostymi krystalowymi sadzoną.

Około korony gwiazdek dwanaście szczerozłotych z kamykami czerwonymi do obrazu przypiętych, na tymże obrazie kwiatków złotych czterdzieści i jeden. Herb Jmci Dobrodzieja złoty. Koronka u poduszki złota. Kwiatków srebrnych z kamykami na kształt turkusów na tymże obrazie czterdzieści dwa. Liter dwie złotych. Różyczek cztery, w których jest diamencików dwadzieścia. Kwiatków pielgrzymkich [s. 150] z diamencikami czeskimi dwadzieścia.

Cztery sznurki perł prostych francuskich.

Sztuczka u perł, w której jest trzynaście diamencików małych, czternasty większy.

Na Panu Jezusie na tymże obrazie będącym, koronka srebrna, w której jest diamencików trzydzieści cztery. Na karteluszyku w rączkach Pana Jezusa bę-

---

²¹ Blamarantowy – kolor amarantowy wpadający w odcień niebieski (fr. *bleu, amarante*).

²² Lama – gładka lub wzorzysta tkanina jedwabna o tle całkowicie lub częściowo pokrytym dodatkowym wątkiem metalowym, złotym lub srebrnym, często w postaci pasków blaszki lub folii metalizowanej.

²³ Adamaszek – tkanina dwustronna, pojedyncza, zwykle jednobarwna, z jedwabiu, lnu lub wełny.

²⁴ Kartowe perły – prawdopodobnie chodzi o duże, karatowe perły, określenie to występuje również w innych inwentarzach z tego okresu, np. Gdański inwentarz, s. 41.

dącym, litery złote: Gratia Plena²⁵. Na sukience Pana Jezusa kwiateczków złotych trzydzieści, kamyków szesnaście na kształt turkusików.

Rama czarna, na wierzchu ramy kartelusze srebrny pozłocisty, z inskrypcją wybijaną.

Wotów srebrnych na ramie dziesięć z literami pozłocistymi, do wieszania ich śrubki srebrne.

Muszlów srebrnych pozłocistych sześć koło ramy.

Zasłonka niesokurowa²⁶ z brzegami złotymi.

Baldachimek lamowy srebrny z frendzlą i galonkiem²⁷ złotym. Zasłonki lamowe białe, aksamitem karmazynowym podszyte po jednej stronie galonowane. Nad baldachimkiem serca dwie srebrne, litery pozłociste, także obrazek Marii Magdaleny i serca dwie srebrne bez litery.

Na geniuszkach dwóch drewnianych dwa pasy srebrne. Korunek²⁸ srebrnych pozłocistych, dwadzieścia sześć.

Cyborium, w którym skrzyneczka srebrna pozłocista, <powlekane boki u tego cimborium> festonikami srebrnymi przyozdobiona.

Medalioniki srebrne cztery maleńkie.

Relikwiarze dwa drewniane z herbami srebrnymi.

Antependium środkiem lamowe białe, po rogach lamowe złote.

Na którym antependium festony dwa z herbami i z cyframi pstrozłociste, cztery herby z koronami, dwa koronne, dwa litewskie srebrne pstrozłociste.

Błachy cztery srebrne pozłociste z inskrypcjami wybijanymi.

Globus srebrny pstrozłocisty, z koroną i z herbami na czterech delfinach. Na tym globusie figurka Grobu Pańskiego z alabastru, diamentami i różnymi kamykami sadzona.

Koszyków dwa srebrnych pozłocistych z inskrypcjami na zwierciadłach we środku.

[s. 151]

Koszyk srebrny pstrozłocisty z inskrypcją we środku na blasze srebrnej pozłocistej.

Koszyków dwa małych srebrnych pstrozłocistych z inskrypcjami na blachach pozłocistych we środku.

Globus srebrny pozłocisty i korona także.

Cztery pomagran²⁹ srebrne pstrozłociste do kwiatów.

---

²⁵ *Gratia Plena* (łac.) – łaski pełna, cytat pochodzący z modlitwy Pozdrowienia Anielskiego (*Ave Maria*), są to słowa wypowiedziane przez archanioła Gabriela do Maryi w czasie zwiastowania.

²⁶ Niesokur, niesokor – określenie surowego jedwabiu, z którego głównie pleciono pasy i wyrabiano koronki.

²⁷ Galon – wyrób pasamoniczny w formie gładko lub wzorzyście tkanej taśmy wykonanej z nitok jedwabnych, bawełnianych i metalowych.

²⁸ Koruna, korunka, koronka – wyrób włókienniczy z nici naturalnych lub metalowych.

²⁹ Pomagran – malogranat, jabłko granatowe.

Dwie kornukopie³⁰ srebrne pstrozłociste do kwiatów.
Cztery lustra srebrne do świc z listkami maleńkie.
Dwa sceptra³¹ srebrne pozłociste.
Serce pozłociste z dwoma pochodniami.
Lichtarzyków srebrnych sześć, siódmy z łańcuszkiem i szczypcami srebrnymi.
Korydonków srebrnych sześć, co są podkładają pod lichtarzyki.
Kartelus z inskrypcją srebrny.
Kampanele dwie srebrne z inskrypcjami.
Dwa bukiety srebrne i dwie palmy.
Muszelek sześć srebrnych.
Śrub pięć żelaznych srebrem powlekanych.
Obrazek we srebro oprawny na perłowej macicy.
Laurowe dwa wieńce srebrne.
Dwie blachy srebrne pozłociste z inskrypcjami.
Korona srebrna pozłocista, kamieni w niej sześć topazów tureckich.
Dwie blachy miedziane pozłociste z inskrypcjami.
Relikwiarzyk w miedzi oprawny pozłacany z Drzewem Krzyża Świętego.
Obrazek na blasze miedzianej Najświętszej Panny Częstochowskiej we srebro oprawny. W tejże kaplicy było tac cztery, ważących grzywien³² ośm i łutów³³ sześć auszpurską robotą, te wzięła W. Jmć Pani Salomea Dzieduszycka W. Jmć Pana Miaskowskiego starosty kopajgrodzkiego żona, a nieboszczyka Jmci Dobrodzieja siostra rodzona³⁴.

Obrazy tamże.

Obraz Pana Jezusa z krzyżem mały.
Obraz depozycja Pana Jezusa.
Obraz świętego Piotra.
Obraz Pana Jezusa z krzyżem.
Obraz świętej Barbary.
Obrazek malowany na płótnie Najświętszej Panny.
[s. 152]
Obraz Najświętszej Panny z świętym Franciszkiem.
Obraz Zwiastowania.
Obraz rodziny Pana Jezusa.

---

³⁰ Kornukopia – róg obfitości.

³¹ Sceptrum – laska, berło.

³² Grzywna – jednostka miary masy stosowana w Rzeczypospolitej, 1 grzywna dzieliła się na 4 wiardunki, 8 uncji i 16 łutów.

³³ Łut – dawna jednostka miary masy, ok. 12 g.

³⁴ Salomea Miaskowska, jedna z sześciu córek wojewody podolskiego Franciszka Dzieduszyckiego i Zofii z Jabłonowskich, druga żona Wojciecha Miaskowskiego h. Leliwa.

Obraz św. Barbary głowa.
Obraz św. Teresy.
Obraz Archanioła Gabryela.
Obrazków ośm kwiatów.
Obrazek mały rodziny Najświętszej Panny.
Obraz świętego Franciszka.
Obraz Samarytanki.
Obraz kardynała Karola³⁵.
Flektoria dwie obite adamaszkiem czerwonym z poduszkami.
Laska hebanowa we srebro oprawna do okrywania obrazu.
Laska cisowa we srebro oprawna do gaszenia świc.
Zasłonki u jednych drzwi ponsu³⁶ sukna francuskiego.
U drugich drzwi do zakrystii aksamitne karmazynowe stare z galonkiem po jednej stronie.
Zakrystia przy tejże kaplicy, w której jest obraz Pana Jezusa leżącego w grobie.
Obrazek depozycji Pana Jezusa.
Obrazek Najświętszej Panny z Panem Jezusem.
Obrazek św. Michała.
Szkatuła z szufladkami mozaikowej z masy gipsowej, dwóch szufladek niedostaje.
Stolik z szufladkami prostą mozaiką z masy gipsowej, w flader³⁷ robiony.
Antependium takowejże mozaiki.
Tablica z inskrypcjami za szkłem.
Obrazki dwa chińską robotą³⁸, alias lanszafty³⁹.

Kaplica czwarta Salwatora.

W tej kaplicy w ołtarzu obraz Salwatora za szkłem, w ramach czarnych, na których jest herbów w miedzi połączonych ośm.
Nad obrazem baldachimek lamowy biały ze złocistym galonem.
Zasłonki dwie lamowe złote.
Ramka drewniana, w której kamyków zielonych trzynaście, czerwonych czternaście.

---

³⁵ Być może wspomniana osoba to włoski kardynał Carlo Barberini (1630–1704), od 1681 r. kardynał protektor Rzeczypospolitej wobec Stolicy Apostolskiej. Jerzy Dzieduszycki poznał go w czasie poselstwa do Rzymu w 1699 r.

³⁶ Pons – kolor pąsowy, ciemnoczerwony.

³⁷ Flader – naturalny lub imitowany rysunek słożeń w marmurze.

³⁸ O modzie na chińszczyznę w nowożytnej Rzeczypospolitej zob. m.in. Zasławska 2008; Łakomska 2008; Kopania 2012.

³⁹ Właśc. landszafty.

[s. 153]

Geniuszków cztery drewnianych snycerską robotą wyślacanych.

Cyborium drewniane pstrozłociste, w którym jest obrazek Wieczery Pańskiej.

Ściana lamą złocistą obita, spodem obrazu w kwiaty.

Sufit adamaszkowy karmazynowy z krzyżem kawalerskim z lamy złotej wyszytym.

We drzwiach tej kaplicy firanki sukna ponsowego.

Antependium białe lamowe z krzyżem lamowym złotym.

Obrazy w tej kaplicy.

Obraz Najświętszej Panny familii.

Obraz św. Dawida.

Obrazów trzy frukta.

Obrazów pięć lanszawtów.

Przy tej kaplicy zakrystia, do której we drzwiach firanki aksamitne karmazynowe stare z falbanką galonem złotym z jednej strony lamowane.

W tej zakrystii ścian trzy, boki obite suknem francuskim ponsowym.

Obraz Najświętszej Panny Bolesnej.

Obrazków dwa depozycyi.

Apparaty i apparamenta kapliczne.

Monstrancja srebrna pstrozłocista różnymi sztukami diamentowymi adornowana, to jest przy koronie krzyżyk, w którym diament we środku jeden większy, mniejszych pięć, jeszcze mniejszych cztery.

Pierścień w motyla⁴⁰, w którym jest diamentów sześć wokoło, a we środku siódmy większy.

Guzik pod pierścieniem, który ma w sobie diamencików małych ośm, a we środku dziewiąty większy.

Koło tego sztuczki⁴¹ dwie, w której sztuczce każdej po trzy diamencików małych. Podle tych dwie sztuki w górze, w każdej sztuce po trzynaście diamencików mniejszych, a we środku diament większy.

Średnia sztuka ma diamencików większych cztery, mniejszych diamencików

---

⁴⁰ W motyla – w kształcie motyla.

⁴¹ Sztuczka – ozdoba wykonana ze złota lub srebra, wysadzana drogimi kamieniami.

trzydzieści dwa. W guziku na środku diament większy jeden, wokoło guzika diamentów ma-[s. 154]-łych ośm.

Podle tej sztuki dwie sztuczki małe, w każdej sztuczce po siedem diamentów. Item⁴² podle tej sztuki dwie sztuczki większe, w każdej sztuczce po dziewięć diamentów większych, a mniejszych po sześć.

Ku kanaczkowi⁴³ dwie sztuczki, w każdej sztuczce po trzy diamenty.

Na spodzie korony sztuczki kanaczkowych jedenaście, w każdym kanaczkowcu po pięć diamentów małych.

Około cyrkuła hostii cztery pierścienie. <To jest> na górze cyrkuła pierścień pierwszy w różę, ma w sobie diamentów większych cztery, a mniejszych pięć. Drugi pierścień na spodzie cyrkuła, diament jeden większy we środku, a wokoło niego sześć mniejszych.

Na boku cyrkuła pierścień trzeci. Ma diamentów małych osiemnaście, a we środku dziewiętnasty większy.

Na drugim boku cyrkuła pierścień czwarty, w którym diamentów małych czternaście, we środku piętnasty większy. W melchisedechu diament jeden pomierny, drugi mniejszy, małych ośm.

Ratas⁴⁴ na spodzie w którym jest diamentów sześćdziesiąt małych. Guzik w różę we środku ratasia, w którym diamentów małych ośm, a we środku dziewięć trochę większy.

Dwie pandlotki⁴⁵, każda ma diamentów małych po cztery.

Dukaty⁴⁶ dwa wprawione w monstrancję.

Kielichów dwa srebrnych pozłocistych i paten takichże dwie. Trzeci kielich srebrny we środku pozłocisty z pateną. Ten kielich WW. Jmciów Panów hrabiów Tarnowskich⁴⁷.

Kielich mały do ablucyi srebrny, we środku pozłocisty.

Ampulek dwie pary z miseczkami, srebrne, pozłociste.

Trybularz⁴⁸ srebrny kwiatków srebrnych dwadzieścia i ośm.

Kropidło srebrne.

Pacyfikałów⁴⁹ sześć srebrnych pstroczystych.

Dzwonek srebrny.

Ornat złotej materii ze srebrnym galonem.

---

⁴² Item – podobnie.

⁴³ Kanak, kanaczek – łańcuszek, zawieszenie z drogiego kamienia ozdabiające monstrancję.

⁴⁴ Ratas – sztuka złota, diamentowa, określenie to pojawia się również w innych inwentarzach z tego okresu.

⁴⁵ Pandlotka – właściwie bandelotka, czyli zawieszka.

⁴⁶ Dukaty – czerwony złoty, moneta obiegowa na ziemiach Rzeczypospolitej, wagowo 3,5 g.

⁴⁷ Zapewne była to fundacja siostry Jerzego Stanisława – Marianny (1674–1711), zamężnej z Aleksandrem Dominikiem Tarnowskim.

⁴⁸ Trybularz – kadzielnica.

⁴⁹ Pacyfikał – relikwiarz w kształcie krzyża lub monstrancji.

Velum, manipularz, stuła także.
Ornat biały bogaty, słupek fioletowy z korony złotej.
Manipularz, stuła, velum, także.
Ornat partyrowy⁵⁰ czerwony z galonem złotym słupek biały.
Velum, stuła i manipularz do tegoż.
[s. 155]
Ornat złoty, słupek różowy, bez stuły.
Ornat zielony aksamitu strzyżonego, słupek i galon złoty.
Stuła, manipularz, velum, także.
Ornat błękitny, słupek różowy, galon srebrny, stuła, manipularz i velum.
Ornat czarny, słupek z korony srebrnej. Velum stuła, manipularz bursa i palla.
Ornat tabinkowy⁵¹ biały, frendzelka złota, stuła, manipularz, velum, palla.
Ornat fioletowy z kwiatami, słupek srebrny biały, stuła, manipularz.
Ornat biały z czerwonymi kwiatami, stuła, manipularz i palla.
Ornat rekwalny z galonkiem złotym, stuła, manipularz, velum, bursa i palla.
Ornat rekwalny z słupek papuzim⁵², z galonkiem srebrnym, manipularz, velum aksamitne, palla i stuła.
Ornat zielony kitajki pikowanej, manipularz, stuła, velum.
Ornat czerwony, słupek błękitny z frendzelką złotą, stuła, manipularz, velum, palla.
Dalmatyki dwie rekwalne.
Kapa morowa⁵³ srebrna z złotym galonem, przy niej guzów sześć złotych z rubinkami.
Dalmatyk złotych dwie z słupekami srebrnymi.
Stuła dwie lamowych.
Stuła złota do ambony.
Stuła kitajkowa w paski.
Trzy sztuki z koron⁵⁴, czwarta z materii tureckiej do humerałów⁵⁵.
Welów złotych dwa.
Velum fioletowe.
Velum z koron białych nicianych.
Velum stare w kwiaty, czerwone.
Velum lamowe białe.
Velum morowe srebrne ad Venerabile⁵⁶.

---

⁵⁰ Parterowa tkanina – materia jedwabna o kwiatowym wzorze.

⁵¹ Tabin – tkanina z grubej, wysokogatunkowej przędzy jedwabnej, tkanina splotem płóciennym i kalandrowana, powstawały na niej faliste smugi odbijające światło.

⁵² Papuzi – kolor żółtozielony.

⁵³ Mora – gładka jedwabna tkanina jednobarwna, mająca nieregularne smugi.

⁵⁴ Chodzi o koronki.

⁵⁵ Humerał – Iniana, prostokątna chusta okrywająca ramiona i szyję.

⁵⁶ *Ad Venerabile* – do Najświętszego [Sakramentu].

Burs i pall i dwie lamy złotej, trzecia bursa lamy srebrnej.
Palla biała z orderem, item palla biała lamowa.
[s. 156] Pasek jedwabny karmazynowy jeden.
Komża do ambony z korun szerokich.
Bursa złota, palla z orderem.
Bursa lamowa biała i palla.
Velum białe stare.
Palli dwie stare.
Bursy trzy stare.
Palla złota.
Pokrowczyk błękitny adamaszkowy do taborecika.
Alba jedna z koronkami stara.
Alby trzy gładkie.
Alba z koronkami stara.
Komża jedna bez korunek.
Komeszek dwie, jedna z koronkami.
Korporałów czternaście.
Puryfikaterzy dwadzieścia siedm.
Chusteczek pod palle ośmnaście.
Chusteczek do ołtarza czternaście.
Ręczników małych ośm.
Humerałów jedenaście.
Pasków trzy.
Obrusów szesnaście, między tymi jeden obrus z koronkami.
Lichtarzyków pryncmetalowych⁵⁷ cztery.
Lichtarzyków szklanych siedmnaście małych i wielkich cztery.
Lichtarzyków kamiennych dwa.
Lichtarzyków chińskich dwa. Esów szklanych trzydzieści i dwa.
Kropelniczek szklanych trzy do wody święconej.
Dzbanuszków farfurowych do kwiatów dziewięć.
Cieniów szklanych ośmnaście.
Lamp szklanych krystalowych dziesięć.
Dzbanuszków szklanych do kwiatów par cztery.
Kociołków miedzianych dwa małych do kwiatów.
Miednica cynowa jedna.
Poduszek adamaszkowych karmazynowych do mszałów dwie.
Poduszek aksamitnych karmazynowych do mszałów z galonem złotym dwie.
Poduszka aksamitna jedna mała karmazynowa.

---

⁵⁷ Pryncmetal – stop metali w kolorze białym lub żółtym, mieszanina miedzi z czwartą częścią cynku (niem. *prinzmetail*).

[s. 157]^a

Poduszka cytrynowa aksamitna do mszału.

Mszałów dwa wielkich. Trzeci mały mszał z klauzurą srebrną pozłocistą.

Mszałów rekwalnych trzy.

Dzwonków cztery metalowych.

Pokrowiec aksamitny karmazynowy na ołtarz.

Pokrowiec w paski z falbany czerwonej na ołtarz.

Puszka do hostii drewniana.

Krucyfiks pozłocisty, w tartarug⁵⁸ oprawny.

Krucyfiks drewniany.

Krucyfiks alabastrowy.

Ewangelijska w tartarug i w srebro oprawna pozłocista.

Dzwon spiszowy wielki, ten ulany z armaty W.W. Jmciów Panów hrabiów Tarnowskich⁵⁹.

Sygnaturek spiszowych dwie.

Trzy statuy kamienne, jedna świętego Benedykta, druga świętego Franciszka Ksawerego, trzecia Jm Pana Jabłonowskiego hetmana⁶⁰.

Obrazy które się po różnych miejscach znajdowały.

Obraz Bersabei⁶¹.

Obraz szkoła ateńska⁶².

Portret króla Augusta⁶³.

Portret króla Augusta pasztelowy.

Portretów dwa ś.p. męża mego.

Portrety dwa mężczyzna i białogłowa Wandyka⁶⁴.

---

^a Na karcie XIX-wieczne dopiski wykonane najprawdopodobniej przez Maurycego Dzieduszyckiego.

⁵⁸ Chodzi o oprawę szykretową.

⁵⁹ Hrabia Aleksander Dominik Tarnowski był mężem jeden z siostr Jerzego Stanisława Dzieduszyckiego, Marianny.

⁶⁰ Stanisław Jan Jabłonowski h. Prus III (1634–1702), kasztelan krakowski, hetman wielki koronny, wojewoda ruski. Był synem miecznika koronnego Jana Stanisława i Anny z Ostrogów, jego siostrą była Zofia, matka Jerzego Dzieduszyckiego. W 1658 r. żoną Stanisława Jabłonowskiego została Marianna Kazanowska, córka wojewody braclawskiego Dominika i Anny Potockiej.

⁶¹ Wspomniany obraz być może przedstawia Betsabe (Batszebe), np. popularny temat kąpieli Batszebe. Niewykluczone jednak, że chodzi o przedstawienie Józefa, zwanego Barsabą, z przydomkiem Justus (Dz. Ap. 1,23).

⁶² Chodzi o kopię fresku ze stanz watykańskich, autorstwa Rafaela.

⁶³ August II Mocny (1670–1733), syn Jana Jerzego III Wettyna i Anny Zofii Oldenburg, od 1694 r. elektor Saksonii jako Fryderyk August I, od 1697 r. elekcyjny król Polski.

⁶⁴ Oczywiście chodzi o malarza Anthony'ego Van Dycka (1599–1641).

Portret Wandyka samego.
Portret Karacego⁶⁵.
Portret królewicza Konstantego⁶⁶.
Portret Rymbranta⁶⁷.
Portret J.W. Jmci Pana Jabłonowskiego wojewody ruskiego⁶⁸.
Portret króla Stanisława⁶⁹.
Obraz Najświętszej Panny.
Obraz św. Jana i Marii Magdaleny w kwiatach.
Portret ś.p. męża mego, w młodym wieku.
Obraz muła i owiec.
Obraz ptactwa.
Portret Jej Mci Pani wojewodziny ruskiej⁷⁰.
Portret pretendenta angielskiego⁷¹.
Portret J.W. Jm Pana wojewody podolskiego⁷².
[s. 158]^b
Portret księcia Rakoczego⁷³.
Obraz Samsona.
Portret króla Stanisława pasztelowy.
Obraz Wenery.
Obraz Lota.

---

^b Na karcie XIX-wieczne dopiski wykonane najprawdopodobniej przez Maurycego Dzieduszyckiego.

⁶⁵ Chodzi zapewne o dzieło łączone z malarzem Annibalem Caraccim (1560–1609).

⁶⁶ Konstanty Władysław Sobieski h. Janina (1680–1726), królewicz polski, najmłodszy syn króla Jana III Sobieskiego i Marii Kazimiery d'Arquien.

⁶⁷ Chodzi zapewne o dzieło łączone z pracownią Rembrandta (1606–1669).

⁶⁸ Jan Stanisław Jabłonowski (1669–1731), najstarszy syn hetmana Stanisława Jabłonowskiego i wojewodzianki braclawskiej Marianny z Kazanowskich. W 1687 r. został chorążym wielkim koronnym, w 1693 r. mianowany wojewodą wołyńskim, w roku 1697 wojewodą ruskim. W 1694 r. jego żoną została Joanna de Béthune. Miał synów: Stanisława Wincentego, Jana Kajetana, Dymitra, i córki: Eleonorę, Katarzynę i Mariannę. Kuzyn Jerzego Stanisława Dzieduszyckiego.

⁶⁹ Stanisław Leszczyński (1677–1766), król Polski w latach 1705–1709 i 1733–1736 jako Stanisław Leszczyński, książę Lotaryngii w latach 1738–1766. Syn podskarbiego wielkiego koronnego Rafała Leszczyńskiego i córki hetmana Stanisława Jabłonowskiego, Anny.

⁷⁰ Joanna Jabłonowska, jedna z dwóch córek posła francuskiego w Rzeczypospolitej markiza Franciszka de Béthune i Ludwika Marii d'Arquien, siostrzenica królowej Marii Kazimiery Sobieskiej. W 1693 r. w Grodnie wyszła za mąż za Jana Stanisława Jabłonowskiego; małżeństwo doczekało się sześciorga dzieci; synów: Stanisława Wincentego, Jana Kajetana i Dymitra, oraz córek: Marii, Katarzyny i Ludwika. Joanna Jabłonowska zmarła we Lwowie 11 III 1744 r.

⁷¹ Jakub Franciszek Edward Stuart (1688–1766), syn króla Jakuba II Stuarta i jego drugiej żony Marii z Modeny, pretendent do tronu Szkocji i Anglii z ramienia jakobitów, jego żoną była Maria Klementyna Sobieska, wnuczka Jana III Sobieskiego.

⁷² Franciszek Jan Dzieduszycki h. Sas (ok. 1640–1704), od 1682 r. wojewoda kijowski, od 1689 r. wojewoda podolski, ojciec Jerzego Stanisława Dzieduszyckiego.

⁷³ Portret Franciszka II Rakoczego (1676–1735), przywódcy powstania antyhabsburskiego na Węgrzech w latach 1703–1711; księcia Siedmiogrodu w latach 1704–1711. Po klęsce powstania Rakoczy przebywał m.in. na terenie Rzeczypospolitej.

Obraz lanszawtu z indykami, z kurami.
Portret królowej Kazimirzowej⁷⁴.
Obraz św. Józefa.
Obraz geniuszków dwóch z barankiem.
Obraz lanszawtu.
Obrazek geniuszków krzyż dźwigających.
Obrazek Nawiedzenia Panny Maryi.
Obrazek trzy studii academici.
Obrazek Najświę[tszej] Panny Niepokalanego Poczęcia za szkłem.
Obrazek św. Józefa.
Obrazek Marii Magdaleny za szkłem.
Portret kawalera.
Obrazków siedm starych, cesarzów rzymskich.
Obrazów cztery szkiców niedokończonych.
Obraz batalii Aleksandra Wielkiego, stary popsowany.
Obrazek geniuszków krzyż dźwigających.
Portret wojewody ruskiego⁷⁵.
Obraz Wenery.
Portret Francuza malarza.
Obrazek rysia.
Obraz kata i zwierzyny.
Obraz batalii.
Obraz rzeźnika z widłami
Obraz św. Hieronima.
Obraz Niewiniątek.
Obraz św. Hieronima.
Obraz Najśw[iętszej] Matki i św. Józefa.
Obraz ruiny.
Obraz św. Benedykta.
Portret Wandyka.
Obraz familii Najświętszej Panny suknem posypany.
Obraz batalii W[ielkiego] Aleksandra.
Obraz batalii inszej.
Obraz ptactwa.
Obraz fruktów.
Obraz św. Jerzego.
Obraz kozaka.

---

⁷⁴ Zapewne chodzi o Ludwikę Marię Gonzagę de Nevers (1611–1667), królową Polski, żonę Jana II Kazimierza Wazy.

⁷⁵ Kolejny portret wojewody ruskiego Jana Stanisława Jabłonowskiego, zob. przyp. 68.

[s. 159]

Obraz lanszawtu.

Obraz Jakuba starozakonnego.

Obraz św. Józefa i Najświętszej Panny.

Obraz Pana Jezusa i Apostołów ryby łowiących.

Portret hetmana Jabłonowskiego⁷⁶.

Obrazy dwa fruktowe.

Obraz Pana Jezusa w cierniowej koronie.

Obraz lanszawt z fruktami.

Obraz jarzyna z naczyniem kuchennym.

Obraz batalii.

Obraz baranów.

Portret marszałkowej koronnej Lubomirskiej⁷⁷.

Portret damy jakiejsi.

Portretów dwa, malarzów Francuzów.

Portret cyganki.

Obraz ptaka.

Obraz zimy.

Obraz fruktów.

Obraz Najświętszej Panny.

Obraz św. Józefa.

Obraz św. Joachima.

Obraz Narcyza.

Obraz św. Jana ścięcie.

Portret Rymbranta.

Obraz św. Barbary.

Obrazek Nawiedzenie Panny Maryi.

Obrazek Trzech Maryi do grobu idących.

Obrazek Marii Magdaleny.

Skicet Mojżesza.

Drugi skicet Wenery.

Lanszawcikow na drewnie cztery.

Obraz Pana Jezusa krzyż dźwigającego.

Obraz Najś[więtszej] Panny z św. Jozefem.

Obraz Najświętszej Matki.

Obraz Pana Jezusa w ogrojcu, stary.

---

⁷⁶ Portret hetmana wielkiego koronnego Stanisława Jana Jabłonowskiego (1634–1702), był on synem miecznika koronnego Jana Stanisława i Anny z Ostrogów, jego siostrą była Zofia, matka Jerzego Dzieduszyckiego.

⁷⁷ Zapewne portret Elżbiety z Denhoffów, drugiej żony Stanisława Herakliusza Lubomirskiego (1642–1702), marszałka wielkiego koronnego w latach 1676–1702.

Portret Ojca Świętego.
Portret stary z koroną.
Portret cesarza tureckiego.
Obraz kwiatów stary, popsowany.
Obraz studii.
Obraz śpiewaków stary.
Obraz Najświętszej Panny.
Obrazek drewniany maleńki.
[s. 160] Obraz córki ojca karmiącej, podarty⁷⁸.
Portret mozaisty.
Obraz architektury.
Obraz rzeźnika.
Szkiec królowej Sobieskiej⁷⁹.
Obraz depozycji Pana Jezusa, stary, podarty.
Obraz Wenery.
Portret kawalera cudzoziemskiego popsowany.
Portret perspektywy.
Obraz św. Józefa popsowany.
Portret P[ana] polskiego w pancerzu.
Portret kawalera cudzoziemskiego.
Obraz statuy łańcuchami przykowanej.
Obraz Wenery popsowany.
Portret króla cudzoziemskiego.
Obraz studii.
Portret królewicza Konstantego⁸⁰, popsowany.
Obraz baranków.
Portret cesarza Józefa⁸¹.
Portret króla Jana⁸², popsowany.
Krucyfiks słoniowej kości.
Obraz Najświętszej Panny z św. Józefem.
Obraz Najświętszej Panny Ruskiej.
Obraz św. Józefa.
Obrazy dwa lanszawty.
Obraz szkicet Herkulesa.

---

⁷⁸ Zapewne chodzi o temat ikonograficzny *Caritas Romana*.

⁷⁹ Maria Kazimiera de La Grange d'Arquien (1641–1716), królowa Polski od 1676 r., żona Jana III Sobieskiego.

⁸⁰ Konstanty Władysław Sobieski h. Janina (1680–1726), królewicz polski, najmłodszy syn króla Jana III Sobieskiego i Marii Kazimiery d'Arquien.

⁸¹ Józef I Habsburg (1678–1711), syn Leopolda I Habsburga i Eleonory Magdaleny Wittelsbach, król Niemiec i cesarz, król Czech i Węgier.

⁸² Jan III Sobieski (1629–1696), król Polski od 1674 r.

Obraz dzika.
Portret nuncjusza.
Obraz naczynia kuchennego.
Obraz króla Baltazara.
Obrazy dwa z kwiatkami.
Obraz Herodianny⁸³.
Obrazków prostych blaszanych trzy, Najś[więtszej] Panny Częstocho[wskiej].
Obrazek blaszany białej blachy św. Ksawerego.
Obrazków sztychowanych na papierze pozłocistym sztuk 227. Obrazków sztychowanych na papierze posrebrzonym sztuk 70. Obrazków sztychowanych farbami iluminowanych sztuk 60. Obrazków starych na płótnie malowanych cztery.

Biblioteka.

Księgi łacińskie.

- [1] Sylveira in apocalipsim.
- [2] Justi Lipsii opera.
[s. 161]
- [3] Orbis gothicus seu historia gotica.
- [4] Joannis Innocentii Petricii Historia Polonica.
- [5] Historia Polonica Joannis Długossii.
- [6] Plinii Naturalis Historia.
- [7] Alcoranum Mahometis.
- [8] Annalium Poloniae Climacter tertius Kochowski.
- [9] Panegyricorum volumen.
- [10] Martini Cromeri de rebus Polonorum.
- [11] Placiti comediae.
- [12] Erasmi Roterdami de pueris instituendis.
- [13] Angeli Salae opera medico-[c]hymica.
- [14] Zawadzki capita imperii Sarmatici.
- [15] Vindiciae Marianaе Innocentiae P. Gengel.
- [16] Biblia in folio.
- [17] Laurea historica Austriaca seu historia domus Austriacae.
- [18] Cornelius Tacitus commentario illustratus.
- [19] Mundi lapis Lydius.

---

⁸³ Herodiada, żona tetrarchy Galilei Heroda Antypasa, doprowadziła do stracenia Jana Chrzciciela. Wspomniany obraz to być może przedstawienie Salome z głową Jana Chrzciciela.

- [20] Politicorum libri decem P. Concen.
- [21] Apostolicae Pii Quinti epistola.
- [22] Metamorphosis Ovidii gallice explicata ad imaginibus.
- [23] Dies caniculares maiori.
- [24] Rabbi Mosis ad dubia obscuriora scripturae.
- [25] Palatium Reginae eloquentiae.
- [26] Monumenta Sarmatarum Starowolscii.
- [27] Pauli Guldini de centro gravitatis.
- [28] Natale sanctorum Belgii.
- [29] Nicolai Grandis in Epistolam ad Romanos.
- [30] Salustii a Cornete formularium instrumentorum curiae Romanae.
- [31] Aristotelis quartus tomus phisicus.
- [32] Annaei Senecae opera omnia.
- [33] Francisci Bencsii opera.
- [34] Selecti commentarii in epigrammata.
- [35] Impius, infelix, P. Texier.
- [36] Eclipsis Poloniae.
- [37] Viator Christianus.
- [s. 162]
- [38] Epistolae ex historicis collectae.
- [39] Jacobi Pontani Progymnasmata.
- [40] Antonii Possevini Opuscula.
- [41] Theodoricus Magnus adornatus.
- [42] Placidi comediae.
- [43] Petri Canincherii in aphorismos Hipocratis.
- [44] Theatrum poeticum Ravisii.
- [45] Gerardi Hosii rhetorica contracta.
- [46] Concilium Tridentinum.
- [47] Mars gothicus.
- [48] Speculum peccatorum aspirantium ad vitae emendationem.
- [49] Ambrosii Calepini dictionarium.
- [50] Virgilii Maronis opera commentariis illustrata.
- [51] Pax atrium liberalium.
- [52] Opera Ciceronis.
- [53] Opera omnia Plutarchi.
- [54] Pontani opera.
- [55] Svetonius a causo bono illustratus.
- [56] Obsidio Bredana.
- [57] Gabrielis Naudei de studio militari.
- [58] Horologium principum.
- [59] Viridarium Christianarum virtutum.

- [60] Julii Caesaris commentarii.
- [61] Miscellanea curiosa medicophysica.
- [62] Schema regulare seu sermones claustrales.
- [63] Fasciculus geometricus.
- [64] Panegyricus Jabłonowski Castellano Cra[coviensi] inscriptus.
- [65] Orationes duae in obitu Josephii Scalierii.
- [66] Areopagitica Divi Ludovici Pii.
- [67] Anatome corporis humani.
- [68] Hipocrisis Martii de Dominis detecta.
- [69] Septena sacra in honorem Divi Josephi.
- [70] Augustissimus hymenaeus inter Fridericum Augustum et Mariam Josepham.
[s. 163]
- [71] Protheus Jacobi Cassi.
- [72] Additiones Alciali super decretales.
- [73] Inscriptiones Aloisii Juglares.
- [74] Horaticus Flaccus.
- [75] Opuscula tam ecclesiastici quam equestri ordinis.
- [76] Historia et miracula Corporis Christi in ecclesia Posnaniensi.
- [77] Processus iudicarii Regni Poloniae.
- [78] Cathalogus gloriae mundi.
- [79] Joannis Duns Scoti quaestiones.
- [80] Orationes Ciceronis.
- [81] Alexandri ab Alexandro genialium dies.
- [82] Impetus bonarum cogitationum.
- [83] Ravisii Textoris epithetorum opus.
- [84] Nicolai Lochiensis Christus Xilonicus.
- [85] Hugonis Grocii de iure belli et pacis.
- [86] Articuli statuum et ordinum Regni Hungariae.
- [87] Comedia spei Petri Mieszkowscii.
- [88] Discursus curiosi et fructuosi de magno et parvo mundo.
- [89] Epistola Ciceronis ad Atticum.
- [90] Illustrium miraculorum historia.
- [91] In Ciceronis de officiis commentarius.
- [92] Locutio Dei ad cor religiosi.
- [93] Xenophontis opera.
- [94] Horologium principum.
- [95] Libri de re rustica Catonis, Terrentii, Columellae.
- [96] Apulei Platonici opera omnia.
- [97] Caietani Berani Panteon.
- [98] Status Venetorum.
- [99] Villae Joannis Baptistae Portae.

- [100] In Cornelii Taciti annalium libros commentarius.
- [101] Antonii Vieira sermones selectissimi.
- [102] Hercules prodicius seu principis iuventutis vita.
- [103] Strabonis de situ orbis.
- [s. 164]
- [104] Vivum speculum verae Ecclesiae.
- [105] Negotiatio spiritualis Družbicki.
- [106] Meditationes Ludovici de Ponte.
- [107] Synopsis authorum, qui de balneis scripserunt.
- [108] Idea Principis Savedra.
- [109] Famiani Stradae eloquentia bipartita.
- [110] Divi Augustini Confessiones.
- [111] Phaenix rhetoricum.
- [112] Michaelis Radau Orator extemporaneus.
- [113] Anathomicae institutiones Bartholoni.
- [114] Mensa philosophica.
- [115] Virgilii opera.
- [116] Sarbievii Lyrica.
- [117] Laconicarum epistolarum thesaurus.
- [118] Lucae Opalinii de officiis.
- [119] Florus Polonicus Pastorii.
- [120] Mores et ritus omnium gentium.
- [121] Benedicti a Sancto Joseph Lyricorum.
- [122] Pondus grave, sed leve, patienti.
- [123] Regula Sancti Francisci et Testamentum.
- [124] Andreae Rudkovii Cteticae.
- [125] Erici Puteani Lipsiomnema aniversarium.
- [126] Iustii Lipsii Oratoria institutio.
- [127] Imperatoris Justiniani Institutiones.
- [128] Phoenix rhetorum.
- [129] Magia naturalis sive de miraculis rerum naturalium.
- [130] Historia Vladislai Quarti Kobierzycki.
- [131] Alberti Magni compendium theologicum.
- [132] Pimander Mercurii trigemisimi.
- [133] Inphysiognomica Aristotelis.
- [134] Jedici Damchaderis Praxix rerum criminalium.
- [135] Horatius Flaccus cum commentarius.
- [136] Apocalipsis Orichovii.
- [137] Publii Stacii Opera.
- [s. 165]
- [138] Consultatio de principatu inter provincias Europae.

- [139] Fidelis subditus Orzechowski.
- [140] Philosophia naturalis Sacrosancti Corporis Christi.
- [141] Pandulphi Collenutii Historia Neapolitana.
- [142] Flores vitae Beatae Salomeae Virginis.
- [143] Nicolai Homesii Parnassus.
- [144] Via Regia ad omnes scientias et artes.
- [145] Boleslai Balbini verisimilia humaniorum disciplinarum.
- [146] Thesauri Politici pars tertia.
- [147] Divi Hieronimi Epistola.
- [148] Aphorismi medicinales.
- [149] Xenophontis opera.
- [150] Symbolica Aegyptiorum sapientia.
- [151] Romanae historiae compendium.
- [152] Singularium Libavi.
- [153] Caroli Sygoni de Republica Hebraeorum.
- [154] Literalis Psalmorum Davidis explicatio.
- [155] Tractatus historicopoliticus de aurea bulla.
- [156] Luciani Deorum dialogi.
- [157] Thaumatographia naturalis.
- [158] Nucleus catheticus.
- [159] Justii Lipsii Politicorum.
- [160] Annus Austriacus.
- [161] Divi Augustini meditationes.
- [162] Cipriani Soari rhetorica.
- [163] De doctrinarum differentis Hieronimi Cappivacii.
- [164] Ludovici Strabei de oratoria collocatione verborum.
- [165] Democritus Alderita de arte magna.
- [166] Vitae Humanae proscenium.
- [167] Summa conciliorum Bartholomaei Caranza.
- [168] Commentaries in Catullum.
- [169] Revelationum S. Brigittae selectiora.
- [170] Prioli Historiae Galliae.
- [s. 166]
- [171] Antonii Perezii institutiones imperiales.
- [172] Ludovi Celocii opera poetica.
- [173] Concilia Salomonis sive axiemata.
- [174] Introductio in Aristotelis philosophiam Barbai.
- [175] Flores sententiarum Blossii.
- [176] Teciadis de bello Peloponensi.
- [177] Senecae Flores.
- [178] Discursus politicus de causis et remediis malorum Poloniae.

- [179] Gilberti Ionini odarum.
- [180] Velleius Paterculus cum notis.
- [181] Jacobi Baldae de vanitate mundi.
- [182] Bibliotheca curiosa.
- [183] Aphorismi politici et militares.
- [184] De ascensione mentis in Deum Belarmini.
- [185] Cornelius Tacitus.
- [186] Palingelii Zodiacus vitae.
- [187] Orator peripatheticus.
- [188] Vergilii opera.
- [189] Bidermani Epigrammata.
- [190] Aphtonii Progymnasmata.
- [191] Compendiosae totius philosophiae disputationes.
- [192] Officium Angeli custodis.
- [193] Andreae Fredro Belli et togae notationes.
- [194] Exercitium animae in vulneribus Jesu.
- [195] Justinus in historia Stragi.
- [196] Olai Magni gentium septemprionalium historia.
- [197] Carolo Gustavii vita et res gesta.
- [198] Andreae Załuski Epistolarum familiarium tomus I.
- [199] Eiusdem tomus secundus.
- [200] Eiusdem tomus tertius.
- [201] Eiusdem tomus quartus.
- [202] Długossii Historia.
- [203] Paschalii Caroli legatus.
- [204] Stanislai Lubomirii Repertorium.
- [s. 167]
- [205] Joannis Commirii Carmina.
- [206] Dares Phrygius de bello Trojano.
- [207] Joannis Caroli Chronicorum.
- [208] Cornelius Tacitus.
- [209] Euchologium adolescentis Christiani.
- [210] Gasparis Canterani de Republica Venetorum.
- [211] Historia Vladislai Poloniae Principis.
- [212] Dictionarium novum latinogallicum.
- [213] Philippi Cluverii Sicilia antiqua.
- [214] Annalii Baronis tomus V.
- [215] Commune Poloniae Regni.
- [216] Constitutionum in pargameno.
- [217] Operum Aristotelis tomus II.
- [218] Tuani seu Temporis Historia.

- [219] Bonfinii rerum Hungaricalium decades.
- [220] Sancti Hieronimi lucubrationes omnes.
- [221] Titus Livius.
- [222] Augusti Tuani Historiarum Liber II.
- [223] Poloniae historiae corpus.
- [224] Hispania illustrata.
- [225] Pauli Jovii opera.
- [226] Operum Aristotelis nova editio.
- [227] Plinii Secundii Historiae mundi.
- [228] Operum Aristotelis tomus II.
- [229] Monarchia Messiae manuscripta.
- [230] Arnisei de Rep[ublica] libri duo.
- [231] De Republica Petri Tholosani tomus I.
- [232] Eiusdem tomus II.
- [233] Bartholomaei Scalae Historia Florentinorum.
- [234] Erasmi Roterodami Encomium morum.
- [235] Lodovicus Gardinius Contra pestem.
- [236] Narratio legationis Zbaravianae.
- [237] Schola curiositatis.
- [238] Oratio Licurgi contra Socratem.
- [s. 168]
- [239] Flosculi historiarum Bussières.
- [240] Colloquium dictionarium octo linguarum.
- [241] Joannis Schild Exercitationes in Tacitum.
- [242] Justini Historiae.
- [243] Mars Sveco Germanicus.
- [244] Status particularis regiminis Ferdinandi II.
- [245] Ericii Puteani Civilis doctrina linea.
- [246] Lucani Pharsalia.
- [247] Manuctio ad caelum.
- [248] Civilis doctrina Lipsii.
- [249] Henningi Armisei Doctrina politica.
- [250] Compendium controversiarum Becani.
- [251] Phaenix rhetorum, Kwiatkiewicz.
- [252] Bidermani Acreomata.
- [253] Annaei Senecae Epistolae.
- [254] Horatii liber.
- [255] Antoni Misaldi Mirabilium centuriae.
- [256] De vanitate consiliorum Lubomirski.
- [257] Convivialis apparatus.
- [258] Horatii liber.

- [259] Stimulus compunctionis.
- [260] Arcana politica seu breviarium politicorum.
- [261] Calendarium novum ad bene moriendum.
- [262] Ciceronis liber.
- [263] Florus Polonicus.
- [264] Horologium Principum.
- [265] Vita humanae proscenium.
- [266] Andreae Fredro monita politico-moralia.
- [267] Bellator Christianus.
- [268] Manuscriptum Polonicum.
- [269] Florentii Schoonhovii Emblemata.
- [270] Bellonii observationum liber I.
- [271] Breviarium politicorum.
- [272] Aristotelis problemata.
- [273] Effata Regum Poloniae.
- [274] Lipsii Monita et exempla politica.
- [s. 169]
- [275] Sulpitii Severii Historiae.
- [276] Lipsii Monita et exempla politica.
- [277] Politicorum libri decem Con[tz]en.
- [278] Jacobi Tuani Historiarum tomus III.
- [279] Eiusdem tomus IV.
- [280] Annalium Baronii tomus XI.
- [281] Annalium Baronii tomus VII.
- [282] Eiusdem tomus V.
- [283] Marci Tullii Ciceronis tomus III.
- [284] Sulicovii commentarius Regni Poloniae.
- [285] Commentarius Belli adversus Turcas ad Viennem.
- [286] Commentarius Huberti Gifarii in libros institutionum iuris.
- [287] Justi Lipsii Politicorum.
- [288] Joannis Teiler Architectura militaris.
- [289] Maffei Historiarum Indicarum.
- [290] Porta Lincei De aeris transmutationibus.
- [291] Bibliotheca philosophica.
- [292] Index omnium dictorum Divi Augustini.
- [293] Divi Augustini operum tomus VII.
- [294] Eiusdem tomus IX.
- [295] Explanatio in Psalmos Belarmini.
- [296] Clavii in sphaeram de Sacro Bosco commentarius.
- [297] Divi Augustini operum tomus III.
- [298] De vita et moribus Epicuri.

- [299] Andreae Fredro militaria.
- [300] Divi Augustini operum tomus VIII.
- [301] Jacobi Gravini de Venenis.
- [302] T[h]omas à Kempis.
- [303] Olai Magni Gentium septemtrionalium historiae.
- [304] Novus candidatus rhetoricae Pomeii.
- [305] Principum occupationes singulares.
- [306] Nobilium palaestra.
- [307] De principibus Italiae.
- [308] Schola curiositatis.
- [309] Salustius de bello Iugurtine.
- [310] Graecorum Republicae.
- [311] Sphaera Joannis de Sacro Bosco.
- [312] Alberti Ines epigrammatae.
- [s. 170]
- [313] Remedium ferendarum iniuriarum.
- [314] Valerii Flacii Argonauticon.
- [315] Mercurius civilis.
- [316] Famiani Stradae de bello Belgico.
- [317] Politicorum sive de principatus administratione.
- [318] Indiculus universalis rerum omnium, latine et gallice.
- [319] De vanitate consiliorum Lubomirski.
- [320] Famiani Stradae de bello Belgico.
- [321] Cypriani Soari rhetorica.
- [322] Memoriale processus iudiciani, Zawadzki.
- [323] Jacobi Baldae de vanitate mundi.
- [324] Aesopi fabulae.
- [325] Devotio sodalium Attrebatensium.
- [326] Tragicum theatrum actorum Londini.
- [327] Adriani Junii emblemata.
- [328] Petri Burgii de bello Svecico.
- [329] Lapis lydicus emblematicus.
- [330] Historiae Augustae Svetonius.
- [331] Laus asini.
- [332] Christophori Varselici de legato et legatione.
- [333] Alphonsii Madriviensis de vero Deo serviendi methodo.
- [334] Historicus politicus, Potocki.
- [335] Elvetiorum Republica.
- [336] Theatrum mundi minoris.
- [337] Barclaii Argensis.
- [338] Supplementum tertiae partis theologiae divi Thomae.

- [339] Belgicae description generalis.
- [340] Erici Puteani Epistolarum apparatus.
- [341] Ovidii Metamorphosis.
- [342] Politicorum aphorismorum sylva.
- [343] Panegyricus Ludovico XIII post expugnatam Rupellam dictus.
- [344] Renati Descartes philosophia.
- [345] Gestorum populi Poloni sub Henrico Valesio.
- [346] Disertationes iudiciariae amaenitatum.
- [347] Enchiridion physicae restitutae.
- [348] Commentarius iuridico historicus de privilegiis.
- [349] Aulii Gelii noctes Atticae.
- [350] Thesaurus phrasium poeticarum.
- [351] Politica Aristotelis.
- [s. 171]
- [352] Palestra pietatis.
- [353] Joannis Verdenhagen de rebus publicis [H]anseaticis.
- [354] Ovenii epigrammata.
- [355] Hortulus marianus.
- [356] Petri Bontii exercitiorum collectanea.
- [357] Pimander mercurii trigemismi.
- [358] Ciceronis de officiis.
- [359] Tibullus, Catullus, Propertius in uno volumine.
- [360] Promptuarium legum Kołuckiego.
- [361] In Ciceronis orationes lugubrationes.
- [362] Pimander Mercurii Trismegismi.
- [363] Chronica gestorum in Europa singularium, Piasecki.
- [364] Chronologia omnium temporum Funcii.
- [365] Plotini de rebus philosophicis.
- [366] Annalium Poloniae Climacter Secundus.
- [367] Andreae F[r]jedro Gestorum Poloniae sub Henrico Valesio.
- [368] Abrahami Ortelii Synonimia geographi[c]a.
- [369] De statu politico seu civili libri sex.
- [370] Commentarius belli ad Viennam.
- [371] Defensio Aristotelis et philosophiae.
- [372] Tractatus Amoris Divini.
- [373] Hercules Saxonia Patavini.
- [374] Palatium Reginae eloquentiae.
- [375] Perspectiva politica Regni Poloniae.
- [376] Iter philosophiae cursus ad mentem Duns Scoti.
- [377] Singularium Andreae Libavii pars tertia.
- [378] Apophtegmata ex probatis authoribus.

- [379] Rerum hymicarum epistolica forma.
- [380] Jacobi Pontani Progymnasmata.
- [381] Evangelistarum Marci Maruli.
- [382] Alper caesae.
- [383] Joannis Bondini de Republica.
- [384] Lucretii Cari de rerum natura.
- [385] Epistolarum Pauli Manutii libri.
- [386] Cathehismus Romanus ex decreto Tridentini.
- [387] Commentaria in syntaxeos artes mirabiles.
- [388] Tomus decimus commentariorum Averrois.
- [389] Speculum quaestionum moralium in philosophiam.
- [s. 172]
- [390] Divi Joannis Chrisostomi orationum decas graecolatina.
- [391] Terrentii Comediae.
- [392] Tractatus historico-politici ad tertiam historiae universalis partem.
- [393] Hieronimi Cardani de causis morboris.
- [394] Albertus Magnus de secretis.
- [395] Joannis Bernati de utilitate legendae historiae.
- [396] Christiani Thaldeni historiarum nostri temporis pars tertia.
- [397] Ludovici de Ponte Meditationum pars tertia.
- [398] Julii Caesaris opera.
- [399] Friderici Nauseae de consumatione saeculi.
- [400] Famiani Stradae eloquentia bipartita.
- [401] Gasparis Sciopii de modis componendi religionis dissidia.
- [402] Dux spiritualis Ludovici de Ponte.
- [403] Arithmetica integrorum.
- [404] Albertus Magnus de secretis.
- [405] Triumphus logicae Rameae.
- [406] Grammatica italica.
- [407] Annales Orichovii.
- [408] Svada civilis.
- [409] Democritus ridens.
- [410] Curtius ad notis.
- [411] Medicina Salernitana.
- [412] Joannis veri rerum Venetarum.
- [413] Confessio et instructio idiotae.
- [414] Fasciculus congregationis.
- [415] Petri Cunei de Republica Haebreorum.
- [416] Barclaii Argenis.
- [417] Elegantiores praestantiorum virorum satyrae.
- [418] Curtius de rebus Alexandri.

- [419] Aristotelis moralis philosophia.
- [420] Stanislai Lubomirii repertorum.
- [421] Status Regni Scotiae et Hiberniae.
- [422] Jugum grave super filios Aadae.
- [423] Novum divini ignis centrum ecclesia.
- [424] Joannis Petricii rerum in Polonia Historia.
- [425] Mavors Regio Augustus.
- [426] Ideae apocaliptica Orechovii.
- [427] Polonia sive de populis Polonorum Cromer.
- [428] Panegyrici diversi.
- [s. 173]
- [429] Eques Polonus Łochowski.
- [430] Utilis curiositas Masonii.
- [431] Farrago iuris civilis actionum et canonici.
- [432] Starowolscii Commentarius.
- [433] Joannis Jonstoni Thaumographia.
- [434] Georgio Ossoliński orationes.
- [435] Ephemerides eruditorum.
- [436] Cathalogus librorum in officina Vilmensi.
- [437] Joannis Petricii Historia Moschovitica.
- [438] Marcelli Palingelii Zodiacus vitae.
- [439] De humorum purgatione in morborum initiis.
- [440] Illustratio de ratione novennae.
- [441] Introitus apertus ad oclusum Regis Palatium.
- [442] Plinii Panegyricus.
- [443] Chigineina de sanitate tuenda.
- [444] Quaestiunculae controversae ad Graecis ante Latinis.
- [445] Breviarium politicorum Mazarini.
- [446] Apulei opera omnia.
- [447] Lucii Cornelii Monarchia sol ipsorum.
- [448] Ordo ac series summorum Pontificum.
- [449] Antilogiae Sacrae Scripturae.
- [450] Actuarii Zachariae de victus ratione.
- [451] Effata Regum Poloniae.
- [452] Acta publica inter verum et pseudopoliticum.
- [453] Petri Burgii de bello Svecico.
- [454] Parnassus poeticus.
- [455] Bendelino institutionum politicarum.
- [456] Singularia politicae.
- [457] Arca Moysis sive historia mundi.
- [458] Marcialis Epigrammata.

- [459] Baconi Sermones fideles.
- [460] Critica curiosa.
- [461] Panegyris Pauli Oliva et Antonii Vieira de S. Stanislao Kostka.
- [462] Simonis Sethi sintagma.
- [463] Antiquitatum variorum authores.
- [464] Discursus politici.
- [465] Georgii Chornii disertationes historicae.
- [466] Regulae iuris, Łochowski.
- [s. 174]
- [467] Emmanuelis aphorismi confessoriorum.
- [468] Caroli Royeri selectorum epigrammatum.
- [469] Enchiridion piarum meditationum Joannis Buscii.
- [470] Medicina Salernitana.
- [471] Petronii Arbitri satyricon.
- [472] Genealogia Regum Neapolitanorum.
- [473] Pimander Mercurii trigemismi.
- [474] Justi Lipsii de militia Romana.
- [475] Quaestiones et decisiones phisicales insignium virorum.
- [476] Justi Lipsii Epistolarum.
- [477] Pimander Mercurii Trimegisti.
- [478] Ortus sanitatis de animalibus et reptilibus.
- [479] Symbola divina et humana.
- [480] Joannis Sulicovii commentarius rerum Polonicarum.
- [481] Gesta Vladislai Quarti.
- [482] Pancarpium Marianum.
- [483] Hugonis Grocii de iure belli et pacis.
- [484] Elucidatorium in Psalmos Davidicos.
- [485] Georgii Cnapii Thesaurus latino-polonicus.
- [486] Laboris encomium.
- [487] Helmoldi historiarum liber.
- [488] Rhetorica et moralia Aristotelis.
- [489] Michaelis Isselt historia sui temporis.
- [490] Flores Bibliae.
- [491] Florus Polonicus.
- [492] Eutropii historia Romana.
- [493] Dionisii Pataviensis orationes.
- [494] Antonii Massae de exercitatione iuris peritorum.
- [495] Beniamini Prio[1]i ab excessu Ludovici XIII historia.
- [496] Epistolarum obscurorum virorum.
- [497] Historica rerum notabilium enarratio.
- [498] Chirurgia spagyrica.

- [499] Petavii rationarium temporum.
- [500] Joannis Barclaii satiricon.
- [501] Emmanuelis thesauri inscriptiones.
- [502] De investituris in ducatu Borrusiae.
- [503] Selecta emblemata.
- [s. 175]
- [504] Loci communes theologici.
- [505] Silva irae opuscula varia.
- [506] Defensio theologiae scholastica contra Lutherum.
- [507] Casimiri Zawadzki historia arcana.
- [508] Descriptio exequialis pompae Joannis III.
- [509] Synodus provincialis Rhutenorum Zamoscensis.
- [510] Octuaginta emblemata moralia.
- [511] Ludovicus de la Corda in Tertulianum.
- [512] Illustrium poetarum flores.
- [513] Thymiana devotionis.
- [514] Practica prudentiae politicae et militaris.
- [515] Palaestra oratoria Masellii.
- [516] Thymiana devotionis.
- [517] Historia Ludica Rodicinis.
- [518] Synopsis actorum in negotio Curlandiae.
- [519] Leopoldis Russiae metropolis a Turcis, Tartaris, Cosacis obsessa.
- [520] Stanislai Orzechowski Fidelis subditus.
- [521] Antonii Vieira Rosa mystica.
- [522] Paradisus sponsi et sponsae.
- [523] Stanislai Lubomirski repertorum.
- [524] Natales sanctorum Belgii.
- [525] Flavii Josephii opera.
- [526] Prosodia Henrici Smetii.
- [527] Dionisii Patavii Rationarii temporum.
- [528] Florus Polonicus Pastorii.
- [529] Lucanus De bello civili.
- [530] Exempla memorabilia Andreae Eberensis.
- [531] Elenchus motuum nuperorum in Anglia.
- [532] Theatrum historicum quatuor monarchiarum.
- [533] Historiae Augustae pars tertia.
- [534] Petri Firmiani opuscula.
- [535] Polidorii Vergilii opuscula.
- [536] Historia de aetatibus mundi.
- [537] Rudolphi Godefridi Knichen operis politici volumen alterum.
- [538] Xenophontis opera.

- [539] Tomus secundus Marsilii Ficini.
[s. 176]
- [540] Terrencii opera.
[541] Caroli Sigoni Fasti conculares.
[542] Iuris provincialis seu Saxonici libri tres.
[543] Opera Tertuliani.
[544] Synopsis de hominis excellentia.
[545] Xenophontis philosophi opera.
[546] Bellum Lusitanum, eiusque Regni saeparatio.
[547] Promptuarium legum et constitutionum Regni, Kołucki.
[548] Opus politicum Rudolphi Knichen.
[549] Pauli Jovii Elogia virorum bellica.
[550] Annalium Poloniae Climacter primus.
[551] Promptuarium legum Regni Poloniae, Kołucki.
[552] Ius Regni Poloniae Zalasiowski, tomus I.
[553] Asclepius Mercurii trimegisti.
[554] Bellum Christianorum principum contra Saracenos.
[555] Statuta Regni Poloniae Herburt.
[556] Thetrum historicum sive chronologia sistema novum.
[557] De Deis gentium multiplex historia.
[558] Statute Regni Poloniae Szczerbicz.
[559] Ius provinciae Ducatus Russiae.
[560] Processus iudiciarius in causa Georgii Lubomirski super mareschalci.
[561] Historia Polonica Długossii.
[562] Annalium Poloniae Climaceter secundus.
[563] Processus in causa Georgii Lubomirski mareschalci.
[564] Petricii Historia belli Polonici ad Osmano.
[565] Georgii Vinteri Tractatus de re aequaria.
[566] Adriani Alemar opera omnia.
[567] Andreae F[r]edro militaria.
[568] Apophtegmata Conradi Liconsteni.
[569] Commentarius in Plinii maioris capita.
[570] Aulicus politicus.
[571] Rudolphi Agricolae opera.
[572] Commentaries Chocimensis belli Sobieski.
[573] Sphaera civitatis seu Reipublicae administrandae ratio.
[574] Echo salutis aeternae a Petra militantis catholicae ecclesiae.
[575] De metallicis libri tres.
[s. 177]
- [576] Castigatio exercitationum Isaaci Casaubonii.
[577] Introductio in divinam haemicae artem.

- [578] Georgii Ossolinski orationes.
- [579] Messis liliorum quinaria, Biezanowski.
- [580] Arcana politica boni aulici.
- [581] Perspectiva politica Regni Poloniae.
- [582] Commentarius belli turcici ad Viennam cum caeteris miscellaneis.
- [583] Primander Mercurii trigesismi.
- [584] Lenecae opera omnia.
- [585] Pyrotechnica de ignibus festivis.
- [586] Laurentii Goscicci de optimo senatore.
- [587] De bello civili Germanico.
- [588] Medulla cedri Libani.
- [589] Miscellanea Joannis Nigri, Antoni Sabellici, S. Bernardi.
- [590] Effata Regum Poloniae.
- [591] Omniscibile compendiose explicatum.
- [592] Interesse Caesareum.
- [593] Decreta Hungariae.
- [594] Polonia seu de situ, populis, moribus Polonorum.
- [595] Joachimi Crucigeri discursus iurispublici novum virorum.
- [596] Omnia Aristotelis opera.
- [597] Historia nostri temporis Bracellii.
- [598] Erasmi Gliczneri Chronicon Regni Poloniae.
- [599] Resolutio omnium Euclidis problematum.
- [600] Thaumaturgus Russiae servus Dei Joannes de Ducla.
- [601] Bercii Tabulae geographicae contractae.
- [602] Euclidis elementorum libri.
- [603] Iustinus Trogi Pompei historiarum.
- [604] Vox turturis de florenti statu religionum.
- [605] Euclidis posteriores libri novem.
- [606] Sphaera civitatis seu Reipublicae administrandae ratio.
- [607] Palladium sphagyricum.
- [608] Pollidii Licorte historiarum libri.
- [609] Calligraphia Romana.
- [610] Selectarum epistolarum ex indici libri quatuor.
- [611] Jani Erithraei Pinacoteca.
- [612] Aristotelis organum.
- [613] Ciceronis vita.
- [s. 178]
- [614] Aristotelis ethicorum.
- [615] Libri de re rustica.
- [616] Homeri Odissaea.
- [617] Pauli Iovii Historia sui temporis.

- [618] *Theatrum politicum Marliani.*
- [619] *Chronologia seu brevis descriptio rerum memorabilium.*
- [620] *Marcus Cato de re rustica.*
- [621] *Vitae episcoporum et archiepiscoporum Cracoviensium.*
- [622] *Petri Belgii cardinalis Epistolae.*
- [623] *De secretis libri septemdecem.*
- [624] *Francisci Spinolae opera.*
- [625] *Pauli Iovii Historia sui temporis.*
- [626] *Svada civilis, Kwiatkiewicz.*
- [627] *Singularia quaedam Polonica.*
- [628] *Mirobulli Tassalini Adverbia moralia.*
- [629] *Ludovici de Ponte Meditationes.*
- [630] *Grammatica Haebraica.*
- [631] *Aristotelis politicorum.*
- [632] *Henrici Schevii mitologia Deorum.*
- [633] *Ludovici de Ponte meditationes pars tertia.*
- [634] *Manuscriptus rhetoricus.*
- [635] *Panegyris heroum Kwiatkiewicz.*
- [636] *Ludovici de Ponte meditationes pars quinta.*
- [637] *Politicae succinctae editio septima.*
- [638] *Congeries Paracelsicae [c]hemiae.*
- [639] *Teoricae novae plan[e]tarum.*
- [640] *Salustii Crispium coniuratio Catilinae.*
- [641] *Ars conversandi certis regulis comprehensa.*
- [642] *De Republica Polonorum [H]artno[ch]i.*
- [643] *Regulae iuris et loci communes forenses, Łochowski.*
- [644] *Friderici Forneri de temulentiae malo.*
- [645] *Balthasaris Ayalae de iure et officiis belli.*
- [646] *Eruditiones sacrae et profanae rhetoricae, manuscriptus.*
- [647] *Sectani satyrae.*
- [648] *Verepaei de epistolis.*
- [649] *Elementorum rhetorices libri duo.*
- [650] *Contrapositionum sive contrariorum ultriusque testamenti.*
- [s. 179]
- [651] *Fax ascetica Kwiatkiewicz.*
- [652] *Simonis Starovolscii Commentarius institutionum iuris civilis.*
- [653] *Ravisii Theatrum historicum et poeticum.*
- [654] *Joannis Barclaii Argenis.*
- [655] *Valerius Maximus.*
- [656] *Macelii Palingelii Zodiacus vitae.*
- [657] *Terrentii Comediae.*

- [658] Grammatica alias literatura Witwicki.
- [659] Philippi Cluverii Introductio in geographiam.
- [660] Jacobi Lobbeccii Via vitae ac mortis.
- [661] Index expurgatorius librorum iuxta concilii Tridentini decretum.
- [662] Palaestra oratoria Maselli.
- [663] Manuductio institutionum rhetoricarum.
- [664] Certamen oratorium inter oratores Francum et Hispanum.
- [665] Utilis curiositas de humanae vitae felicitate.
- [666] Totius philosophiae humanae descriptio.
- [667] Pia exercitia christiana cardinalis Bona.
- [668] Nicolai Machiaveli Princeps.
- [669] Crucii Mercurius Batavus.
- [670] Gallicae linguae institutio.
- [671] Veterum poetarum carmina selecta.
- [672] Sententiarum memorabilium collectio.
- [673] Flores Ludovici Granatensis.
- [674] Cornelius Tacitus cum observationibus Grocii.
- [675] Didaci Stellae de contemptu mundi.
- [676] Famiani Stradae de bello Belgico.
- [677] Ciceronis de officiis.
- [678] Historia et harmonia evangelica.
- [679] Summa doctrinae christianae Canisii.
- [680] Dictionarium sex [lingu]arum.
- [681] Vitarum Plutarchi epitome.
- [682] Exempla memorabilia tum ethnicorum tum Christianorum.
- [683] Thesaurus conscribendarum epistolarum.
- [684] Pharetra Divini amoris Lanspergi.
- [685] Aphthonii Progymnasmata.
- [686] Teophilus quaerens et amans Deum.
- [687] Aemilius Macer de Herbarum virtutibus.
- [s. 180]
- [688] Thesaurus conscribendarum epistolarum.
- [689] Mirobulii Tassalini Adverbia moralia.
- [690] Janii Dubravii de Piscinis.
- [691] Quae fides et religio sit capessenda.
- [692] Jacobi Hor[s]tii Epistola philosophicae.
- [693] De curandis venenis libri duo.
- [694] Gemmae antiquorum poetarum.
- [695] Nicenus concilium.
- [696] Bibliographia historico-politico-philologica.
- [697] Praxis alchimiae.

- [698] T[h]omae Sagittarii physicorum Aristotelicorum.
- [699] De miraculis occultis naturae libri tres.
- [700] Justi Lipsii Constantia.
- [701] Monita politico-moralia F[r]jedro.
- [702] Origo Belgicorum tumultuum.
- [703] Augustini Hunei Dialectica.
- [704] Svada civilis.
- [705] Erii Puteani de Institutionibus Vernuleanis.
- [706] Claudianus.
- [707] Zachariae Fridenreich Politicorum liber.
- [708] Cornelii Agrippae de vanitate scientiarum.
- [709] Flores et sententiae ex optimis et classicis authoribus.
- [710] Vir consilii monitis, prudentiae instructus.
- [711] Thesaurus politicorum aphorismorum.
- [712] De re aedificatoria libri decem.
- [713] Respublica Achaeorum.
- [714] Miscellanea curiosa medico-physica.
- [715] Dioniis Cassii Historia Romana.
- [716] Albertus Magnus.
- [717] Valentini Th[i]lonis Pathologia oratoria.
- [718] Florus Germanicus.
- [719] Theatrum poeticum et historicum.
- [720] Luccae Opalini de officiis.
- [721] Thomae Bartholini de nivis usu.
- [722] Dioniis Cassii Historia Romana.
- [723] Aulicus politicus Eusebii Meisneri.
- [724] Jacobi Bidermani Acremata.
- [725] Geographia generalis Bernardii Varenii.
- [s. 181]
- [726] Hieronimi Cardanii de rerum varietate.
- [727] Cornelius Tacitus.
- [728] Davidis Chitraei Chronici Saxoniae.
- [729] Svada civilis Kwiatkiewicz.
- [730] Curtii Historia Alexandri Magni.
- [731] Desiderii Crescentii Artes regendi Respublicas.
- [732] Beniamini Prioni de rebus Gallicis.
- [733] Joannis Tritemii Libri Poligraphiae.
- [734] Europa in Serenissima Leszczyniorum domo inclusa.
- [735] Solet sal mysticus.
- [736] Joannis Ludovici vivis de disciplinis.
- [737] Perspectiva politica Regni Poloniae.

- [738] Christophori Clavii in sphaeram commentarius.
- [739] Stanislai Lubomirii repertorum opuscula.
- [740] Aristotelis secundus tomus logicus.
- [741] Historia Polonica Herburti.
- [742] Beresii liber de temporibus.
- [743] Tuba Pacis ad dissidentes Ecclesias.
- [744] Tractatus de institutione Imperii Romano-Germanici.
- [745] Hispania seu de opibus ejus.
- [746] Apocalipsis Stanislai Orichovii.
- [747] De bello Tartarico historia.
- [748] Luciani Samosatelli Dialogorum selectorum.
- [749] Vitae humanae proscenium.
- [750] Claudii Aeliani de animalium natura.
- [751] Regula iuris Stanislai Łochowski.
- [752] Admiranda rerum admirabilium encomia.
- [753] Breviarium politicorum Mazarini.
- [754] Antonii Misaldi Mirabilium centuriae.
- [755] Famiani Stradae de bello Belgico.
- [756] Ad methamorphosaeum opus aditus.
- [757] Petroni Arbitri Satyricon.
- [758] Sanctores friarii Societatis Iesu.
- [759] Censura prophetaiarum de Romanis Pontificibus.
- [760] Parnassus illustratus.
- [761] Gasparis Centareni de Republica Venetorum.
- [762] Gasparis Ens.
- [s. 182]
- [763] Epidorpidum liber.
- [764] Philosophia curiosa Tylkowski.
- [765] Deliciae caelestes.
- [766] Cornelii Tactiti historiae.
- [767] Laurentii Vallae elegantiarum libri.
- [768] Scipionis Amirati disertationes in Tacitum.
- [769] Macrobbii in somnium Scipionis.
- [770] Nicolai Machiaveli de arte militarii.
- [771] Thesauri politici Gasparis Ens.
- [772] Decisiones rotae Romanae Marcelli Crescencii.
- [773] Josephi Scallieri epistola.
- [774] Ovidii Metamorphoses.
- [775] Sancti Bonaventurae Speculum disciplinae.
- [776] Decus Polonorum Sanctus Stanislaus episcopus Cracoviensis.
- [777] Hieronimi Osorii de Regis institutione.

- [778] Herculis Saxoniae Patavini.
- [779] De vita, moribus omnium Ducum Venetorum.
- [780] Thomae à Kempis de Imitatione Christi.
- [781] Erasmi de duplici copia verborum.
- [782] De formatrice faetus Thomae Phierii.
- [783] Petri Labbe elogia.
- [784] Valerius Martialis.
- [785] Lipsii Politicorum.
- [786] Absurda vera Michaelis Sinapii.
- [787] Julii Caesaris opera.
- [788] Martii Sverii historia obsidionis Bredae.
- [789] Lucani Pharsalia.
- [790] Ludovici Laveteri de spectris.
- [791] Cathesismus Romanus.
- [792] Euclides restitutus.
- [793] Gasparis [K]nit[t]el Via Regia.
- [794] Famiani Stradae de bello Belgico.
- [795] Praeceptiones de figuris Simonis Verepaei.
- [796] Melchioris Gilandini Papyrus.
- [797] Bartholomaei Anglici de rerum caelestium, terrestrium et inferarum proprietatibus.
- [798] Oblectatio vitae rusticae.
- [799] Monumenta antiquitatum Marianarum.
- [800] Nicolai Avancini vita et doctrina Iesu Christi.
- [801] Lucani de bello civili.
- [s. 183]
- [802] Herman[n]i Vultaei de feudis.
- [803] Alexandri ab Alexandro genialium dierum.
- [804] Benedicti Pe[r]e[r]ri de rerum naturalium principiis.
- [805] Thesaurus politicorum ap[h]o[r]ismorum.
- [806] Emmanuelis Thesauri elogia.
- [807] De gemitu columbae Belarmini.
- [808] Stanislai Orichovii Chimaera.
- [809] [H]ypomnema Reginarum Poloniae.
- [810] Terrentii comediae.
- [811] Heroicae Polonorum virtutes.
- [812] Confessio et instructio idiotae.
- [813] Regina omnium scientiarum.
- [814] Speculum perfectionis.
- [815] Caroli Sigonii de antique iure civium Romanorum.
- [816] Europa in Serenissima domo Leszczyniorum inclusa.

- [817] Iusti Lipsii admiranda Romana.
- [818] Cornelii Taciti opera.
- [819] Livii Seneca illustratus.
- [820] Aphtonii Progymnasmata.
- [821] Orator Marianus.
- [822] Ad quaestionem, ubi scriptum est, catholicorum responsio.
- [823] Joannis Jonstoni horae subcisivae.
- [824] Annalium Poloniae Climacter secundus.
- [825] Antonii Bonphirii Rerum Hungaricalium.
- [826] Tripartitum opus decretorum, constitutionum Regni Hungariae.
- [827] Curiosa miscellanea Szentivani.
- [828] Historia naturalis Brasiliae.
- [829] Cathalogus annorum et principum.
- [830] Exemplar reconciliationis cum Hungaris factae.
- [831] Actius Plautus emendatus.
- [832] Pausaniae de veteris Graeciae regionibus.
- [833] Diodori Siculi Bibliotheca Historica.
- [834] Annaei Senecae opera.
- [835] Generalis controversia de indulgentiis.
- [836] Titi Livii Historia Romana.
- [837] Aristotelis Ethicorum libri.
- [838] Astronomia Danica.
- [839] Historia naturalis curiosa.
- [s. 184]
- [840] Memoria Regum Dalmatiae, Croatiae.
- [841] Historia mundi naturalis Plinii.
- [842] Terrentii comediae.
- [843] Caroli Clusii Historia rariorum aliquot stripium.
- [844] Dlugossii Historia.
- [845] Politicarum dissertationum de statu Imperiorum, Regnorum.
- [846] Ephaemeris historio-politica.
- [847] Bidermani Sales musici.
- [848] Euclidis elementorum.
- [849] Lucerna moderni status Romani Imperii.
- [850] Plinii Secundi panegyricus.
- [851] Ciceronis rhetoricorum.
- [852] Miechovitae Historia.
- [853] Plutarchi de puerorum educatione.
- [854] Alphonsi Orosco certamen bonum consumatum.
- [855] Homeri Ilias.
- [856] Pindari Lyrica.

- [857] Sphaera civitatis.
- [858] Maphaei Barberini poemata.
- [859] Jacobi Górski de generibus.
- [860] Boguslai Chainsternii poemata.
- [861] Homeri Odissea.
- [862] Grammatica Haebraica.
- [863] Sintaxeum artis mirabilis.
- [864] Senecae opera omnia.
- [865] Interesse Caesareum.
- [866] Flori rerum Romanarum.
- [867] Vita archiepiscoporum Haliciensium.
- [868] Praecationes matutinae et diurnae.
- [869] Gladius evaginatus pro defensione immunitatis ecclesiasticae.
- [870] Justi Lipsii opera omnia.
- [871] Stanislai Łubiński opera posthuma.
- [872] Titi Livii Historia Romana.
- [873] Natalis universa historia sui temporis.
- [874] Theologia tripartita Archdekin.
- [875] Stanislai Sokolovii Quaestor.
- [876] Apologeticus Marianus.
- [877] Ars nova delineandi.
- [s. 185]
- [878] Justi Lipsii epistolae selectae.
- [879] Valerii Maximi dictorum memorabilium.
- [880] Physiologia parepathetica.
- [881] Valerii Maximi dictorum memorabilium.
- [882] Apulegices.
- [883] Examen theologiae moralis.
- [884] Ethicorum Aristotelis.
- [885] Petroni Arbitri Satyricon.
- [886] Polonia sive de situ, moribus Polonorum.
- [887] Analisis geometriae.
- [888] Auges siderum eloquentiae.
- [889] Elogia Patriarcharum et Christi Iesu.
- [890] Christophori Milenii Historia.
- [891] Senecae opera omnia.
- [892] Bibliotheca bibliothecarum.
- [893] Savedrae Symbola politica.
- [894] Officium B[eatae] V[irginis] Mariae.
- [895] Sententiae Biblicae.
- [896] Respirium viatorum.

- [897] Caroli Scribani Philosophus.
- [898] Speculum ad praxim quatuor librorum rhetoricae Aristotelis.
- [899] Ciceronis epistolarum libri quatuor.
- [900] Effata Regum Poloniae.
- [901] Gradus ad atheismus.
- [902] Democritus ridens.
- [903] Niclilai Avancini orationes.
- [904] Justi Lipsii de recta pronuntiatione.
- [905] Discursus Stapletoni contra politicos hujus temporis.
- [906] Andreae Resendii Antiquitatum Lusitaniae.
- [907] Duo Gallicarum rerum scriptores nobilissimi.
- [908] Gasparis Ens Epidorpidum.
- [909] Erici Puteani Historiae Barbaricae.
- [910] Detectio et refutatio novae sectae.
- [911] Respublica Namurcensis.
- [912] Memorabilis historia de Szeremeto.
- [913] Lucani Pharsalia.
- [914] Florus de gestis Romanorum.
- [915] Reinholdi Kuricke de privilegiis.
- [s. 186]
- [916] Elementa logices.
- [917] De principibus Italiae tractatus.
- [918] Dialecticae Joannis Caesarii.
- [919] Joannis Barclaii Argenis.
- [920] Contiones Petri Bessii.
- [921] Nucleus solidae pietatis.
- [922] Lustrum doctrinales.
- [923] Cronica Piasecki.
- [924] Historia Gallica Gramundi.
- [925] Pauli Iovii Historiae.
- [926] Infula Cracoviensis gemmis suis distincta.
- [927] Barcalii Argenis.
- [928] Meta cordium Iesu.
- [929] Deliciae octiduanae Immaculatae Conceptionis.
- [930] Berosi Antiquitatum Italiae.
- [931] Nicolai Copernici De revolutionibus orbium caelestium.
- [932] Cor amoris Dei.
- [933] Joannis Vivis de disciplinis.
- [934] Joannis Barclaii Icon animorum.
- [935] Theatrum politicum Ambrosii Marliani.
- [936] Germanicarum historiarum illustratio.

- [937] Elementa doctrinae de orbibus caelestibus.
- [938] Pauli Iovii Elogia virorum bellica.
- [939] Historiae sanctorum angelorum epithome.
- [940] Historia sui temporis Ado[lp]hii Brachellii.
- [941] Janua aurea reserata quatuor linquarum.
- [942] Julii Scalli[g]erii exercitationum.
- [943] Antonii Majoragi orationes.
- [944] Luciani Samosatensis opera.
- [945] Meditata concordia protestantium cum catholicis.
- [946] Familiarium argutiarum fon[te]s Ma[s]elli.
- [947] Erii Puteani Historia insubrica.
- [948] Theatrum poeticum atque historicum Ravisii.
- [949] Antonii Sabellici Historia Venetarum.
- [950] Ovidii Methamorphosis.
- [951] Hugonis G[r]otii Consilium iuridicum.
- [952] Discursus politici de ratione status.
- [953] Annaei Flori rerum Romanarum.
- [s. 187]
- [954] Plinii Secundi naturalis historiae tomus secundus.
- [955] Censura prophetiarum de Romanis Pontificibus.
- [956] Georgii Sz[o]mberner Politicorum.
- [957] Christophori Varselici de legato et legationibus.
- [958] Plinii Secundi panegyricus.
- [959] Stanislai Orzechowski Fidelis subditus.
- [960] Institutionum Iustiniani principis.
- [961] Regni Poloniae ius publicum, Chwałkowski.
- [962] Fabius dialogus.
- [963] Leonardi Goreccii descriptio belli Ivoniae.
- [964] Actus virtutum et orationes ad Deum.
- [965] Asserta veritas nihili.
- [966] Horatii Flacci poemata.
- [967] Stanislai Hosii de expresso verbo Dei.
- [968] Joanni Barclaii argenis.
- [969] Enchiridion ad verborum copiam.
- [970] Exercitationes oratoriae Massenii.
- [971] Artis oratoriae sive grammaticae elegantis.
- [972] Cypriani Soari rhetorica.
- [973] Dares de bello Trojano.
- [974] Lexicon [c]hymicum.
- [975] Arestum sive placitum parlamenti Tholosani.
- [976] Martini Cromeri Polonia.

- [977] *Arithmetica curiosa* Tylkowski.
- [978] *Gradus ad atheismum*.
- [979] *Status particularis praesentis regiminis Ferdinandi Secundi*.
- [980] *Desiderii Crescentii [a]rtes regendi Respublicas*.
- [981] *Iustiniani Caesaris institutiones*.
- [982] *Bellator Christianus Mathaei Be[mb]i*.
- [983] *Friderici Nausaea in catholicum cathehismum*.
- [984] *Cornelii Nepotis vitae imperatorum*.
- [985] *Joannis Jonstonii thaumatographia naturalis*.
- [986] *Flosculi historiarum*, Bussières.
- [987] *Meteorologia curiosa*.
- [988] *Tractatus de variis passionem Christi meditandi modis*.
- [989] *Augustini Hunei dialectica*.
- [s. 188]
- [990] *Amoris Divini et humani antipatia*.
- [991] *Reipublicae Achaeorum delineatio*.
- [992] *Memorabilis victoria de Szeremeto*.
- [993] *Lyricorum Andreae canon*.
- [994] *Horatii Flacci poemata*.
- [995] *Commentarius physicae*.
- [996] *Congressus pomeridiani et sermones symposiaci*.
- [997] *Catechismus Baptistae Catenati*.
- [998] *Antonii Schori Phrases latinae*.
- [999] *Py[r]otechnica hoc est de ignibus festivis*.
- [1000] *Spiritus principalis sive dotes boni principis*.
- [1001] *Thomae Mori Galliae cancellarii de optimo Reip[ublicae] statu*.
- [1002] *Flosculi historiarum*, Bussières.
- [1003] *Arnisei Doctrina politica*.
- [1004] *Flores illustrium poetarum*.
- [1005] *Officina epithetorum*.
- [1006] *Elementa architecturae militaris*.
- [1007] *Sphaetonii duodecim caesares*.
- [1008] *De miraculis occultis naturae*.
- [1009] *Annus caelestis Nadasii*.
- [1010] *Justini Historia*.
- [1011] *Augustini Niphi de amore*.
- [1012] *Veterum aliquot de arte rhetorica traditiones*.
- [1013] *Marci Serrae summa commentariorum in tertiam partem*.
- [1014] *Vincentii Kadlubkonis vita*.
- [1015] *Conviviorum pulpamenta svavissima*.
- [1016] *Via Appia ad eloquentiae lauream*.

- [1017] Pauli Iovii Historia sui temporis.
- [1018] Miscellanea varia.
- [1019] Aristotelis naturalis auscultationis libri.
- [1020] Gradus ad atheismus.
- [1021] Democritus ridens.
- [1022] Orator extemporaneus.
- [1023] Tractatus duo physici.
- [1024] Annales monastici.
- [1025] Salustii bellum Catilinae.
- [s. 189]
- [1026] Historia nuperae rerum mutationis in Anglia.
- [1027] Dioscoridis de medicinali materia.
- [1028] Vita Stanislai Hosii Poloni.
- [1029] Joannis Campani epistolae et poemata.
- [1030] Andreae Alciati emblemata.
- [1031] Altera Noe arca.
- [1032] Henrici Cornellii de incertitudine et vanitate scientiarum.
- [1033] Quintiliani oratoriarum institutionum.
- [1034] Antonii de Guevara epistolarum.
- [1035] Thesaurus bellicus docens.
- [1036] Quaestionculae controversae cum modernis Graecis.
- [1037] Memoriale processus iudicarii Regni Poloniae.
- [1038] Machina motus perpetui.
- [1039] Justi Lipsii Politicorum.
- [1040] Octuaginta moralia emblemata nova.
- [1041] Moscovia sive narratio de moribus Russorum.
- [1042] Isocratis orationes tres.
- [1043] Poesis lyrica Avancini.
- [1044] Conclusiones ex universa philosophia.
- [1045] Simonis Verepaeis de epistolis conscribendis.
- [1046] Joachimi Pastori Florus Polonicus.
- [1047] Ephemeris historico-politica in caelo Sarmatiae.
- [1048] Synopsis historiae universalis.
- [1049] Justi Lipsii syntagma.
- [1050] Eversis atheismi.
- [1051] Hungariae descriptio.
- [1052] Petri Cunei de Republica Haebreorum.
- [1053] Ars concionandi.
- [1054] Dicta Cretensis de bello Trojano.
- [1055] Ludovici Magni laudatio funebris.
- [1056] Regulae iuris et loci communes forenses.

- [1057] Rudimenta Arabicae linguae.
- [1058] Compendium vitae Sancti Andreae Avellini.
- [1059] De conceptione Immaculata dialogus.
- [1060] Ars nova argutiarum Maselli.
- [1061] Aesopi Fabulae.
- [s. 190]
- [1062] Marcelli Palingelli Zodiacus vitae.
- [1063] Animi in Deum salientis imago.
- [1064] Joannis Flenderi logica contracta.
- [1065] De officiis Ciceronis.
- [1066] Ludovici Molini morum exemplar.
- [1067] Plutarchi moralia.
- [1068] Publius Portius poeta.
- [1069] Peculiares principum Hungariae praerogativae.
- [1070] Francisci de Victoria selectione morales.
- [1071] Orator peripateticus patris Kwiatkiewicz.
- [1072] Historiae Polonae Pastorii.
- [1073] Wilhelmi Dondini Historia de rebus in Gallia gestis ab Alexandro Farnesio.
- [1074] Utilis curiositas Masselli.
- [1075] Ars discurrendi de quaelibet materia.
- [1076] Sancti Augustini sermones novi.
- [1077] Petri Labbe elogia.
- [1078] Adagia optimorum scriptorum.
- [1079] Puffendorphii Introductio ad historiam.
- [1080] Meditationum variarum liber quartus.
- [1081] Silvestri a Petra Sancta symbola heroica.
- [1082] Tractatum historico-politicorum pars octava.
- [1083] Tractatus et codicilli publici.
- [1084] Cornelii Agrippae de vanitate et incertitudine scientiarum.
- [1085] Tractatum historico-politicorum pars secunda.
- [1086] Itidem pars tertia.
- [1087] Christiani Tuldeni historiarum pars quarta.
- [1088] Puffendorphii Tractatus de monarchia pontificis Romani.
- [1089] Maffei Barberini poemata.
- [1090] Arnoldi Corvili ius canonicum.
- [1091] Lucani Pharsalia.
- [1092] Tractatum historico-politicorum pars septima.
- [1093] Alexandri ab Alexandro dies genialium.
- [1094] Joannis Locenii historiae rerum Sveciarum.
- [1095] Compendium controversiarum Becani.

- [1096] Pia desideria Hermani Hugonis.
- [1097] Papinii opera.
- [1098] Lucii Flori rerum Romanarum.
- [1099] Politicorum sive de Principatus administratione.
[s. 191]
- [1100] Svada civilis.
- [1101] Julii Caesaris opera.
- [1102] Persia seu Regni Persici status.
- [1103] Helvetiae descriptio.
- [1104] Plinii Secundi naturalis historia.
- [1105] Cornelius Tacitus.
- [1106] Plauti comediae.
- [1107] Ascension mentis in Deum Belarmini.
- [1108] Benedicti a Sancto Joseph lyricorum.
- [1109] Epistolae clarorum virorum selectae.
- [1110] Lucani Pharsalia.
- [1111] Oraculum parentium Augustissimae Caelorum Reginae.
- [1112] De Republica Venetorum Contareni.
- [1113] Julii Caesaris opera.
- [1114] Campanellae de monarchia Hispanica.
- [1115] Benedicti Haeftenii Schola cordis.
- [1116] Alberti Ines Acr[oa]mata.
- [1117] Magni Divinique prophetae B. Joachimi Abbatis mirabilium veritas
defensa.
- [1118] Annalium Ecclesiasticorum Veteris Testamenti, Saliani tomus I.
- [1119] Eiusdem tomus tertius.
- [1120] Eiusdem tomus secundus.
- [1121] Eiusdem tomus sextus.
- [1122] Thesaurus polyglottus seu dictionarium multilinguae.
- [1123] De monarchia et sacra corona Regni Hungariae.
- [1124] Enchiridion meditationum Busei.
- [1125] Andreae F[r]edro Scriptorum togae et belli.
- [1126] Stanislai Orzechowski Fidelis subditus.
- [1127] Petri Chuecii demonstratio Evangelica tomus I.
- [1128] Eiusdem tomus secundus.
- [1129] Historia pacis Germano-Gallo-Svetica.
- [1130] Georgii Sagieri Sinopsis physicae.
- [1131] Compendium belli Germani.
- [1132] Status animarum purgatorii.
- [1133] Aurea exercitia.
- [1134] Annalium Saliani tomus V.

- [1135] Eiusdem tomus IV.
- [1136] Fabii Quintiliani declamationes.
- [1137] Palatium Reginae eloquentiae.
- [1138] Theatri pacis pars altera.
- [s. 192]
- [1139] Publicorum negotium sylloge.
- [1140] Andreae Maurocii historia Veneta.
- [1141] Tomus secundus Iuris Regni Poloniae.
- [1142] Philippi Cluverii Italia antiqua.
- [1143] Aristotelis Politicorum liber secundus.
- [1144] Universalis typus orbis terreni.
- [1145] Geographia generalis Varenii.
- [1146] Mensae theolophilosophicae pars 1.
- [1147] Pufendorffii Introductio ad historiam Europeanam.
- [1148] Doctae nugae Gaudentii Jocosi.
- [1149] Ulysses peregrinans.
- [1150] Austriaco-Nassovia domus.
- [1151] Schola curiositatis.
- [1152] Mensa theolophilosophica.
- [1153] Joannis Benedicti de gnomorum solarium usu.
- [1154] Chronica Polonorum Miechovii.
- [1155] [H]aeresologia hoc est opus veterum theologorum haereses confutantur.
- [1156] Pierii hieroglyphica.
- [1157] Causinii de eloquentia sacra et humana.
- [1158] Philippi Honorii Thesaurus politicus.
- [1159] Andreae Alciali Emblemata.
- [1160] Leges seu statute Regni Poloniae Przyłuski.
- [1161] Historiae Lithuanae pars altera.
- [1162] Jacobi Fabri in artium divisionem.
- [1163] Historia Joannis Długossii.
- [1164] Ciceronis fragmenta.
- [1165] Iovii Pontani solutae orationis opera.
- [1166] Historiae Lithuanae pars altera.
- [1167] Practicarum observationum imperialis camerae libri 2.
- [1168] Francisci Toleti instructio sacerdotum.
- [1169] Controversiarum in comitiis Ratisbonensibus explicatio.
- [1170] Augustini Valerii de rhetorica caelesti.
- [1171] Maioli dierum canicularium tomus IV.
- [1172] Hypomnema reginarum Poloniae.
- [1173] Appiani de civilibus Romanorum bellis.
- [1174] Guilhelmi Hannetorii de ordine et forma iudiciorum.

- [1175] Institutionum iuris Regni Poloniae Thomae Dresner.
[s. 193]
- [1176] Francisci Nigri de conficiendis epistolis.
- [1177] Julii Caesaris opera.
- [1178] Controversia memorabilis inter Paulum Quintum et Venetos.
- [1179] Terrentii comediae sex.
- [1180] Bellator Christianus.
- [1181] Institutionum dialecticarum libri octo.
- [1182] Orbis sensualium pictus.
- [1183] Joannis de Sacro B[osc]o libellus de sphaera.
- [1184] Ovidii metamorphosis.
- [1185] Processus iudiciarius Czara[dz]ki.
- [1186] Sphaetonii, Aurelii Victoris, Eutropii, Pauli Diaconi opera.
- [1187] Parnassus poeticus.
- [1188] Novum testamentum.
- [1189] Novae novi orbis historiae.
- [1190] Elogia virorum insignium collecta.
- [1191] Nicolai Machiaveli Princeps.
- [1192] Plutarchi Vitae paralellae.
- [1193] Quintiliani institutiones oratoriae.
- [1194] Rei rusticate libri quatuor.
- [1195] Pippiani commentarii in titulum digestorum.
- [1196] Parodia ad carmen Divi Antonii.
- [1197] Tuani historiarum pars tertia.
- [1198] Chronicon sive synopsis historiarum Michaelis Neandri.
- [1199] Prochiron sive enchiridion iudicarium.
- [1200] Mercurii Gallo-Belgici tomus 21.
- [1201] Corona iustitiae Ecclesiae Triumphantis.
- [1202] Mirobullii adverbia moralia.
- [1203] Joannis Morelli lyra.
- [1204] Thesaurus animae.
- [1205] Historia Kadłubkonis.
- [1206] Flores sacrorum bibliorum.
- [1207] Mercurii Gallo-Belgici tomus secundus.
- [1208] Caroli Mus[a].
- [1209] Institutionum Salomonicarum.
- [1210] Compendium totius medicinae.
- [1211] Mater Dolorosa Thaus.
- [1212] Politicae scholae classes duae.
- [1213] Simonis Portii de rerum naturalium principiis.
- [1214] Campus eloquentiae.

- [s. 194]
- [1215] Raimundi Julii Libelli aliquot.
- [1216] Dictionarium sex linguarum.
- [1217] De expresso Dei verbo Stanislai Hosii.
- [1218] Nova historia de Regno Chinae.
- [1219] Status Regni Scotiae et Hiberniae.
- [1220] Silus Italicus de bello punico.
- [1221] Plauti comaedia.
- [1222] Erasmi verborum ac rerum copia.
- [1223] Julii Caesaris de bello Gallico.
- [1224] Supplex libellus Kwiatkiewicz.
- [1225] Martialis Epigrammata.
- [1226] Emmanuelis thesauri elogia.
- [1227] Petiet panegyricus.
- [1228] Oveni epigrammata.
- [1229] Supplex libellus Kwiatkiewicz.
- [1230] De malo malique causis et remediis Tylkowski.
- [1231] Organum pietatis.
- [1232] Historicus politicus Potocki.
- [1233] Epitome rerum Germanicarum.
- [1234] Florus Franci[s]cus.
- [1235] Considerationes de aeternitate Brexelii.
- [1236] De arte bene moriendi Belarmini.
- [1237] Starowolscii accessus ad iuris cognitionem.
- [1238] Bidermani aereomata.
- [1239] Nucleus Philosophiae peripateticae.
- [1240] Boetii de consolatione.
- [1241] Respublica Poloniae.
- [1242] Ausonii opera.
- [1243] Catullus, Tibullus, Propertius.
- [1244] Tractatus de lapide philosophice.
- [1245] Claudianus.
- [1246] Campanella de monarchia Hispanica.
- [1247] Antonii Possevini apparatus ad omnium gentium historiam.
- [1248] Orationum Ciceronis tomus I.
- [1249] Aurelii Cassiodori opera.
- [1250] Specimen sapientiae Indorum veterum.
- [1251] Cassiodori opera omnia.
- [1252] Syllogae genealogico-historicae Principum Germaniae.
- [1253] Universalis in Respublica introductio.

[s. 195]

- [1254] Sistema politico.
- [1255] De Saluberrima potione Caphae.
- [1256] Anima historiae hujus temporis.
- [1257] Pufendorfi de iure naturae et gentium.
- [1258] De academia Parisiensi.
- [1259] Piae meditationes quadragesimales Ferdinandi Gonzagae.
- [1260] Historiarum Galliae Gramondi.
- [1261] Arcana naturae detecta.
- [1262] De pace civili inter imperii ordinis dissidentes conservanda.
- [1263] Theatrum pacis, hoc est tractatum.
- [1264] Antidotum peccati.
- [1265] Guidoni Pancilorii rerum memorabilium.
- [1266] Stephani Gvasii de civili conservatione.
- [1267] Linguarum methodus novissima.
- [1268] Rhetorum Collegii Porcensis orationes.
- [1269] Isocratis orationes.
- [1270] Politica seu philosophia civilis.
- [1271] Rhetorica ecclesiastica Ludovici Granatensis.
- [1272] Digressiones politicae ex Cornelio Tacito.
- [1273] Principia et documenta vitae Christianae.
- [1274] Paulus Stranski de republica Bohema.
- [1275] Aphorismi Hipocratis.
- [1276] Sancti Sulpitii Severii Historiae sacrae.
- [1277] Helvetiorum Respublica.
- [1278] Extemporalis concionator.
- [1279] Thesaurus phrasium poetiarum.
- [1280] Thesaurus conscribendarum epistolarum.
- [1281] Helvetiorum Respublica.
- [1282] Theophilii antecessoris institutionum.
- [1283] Ahas[v]aeri Fritschi Scholaris peccans.
- [1284] Cathechesis Urbani Regii.
- [1285] Philippi Cluverii introductio in geographiam.
- [1286] Speculum senatorum ac officialium Poloniae.
- [1287] Colloquia et dictionariolum sex linguarum.
- [1288] Divi Augustini operum tomus IV.
- [1289] Tractatus de modo articulandi et probandi.

[s. 196]

- [1290] Logica manuscripta.
- [1291] Physica manuscripta.

- [1292] Divi Augustini operum tomus I.
- [1293] Vita Caesaris Baronii.
- [1294] Joannis Ravisii opus epithetorum.
- [1295] In universam Aristotelis philosophiam introductio.
- [1296] Chronica Polonorum Miechovii.
- [1297] Antonii Sabellici Enneades.
- [1298] Sleidanus de statu religionis et Reipublicae.
- [1299] Eloquentia reconditior, Kwiatkiewicz.
- [1300] Simonis S[t]arowolscii de rebus Sigismundi I.
- [1301] Casimiri Zawadzki Historica arcana.
- [1302] Decima cleri saecularis in Regno Poloniae.
- [1303] Anselmii Boetii gemmarum et lapidum historia.
- [1304] Elegiarum et epigrammatarum liber.
- [1305] Methodus practice cathechisandi rudes.
- [1306] De politica hominum Societate.
- [1307] Polonus iure politus.
- [1308] Bellum e sacrarum literarum verbis descriptum.
- [1309] Scrutinium veritatis fidei.
- [1310] Petri Axenii ad fabulas notae.
- [1311] Politicae succinctae ad praesentem imperii statum.
- [1312] Hieropoliticon sive institutiones politicae.
- [1313] Politica ad quaestionum 113.
- [1314] [H]artnac[ci] historia universalis.
- [1315] Sebastiani Sulmircensis Victoria Deorum.
- [1316] De natura Deorum Cicero.
- [1317] Theatrum politicum Marliani.
- [1318] Psalterium Davidis cum versione Polonica.
- [1319] Bellum Scitico-Cosaticum Pastorii.
- [1320] Augerii Bus[b]equi legatio Turcica.
- [1321] Artis auriferae quam vocant hymicam, volumen.
- [1322] Nicolai Vernulei disertationes politicae.
- [1323] De imperio virtutis.
- [1324] Joannis Jansenii duella luctantium scenarum.
- [1325] Joannis Mariani de Regis institutione.
- [1326] Philonis Iudaei tomus secundus.
- [1327] Alexii Pedemontani de decretis.
- [1328] Novus de medicina tractatus.
- [1329] Singularium Andreae Libavii pars quarta.
- [s. 197]
- [1330] Dionisii Cassii Historia Romana.
- [1331] Orationes Ciceronis.

- [1332] Hugonis Grocci annales Belgici.
- [1333] Biblia sacra Vulgatae ditionis.
- [1334] Interior homo seu sui ipsius cognitione.
- [1335] Tractatus de officio et virtutibus principum.
- [1336] Julii Patavini Historia.
- [1337] Emblemmata amatoria.
- [1338] Nucleus mysteriorum naturae.
- [1339] Collegium politicum de magistratibus, iuribus majestatis.
- [1340] De arcanis rerum publicarum Clapmarii.
- [1341] Symbola heroica.
- [1342] Petra sancta.
- [1343] Commentarius Osvaldi [My]conii.
- [1344] Libellus Sodalitatis, Costelli.
- [1345] Singularia politicorum.
- [1346] Thaumturgus mathematicus.
- [1347] Palaestra styli Romani, Massenii.
- [1348] Ludovici Septalii de ratione status.
- [1349] Historia literaria sive dispositio librorum.
- [1350] Joannis Baptistae veri rerum Venetarum.
- [1351] Antonii Gratiani de bello Cyprico.
- [1352] Nova de praedestinatione concordantia.
- [1353] Severini de Monzambano de statu Imperii Germanici.
- [1354] De analogia eloquentiae.
- [1355] De legibus naturae disquisitio philosophica.
- [1356] Ars regia regendi se et alios.
- [1357] Cornelii Taciti cum commentario Lipsii.
- [1358] Italia antiqua Cluverii.
- [1359] Institutionum Justiniani principis.
- [1360] Livii historiarum Romanarum.
- [1361] Aristotelis opera omnia.
- [1362] Celepinus.
- [1363] Cluverii Germania antiqua.
- [1364] Majoli dies caniculares.
- [1365] Annales Bravantiae et Belgii.
- [1366] Historia Francica Bussières.
- [1367] Eurippidis tragediae.
- [1368] Georgii Fabricii de re poetica.
- [1369] Quaestiones miscellaneae ex Taciti Germania et Agricola.
- [1370] Thesaur[us] Polono-Latino-Graecus Cnapii.
- [s. 198]
- [1371] Commentariorum in Aristotelis philosophiam.

- [1372] Rhetoricorum Ciceronis.
- [1373] Singularia Polonica Chwałkowski.
- [1374] Quaestiones logicae.
- [1375] Theodorici Morellii Enchiridion ad verborum copiam.
- [1376] Horologium principum.
- [1377] Divi Augustini tomus V.
- [1378] Jani Gruteri varii discursus.
- [1379] Maffei Historiarum Indicarum.
- [1380] Horatii poemata.
- [1381] Stradae de bello Belgico.
- [1382] Dux peccatorum Granatensis.
- [1383] Opus Paschalii.
- [1384] De optimo Reipublicae statu Cornelius.
- [1385] Ravisii Textoris dialogi.
- [1386] De regibus Siciliae et Apuliae.
- [1387] Plutarchi moralia.
- [1388] Rami scholarum dialecticarum.
- [1389] Mureti orationum volumina duo.
- [1390] Ecclipsis Poloniae.
- [1391] Praxis nova geometriae mensurandae.
- [1392] Quaestiones catecheticae.
- [1393] Hieronimi Cardani de sapientia.
- [1394] Francisci [R]obortelli ephemerides Patavinae.
- [1395] Mureti orationum volumina duo.
- [1396] Andreae F[r]edro monita politico-moralia.
- [1397] Didaci Stellae de modo concionandi.
- [1398] Taciti opera.
- [1399] Tractatus amoris Divini.
- [1400] Julii Caesaris de bello Gallico.
- [1401] Synodus provincialis Gnesnensis, Węzyk.
- [1402] Annales rerum Anglicarum sub Elisabetha.
- [1403] Antidotum adversus tentationes omnis generis.
- [1404] Gylli de Constantinopoleos topographia.
- [1405] Maccovii metaphysica.
- [1406] Compendium belli Germanici.
- [1407] Stanislai R[e]scii epistola.
- [1408] Dialectica Joannis Caesarei.
- [1409] Series et vitae episcoporum Plocensium, Łubi[e]ński.
- [1410] Sphaera civitatis Joannis Caso.
- [s. 199]
- [1411] Aristotelis ars rhetorica.

- [1412] Eurippidis tragediae.
- [1413] Mureti epistolae.
- [1414] Cromeri et Gvagnini Polonia.
- [1415] Heidensteinii rerum Polonicarum ab excessu Sigismundi Augusti.
- [1416] Tractatus de literis gratiae.
- [1417] Hypomnema reginarum Poloniae.
- [1418] Curiosiora miscellanea Szentivan[y]i.
- [1419] Valtrini de re militarii Romana.
- [1420] Sambutii emblemata.
- [1421] Commentarius rerum in orbe gestum Issel[t].
- [1422] Flori rerum Romanarum.
- [1423] Rami in artes liberales.
- [1424] Concilium Tridentinum.
- [1425] Orosii adversus paganos historiarum.
- [1426] Homeri Odyssea.
- [1427] Historia Augusta tomus VI.
- [1428] Solenne convivium bipartitum.
- [1429] Animorum consiliandorum ratio.
- [1430] Lipsii civilis doctrina.
- [1431] Tomus quartus aperum Aristotelis.
- [1432] Addagia ad hanc diem collecta.
- [1433] Aristotelis tomus octavus.
- [1434] Thuani operum pars prima.
- [1435] Herodoti historiae.
- [1436] Thesaurus Antoni Possii.
- [1437] Epistolae mundi procerum.
- [1438] Virgilii opera.
- [1439] T[y]rocinium chymicum.
- [1440] Georgii Schomberner Politicorum.
- [1441] Bartholomaei Castelli artis medicae compendium.
- [1442] Hugonis Grocii mare liberum.
- [1443] Corneli Taciti opera.
- [1444] Aristotelis politica.
- [1445] Vitae archiepiscoporum Haliciensium.
- [1446] Henrici Cornelii Agrippae commentaria.
- [1447] Petri Mosellani Gelli noctes atticas.
- [1448] Aulicus inculpatus Abrahami Marconnet.
- [1449] Breviarium politicorum.
- [1450] De regno Daniae et Norvergiae.
- [1451] Annalium Poloniae Climacter I.

- [s. 200]
- [1452] Rochi Perusini de epistola scribenda.
- [1453] Furstembergiana libri quatuor.
- [1454] Descriptio Moschoviae.
- [1455] Vita B. Joannis Francisci Regis.
- [1456] Meditationes politicae.
- [1457] Artificia hominum miranda in Sina et Europa.
- [1458] Terrentius emendatus.
- [1459] Roberti Tunerdi panegyrici.
- [1460] Simonis Starovolscii institutorum rei militaris.
- [1461] Hierosolimitana peregrinatio Radzivilii.
- [1462] Samuelis Morolori optica.
- [1463] Andreae Tiraqvelli annotationes ingeniales dies.
- [1464] Antonii Peresii institutiones imperiales.
- [1465] Panegyricorum volumen.
- [1466] Historia Romana Kojalowicz.
- [1467] Maxilimiani Anreae F[r]edro militaria.
- [1468] De arte ditescendi dissertatio.
- [1469] Flavissae poeticae.
- [1470] Ecclipsis Poloniae.
- [1471] Florus Polonicus.
- [1472] Speculum imaginum veritatis.
- [1473] Elogia Crescerii.
- [1474] Polyantha.
- [1475] Homo symbolicus.
- [1476] Biblia manuscripta in pargameno.
- [1477] Hieremiae Drexelii.
- [1478] Calendarium sanctorum.
- [1479] Descriptiones oratoriae Ganducii.
- [1480] Mensa theolophilosophica.
- [1481] Emblemata oratoria.
- [1482] Facecia faceciarum.
- [1483] Elogia Juglaris.
- [1484] Rhetorica caelestis.
- [1485] Nicolai Garziae synopsis libri Genesis.
- [1486] Annales Dlugossii manuscriptus.
- [1487] Demosthenis et Eschinis opera.
- [1488] Status animarum purgatorii.
- [1489] Summarius omnium proventuum in capitaneatibus Russiae.
- [1490] Podoliae, Belzensis, manuscriptus.

[s. 201]

Księgi polskie.

- [1491] Poczet herbów szlacheckich Wacława Potockiego.
- [1492] Gabinet królów polskich.
- [1493] Korona polska przy złotej wolności.
- [1494] Klejnot dusz chrześcijańskich.
- [1495] Relacje powszechne Jana Botera.
- [1496] Rozmowy Artaksesa i Ewandra.
- [1497] Roczne dzieje Kwiatkiewicza.
- [1498] Biblia polska.
- [1499] Architekt polski Solskiego.
- [1500] Kronika świata.
- [1501] Historia Telemacha.
- [1502] Biblia polska.
- [1503] Żywoty świętych, nadarte dużo.
- [1504] Miscellanea polskie.
- [1505] Mowy na radach i sejmach Załuskiego.
- [1506] Życie księżnej Ostrogskiej Anny Chodkiewiczowej.
- [1507] Gofred albo Jeruzalem wyzwolona.
- [1508] Job cierpiący Chruścińskiego.
- [1509] Miecz sprawiedliwości Boskiej.
- [1510] Krótkie zebranie różnego nabożeństwa.
- [1511] Mazaryniego kardynała instrukcja polityków.
- [1512] Sekret wyjawiony.
- [1513] Directorium do pojęcia terminów logicznych.
- [1514] Wojna domowa.
- [1515] Proces sądowy prawa koronnego.
- [1516] Ogród liliowy albo życie św. Kajetana.
- [1517] Zegar Królestwa Polskiego.
- [1518] Ecclesiastes Tobiasz wierszem opisany.
- [1519] Siedm psalmów pokutnych wierszem opisanych.
- [1520] Fama polska młódź szlachetną informująca.
- [1521] Historia rewolucji Królestwa Polskiego.
- [1522] Roczne dzieje księdza Skargi.
- [1523] Ogród liliowy życia św. Kajetana.
- [1524] Seneca tragaedus Bardzińskiego.
- [1525] O ustrzeżeniu i leczeniu morowego powietrza.
- [1526] Odrobiny stołu królewskiego.

- [s. 202]
- [1527] Legacja Krzysztofa Zbaraskiego do Turek.
- [1528] Przysłowia mów potocznych.
- [1529] Pamiętnik pruskich mistrzów.
- [1530] Juliusza Flora księgi.
- [1531] Patron szczęśliwości ludzkiej św. Feliks.
- [1532] Marcina Kromera Kronika polska.
- [1533] Chwała koronna przy koronacyi Najś[więtszej] Panny Sokalskiej.
- [1534] Marcina Kromera kronika.
- [1535] Odrobiny stołu królewskiego.
- [1536] Goliat swoim mieczem porażony.
- [1537] Świat po części przejrany.
- [1538] Powinności życia domowego.
- [1539] Nadobna Paskwa[ ]ina.
- [1540] Gospodarstwo jeździeckie, strzelcze i myśliwskie.
- [1541] Dafnis Twardowskiego.
- [1542] Szkarłatna róża, to jest żywot i śmierć ks. Wojciecha Męcińskiego.
- [1543] Historia o Argenidzie królowej sycylijskiej.
- [1544] Kamień przeciwko kamieniowi albo refutacja kamienia w Kijowie wydrukowanego.
- [1545] Kronika polska.
- [1546] Deklaracja złotej wolności, iż się z wolnością różnych wiar zgodzić nie może.
- [1547] Fabuły Ezopowe.
- [1548] Ogród liliowy życia św. Kajetana.
- [1549] Świat po części przejrany.
- [1550] Żołnierskie nabożeństwo.
- [1551] Compendium albo krótkie opisanie książąt i królów polskich.
- [1552] Historia Meluzyny.
- [1553] Akty nabożne z ksiąg duchownych ks. Młodzianowskiego.
- [1554] Różne nabożeństwo do Trójcy Świętej.
- [1555] Mocna straż Korony Polskiej Najś[więtsza] Panna Sokalska.
- [1556] Tron ojczysty monarchów polskich.
- [1557] Statuta i metryka przywilejów koron[nych] Sarnickiego.
- [1558] Geometra polski Solskiego.
- [1559] Trybunał Główny Koronny Lisieckiego.
- [1560] Marcina Kromera kronika.
- [1561] Compendium wszystkich praw i statutów koron[nych] Zawadzkiego.
- [1562] Jawnej niewinności manifest J.W. Lubomirskiego marszałka [...].
- [1563] Herbarz polski to jest o drzewach, ziołach.
- [1564] Księga herbarz.

[s. 203]

- [1565] Proces sądowy prawa koronnego Czara[dz]kiego.
- [1566] Krótkie zebranie kroniki polskiej Gwagnina.
- [1567] Rozmyślenia duchowne Młodzianowskiego.
- [1568] Dworzanin polski Górnickiego.
- [1569] Rozmyślenia duchowne na święta ks. Młodzianowskiego.
- [1570] Thomas à Kempis, wierszem wyłożony.
- [1571] Hippika, to jest o koniach księgi.
- [1572] Wojna domowa Twardowskiego.
- [1573] Owidiusza metamorfosis Zebrowskiego.
- [1574] Kazania św. Franciszka Salezjusza.
- [1575] Miscellanea Twardowskiego.
- [1576] Reguła św. Benedykta.
- [1577] Kazania Andrzeja Załuskiego.
- [1578] Mowy niektóre i listy manuskrypta.
- [1579] Droga do życia pobożnego, przez św. Salezjusza opisana.
- [1580] Rozmowa Arteksesa i Ewandra.
- [1581] Katechizm historyczny z francuskiego na polski.
- [1582] Pastor fido, z włoskiego przetłumaczony.
- [1583] Psalterz albo różaniec Panny Maryi.
- [1584] Nabożeństwo polskie.
- [1585] Uwagi chrześcijańskie na każdy dzień miesiąca.
- [1586] Św. Augustyna rozmyślenia.
- [1587] Przerażliwe echo trąby ostatecznej.
- [1588] Modlitwa Pańska Grzymosza.
- [1589] Nabożeństwo różańcowe.
- [1590] Historyja rewolucyi królestwa szwedzkiego i duńskiego.
- [1591] Nabożeństwo żołnierskie ks. Skargi.
- [1592] Szczere Pana Boga w św. pustyni szukanie.
- [1593] Modlitwa Pańska Grzymosza.
- [1594] Wesołe dobrej śmierci czekanie.
- [1595] Modlitwa Pańska Grzymosza.
- [1596] Zwierzyniec jednoroźców.
- [1597] Julii Mazarini instukcja polityków.
- [1598] Kazania ks. Krosnowskiego na niedziele.
- [1599] Tegoż kazania na święta.
- [1600] Wojna domowa Twardowskiego.
- [1601] Owidiusza metamorphosis.

[s. 204]

- [1602] Perspektywa niewinności Lubomirskiego marszałka.
- [1603] Mowy i różne manuskrypta.

- [1604] Manuskrypta włoskie i polskie.
- [1605] Rozmyślania na święta ks. Młodzianowskiego.
- [1606] Pamiętnik mistrzów i książąt pruskich.
- [1607] Żywot przeczystej Panny Maryi.
- [1608] Modlitwa Pańska Grzymosza.
- [1609] Sprośność grzechu śmiertelnego.
- [1610] Labirynt świata.
- [1611] Mówca polski.
- [1612] Orator politicus albo wymowny orator.
- [1613] Historia moskiewskiej wojny manuscripta.
- [1614] Dafnis Twardowskiego.
- [1615] Krótkie zebranie życia Wielebnego Jana z Dukli.
- [1616] Ziemiańska ekonomika Haura.
- [1617] Praecepta retoryczne manuscripta.
- [1618] Mowy na radach i sejmach ks. Załuskiego.
- [1619] O dziejach Aleksandra Wielkiego historia.
- [1620] Piotra Krescentyna o gospodarstwie.
- [1621] Przydatek rocznych dziejów Kwiatkiewicza.
- [1622] Herburta prawa koronne.
- [1623] Łukasza Górnickiego dworzanin polski.
- [1624] Pamiętka pasterskiego afektu Andrzeja Załuskiego.
- [1625] Katechizm rzymski.
- [1626] Momenta ostatnie Lubomirskiego.
- [1627] Księga o lekarstwach.
- [1628] Tomasza à Kempis o naśladowaniu Chrystusa.
- [1629] Obraz świątobliwego życia Marianny Jabłonowskiej.
- [1630] Odrobiny stołu królewskiego.
- [1631] Fraszki Jana Kochanowskiego.
- [1632] Rozmowa teologa z politykiem o obraniu prawdziwej wiary.
- [1633] Satyry do naprawy rządu i obyczaju w Polsce.
- [1634] Wizerunek własny żywota człowieka.
- [1635] Peregrynacja księżęcia Radziwiłła.
- [1636] Juliusza Florusa księgi.
- [1637] Skuteczny na wszystkie przygody nieszczęśliwe sposób.
- [1638] Nabożeństwa sposób.
- [1639] Nabożeństwo do św. Kajetana.
- [1640] Nabożeństwo do św. Dominika.
- [s. 205]
- [1641] Geometra polski Solskiego.
- [1642] Compendium wszystkich praw koronnych Zawadzkiego.
- [1643] Ręką prowadzenie do nawrócenia mahometanów.

- [1644] Psalterz Dawidów Kochanowskiego.
- [1645] Zwierciadło dla każdego stanu.
- [1646] Paprockiego klejnoty herbów polskich.
- [1647] Uczzone rozmowy Tylkowskiego.
- [1648] Władysław Czwarty, król Polski, Twardowskiego.
- [1649] Zbiór rytmów Kaspra Miaskowskiego.
- [1650] Godfred albo Jeruzalem wyzwolona.
- [1651] Reformacja obyczajów polskich.
- [1652] Satyra polska.
- [1653] Niedziele kaznodziejskie ks. Bieleckiego.
- [1654] O jedności kościoła Bożego pasterze.
- [1655] Orator politicus albo wymowny polityk.
- [1656] Architekt polski Solskiego.
- [1657] Dni Pańskie ks. Wolskiego.
- [1658] Historyja schizmy greckiej.
- [1659] Świat po części przejrzany.
- [1660] Psyche comedia.
- [1661] Mowcy polskiego tom wtóry.
- [1662] Mowy na radach i sejmach Załuskiego.
- [1663] Dzieje w Koronie Polskiej Górnickiego.
- [1664] Compendium lekarstw końskich.
- [1665] Tragedie Seneki Bardzińskiego.
- [1666] Bohater straszny i totumfacki.
- [1667] Dwór cesarza tureckiego.
- [1668] Arytmetyka, to jest nauka rachunków.
- [1669] Andrzeja Fedra potrzebne konsyderacje około porządku wojennego.
- [1670] Rozmyślania codzienne Solskiego.
- [1671] Chronika mistrzów pruskich.
- [1672] Konstytucyi volumen.
- [1673] Ładowski, tę księgę co wzięła Jmć Pani Salomea Dziedoszycka J. Pana Miaskowskiego starosty kopajgrodzkiego żona⁸⁴.
- [s. 206]
- [1674] Tobiasz wyzwolony.
- [1675] Księga listów, manuskrypta.
- [1676] Nabożeństwo do św. Romualda.

---

⁸⁴ Salomea Miaskowska, jedna z sześciu córek wojewody podolskiego Franciszka Dzieduszyckiego i Zofii z Jabłonowskich, druga żona Wojciecha Miaskowskiego h. Leliwa.

Księgi francuskie.

- [1677] Le Prince chrétien et politique.
- [1678] De la sagesse livre premier.
- [1679] Remarques pour la culture des fleurs.
- [1680] L'art de connoistre les hommes.
- [1681] Plaudoières et autres œuvres.
- [1682] Histoire de l'Empire.
- [1683] Lettres du cardinal d'Ossat.
- [1684] Lettre[s] du cardinal d'Ossat, tome seconde.
- [1685] L'abrégé des guerres de Gaille.
- [1686] La fortification du Antoine de Ville.
- [1687] Voyages historiques de l'Europe.
- [1688] Relation des missions.
- [1689] Histoire du gouvernement du Venice.
- [1690] Nouvelles conversations de morale.
- [1691] Sommaire de l'histoire de France.
- [1692] L'état de l'empire d'Angleterre, seconde partie.
- [1693] Les conceils de la sagesse.
- [1694] Sommaire de l'histoire de France.
- [1695] Les œuvres de Voiture.
- [1696] Les ingenieur françois.
- [1697] Abrégé nouveau de l'histoire d'Angleterre.
- [1698] Traité de droits de la regine très chrétienne.
- [1699] Mémoires du marquis del Beauvau.
- [1700] Tables des sinus, tangentes et secantes.
- [1701] L'état de France, tome seconde.
- [1702] Les entretiens d'Artiste et de Eugenie.
- [1703] Sommaire de l'histoire de France.
- [1704] Méthode pour apprendre facilement la géographie.
- [1705] L'homme de Coeur.
- [1706] Voyage du monde.
- [1707] Poësi[e]s de Madame [Desh]oulières.
- [1708] Pararèlle des anciens et des modernes.
- [1709] Poësi[e]s de Madame [Desh]oulières, seconde partie.
[s. 207]
- [1710] Manière de fortifier.
- [1711] Histoires des croi[s]ades.
- [1712] Les travaux des Mars.
- [1713] Méthode et invention de dresser les [c]heveaux.
- [1714] Relation des voyages les Indes Occidentales.

- [1715] Pensées ou réflexions chrétiennes, par Nep[v]eu, tome I.
- [1716] Histoire de la re[union] du Royaume de Portugal et de Castille.
- [1717] L'histoire du cardinal Mazarin.
- [1718] La vie du Viconte de Turenne.
- [1719] Les caractères de Thèophaste.
- [1720] Les règles de la vie civile.
- [1721] Estat présent de l'église de la nouvelle France.
- [1722] Supplément à l'histoire du gouvernement de Venise.
- [1723] Les œuvres de Molière.
- [1724] Suites de pensées de M. Pascal.
- [1725] Les affaires entre les maison de France et d'Austriche.
- [1726] Mémoires d'estat sous la regence de la Regine.
- [1727] Pointes d'esprit et paroles [r]emarquables.
- [1728] Réflexion ou sentences morales.
- [1729] Nouvelles Espagnolles.
- [1730] Voyages de l'Espagne.
- [1731] L'état d'Espagne et de Portugal.
- [1732] Pensées de M. Pascal.
- [1733] Traité des fortifications ou architecture militaire.
- [1734] Les œuvres de Molière.
- [1735] Les œuvres de Molière, tome V.
- [1736] L'estat présent d'Angleterre.
- [1737] Les œuvres de Molière, ecclesia I.
- [1738] Les vrai intérêt des Princes Chrétiens.
- [1739] Les œuvres de Molière, tome II.
- [1740] Les quinze livres des éléments géométriques.
- [1741] L'Alcoran de Ma[h]omet.
- [1742] Gallatée ou l'art de plaire dans la conversation.
- [1743] Discours sur le gouvernement de Pologne.
- [1744] Nouveaux dialogues des morts.
- [1745] Exercice de piété pendant la messe.
- [1746] Mémoires les ambassa[deurs].
- [1747] L'office de la Sainte Vierge.
- [1748] Abrégé de la Bible.
- [1749] Intérêts et maximes des Princes.
- [s. 208]
- [1750] Le voyage de M[onsieur] le Prince de Condé.
- [1751] Les sages entretiens d'un[e] âme dévotte.
- [1752] La cour dialogues.
- [1753] Cosmographie de la monde universeil.
- [1754] Les œuvres de Molière, tome IV.

- [1755] Histoire généalogique de la maison royale de France.
- [1756] Nouveau dictionnaire françois et latin.
- [1757] Histoire de l'état présent l'empire Ottoman.
- [1758] Histoire des grands officiers de la couronne de France.
- [1759] Histoire de l'empire, seconde partie.
- [1760] L'état de Espagne et de Portugal.
- [1761] Histoire de monarchie françoise [sous] le regne de Louis le Grand.
- [1762] Réflexions sur les defauts de autrui.
- [1763] Pensées et réflexions sur les [e]garemens des hommes.
- [1764] Port[ra]it géographique et historique de Europe.
- [1765] Histoire des negociations de Nimèg[ue].
- [1766] Les œuvres posthumes.
- [1767] Ouevres meslées.
- [1768] Traité de la civilité françoise.
- [1769] Sermons du Père [C]heminois.
- [1770] De la charge des gouverneurs des places.
- [1771] Sommaire de l'histoire de France.
- [1772] Œuvres diverses.
- [1773] L'esprit de Gurson.
- [1774] Les agrémens discours de la vie de Gusman.
- [1775] Histoire de la réunion de la royaume de Portugal.
- [1776] Histoire de la conjuration de Portugal.
- [1777] Les devoirs militaires des officiers.
- [1778] Tacite avec les notes.
- [1779] Sermons du [P]ère Cheminois.
- [1780] De l'art de parler.
- [1781] La vie de Charles V duc de [L]o[rr]aine.
- [1782] L'homme de cour.
- [1783] Recueil de traités de paix trevers.
- [1784] L'art heraldique.
- [1785] Abrégé nouveau de l'histoire de nave.
- [1786] Des bons mots et des bo[ns] contes.
- [1787] Voyages historiques de l'Europe.
- [1788] La vie de Iesus Christ.
- [1789] Les vies des hommes illustres.
- [1790] Histoire de la monarchia Louis le Grand.
- [s. 209]
- [1791] L'esprit de l'église, tome seconde.
- [1792] Voyages historiques de l'Europe.
- [1793] Port[r]ait géographique et historique de l'Europe.
- [1794] Réflexions sur les defauts de l'autrui.

- [1795] Histoire des ministere des Estat.
- [1796] La science de bien mourir.
- [1797] Edouard. Histoire d'Angleterre. La vie de [...], tome III.
- [1798] La science des m[e]dailles.
- [1799] La vie du Jesu Christ.
- [1800] La suite des consilier de la sagesse.
- [1801] Histoire du cardinal Ximénès, les vies des hommes.
- [1802] Lucien, de la traduction.
- [1803] Abrégé no[u]veau de l'histoire générale d'Angleterre.
- [1804] Relation des trou[bles] pau[vre]s dans la cour de Portugal.
- [1805] Sermon du Père Cheminais.
- [1806] Les essais du Michel de Montaigne.
- [1807] Les mémoires du Henri.
- [1808] L'ambassadeurs et les fonctions.
- [1809] La science de l'homme [de] qualité.
- [1810] Les mémorables journées de François.
- [1811] Le Prince de Machiavel.
- [1812] Sommaire de l'histoire de France.
- [1813] Testament politique de Armand cardinal duc de Richelieu.
- [1814] Histoire du cardinal Ximénès, tome seconde.
- [1815] Traité des Saints Ordres.
- [1816] Œuvres meslées, seconde partie.
- [1817] Les essais Michel de Montaigne.
- [1818] Histoire du ministère du cardinal Richelieu.
- [1819] Abrégé chronologique Henri le Grand.
- [1820] Le grand maréchal expert et françois.
- [1821] Abrégé chronologique ou extrait et l'histoire de France.
- [1822] L'amour sans f[ai]blesse.
- [1823] Mémoires dans les negotiations de France.
- [1824] Abrégé chronologique de l'histoire de France, tome II.
- [1825] Eiusdem tomus V, octavus et primus.
- [1826] Histoire romaine écrite par Xi[ph]i[l]in.
- [1827] Edouard histoire d'Angleterre.
- [1828] Histoire Marie d'Anjou regine de Majorque.
- [1829] Les fortifications du conte de Pagan.
- [1830] L'amour sans f[a]iblesse.
- [s. 210]
- [1831] L'état de la France.
- [1832] Histoire romaine écrite par Herodien.
- [1833] Voyages historique de Europe.
- [1834] Les vies des hommes illustres de Plutarque.

- [1835] La suite des conceils de la sagesse.
- [1836] L'état d'Italie.
- [1837] Traité des fortifications.
- [1838] Histoire Marie d'Anjou regine de Majorque.
- [1839] Conduite pour se taire et pour parles.
- [1840] Les nouvel Adam, tertie partie.
- [1841] Les livres de Ciceron.
- [1842] Les Métamorphoses Ovide.
- [1843] Les vies des hommes illustres de Plutarque.
- [1844] Traduction entière de Petrone.
- [1845] Les œuvres de Pradon.
- [1846] Traité d'artilerique.
- [1847] Histoire de Olivier Cromvel, tome II.
- [1848] Histoire du roy Henri le Grand.
- [1849] Lettre[s] portugaises traduites en François.
- [1850] Comedia de Terences.
- [1851] Pensées et réflexions sour les [é]garemens des hommes.
- [1852] Histoire d'Olivier Cromvel, tome I.
- [1853] Mémoires sur les briques à la mort de Lovis XIII.
- [1854] Mémoires tou[c]hant les ambassadeurs.
- [1855] Marie d'Anjou regine de Majorque, partie III.
- [1856] L'état de la France.
- [1857] Traduction entière de Petrone.
- [1858] Marie d'Anjou regine de Majorque, première partie.
- [1859] Relation historique de la Pologne.
- [1860] Portrait géographique et historique del Europe.
- [1861] Abrégé chronologique histoire de France, tome IV.
- [1862] Idem tome VI.
- [1863] Les essais de Michel de Montaigne.
- [1864] Don Carlos nouvelle historique et galan[t]e.
- [1865] Introduction à la geographi[e].
- [1866] Histoire de Venice.
- [1867] Histoire des troubles de Hongarie.
- [1868] Mémoires politiques pour l'histoire de la paix de Rys[wick].
- [1869] Le t[h]éâtre italien ou le recueil.
- [1870] Voyages de M[onsieur] du Mon[t].
- [s. 211]
- [1871] L'éloquence du temps enseigne.
- [1872] Les œuvres de M[onsieur] Fouquet.
- [1873] Mémoires du mareschal de Bas[s]o[m]pierre.
- [1874] Traité de la satire.

- [1875] Critique historique morale s[u]r les lotteries.
- [1876] Histoire de Genève.
- [1877] La connaissance du monde.
- [1878] Réflexions chrétiennes sur les conversations du monde.
- [1879] Le dictionnaire géographique.
- [1880] Les heure[u]se[s] suites de l'alliance de Guil[I]a[ume].
- [1881] Relation de l'expédition del Cart[h]agène.
- [1882] Histoire de Constantinopole.
- [1883] Mémoires politiques de la paix de Rys[wick].
- [1884] Œuvres de Racine.
- [1885] La ville et la République de Venise.
- [1886] Lettres choisies de Balsac.
- [1887] Apologie de l'amour.
- [1888] Il teatro di onere.
- [1889] Histoire de Ferdinand Alvares de Toledo.
- [1890] Réflexions sur le politesse des moeurs.
- [1891] Galanteries des rois de France.
- [1892] Casimir roy de Pologne.
- [1893] Les réflexions s[u]r l'éloquence.
- [1894] Méthode facile pour apprendre l'histoire de l'Angleterre.
- [1895] Diversités curieuses.
- [1896] Histoire romaine.
- [1897] Ou réflexions morales critiques.
- [1898] Galanteries des rois de France.
- [1899] Histoire de Ferdinand de Toledo.
- [1900] Histoire [degli] [Uschochi].
- [1901] Supplement de théâtre italien.
- [1902] Œuvres meslées de M[onsieu]r Chev[reau].
- [1903] Nouveaux mémoires sur l'état de la Chine.
- [1904] Voyages du M[onsieu]r du Mon[t].
- [1905] Aventures secrètes et plaisantes.
- [1906] Illustre l'Compièg[n]e lettre.
- [1907] Instruction s[u]r l'histoire des empereurs.
- [1908] Oraison funèbre de Prince [L]ovis de Bourbon.
- [1909] Introduction à l'histoire de principaux état[s].
[s. 212]
- [1910] Mémoires de Madame la Contesse.
- [1911] Le poète sans fard.
- [1912] Traité de la culture des orangers.
- [1913] Histoire de l'emprisonnement de Charles.
- [1914] Duc de Lor[r]aine.

- [1915] Supplément du théâtre italien.
- [1916] Les œuvres morales.
- [1917] Les mémoires de duc de Ro[h]an.
- [1918] La maison réglée.
- [1919] Les mémoires de duc de Ro[h]an.
- [1920] La morale de Confucius philosophe.
- [1921] Traité general de la regale.
- [1922] L'art de tailler les a[r]bres fruitiers.
- [1923] Le procès du Edouard Colemon.
- [1924] L'éducation des [f]illes.
- [1925] Histoire des diètes de Pologne.
- [1926] Mémoires politiques l'histoire de pa[i]x de Risewick.
- [1927] Mémoires de la vie de Fr[é]dé[ric] Maurice duc de Bouillon.
- [1928] Le comte de Ulfel[d], grand maistre de Danemarc.
- [1929] Nouveaux énigmes.
- [1930] Histoire du ministère du cardinal Mazarin.
- [1931] Instructions politiques pour gentilhomme.
- [1932] Les œuvres divers du Sieur de Balsac.
- [1933] Suite du Montaigne.
- [1934] Les stratagemes et les ruses de guerre.
- [1935] Les histoire de la vie du Pape Sixte Cinquième.
- [1936] Œuvres meslées.
- [1937] L'art de guérir les maladies vénériennes.
- [1938] Les portrait de un honnête homme.
- [1939] Amiciez amours et amourettes.
- [1940] Nouveaux intéréts des Princes de l'Europe.
- [1941] Gabinet des principaux politique de l'Europe.
- [1942] Mémoires de Messire Pierre de Bourdeille.
- [1943] Voyage en Moscovie.
- [1944] Continuation des essais de morale.
- [1945] Histoire de François I.
- [1946] Fur[et]i[e]rana ou les bons mots.
- [1947] Les œuvres de François Rabellais.
- [1948] Recueil de plus des belles pièces des poètes françois.
- [1949] Bibliothèque universelle et historique.
- [s. 213]
- [1950] Voyage de Suisse.
- [1951] Histoire secrète de Henri r[o]i de Cast[i]lle.
- [1952] Mémoires s[u]r l'origine des guerres.
- [1953] Introductions à histoire principaux états.
- [1954] Mémoires du chevalier de Terlon.

- [1955] Le népotisme de Rome.
- [1956] Continuation des essais de morale.
- [1957] Bibliothèque universelle et historique.
- [1958] Nouveaux dialogues des morts.
- [1959] Mémoires de la cour d'Angleterre.
- [1960] Bibliothèque universelle et historique.
- [1961] Recueil des plus belles pièces des poètes français.
- [1962] Mémoires de Messire Pierre de Bourdeille.
- [1963] Recueil des défences de M[onsieu]r Fouquet.
- [1964] L'esprit du cardinal Ma[z]arin.
- [1965] Production de M[onsieu]r Fouquet.
- [1966] Recueil des plus belles pièces des poètes français.
- [1967] Histoire du ministère du cardinal Ma[z]arin.
- [1968] Réflexions sur le ridicule.
- [1969] Les nouvelles œuvres.
- [1970] Les différens caractères de femmes du siècle.
- [1971] Abrégé du politique.
- [1972] Le bergier fidèle.
- [1973] Mémoires la chrétienté.
- [1974] Remarque sur l'estat des Provinces Unies.
- [1975] L'estat de l'empire d'Allemagne.
- [1976] Bibliothèque universelle et historique.
- [1977] Œuvres de M[onsieu]r de Passerat.
- [1978] Recueil des opérés.
- [1979] Bibliothèque universelle et historique.
- [1980] Les oeuvres de Sénèque.
- [1981] Les caractères des passions.
- [1982] Œuvres meslées.
- [1983] Lettres qui découvrent l'illusion des philosophes.
- [1984] La fortune ma[r]astre de plusieurs princes.
- [1985] Les imposteurs insignes.
- [1986] Les paroles remarquables les bons mots.
- [1987] Intrigues galantes de la cour de France.
- [1988] Histoire de Pologne.
- [s. 214]
- [1989] Les anciens historiens latins.
- [1990] Mémoires de Messire Pierre de Bourdeille.
- [1991] Histoire de la décadence de la France.
- [1992] Mémoires du maréchal de Bas[o]mpierre.
- [1993] Mémoires de Messire Pierre de Bourdeille.
- [1994] Essais de morale contenus en divers traités.

- [1995] Mémoires de M[onsieu]r de Lyonne.
- [1996] Livre sans nom.
- [1997] Les veritables devoirs de l'homme d'épée.
- [1998] Phaedri fabulae.
- [1999] Suite des l'introduction à l'histoire des principaux états.
- [2000] Bibliothèque universelle et historique.
- [2001] Histoire des croissades.
- [2002] La vie de [J]ean Colbert ministre d'état.
- [2003] Les œuvres de M[onsieu]r de Fouquet.
- [2004] Traité de l'origine des cardinaux.
- [2005] Suite de l'introduction à l'histoire.
- [2006] La description de château de Versailles.
- [2007] Abrégé nouveau de l'histoire des Turcs.
- [2008] Gustave Vasa histo[ire].
- [2009] Les œuvres de M[onsieu]r le Baron.
- [2010] Défenses de M[onsieu]r de Fouquet.
- [2011] Recueil des poètes françois.
- [2012] L'Europe res[s]uscite.
- [2013] Les œuvres de Fouquet.
- [2014] État de royaume de Danema[rc].
- [2015] Recueil des poètes françois.
- [2016] Mémoires de Suede.
- [2017] Conduite pour se taire.
- [2018] Tragédies de Racine.
- [2019] Mémoires du Sieur de Pontis.
- [2020] Les veritables devoirs d'[h]omme d'épée.
- [2021] La veritable politique des personnes de qualité.
- [2022] La religieu[se] intéressée et amoureu[se].
- [2023] Les œuvres de M[onsieu]r de Fouquet.
- [2024] Bibliothèque universelle et historique.
- [2025] Voyage d'Espagne.
- [2026] Bibliothèque universelle et historique.
- [2027] Les anciens et historiens latins.
- [2028] La vie de Charles V, duc de Lorraine.
- [s. 215]
- [2029] Essais de morale.
- [2030] Bibliothèque universelle et historique.
- [2031] Voyages historique de Europe.
- [2032] Bigaru[r]res ingénieuses re.
- [2033] Relation contenant en histoire de l'Académie Française.
- [2034] Histoire des revolutions en matière de religion.

- [2035] Histoire des croisades.
- [2036] L'histoire du temps de excellence des hommes.
- [2037] Mémoires de Messire Pierre de Bourdeille.
- [2038] Recueil des poètes françois.
- [2039] Dialogues politiques.
- [2040] Le guide des negotians.
- [2041] La politique civile et militaire des [V]eniciens.
- [2042] Les œuvres posthumes de La Fontaine.
- [2043] L'art d'enseigner la françoise langue.
- [2044] Nouveau traité de la civilite.
- [2045] La compagna del christianismo.
- [2046] Les œuvres morales de Plutarque.
- [2047] Histoire de la lingue.
- [2048] Le ministre d'État.
- [2049] Le secretaire de la [c]our.
- [2050] Les batailles mémorables des françois.
- [2051] Les courier galant.
- [2052] L'esprit de la France.
- [2053] Testament politique de M[onsieu]r Colbert.
- [2054] Relation des troubles arivé[es] dans la cour de Portugal.
- [2055] L'estat présent d'Angleterre.
- [2056] L'amoureux Africain.
- [2057] La fausse Clélie histoire.
- [2058] Bouclier de l'estat et de justice.
- [2059] Relation [d'un] voyage en Angleterre.
- [2060] La confrérie de la Très Sainte Trinité.
- [2061] Remaque d'estat de M[onsieu]r Villeur.
- [2062] L'histoire de Vieux et du Nouveaux Testament.
- [2063] Histoire du monde.
- [2064] Histoire du concile de Trente.
- [2065] Histoire du monde.
- [2066] Le jardinier françois.
- [s. 216]
- [2067] Le trois estat de l'innocence.
- [2068] Les amours diversées.
- [2069] Abrégé de l'histoire de Spagne.
- [2070] Les mémoires de Messire Filippe de Comines.
- [2071] Les histoire comique de Francion.
- [2072] Le mentor moderne.
- [2073] Idée générale de la cosmographie.
- [2074] Mémoires d'Anne d'Autriche.

- [2075] Histoire de France.
- [2076] Le mentor moderne.
- [2077] La rhétorique de Cicéron.
- [2078] Nicolai Caus[s]ini la cour sainte.
- [2079] Le spectateur ou le Socrate.
- [2080] Contes et nouvelles de Boc[c]ace.
- [2081] Le spectateur ou le Socrate.
- [2082] Le mentor moderne, tome premier.
- [2083] Mémoires du regne de Pierre le Grand.
- [2084] Les caractères de Théophraste.
- [2085] La cour sainte Caus[s]in.
- [2086] Plaidoyer de avocat au parlement.
- [2087] Tables géographiques.
- [2088] La cou[r] sainte, seconde partie.
- [2089] Lettres su[r] les matières du temps.
- [2090] Le spectateur ou le Socrate, tome cinquième.
- [2091] Le spectateur ou le Socrate moderne, tome seconde.
- [2092] Le spectateur, la cou[r] sainte, tome I.
- [2093] Œuvres de Machiavel.
- [2094] La fortification démon[s]trée et redui[c]te.
- [2095] La politique de la maison de Autriche.
- [2096] La cour sainte, première partie.
- [2097] Plan du labyrinthe de Versaille.
- [2098] Le Nouveau Testament.
- [2099] Les aventures de Télémaque.
- [2100] Les Métamorphoses d'Ovide.
- [2101] Nouvelle description anatomique.
- [2102] Œuvres posthumes.
- [2103] Le Babillard ou le novelliste philosophe.
- [2104] Mémoires à l'histoire d'Anne d'Autriche.
- [2105] Les religions du monde.
- [2106] Histoire de Louis XI.
- [s. 217]
- [2107] Le spectateur ou le Socrate moderne.
- [2108] Mémoires sur les dernières revolutions de la Pologne.
- [2109] Les Métamorphoses d'Ovide.
- [2110] [F]ables choisies, mises en vers.
- [2111] Le spectateur ou le Socrate moderne.
- [2112] Histoire du ministère cardinal de Richelieu.
- [2113] L'espion dans les cours.
- [2114] Le spectateur ou le Socrates.

- [2115] Les vies des hommes illustres de Plutarque.
- [2116] Parallèle des ancie[n]s.
- [2117] Le free-holder.
- [2118] Les vies des hommes illustres de Plutarque.
- [2119] Le spectateur ou le Socrate moderne.
- [2120] L'histoire du Vieux et du Nouveau Testament.
- [2121] Le spectateur ou le Socrate moderne.
- [2122] Les homme de cour histoire de la monarchie française.
- [2123] Histoire des av[e]nturiers flibustiers.
- [2124] Histoire de la vie de Fr[é]déric Henri de Nassa[u].
- [2125] La cou[r] sainte.
- [2126] La grammaire ro[y]ale.
- [2127] Supplément du théâtre italien.
- [2128] Tableau de l'éloquence française.
- [2129] Les Métamorphoses d'Ovide.
- [2130] L'arte d'insegnare.
- [2131] La lingua francese per via dell'italiana.
- [2132] Science des princes ou considerations politiques.
- [2133] Les vies de hommes illustres de Plutarque.
- [2134] Les génie de la langue française.
- [2135] Les caractères de T[h]éo[ph]raste.
- [2136] Journal de un voyage fait aux Indes Orientales.
- [2137] Histoire de ministère de Richelieu.
- [2138] Histoire de Louis XI.
- [2139] La cour sainte.
- [2140] Suite de l'espion dans les cours des princes chrétiens.
- [2141] Fables choisies.
- [2142] Delle lettere del Franc[e]s[c]o Lore[d]ano.
- [2143] Lettres du cardinal duc de Richelieu.
- [2144] La satire de Petrone.
- [2145] Le roman comique.
- [2146] Mémoires de [J]ean sir[e].
- [s. 218]
- [2147] Le parfait capitaine.
- [2148] Contes et fables.
- [2149] No[u]veaux mémoires sur [l'état] praesent de la Chine.
- [2150] De la recherche de la verité.
- [2151] Instructions politiques p[ou]r un gentilhomme.
- [2152] Sermons prononcez par M[onsieu]r de Resene.
- [2153] Le caractère de la reine Elisabeth.
- [2154] Contes et nouvelles en vers.

- [2155] Histoire de Louis XIV.
- [2156] J[ou]rnal d'un voyage fait aux Indes Orientales.
- [2157] Le [ph]iloso[ph]e françois.
- [2158] Nouveau traité de civilité.
- [2159] Le théâtre italien.
- [2160] Le croix perpétuelle ou passion de Jesus Christ.
- [2161] Voyage en divers états d'Europe et d'Asie.
- [2162] La suite de conseils de la sagesse.
- [2163] De la recherche de la verité.
- [2164] La vie d'Olivier Cromvel.
- [2165] Tacite avec des notes politiques.
- [2166] Le Cid tragicomédie.
- [2167] Géogra[ph]ie universelle.
- [2168] Ésope en belle humeur.
- [2169] Huetiana, ou pensées diverses.
- [2170] Journal d'un voyage fait aux Indes Orientales.
- [2171] Histoire de la République de Gênes.
- [2172] Mémoires de feu M[onsieu]r le duc d'Orlean[s].
- [2173] Les vies des hommes illustres de Plutarque.
- [2174] Satires no[u]velles.
- [2175] Lettres du cardinal duc de Richelieu.
- [2176] Le Roman comique.
- [2177] Contes et fables.
- [2178] Le grand dictionnaire historique, tome premier.
- [2179] Le dictionnaire historique, tome troisième.
- [2180] Les dix livres de archite[c]ture.
- [2181] L'architecture des voûtes.
- [2182] Les conseils et les exemples politiques, manuscriptum.
- [2183] Description de l'Afrique.
- [2184] Le ministere d'état.
- [2185] Le jardinier hollandois.
- [2186] Projet et fragments d'un dictionnaire critique.
- [s. 219]
- [2187] De la sagesse trois livres.
- [2188] Les lettres de Antonio Peres.
- [2189] Essai des merveilles de nature.
- [2190] Trois livres de maladies des femmes.
- [2191] Histoire des Juifs écrite par Flavius Joseph.
- [2192] Nouveau recueil des curiosités, seconde partie.
- [2193] Histoire des troubles de Hongrie, seconde partie.
- [2194] La campagne royale des armes de Sa Majesté.

- [2195] Guida de forestieri.
- [2196] Histoire de plus illustres favoris.
- [2197] Paraphrase sur Job.
- [2198] Histoire du schisme des Grecs.
- [2199] Histoire de l'arianisme.
- [2200] L'art de plaire dans la conversation.
- [2201] Histoire du grand schisme d'Occident.
- [2202] Histoire du pontificat de Saint Leon le Grand.
- [2203] Le feint astrologue, comédie.
- [2204] Le théâtre de P. Corne[ill]e.
- [2205] L'exercice du chrétien.
- [2206] Histoire du grand schisme d'Occident.
- [2207] Lettres et autres œuvres.
- [2208] Histoire de la décadence de l'empire.
- [2209] Histoire des croisades pour la délivrance de la Terre Sainte.
- [2210] Le théâtre de P. Corneille.
- [2211] Histoire de la ligue.
- [2212] Le théâtre de P. Corneille.
- [2213] Remarques sur l'état des Provinces Unies.
- [2214] Nouvelles de la république des lettres.
- [2215] L'amour à la mode, comédie.
- [2216] Histoire des croisades, tome quatrième.
- [2217] Histoire des croisades, tome seconde.
- [2218] Nouvelles de la république des lettres.
- [2219] Histoire de l'arianisme.
- [2220] Les entretiens d'Ariste et d'Eugène.
- [2221] Nouvelles de la république des lettres.
- [2222] Histoire de calvinisme.
- [2223] La religion des Jésuites.
- [2224] La manière de cultiver les arbres fruitiers.
- [2225] Les batailles mémorables des François.
- [s. 220]
- [2226] La vie et les actions Bernard de Gale, évêque de Munster.
- [2227] Quinte-Curce de la vie d'Alexandre le Grand.
- [2228] Histoire abrégé du siècle courant.
- [2229] Les essais métaphisique.
- [2230] Histoire des troubles de [H]ongrie.
- [2231] Les lettres divers de M[onsieu]r de Balzac.
- [2232] Le tableau de la vie cardinaux Richelieu et Masarini.
- [2233] Les délices de poésie.
- [2234] Ambassade de mareschal de Baso[m]pierre.

- [2235] Histoire du roi Henri le Grand.
- [2236] L'estourdi ou les contretemps.
- [2237] Les fables de Pilpa[y] philosophe indien.
- [2238] Théâtre des jardiniages.
- [2239] L'honeste femme.
- [2240] Relation véritable envoyé[e] Roy de la Grand Bretagne.
- [2241] Abrégé chronologique de l'histoire de France.
- [2242] Nouveau recueil de curiosités.
- [2243] Histoire de la guerre des Juifs contre les Romains.
- [2244] Histoire des Juifs érite par Flavius Joseph.
- [2245] Histoire des Juifs érite par Flavius Joseph, tome troisième.
- [2246] L'homme d'etrompe.
- [2247] La monarchie universelle de Lovis XIV.
- [2248] Les mémoires de Messire Philippe de Commines.
- [2249] Billetes en vers.
- [2250] Intérêts et maximes des princes.
- [2251] Les caractères des passions.
- [2252] Le tombeau de la mélancolie.
- [2253] Historia Geneurina.
- [2254] Œuvres de Machiavel.
- [2255] Œuvres de Machiavel, tome VI.
- [2256] Œuvres de Machiavel, tome II.
- [2257] Fables choisies.
- [2258] Relation de la conduite présente de France.
- [2259] Essais de morale.
- [2260] Histoire nouvelle de la cour de l'Espagne.
- [2261] Relation de la campagne d'Irlande.
- [2262] Voyages de M[onsieu]r Du Mont.
- [2263] Mémoires politiques de la paix de Rys[wick].
- [s. 221]
- [2264] La morale pratique des Jésuites.
- [2265] Mémoires entre Victor Amédée duc de Savoie.
- [2266] De la production de M[onsieu]r Fouquet.
- [2267] La vie de Scaramouche.
- [2268] État présent des nations et églises grecque, arménienne.
- [2269] Critique historique politique sur les lotteries.
- [2270] Mémoires et observations faites par un voyageur en Angleterre.
- [2271] Mémoires de Louis de Bourbon.
- [2272] Histoire de Constantinopole.
- [2273] Histoire ecclesiastique par Fleury.
- [2274] Histoire de Constantinopole.

- [2275] La poétique de Aristote.
- [2276] Nouveaux intérêts des princes de l'Europe.
- [2277] Œuvres meslées.
- [2278] Abrégé nouveau de l'histoire des Turcs.
- [2279] Recueil d'apophtegmes ou bons mots.
- [2280] Les apophtegmes ou bons mots.
- [2281] Vie d'Armand cardinal duc de Richelieu.
- [2282] Architecture générale de Vitruve.
- [2283] Histoire chronologique d'Espagne.
- [2284] Histoire des conclaves depuis Clement I jusqu'à présent.
- [2285] Oeuvre meslées.
- [2286] Histoire de l'église écrite par Teodorete.
- [2287] Histoire de Constantinople.
- [2288] Les comparaisons des grands hommes.
- [2289] Abrégé chronologique de l'histoire de France.
- [2290] Histoire de l'inquisition et son origine.
- [2291] Prônes de Messire Claude Io[i].
- [2292] Histoire universelle de Troque Pompée.
- [2293] Histoire de Lovis XII.
- [2294] Traité de la conscience.
- [2295] Histoire d'Emmanuel duc de Savoie gouverneur de la Belgique.
- [2296] Histoire de l'église écrite par Socrate.
- [2297] L'histoire de ducs de Bourgogne.
- [2298] Histoire ecclesiastique par M[onsieu]r Fleury.
- [2299] Histoire de Henri Second.
- [2300] Histoire de Henri III.
- [2301] Abrégé de l'histoire d'Angleterre.
- [2302] Histoire des empereurs.
- [2303] Œuvres diverses.
- [s. 222]
- [2304] Tragédies grecques de Sophocle.
- [2305] La politique de la maison d'Autriche.
- [2306] La minorité de Saint Louis.
- [2307] Œuvres meslées.
- [2308] Histoire de revolutions d'Angleterre.
- [2309] Intrigues galantes ou la cour de France.
- [2310] Les supplémens sur la seconde Decade de Tite Live.
- [2311] L'esprit de Séneque.
- [2312] La vani[té] des sciences.
- [2313] Bibliothèque universelle et historique.
- [2314] Œuvres meslées.

- [2315] Les éléments d'histoire.
- [2316] Testament politique de marquis du Louvois.
- [2317] Du Royaume de Siam.
- [2318] Abrégé chronologique de l'histoire de France.
- [2319] Tacite avec des notes.
- [2320] Introduction à l'histoire d'Angleterre.
- [2321] Voyages tant [en] Europe [qu']en Asie et en Afrique.
- [2322] Vie d'Armand cardinal duc de Richelieu.
- [2323] Histoire de France avant Clouis.
- [2324] Histoire des empereurs.
- [2325] Histoire de la reformation de l'église d'Angleterre.
- [2326] Abrégé de l'histoire d'Espagne.
- [2327] Histoire de la République de Gênes.
- [2328] Les Decades de Tite-Live.
- [2329] Abrégé de l'histoire des Turcs.
- [2330] Histoire universelle de Troque Pompée.
- [2331] L'histoire de ducs de Bourgogne.
- [2332] Histoire chronologique d'Espagne.
- [2333] Histoire de la vie de l'empereur Constantin.
- [2334] Lettres du cardinal Mazarin.
- [2335] Histoire de Constantinople.
- [2336] Lettres de Loredano.
- [2337] La monarchie universelle de Louis XIV.
- [2338] Mémoires pour l'histoire du cardinal duc de Richelieu.
- [2339] Œuvres meslées.
- [2340] Prônes de Messire Claude Io[1]i.
- [2341] Relation de ce qui s'est passé [en] Catalogne.
- [2342] Œuvres meslées.
- [2343] Menagiana ou bons mots.
- [2344] Histoire du Henri III.
- [s. 223]
- [2345] Histoire de l'église écrite par Eusèbe.
- [2346] Histoire des empereurs.
- [2347] L'histoire de don Juan d'Autriche.
- [2348] Histoire du cardinal Mazarini.
- [2349] Continuation des essais de morale.
- [2350] Sermons du Carême Bourdaloue.
- [2351] Mémoires de Jacques Mervi.
- [2352] Les œuvres M[onsieu]r Fouquet.
- [2353] Les vrai intérêt des princes chrétiens.
- [2354] Mémoires de Messire Pierre de Bourdeille.

- [2355] Caracteres pensées maximes.
- [2356] La morale de Tacite.
- [2357] Bibliothèque universelle et historique.
- [2358] Œuvres diverses.
- [2359] La phisique occulte.
- [2360] Histoire de revolution d'Angleterre.
- [2361] Mémoires pour l'histoire du cardinal duc de Richelieu.
- [2362] Les aventures de la vie de Henriette Silvie.
- [2363] Les caracteres des passions.
- [2364] Histoires des oracles.
- [2365] Les comédies de Terence.
- [2366] Traité de la civilité françoise.
- [2367] L'art de plaire dans la conversation.
- [2368] Histoire des diables de Loudon.
- [2369] Les amours d'Anne d'Autriche.
- [2370] Recueil des opera.
- [2371] Inventaire à la chambre de justice.
- [2372] Réponse de M[onsieu]r Fouquet.
- [2373] La France en décadence.
- [2374] Relation de voyage en Angleterre.
- [2375] L'art de la guerre.
- [2376] Les av[e]ntures provinciales, le voyage.
- [2377] Suite de la continuation de la production de M[onsieu]r Fouquet.
- [2378] Edouard. Histoire d'Angleterre.
- [2379] Mémoires des contraventions faites par la France.
- [2380] Histoire et les aventures de Ke[mis]ki géorgienne.
- [2381] Suite de la continuation de la process.
- [2382] Recueil des opera.
- [2383] La relation d'ambassades le comte de Carlis[I]e.
- [2384] Ent[r]etien d'impérial et d'Eugène.
- [2385] Les epistres de Sénèque.
- [s. 224]
- [2386] La vie de la Duchesse de la Valière.
- [2387] Bibliothèque universelle et historique.
- [2388] Mémoires negotiations de Suede.
- [2389] Les epistres de conte.
- [2390] Voyages historiques de l'Europe.
- [2391] Abrégé chronologique de l'histoire de France.
- [2392] De l'usage de l'histoire.
- [2393] L'héroïne travestie.
- [2394] Suite et conclusion des mémoires de la vie du comte.

- [2395] La vie de M[onsieu]r Descartes.
- [2396] L'esprit des hommes illustres.
- [2397] Mémoires de la minorité de Louis XIV.
- [2398] Les vraies centuries et prophéties de Michel Notradamus.
- [2399] L'histoire du cardinal duc de Richelieu.
- [2400] La France galante.
- [2401] Mémoires touchants les ambassadeurs.
- [2402] Pièces de théâtre du Boursaul[t].
- [2403] Abrégé des sciences.
- [2404] Voyage historique de l'Europe.
- [2405] Les œuvres de M[onsieu]r Fouquet.
- [2406] Mémoires pour l'histoire du cardinal duc de Richelieu.
- [2407] L'ambassadeur et ses fonctions.
- [2408] Les vies des Saints Pères des desertes.
- [2409] Nouvelle bibliothèque des auteurs ecclésiastiques.
- [2410] Tibère, discours politique sur Tacite.
- [2411] Nouvelle bibliothèque des auteurs ecclésiastiques.
- [2412] L'ambassadeur et ses fonctions.
- [2413] Nouvelle bibliothèque des auteurs ecclésiastiques.
- [2414] Instruction pour les jardins fruitiers.
- [2415] Véritable manière de bien fortifier.
- [2416] Description contenant systemes du monde.
- [2417] Lettres sur les matières du temps.
- [2418] L'Europe vivante.
- [2419] Suite de l'Europe vivante.
- [2420] Les Provinciales ou lettres écrites.
- [2421] Des comédies de Placite.
- [2422] Des comédies de Plaute, seconde tome.
- [2423] Les loix civiles dans leur ordre naturel.
- [2424] Voyages de Siam des Pères Jésuites.
- [2425] L'espion dans les cours.
- [s. 225]
- [2426] Histoire de Constantinopole.
- [2427] Discours de l'éloquence.
- [2428] Du voyage de Levant.
- [2429] La vie de Cassiodore.
- [2430] Les travaux de Mars.
- [2431] Mémoires de la cour.
- [2432] La monarchie de Louis XIV.
- [2433] Abrégé chronologique de l'histoire de France.
- [2434] Sénèque de la providence de Dieu.

- [2435] Histoire romaine écrite par Xiphilin [Z]onare.
- [2436] Pararèlle des anciens et des modernes les arts et les sciences.
- [2437] Réflexions morales de l'empereur Marc Antonin.
- [2438] Comédies de Plaute, le premier tome.
- [2439] La vie du cardinal Commendon.
- [2440] Les œuvres divers.
- [2441] La dissolution et la réunion.
- [2442] Abrégé de l'histoire d'Angleterre.
- [2443] Recueil de plusieurs relations.
- [2444] État present des nations et églises grecque arménienne.
- [2445] Les amours d'une belle Anglaise.
- [2446] Les œuvres de M[onsieu]r François Rabellais.
- [2447] L'esprit familier de Trianon.
- [2448] L'histoire du temps.
- [2449] L'élite des contes du Sieur d'Ouille.
- [2450] L'honeste homme.
- [2451] L'histoire du temps et principalement en Angleterre.
- [2452] Idem tome III.
- [2453] Idem tome I.
- [2454] Idem tome V.
- [2455] Negotiation de la paix entre les Anglois et Hollandois.
- [2456] Histoire de la conspiration Angleterre.
- [2457] La parnasse satyrique.
- [2458] L'estat de l'empire d'Allemagne.
- [2459] Grand art d'artillerie.
- [2460] Letters sur les matières du temps.
- [2461] Les Plaid[eur]s et harangue.
- [2462] La géographie universelle, tome troisième.
- [2463] Histoire et géographie ancienne et moderne.
- [2464] Considerations chrétiennes Crasset, tome troisième.
- [2465] Eiusdem, tome premier.
- [s. 226]
- [2466] Discours sur l'histoire universelle.
- [2467] Considerations chrétiennes Crasset, tome II.
- [2468] Introduction à l'histoire d'Angleterre.
- [2469] La géographie universelle, tome seconde.
- [2470] Examen de récréations mathématiques.
- [2471] Histoire de la République de Venice.
- [2472] Histoire et géographie ancienne et moderne.
- [2473] Histoire de la République de Venice, tome III.
- [2474] Histoire de la République de Venice, tome IV.

- [2475] La géographie universelle.
- [2476] La géographie universelle, tome I.
- [2477] Œuvres de Machiavel, tome V.
- [2478] La monarchie universelle de Louis XIV.
- [2479] Il teatro Britannico.
- [2480] Mémoires de la guerre.
- [2481] Histoire des troubles de [H]ongrie.
- [2482] Negociation du mareschal de Basso[m]pierre.
- [2483] Œuvres de Machiavel, tome IV.
- [2484] Apologie des lettres provinciales.
- [2485] Nouvelle manière de fortifier les places.
- [2486] Histoire par Flavius Joseph.
- [2487] Descriptions de païs de Jansenie.
- [2488] Conclusion des défences de M[onsieu]r Fouquet.
- [2489] Les propos mémorables des nobles et illustres hommes.
- [2490] L'horloge des princes.
- [2491] L'imitation de Jesus Christ mise en vers françois.
- [2492] Description de l'univers.
- [2493] Histoire des troubles de la Grand Bretagne.
- [2494] Remarques sur la [f]ortification, manuscriptus.
- [2495] Introduction à la géographie, manuscriptus.
- [2496] Traité de la verité de la religion chrétienne.
- [2497] Histoire de l'hérésie des iconoclastes.
- [2498] Traité de la verité de la religion chrétienne.
- [2499] Abrégé chronologique de l'histoire de France.
- [2500] Abrégé chronologique de France, premier partie.
- [2501] Histoire de France avant Clouis.
- [2502] Discours politiques de Machiavel.
- [2503] La dialectique pensées ingenieuses.
- [s. 227]
- [2504] Les saints devoirs du chrétien.
- [2505] Traité de la divinité de Notre Seigneur Jesus Christ.
- [2506] Méthodiques institutions de la vraie.
- [2507] Le secrétaire à la mode.
- [2508] Histoire du Lutheranisme.
- [2509] Le Ci[d] tragédie.
- [2510] Histoire de l'hérésie des iconoclastes.
- [2511] Dieu seul.
- [2512] Histoire de l'arianisme.
- [2513] La suivante comédie.
- [2514] Traités historique des prerogatives de l'église de Rome.

- [2515] Les meditations de S. Bonaventure.
- [2516] Le secrétaire à la mode.
- [2517] Histoire de Constantinopole, tome VII.
- [2518] Les comédies de Térence.
- [2519] Histoire de Constantinopole, tome II.
- [2520] Il ceremoniale historico el politico.
- [2521] Suite de l'espion dans les cours des princes.
- [2522] Préliminaires des traités faits entre les princes de l'Europe.
- [2523] Le monde nais[s]ant.
- [2524] Les travaux de Mars.
- [2525] Traité du poëme epique.
- [2526] Suite voyage de M[onsieu]r Thevenot.
- [2527] Histoire de Louis de Bourbon.
- [2528] Les œuvres de Lucrèce.
- [2529] Histoire de l'église écrite par T[h]éodoret.
- [2530] Examen de la liberté originaire de Venice.
- [2531] Mémoires de Louis de Bourbon.
- [2532] Les religions du monde.
- [2533] Les caractères du T[h]éophraste.
- [2534] Les negotiations de le president [Je]annin.
- [2535] Histoire ancienne et moderne, tome III.
- [2536] Les travaux de Mars.
- [2537] Les comédies de Térence.
- [2538] Histoire de la reformation de l'église d'Angleterre.
- [2539] Abrégé nouveau de l'histoire d'Espagne.
- [2540] Œuvres posthumes de Rochauld.
- [2541] Histoire des revolutions d'Angleterre.
- [2542] Bibliothèque universelle et historique, tome IV.
- [2543] Le droit de la guerre et de la paix.
- [2544] Les œuvres de M[onsieu]r Fouquet.
- [s. 228]
- [2545] Histoire de Louis XII.
- [2546] Les voyages de Tavernier.
- [2547] Histoire de Louis XIV.
- [2548] Histoire de l'église écrite par Eusèbe.
- [2549] Abrégé chronologique de l'histoire de France.
- [2550] Les guerres de Alexandre par Arian.
- [2551] Histoire de la reformation de l'église d'Angleterre.
- [2552] Histoire de Henri Second.
- [2553] Le secret des cours.
- [2554] Tacite, avec des notes politiques.

- [2555] État présent du royaume de Perse.
- [2556] Mémoires de Messire Pierre de Bourdeille.
- [2557] Actes de negociations de la paix de Nimègue.
- [2558] Les loix civiles.
- [2559] Histoire de Troque Pompée.
- [2560] Actes de negociations de la paix de Nimègue, tome IV.
- [2561] Le secretaire des courtisans, les œuvres de Lucrèce.
- [2562] Histoire de la Rèpublique de Gènes.
- [2563] Nouveau voyage d'Italie.
- [2564] Histoire des empereurs.
- [2565] Traité de la verité de la religion chrétienne.
- [2566] Œuvres posthumes de M[onsieu]r Rochauld.
- [2567] Abrégé nouveau de l'histoire des Turcs.
- [2568] La vie d'Olivier Cromvel.
- [2569] La rhétorique d'Aristote.
- [2570] Les Decades de Tite Live.
- [2571] Traité de la satire.
- [2572] Nouveau voyage d'Italie.
- [2573] Essais de morale.
- [2574] Le gouvernement du [duc] d'Ossu[n]e.
- [2575] L'homme de trompé.
- [2576] Histoire de François I.
- [2577] Histoire de Constantinopole.
- [2578] Histoire et géographie ancienne et moderne.
- [2579] Histoire des empereurs.
- [2580] Histoire de Constantinopole.
- [2581] Histoire de Henri III.
- [2582] Histoire du cardinal Mazarin.
- [2583] Histoire des revolutions arrivées dans l'Europe.
- [2584] Histoire de Constantinopole.
- [s. 229]
- [2585] Réflexions sur l'usage présent de la langue françoise.
- [2586] Histoire des croisades.
- [2587] Les œuvres de M[onsieu]r Fouquet.
- [2588] Eiusdem tome XI.
- [2589] De l'usage des passions.
- [2590] Journal du voyage de Siam.
- [2591] Actes des negociations de la paix de Nimègue.
- [2592] L'Annibale du Antonio Lupis.
- [2593] Diveristés curieuses pour servir de recreation.
- [2594] Perroniana et Tuana.

- [2595] Mémoires du Sieur de Pontis.
- [2596] Pensées morales de Louis Quatorze.
- [2597] Discours satiriques et moraux.
- [2598] Instruction morale d'un père à son fils.
- [2599] Réflexions sur le ridicule.
- [2600] Pensées chrétiennes pour tous les jours du mois.
- [2601] Les epistres de Sénèque.
- [2602] État present de Dannemar[c].
- [2603] Histoire du grand [C]amerland.
- [2604] La belle éducation.
- [2605] Les aventures de la vie Henriette Silvie.
- [2606] Mémoires de Messire Pierre de Bourdeille.
- [2607] La production de M[onsieu]r Fouquet.
- [2608] Le portait d'une femme honête.
- [2609] L'heroe del cavalier Graciano.
- [2610] Dialogues politiques ou bien la politique.
- [2611] Les nouvelles lumières politiques.
- [2612] Relation du voyage d'Espagne.
- [2613] La vie du Tasse.
- [2614] L'histoire du cardinal du de Richelieu.
- [2615] Histoire du Père la Chaise Jésuite et confesseur du Roy.
- [2616] Histoire de M[onsieu]r Constance ministre roy de Siam.
- [2617] Traité de l'action de l'orateur.
- [2618] Entretiens sur la pluralité des mondes.
- [2619] Discours fait en une célèbre assemblée.
- [2620] Traité de l'esprit de l'homme.
- [2621] L'antiquité des temps.
- [2622] Nouvelle bibliothèque des auteurs ecclésiastiques, tome III.
- [2623] Description contenant differents systemes du monde.
- [2624] Nouvelle bibliothèque des auteurs ecclésiastiques.
- [2625] Les mémoires de Messire de Rabutin, tome premier.
- [2626] Idem, tome II.
- [s. 230]
- [2627] Réflexions sur les mémoires pour les ambassadeurs.
- [2628] Espion dans les cours.
- [2629] Description les differents systemes du monde.
- [2630] Plauti comediarum, tom III.
- [2631] Tableaux du temple des muses.
- [2632] Description contenant differents systemes du monde, tome IV.
- [2633] Nouvelle bibliothèque des auteurs ecclésiastiques.
- [2634] Idée du monde.

- [2635] Nouveau traité de géométrie et fortification.
- [2636] Les offices de Cicéron.
- [2637] Les loix civiles.
- [2638] Suite de l'espion dans les cours.
- [2639] Traité de la vérité de la religion chrétienne.
- [2640] Les conseils de la sagesse des maximes de Salomon.
- [2641] Les religions du monde.
- [2642] L'innocente justifiée, histoire de Granade.
- [2643] Les negociations de M[onsieu]r Jeannin.
- [2644] Modeles de conversations.
- [2645] Mémoires de Bellière et de Silleri.
- [2646] Mémoires en Suede.
- [2647] L'Amerique angloise.
- [2648] Abrégé chronologique de l'histoire de France.
- [2649] De droit de la guerre et de la paix.
- [2650] Prônes de Messire Claude Joli.
- [2651] Histoire des empereurs.
- [2652] Histoire des revolutions dans l'Europe de religion.
- [2653] Histoire ou contes de du temps passé.
- [2654] Histoire des empereurs.
- [2655] Œuvres meslées.
- [2656] Du Royaume de Siam.
- [2657] De droit de la guerre et de la paix.
- [2658] Lettres du cardinal duc de Richelieu.
- [2659] L'histoire de l'église écrite par Evagre.
- [2660] Histoire de François I.
- [2661] Histoire de Constantinopole.
- [2662] Abrégé de l'histoire d'Angleterre.
- [2663] Histoire ecclésiastique par M[onsieu]r Fleury.
- [2664] Histoire des empereurs.
- [2665] Histoire de Louis XII.
- [2666] Histoire de la reformation de l'église d'Angleterre.
- [s. 231]
- [2667] Histoire universelle de Troque Pompée.
- [2668] L'histoire de Gustave Adolphe.
- [2669] Histoire de Constantinopole.
- [2670] Histoire de l'établissement des François refugies.
- [2671] Les hommes illustres qui [o]nt paru en France.
- [2672] Les Decades de Tite Live.
- [2673] Diversités curieuses.
- [2674] Les si[x] voyages de Tavernier.

- [2675] Histoire de revolution dans l'Europe de religion.
- [2676] Histoire de la vie de l'empereur Constantin.
- [2677] Abrégé de l'histoire generale des Turcs.
- [2678] Le mémoires de la vie du comte D.
- [2679] La retraité de di[x] mille de Xenophon.
- [2680] Histoire des croisades.
- [2681] Les œuvres de M[onsieu]r Fouquet.
- [2682] Responce à une deduction presentée par le Bonrepos.
- [2683] L'ecole du monde.
- [2684] Diversité curieuses.
- [2685] Essais de morale.
- [2686] Les œuvres de M[onsieu]r Dancourt.
- [2687] Réflexions pensées et bons mots.
- [2688] Recueil des opera.
- [2689] Pièces de théâtre.
- [2690] Les œuvres de Pradon.
- [2691] Bibliothèque universelle et historique.
- [2692] L'histoire et les amours de duc de Guise.
- [2693] Instruction sur l'histoire de France.
- [2694] Cabinet des principaux politiques de l'Europe.
- [2695] Les devoirs de la vie civile.
- [2696] Ines de Cordova nouvelle espagnole.
- [2697] L'histoire du temps.
- [2698] Mémoires de la cour d'Espagne.
- [2699] Les œuvres de Fouquet.
- [2700] Testament politique de Messire Colbert.
- [2701] Les principes de la géographie.
- [2702] L'histoire du temps.
- [2703] La France sans bornes.
- [2704] Continuation de la production sur les proces verbaux.
- [2705] Relation de la prise de Coron.
- [s. 232]
- [2706] La vie de M[onsieu]r Hale grand justicier.
- [2707] Traités des plus belles bibliothèques de l'Europe.
- [2708] Le mareschal de Luxemb[o]urg au lit de la mort tragicomédia.
- [2709] Mémoires concernant la vie de Jacques II roy de Bretagne.
- [2710] Les moyens de deli[vr]eur l'Europe.
- [2711] La manière de bien pensée.
- [2712] Conclusion des défences de Fouquet.
- [2713] Le Jésuit secularisé.
- [2714] L'art de vivre heureu[x].

- [2715] Les moeurs des chrétiens.
- [2716] Entretien de morale.
- [2717] Réflexions sur ce qui peut plaire.
- [2718] Arlequin comédien.
- [2719] Mémoires de Messire Jacques Saulx.
- [2720] Bibliothèque universale et historique.
- [2721] Mémoires de entre Victor Amédée II Duc de Savoye.
- [2722] Abrégé de l'histoire des Turcs.
- [2723] La culture et maison rustique.
- [2724] Prônes de Messire Claude Jo[ll]i.
- [2725] Entretiens sur les des plus excellens peintres.
- [2726] Triple grammaire.
- [2727] Abrégé de l'histoire d'Angleterre.
- [2728] L'histoire de l'église So[z]omène.
- [2729] Prônes de Messire Claude Joli.
- [2730] Histoire des princes d'Orange.
- [2731] L'estat de la France.
- [2732] Histoire de Constantinopole.
- [2733] Histoire de l'église par Socrate.
- [2734] Les Decades de Tite Live.
- [2735] Traité de la nature et de la grâce.
- [2736] Responce aux Lettres Provinciales.
- [2737] Diversités curieuses.
- [2738] Abrégé de l'histoire des Turcs.
- [2739] Histoire de l'église par Evagre.
- [2740] Recueil de divers discours.
- [2741] État nouvelle d'Angleterre sous la regne Guillame.
- [2742] Histoire de Constantinopole, tome I.
- [2743] La vie de M[onsieu]r Descartes.
- [2744] Le caractère de l'honeste homme.
- [s. 233]
- [2745] Lettres du cardinal du Mazarini.
- [2746] Le vraie histoire comique.
- [2747] L'histoire de François Second.
- [2748] L'histoire de Philippe Emmanuel de Lorraine.
- [2749] Diversités curieuses.
- [2750] Les œuvres diverses.
- [2751] Mémoires sur l'origine de guerres.
- [2752] Histoire des revolutions de Suede.
- [2753] Les apophtegmes ou bons mots.
- [2754] Les salut de l'Europe.

- [2755] Les religions du monde.
- [2756] Traduction nouvelle des satires.
- [2757] Inventaire des pièces baillies à la [C]hambre de Justice.
- [2758] Histoire de Constantinopole, tome IV.
- [2759] L'utilite des voyages.
- [2760] L'histoire de Louis XIV.
- [2761] Bibliothèque universelle et historique, tome troisième.
- [2762] L'utilite des voyages, tome II.
- [2763] Le voyages du Sieur le Maire.
- [2764] Le bouquet historial.
- [2765] Guerres de Turcs avec la Pologne.
- [2766] Bibliothèque universelle et historique, tome X.
- [2767] Histoire d'Emeric de Cieteni.
- [2768] Diversités curieuses, première partie.
- [2769] Les Decades de Tite Live, tome VIII.
- [2770] L'histoire de la vie du Pape Sixte, tome I.
- [2771] R[é]ponse à un discours à [S]a Sainteté.
- [2772] L'art d'enseigner la langue françoise.
- [2773] Prônes de Messire Claudie Joli, tome I.
- [2774] La pratique de l'education des princes.
- [2775] Histoire chronologique d'Espagne.
- [2776] Histoire romaine écrite par Xi[ph]ilin [Z]onare [Z]osime.
- [2777] Continuation des essais de morale.
- [2778] La morale de Tacite.
- [2779] Les oeuvres de Fouquet.
- [2780] L'art de plaire de conversation.
- [2781] Les œuvres de Francisco de [Q]uevedo.
- [2782] De l'art de parler.
- [2783] Memoire de cardinal du duc de Richelieu.
- [2784] Les actions heroique de l'empereur Charles V.
- [s. 234]
- [2785] Œuvres meslées.
- [2786] Continuation des essais de morale.
- [2787] Relation de la vie et de la mor[t] du conte de Santena.
- [2788] Œuvres meslées.
- [2789] L'histoire poétique.
- [2790] Les mémoires de Messire Jacques de Chastenet.
- [2791] Mémoires de cardinal du duc de Richelieu, tome IV.
- [2792] Les caractères des passsions.
- [2793] Histoire du Père la Chaise Jésuite.
- [2794] Les epitres de Sénèque.

- [2795] Mémoires de Pierre de Bourdeille.
- [2796] La morale du monde.
- [2797] L'Alcoran de Louis XIV.
- [2798] Ou le testament politique du cardinal Mazarin.
- [2799] Œuvres meslées.
- [2800] Les œuvres de Fouquet.
- [2801] Mémoires de la cour d'Espagne.
- [2802] L'histoire du temps.
- [2803] Bibliothèque universelle et historique, tome V.
- [2804] Œuvres meslées, tome V.
- [2805] Les œuvres de Fouquet.
- [2806] Mémoires de marquis de Beauv[ais].
- [2807] Second voyage du Père Tachart et des jésuites.
- [2808] Histoire des conquêtes des [V]enitiens.
- [2809] Bibliothèque universelle et historique.
- [2810] De la génération de l'homme.
- [2811] Bibliothèque universelle, tome XXI.
- [2812] Conjuration des Espagnols contre la République [de] Venise.
- [2813] Les œuvres [de] M[onsieu]r Sarasin.
- [2814] Recueil des plusieurs relations.
- [2815] Nouvelle méthode pour apprendre la langue latine.
- [2816] Le roma[n] comique.
- [2817] Apologétique de Tertulien.
- [2818] Les quinze livres des éléments geometiques.
- [2819] C[ou]rtes et solide histoire de la fondation des ordres r[eligieux].
- [2820] Curiosités françoises pour supplement aux dictionnaires.
- [2821] Discours politiques de Machiavel.
- [2822] Les Decades de Tite Live.
- [s. 235]
- [2823] Mémoires de Jacques Melvil.
- [2824] État nouveau d'Angleterre.
- [2825] Les Decades de Tite Live.
- [2826] Discours politique et militaires.
- [2827] Discours sur la comparaison d'éloquence de Demost[h]éne et de Cicéron.
- [2828] Rome galante.
- [2829] Abrégé de l'histoire de Turcs.
- [2830] Lettres du cardinal de Richelieu.
- [2831] Les negociations de M[onsieu]r Jeanin.
- [2832] Traité de la divinité de Notre Seigneur Jesus Christe.
- [2833] Sermons pour Carême Bourdaloue.
- [2834] Mémoires de cardinal de Richelieu et du cardinal Mazarin.

- [2835] Lettres du cardinal duc de Richelieu.
- [2836] Métamorphoses d'Ovide et enrichis de figures.
- [2837] Les réflexions sur l'éloquence la poétique et la philosophie.
- [2838] Histoire et géographie ancienne et moderne.
- [2839] Les voyages de M[onsie]u[r] Tevenond.
- [2840] Histoire de Constantinople, tome VII.
- [2841] Œuvres meslées de Messire Claude Joli.
- [2842] Les commentaires de Caesar.
- [2843] De l'éducation des enfan[t]s.
- [2844] Recueil de vers choisis.
- [2845] L'homme de coeur.
- [2846] Histoire romaine écrite par [X]iphilin, [Z]onare et [Z]osime.
- [2847] Prônes de Messire Claude Joli.
- [2848] R[é]ponse de M[onsie]u[r] Vallas à la critique de M[onsie]u[r] Burnet.
- [2849] Histoire de Constantinople, tome VIII.
- [2850] Œuvres meslées.
- [2851] Idem, tome troisième.
- [2852] Histoire de Charles VIII.
- [2853] Histoire de la République de Gènes.
- [2854] Histoire de l'église par So[z]omène.
- [2855] Satire ménippée de la vertu.
- [2856] Histoire des revolutions dans l'Europe [en] mat[ière] de religion.
- [2857] Les negociations de M[onsie]u[r] Geannin.
- [2858] L'histoire du temps.
- [s. 236]
- [2859] Les aventures de la vie d'Henriette Silvie.
- [2860] Medée, tragédie en musique.
- [2861] Les œuvres de M[onsie]u[r] Fouquet.
- [2862] Histoire des revolutions dans l'Europe [en] mat[ière] de religion.
- [2863] Traduction des satires d'Horace.
- [2864] Prônes de Messire Joli.
- [2865] Entretiens sur les sciences.
- [2866] Sénèque du repos et de la tranquillité.
- [2867] Bibliothèque universelle et historique, tome sixième.
- [2868] Cinq dialogues par Oratius Tubero.
- [2869] Bibliothèque universelle, tome vingtième.
- [2870] Amours des dames illustres.
- [2871] Bibliothèque universelle, tome ving[t]-quatrième.
- [2872] Bibliothèque universelle, tome septième.
- [2873] Lettres nouvelles de Boursauld.
- [2874] Histoire de Constantinople, tome sexto.

- [2875] Bibliothèque universelle, tome douzième.
- [2876] Les œuvres de Dancourt.
- [2877] Histoire du ministère du cardinal Ximene[z].
- [2878] La véritable politique des personnes de qualité.
- [2879] Traité de la puissance du Pape.
- [2880] Histoire de la République de Gênes.
- [2881] [De] l'égalité des deux sexes.
- [2882] Histoire de la République de Gênes, tome second.
- [2883] La vie de Charles V, duc de Lor[r]aine.
- [2884] Histoire de négociations de Nimègue.
- [2885] Mémoires sur le ministère du cardinal de Richelieu et du Mazarin.
- [2886] Molière, comédien.
- [2887] Les éléments de l'histoire.
- [2888] Diversités curieuses.
- [2889] Les de dictionnaire du gentilhomme.
- [2890] La politique de Ferdinand le Catholique.
- [2891] Histoire de Louis XIV roy de France.
- [2892] Continuation de la production de Fouquet.
- [2893] Relation de ce qui est passé en Flandre.
- [2894] Les religions du monde.
- [s. 237]
- [2895] Les œuvres de M[onsieur] de Benserade.
- [2896] La vanité de sciences.
- [2897] Arlequiniana, ou les bons mots.
- [2898] Les récits historiques.
- [2899] Voyages de Messieurs de Bachaumont.
- [2900] Caractères naturels des hommes.
- [2901] Actes et mémoires des négociations de la paix de Nimègue.
- [2902] Les co[u]rtisans généraux.
- [2903] Les anciens historiens.
- [2904] Dictionnaire françois.
- [2905] Traité de géométrie. Manuscriptus.
- [2906] Histoire de Regni de Louis Grand.

Księgi włoskie.

- [2907] Vita di Aurelio imperatore.
- [2908] Nuova guida alla chimica.
- [2909] Il confessore instruitio.
- [2910] Delle historie Romane di Lucio Floro.

- [2911] Il meriggio della gratia.
- [2912] Delle o[s]servationi di Girolamo Calestani.
- [2913] Trattato apologetico del monitorio della Santi[t]à di Papa Paolo V.
- [2914] L'istoria ecclesiastica della rivoluzione d'Ing[hil]terra.
- [2915] Viva di Esopo.
- [2916] Idea del giardino del mundo.
- [2917] Il libro del cortegiano del conte Baldezar.
- [2918] Face[z]ie del L[o]dovico Domenichi.
- [2919] La dieta di varii autori.
- [2920] La dianea del Loredano.
- [2921] Relatione della corte di Roma.
- [2922] Il genio vagante.
- [2923] La Gierusalemme liberata.
- [2924] Il nepotismo di Roma.
- [2925] Ristretto della vita di S. Francisco di Sales.
- [2926] Nuovo tesoro de' proverbii Italiani.
- [2927] L'ambasciata di Romolo a' Romani.
- [2928] Exortatione dell Baronio alla Republica di Venesia.
- [2929] Il livello politico.
- [2930] Discurs italiene de tes che.
- [s. 238]
- [2931] Ristretto delli moti moderni d'Ing[hil]terra.
- [2932] Opera di Bartolomeo Sca[p]pi.
- [2933] Il Polemidoro poema heroico.
- [2934] Considerationi civili s[opr]a l'histoire Guic[c]iardini.
- [2935] Della lira del cavalier Marino.
- [2936] Orationi sacre Giovanni Asolini.
- [2937] Scienza de huomini illustri.
- [2938] Grammatica della lingua t[ede]sca.
- [2939] Dialogo de Giuochi che nelle.
- [2940] La ter[z]a parte del Luigi di Granata.
- [2941] Il Vaticano languente.
- [2942] La staffeta privata.
- [2943] La tri[o]mphe de la ligue.
- [2944] Il genie vagante.
- [2945] L'arte d'insegnare la ligua francese.
- [2946] Della scelta di motti [b]ulle face[z]ie.
- [2947] Il livello politico.
- [2948] L'Essamerone overo l'opera de sei giorni.
- [2949] L'ambizioso politico infelice.
- [2950] Historia del valorosissimo caval[i]erio della Croce.

- [2951] L'arcadia in Brenta.
- [2952] Lettere dal cardinal Pallavicino.
- [2953] Il livello politico.
- [2954] Theatro Belgico provinciae unitae.
- [2955] Theatro Gallico di Gregorio Leti.
- [2956] Teatro Gallico Gregorio Leti parte terza.
- [2957] Historia della casa di Brandeburgo.
- [2958] Historia del Imperio Romano in Germania.
- [2959] Historia della casa di Saxonia.
- [2960] Historia della casa di Brandeburgo.
- [2961] Historia del Imperio Romano in Germania.
- [2962] Historia delle guerre civili.
- [2963] Il cannocchiale aristotelico del conte Emmanuele Tesauero.
- [2964] Le transformationi di Lodovico Dolce.
- [2965] Historia della Repub[b]lica Veneta.
- [2966] Relationi delle universali.
- [s. 239]
- [2967] Historia delle guerre di Portogallo.
- [2968] Historia della Repub[b]lica Veneta.
- [2969] Historia della casa di Saxonia.
- [2970] Trattato Belgico Gregorii Leti.
- [2971] Teatro Gallico Gregorii Leti.
- [2972] Il Petrarca con l'espositione.
- [2973] Vita di S. Francesco Saverio.
- [2974] Historia overo vita di Elisabetta regina del Ing[hil]terre.
- [2975] Del opere del Loredano.
- [2976] Lettere del cavalier [Gi]ovanni Marino.
- [2977] Del opere del Loredano.
- [2978] Intri[g]hi d'amore comedia.
- [2979] Historia della perdita [e] riacquisto della Spagna.
- [2980] Arte della guerra.
- [2981] Delle novelle amorose.
- [2982] La lira Rime de cavalier Marino.
- [2983] Opera scelte di Ferrante Pal[l]avicino.
- [2984] La sampogna del cavalier Marino.
- [2985] Historia de re Lusignani.
- [2986] La galeria del cavaliere Marino.
- [2987] La tirannide del interesse.
- [2988] Dell'opere del Loredano.
- [2989] Delle lettere del Loredano.
- [2990] Dell'opere del Loredano.

- [2991] La secretaria di Apollo.
- [2992] L'Adone poem[a] heroico tome IV.
- [2993] L'Adone poem[a] heroico tome III.
- [2994] Dell'immitatione di Christo.
- [2995] El politico d[on] Ferdando el Catolico.
- [2996] L'Adone poema heroico tome I.
- [2997] Opere di Giovanni Loredano.
- [2998] Satyre di Salvator.
- [2999] L'Adone poema heroico tome III.
- [3000] L'Adone poema heroico tome II.
- [3001] L'Adone poema heroico tome IV.
- [3002] L'Adone poema heroico IV.
- [3003] Discorsi politici del conclave libro secondo.
[s. 240]
- [3004] Risposta alle diffesse di Paolo IV, manuscriptum.
- [3005] Vitae diversae manuscriptus.
- [3006] [G]iustifica[z]ione del Ottaviano Bon ambasciatore Veneto,
manuscriptum.
- [3007] Variae litterae Italicae, manuscriptum.
- [3008] Il libro cavaliere Fontana, manuscriptum.
- [3009] Manuscriptum Italicum sine titulo.
- [3010] La verita di scoperta del governo della corte di Rome, manuscriptum.
- [3011] Ragioni principe cardinale d'Este, manuscriptum.
- [3012] Discorso e vero essortatione al Grand Duca, manuscriptum.
- [3013] Lettre del cardinal Mazarino, tome II, manuscriptum.
- [3014] Lettre del cardinal Mazarino, manuscriptum.
- [3015] Sommario del processo di Franscisco Borri, manuscriptum.
- [3016] Trattato delli segni delle littere, manuscriptum.
- [3017] Relatione della caduta del Conte Duca di Olivares.
- [3018] Dalla grazia del re Filippo IV, manuscriptum.
- [3019] Risposta di un gentiluomo spagnolo.
- [3020] Litterae Romanae et instructiones ad Nuncium Apostolicum,
manuscriptum.
- [3021] Historia della guerra Pape Pauli IV, manuscripta.
- [3022] Historia di governo di Venetia, manuscripta.
- [3023] Cardinales in conclave, manuscriptum.
- [3024] Lettera di risposta [ad un] amico, manuscripta.
- [3025] Rela[z]ione delle stato della Repub[b]lica di Genova.
- [3026] Historia degl'ave[n]imenti dell'armi imperiali.
- [3027] Nouvelles conversations de morale.
- [3028] La vie de Jesus Christ.

- [3029] Les mémorables journées des François.
- [3030] Mémoires pour servir à l'histoire de Hollande.
- [3031] La vie de Gusman.
- [3032] Voyages historiques de l'Europe.
- [3033] Voyages historiques de l'Europe, tome III.
- [3034] L'esprit de l'église.
- [3035] Historia overo vita di Elisabetta Regina d'Inhilterra.
- [3036] Dell regno d'Italia.
- [3037] Historia della perdita e ria[c]quisto della Spagna, parte IV.
- [3038] Historia eadem parte V.
- [3039] L'arte dell'uomo di spada.
- [3040] La filosofia morale del Emmanuele Tesauro.
- [3041] Historia del testamento ve[cc]hio [e] nuov[o].
[s. 241]
- [3042] Raccolta di lettere del cardinal Bentivoglio.
- [3043] Historia della perdita e ria[c]quisto della Spagna, parte sesta.
- [3044] Historia eadem, parte eadem.
- [3045] Quaresimale di Paolo Segneri.
- [3046] Del Mercurio overo historia de'correnti tempi, tomo II.
- [3047] L'ambasciadore politico christiano.
- [3048] Trattato della geometria prattica, manuscriptum.
- [3049] Lettere del cardinal Mazarini, tome III, manuscriptum.
- [3050] Relatione di Veneta, manuscriptum.
- [3051] Istoria delle guerra tra Filippo Secondo et Papa Paolo IV,
manuscriptum.
- [3052] Il Constantino del Bernini difesso, manuscriptum.
- [3053] Apparato alli conclavi dei Pontifici, manuscriptum.
- [3054] Scrittura pertinente al re di Franciae, manuscriptum.
- [3055] Ricordi generali per un principe et altro privato, manuscriptum.
- [3056] Introductione politica, manuscriptum.
- [3057] Lettere del cardinal Mazarini, manuscriptum.
- [3058] Iconologia di Cesare Ripa.
- [3059] Mappamondo istorico dei quattro somni imperii del mundo.
- [3060] Lettere di Gianpaolo Olivo.
- [3061] Selva rinovata.
- [3062] L'istoria delle guerre civili d'Inghil[terra].
- [3063] La sciene.
- [3064] Origine, progressi e ruina del calvinismo nella Francia.
- [3065] Del mappamondo istorico, tomo II.
- [3066] Vita e fatti d'Alcuni Imperatori O[t]tomani.
- [3067] Memorie et lettere del cardinale Bentivoglio.

- [3068] La piazza universale di tutte [le] professioni del m[on]do.
- [3069] De' pensieri diversi di Alexandro Tassoni.
- [3070] Tesoro politico rela[z]ioni, instru[z]ioni, discorsi varii.
- [3071] Del mappam[on]do istorico, tomo terzo.
- [3072] Del mappam[on]do istorico, tomo IV.
- [3073] Relationi del cardinal Bentivoglio.
- [3074] La fisonomia dell'huomo.
- [3075] Del mappamondo istorico tomo IV.
- [3076] Le dicerie sacre.
- [3077] Il Burat[t]ino veridico.
- [s. 242]
- [3078] Historia della perdita e ria[c]quisto della [S]pagna.
- [3079] [M]ario Eqvicola d'Alveto.
- [3080] Il polessandro trasportato dal francese.
- [3081] Il Guilelmo de Aquitania.
- [3082] Dell'opere del Loredano.
- [3083] Il genio vagante.
- [3084] Istoria della guerre di Candia.
- [3085] Corona e palme militare.
- [3086] Cornelio Tactio tradotto.
- [3087] Lettre di Principi.
- [3088] Lo scudo e'lasta del soldato monferrino.
- [3089] Lettre di Principi, tomo II.
- [3090] Il Mercurio overo historia de'correnti tempi.
- [3091] Istoria di Matteo Villani.
- [3092] Istoria del Vicciardino.
- [3093] Historia di Fiandra di cardinale Bentivoglio.
- [3094] L'Eneide di Virgilio.
- [3095] Recueil de dictionnaires françois.
- [3096] L'Italia regnante.
- [3097] De secreti del Alessio Piemontese.
- [3098] Itinerario della corte di Roma, parte prima.
- [3099] Il perfetto di[z]ionario.
- [3100] La bilancia politica.
- [3101] Il ministro di stato.
- [3102] Historia Oliviero Cromvele.
- [3103] Romae iconographia.
- [3104] Rela[z]ioni del cardinal Bentivoglio.
- [3105] Vita di S. Filippo Neri.
- [3106] Historia della vita Bartholomeo Coglione.
- [3107] Gerson dell'imita[z]ion[e] di Christo.

- [3108] La caduta del regno delle amazoni.
- [3109] Mondi caelesti, terrestri et infernali.
- [3110] Historia del ministerio del cardinale Mazarin.
- [3111] Delle vite degli [u]omini illustri di Plutarch.
- [3112] La bilanca politica.
- [3113] Orlando Furioso.
- [3114] L'Economia del cittadino in villa.
[s. 243]
- [3115] Herbario novo.
- [3116] Della novissima iconologia.
- [3117] I fatti d'arme.
- [3118] La historia d'Italia.
- [3119] Conlavi dei pontefici.
- [3120] D[ella] Gierusalem[m]e conquistata.
- [3121] Vocabulario italiano e spagnole.
- [3122] Vita di Esopo.
- [3123] Bizarre academiche.
- [3124] Mormorio d'Elicona poesie.
- [3125] Rime di [Gi]o[v]anni Marino.
- [3126] Nuovo itinerario d'Italia.
- [3127] La simmetria del fortificatione regolare.
- [3128] Orlando Furioso.
- [3129] Le cose maravigliose de Roma.
- [3130] Lettere in vari generi.
- [3131] Favole scelte.
- [3132] Dell'imitatione di Christo.
- [3133] La philosophia morale don Emanuele Tesauero.
- [3134] Pastor fido.
- [3135] La mente del Savio.
- [3136] Lettere di complimenti semplici.
- [3137] Risposta de'signori delle missioni straniere.
- [3138] Lettere del Francesco Materdona.
- [3139] Scuola del Principi et de cavalier.
- [3140] Trattato del'imbrigliare.
- [3141] Relatione della corte di Roma.
- [3142] Itinerario de'viaggi principali d'Italia.
- [3143] L'Alber[o] originario dell'umana discende[n]za.
- [3144] Le cose maravigliose de Roma.
- [3145] La glorie maestose del santuario di Loreto.
- [3146] La rotonda, overo delle perturbationi dell'animo.
- [3147] Il cardinalismo di Santa Chiesa.

- [3148] Della vita di Santo Ignazio Danielis Bartholi.
- [3149] Compendio del actione bellice del principe Montecuculi manuscriptum.
[s. 244]
- [3150] De' simboli trasportati al morale.
- [3151] Historie cronologiche dell'origine degl'Ordini Militari.
- [3152] Il seminario de'governi di stato et di guerra.
- [3153] Della historia d'Italia.
- [3154] Anatomia del cavallo, infermita.
- [3155] Delle opere del Pa[d]re Daniello Bartholi.
- [3156] Historia delle revolutioni di Francia sotto il Regno di Luigi XIV.
- [3157] Delle fortificationi di Buona[iu]to Lorini.
- [3158] La monarchia d'Oriente.
- [3159] U[t]ilissimo trattato dell'acque correnti.
- [3160] Historie cronologiche dell'origine degl'Ordini Militari, parte prima.
- [3161] Relazione della differense Papa Paolo Quinto e Venetiani, manuscripta.
- [3162] Il teatro di vari cervelli mondani.
- [3163] Vita di Santo Tomaso arcivescovo di Cantuaria.
- [3164] La retorica di Bartholomeo Cavalcanti.
- [3165] Relazione dell [Gi]ovanni Michelli della sua ambasciana, manuscripta.
- [3166] Vita del B. Gaetano T[h]iene.
- [3167] Gl'annali de principi della casa Otthomana.
- [3168] Il devotissimo viaggio di Gierusalemme.
- [3169] Historie universali de suoi tempi.
- [3170] De sag[g]li di historia.
- [3171] La verita vendicata da i sofismi di Francia.
- [3172] Lettere di Principi.
- [3173] Le vinti giornate dell'agricoltura.
- [3174] Il teatro di vari e diversi cervelli mondani.
- [3175] Delle stato della Republic[a].
- [3176] L'hospidale de'pazzi incurabili.
- [3177] Dell'istoria Veneciana.
- [3178] Teatro delle citta d'Italia.
- [3179] Svegliarino che mostra alla christianità.
[s. 245]
- [3180] Poli[b]io historico graeco.
- [3181] Le navigationi et viaggi nella Turchia.
- [3182] Raggioni del Ré di Portugallo d'Giovanni IV.
- [3183] Grammatica spagnuola et d'italiana.
- [3184] Vocabolario italiano e spagnolo.
- [3185] Vocabolario spa[g]nolo italiano, seconda parte.
- [3186] Il diamante panegirico academico.

- [3187] Polibii historiarum libri priores.
- [3188] Il buon gusto componimenti retorici.
- [3189] Il teatro Britannico.
- [3190] La questione della felicità esaminata.
- [3191] Dittionario volgare et latino.
- [3192] Commentari di Caio Giulio Cesare.
- [3193] Della hore ociose di Francisco Busenello.
- [3194] Ora[z]io dramma per musica.
- [3195] Trattato della corte.
- [3196] La virtù trionfante dell'amore e dell'odio.
- [3197] La Venetia edificata.
- [3198] Le Metamorfosi di Ovidio.
- [3199] Historia del ministerio del cardinale Mazarino.
- [3200] Trastulli de la villa.
- [3201] Il livello politico.
- [3202] L'anima di Ferante Pal[1]avicino.
- [3203] Trattato della civiltà Francese.
- [3204] Gl'intricati pastorale.
- [3205] Bizzarrie accademiche.
- [3206] De ragguagli di Parnasso.
- [3207] L'innocenza agitata catastrofe.
- [3208] Discorsi di Nic[c]olo Machiavel[1]i.
- [3209] Pietra del paragone politico.
- [3210] Trattato di astrologia giudiciana.
- [3211] Historia del ministerio cardinale Mazarino.
- [3212] La civil conversa[z]ione [d]el signor Stefano Guasso.
- [3213] Trascorso della grazia gratis data.
- [3214] Le cose notabili di Venetia.
- [s. 246]
- [3215] La scuola della verità aperta a' principi.
- [3216] Historia de [gli] riti haebraici.
- [3217] Historia del ministerio del cardinale Masarino.
- [3218] Proverbi italiani.
- [3219] Vita di Esopo.
- [3220] De miracoli et maravigliosi effetti dalla natura [pro]dotti.
- [3221] Bizarre accademiche di Iovanni Lore[d]ano.
- [3222] Il Vaticano languente dopo la morte di Clemente.
- [3223] Estilo y metodo de escrivir chartas missivas.
- [3224] Il barbarigo ov[v]ero l'amico sol[1]evato.
- [3225] Historia del origine de Sassoni.
- [3226] Relazione della pace di Niemega, manuscriptum.

- [3227] Regionamenti politici.
- [3228] Delle istorie del suo temp[o].
- [3229] Il ritratto di Milano.
- [3230] Il giornale de letterati.
- [3231] Delle vite overo fatti memorabili d'alcuni Papi et tutti cardinali.
- [3232] Historia partic[o]lare delle cose passate tra somno Pontefice Paolo V.
- [3233] Roma antica e moderna.
- [3234] Europa g[e]losa.
- [3235] Il nepotismo di Roma, parte seconda.
- [3236] Viaggi di Pietro Della Valle.
- [3237] L'opere del Guido Casoni.
- [3238] L'Italia regnante, parte prima.
- [3239] Guida de forestieri.
- [3240] Il maestro italiano.
- [3241] Itinerario della corte di Roma.
- [3242] La morale di Principi.
- [3243] Relazione della corte di Roma.
- [3244] Della origine de cavalieri.
- [3245] L'Italia regnante.
- [3246] Il consiglier[e] di pace.
- [3247] L'Annibale Eroe.
- [3248] Lettre del cardinal Pallavicino.
- [3249] Della summa de secreti universali.
- [s. 247]
- [3250] Il Vaticano languente.
- [3251] Il maestro di camera.
- [3252] Il pastor fido.
- [3253] La civil conversa[z]ione.
- [3254] Historia della distribu[z]ione del Indie Occidentali.
- [3255] Delle historie del mondo.
- [3256] Historia degli Usco[c]chi.
- [3257] La statera politica d'Italia.
- [3258] Armida ab[b]andonata.
- [3259] Il Principe Cristiano di Mambrino Roseo.
- [3260] Il transito di Sa[n] Casimiro.
- [3261] Raggua[g]lio distinto.
- [3262] La Vergine Addolorata.
- [3263] Oraison funèbre Louis de Bourbon Prince de Condé.
- [3264] Latona in delo.
- [3265] Opere del Padre Paolo.
- [3266] Secreti overo rimedii.

- [3267] Alla santità di Nostra Signore Innocenzo XII Ecclesiastico.
- [3268] Tra[t]ado de re militari.
- [3269] Del Padre Paolo opere.
- [3270] L'amore vuol somiglianza.
- [3271] Estratto de'Segni di Francesco Quevedo.
- [3272] La Minerva del mondo.
- [3273] Manuale de giardinieri.
- [3274] Voyages de M[onsieu]r.
- [3275] Vita del Padre Paolo.
- [3276] De'ragguagli di Parnasso.
- [3277] La salute d'Europa considerata.
- [3278] Historia particolare delle somme Pontifice Paolo Quinto et Republica di Venetia.
- [3279] Opere del Padre Paolo.
- [3280] Teatro aperto di Antonio Lupis.
- [3281] Esposi[zi]one del miserere.
- [3282] La grillaia curiosita erudite.
- [3283] Il Turco vicibile in Hungaria.
- [3284] Rime piacevoli di Cesare.
- [s. 248]
- [3285] Considera[zi]oni delle vite d'Alci[b]iade.
- [3286] L'A[l]merinda dramma per musica.
- [3287] La retorica delle putanne.
- [3288] Descrizi[on]e della cita.
- [3289] Gioiello de vergini e casti.
- [3290] La marchieza de Conslei.
- [3291] Pastor fido.
- [3292] Historia della vita e ministerio del cardinal Mazarino.
- [3293] La Pirlonea comedia.
- [3294] Prato di curiosita.
- [3295] Consuelo espiritual del alma Christiana.
- [3296] Breve compendio di maravigliosi secreti.
- [3297] Se[g]reti del m[o]ndo medicinali.
- [3298] Deli[zi]e [i]storiche e s[t]upori de natura.
- [3299] Il fa per tutti.
- [3300] La Sacrosanta casa di Nasaret.
- [3301] Venetia eviterna. Opere del Virgilio Malvezzi.
- [3302] Historia Geneurina.
- [3303] Idem parte seconda.
- [3304] Idem parte V.
- [3305] L'Italia regnante.

- [3306] Itinerario nova descrizione de viaggi principali d'Italia.
- [3307] Il teatro Britannico.
- [3308] Vita di Sisto Quinto.
- [3309] Le visioni politiche sop[r]a gli interessi pi[u] reconditi.
- [3310] Itinerario della corte di Roma.
- [3311] Vita di Sisto Quinto parte I.
- [3312] Vita di Donna Olimpia Ma[i] <dal>chini.
- [3313] Teatro Britannico.
- [3314] Historia di Leopoldo Primo Impera[t]ore.
- [3315] Istoria Geneurina, parte quarta.
- [3316] Il teatro Britannico, parte seconda.
- [3317] L'anima di Ferrante Pal[l]avicino.
- [3318] L'Italia regnante.
- [3319] L'Italia regnante.
- [3320] Della historia della Repub[b]lica Veneta.
- [3321] Vite et fatti Imperatori Romani.
[s. 249]
- [3322] Idea [del] perfetto ambas[c]iado[re].
- [3323] Incredulo senza scuza.
- [3324] Il Christiano instruito nelle sua legge.
- [3325] La prima eta' del mondo.
- [3326] Le vere sorti da maneggiarsi.
- [3327] Historia della Repub[b]lica Veneta.
- [3328] Historia universale dell'origine et Imperio del Turchi.
- [3329] Il Christiano instruito nelle sua legge, parte terza.
- [3330] Il dolce et il forte della virtu cristiana.
- [3331] Historia del Concilio Tridentino.
- [3332] La prima parte del trattato di numeri.
- [3333] Mondo simbolico.
- [3334] Diario sacro d'esercitii di divotione la Beatissima.
- [3335] Le dictionnaire royal.
- [3336] Historia del Italia.
- [3337] Narcizo [al] fonte.
- [3338] Antonii di Guevara delle lettere.
- [3339] Delle lettioni sopra dogma fatto da Panigarola.
- [3340] La cose mer[av]igliose dell'alma cita di Roma.
- [3341] Seneca de beneficiis.
- [3342] La Repub[b]lica et magistrature di Vinegia.
- [3343] Dittionario volgare et latino.
- [3344] Geometria pratica.
- [3345] Festa teatrale rappresentata in Vienna.

- [3346] Poste per diverse parti del mundo.
- [3347] Manuale de Fratelli del Ordine della Santissima Trinità.
- [3348] Delle com[m]edie degl'academi[ci] di Siena.
- [3349] Grazie e miracoli del grand Santo di Padova.
- [3350] Discorsi di Nic[c]olo Machiavel[l]i.
- [3351] Delle frascherie di Antonio Abbati.
- [3352] La verita della religione christiana e catolica, parte II.
- [3353] Idem parte I.
- [3354] Orlando Furioso.
- [3355] Opere del Signor Carlo de Dottori.
- [3356] Della vita e miracoli del B. Stanislao Kostka.
- [3357] Prose di Monsignor Giovanni Ciampoli.
[s. 250]
- [3358] Opere di Ciampo[l]i.
- [3359] Opere del Carlo del Dottori.
- [3360] Corona[z]ione del Re dell'Ungaria [Giu]seppe Archiduca del Austria.
- [3361] Farfalloni de gli antichi historici.
- [3362] La vita di don Giovanni d'Austria.
- [3363] La morale domestique ou la science.
- [3364] Il cardinalismo di Santa Chiesa.
- [3365] Il Gerione divisa in tre c[or]pi.
- [3366] Il ceremoniale historico e politico.
- [3367] Relatione della corte di Roma.
- [3368] Il penitente instruite.
- [3369] La vera Sapienza del santo timor di Dio.
- [3370] Dichiaraz]ione dell Pater Noster.
- [3371] Il principe la vita di Castruccio.
- [3372] Le politiche malat[t]ie della Repub[b]lica di Genova.
- [3373] Dell'anima delle bestie, e sue funzioni.
- [3374] Apologia in favore de Santi Padri.
- [3375] Istoria del concilio di Trento, parte prima.
- [3376] De relationi del mondo.
- [3377] Historia Veneta di Vianoli.
- [3378] Historia della Repub[b]lica di Veneta di Foscarini.
- [3379] Trattenimenti eruditi del Patre M[e]nochio.
- [3380] Istoria Veneta di Vianoli.
- [3381] Latona in de[l]o.
- [3382] La rosa mistica Vieira.
- [3383] Il ceremoniale historico el politico.
- [3384] Dio sonetti ed'inni.
- [3385] Il divoto di Maria Vergine.

- [3386] Lettera del incendio del Vesuvio.
- [3387] Lettere del Loderano.
- [3388] Prediche varie del Padre Vieira.
- [3389] Consiglio di stato.
- [3390] Il non plus ultra.
- [3391] Del istoria del concilio di Trento, parte seconda.
- [3392] Vita del catolico Re Filippo Secondo.
- [3393] Del historia austriaca.
- [s. 251]
- [3394] Trattenimenti eruditi del Patre M[e]nochio.
- [3395] Del istoria del concilio di Trento, parte terza.
- [3396] Compendi historici del conte Loschi.
- [3397] La spada d'Orione stellata nel cielo.
- [3398] Commentari di Roma.
- [3399] Le bra[v]ure del capitano Spavento.
- [3400] [Ch]e la lega della corona di Francia, con li prencipe de [d]amo Italia.
- [3401] La verita vendicata da i sofismi di Francia.
- [3402] Memorie istoriche de Monarchi Ottomani.
- [3403] Opere del poeta Dante.
- [3404] Istravagante nel christianismo Regno di Francia.
- [3405] La rosa mistica del Padre Vieira.
- [3406] Riposta al historia della Sacra Inquisitione.
- [3407] Dell historia Austriaca.
- [3408] La manna dell'anima.
- [3409] La manna dell'anima, quarto trimestre.
- [3410] De ragguagli di Parnasso.
- [3411] Chi l'indovina e savio.
- [3412] Historia del augusta citta di Torino.
- [3413] L'hoggidi overo il mondo non pegg[i]ore.
- [3414] L'hoggidi overo gl'ingegni non inferiori.
- [3415] De simboli transportati al morale del Padre Bartolo.
- [3416] Il ceremoniale historico e politico.
- [3417] Lettere memorabili istoriche, politiche.
- [3418] Il corrie[r]e di Antonio Lupis.
- [3419] Li tesori della corte Romana.
- [3420] Historia dell citta di Torino.
- [3421] Indice universale dal Padre Pomey.
- [3422] Secreti della Signora Isabella Cortese.
- [3423] Lettere memorabili istoriche, politiche.
- [3424] L'Europa g[e]losa.
- [3425] Vita d'Alessandro Terzo.

- [3426] Poesie liriche del Fulvio Testi.
- [3427] Fa[n]tasmie dell'i[n]g[e]gno.
- [3428] Il nepotismo del Roma.
- [3429] Il cardinalismo di Santa C[hies]a.
- [3430] Delle lettere memorabili.
- [3431] La fortificatione, guardia, difesa.
- [3432] Discorsi politici di Paolo Paruta.
- [s. 252]
- [3433] Tutte l'opere d'architettura et prospetiva.
- [3434] Orlando Furioso.
- [3435] Trattato del Titolo Regio alla casa di Savoia.
- [3436] La seconda parte del tesoro politico.
- [3437] Considerationi civili Guicciardini.
- [3438] Parados[s]i per [p]raticare la prospettiva.
- [3439] Iconologia del Ceasare Ripa.
- [3440] Le relationi et descrittioni universali et particolari del mondo.
- [3441] Historia di Elisabetha Regina d'Ing[hil]terra.
- [3442] Relationi universali del mundo.
- [3443] Ombre apparenti.
- [3444] Memorie istoriche di monarchi Ot[t]omani.
- [3445] Delle relationi universal di Botero.
- [3446] Istoria di Leopoldo Cesare, tome II.
- [3447] La manna dell'anima Segneri terzo trimestre.
- [3448] Eiusdem secondo trimestre.
- [3449] Eumene dram[m]a per musica.
- [3450] Lettere del Loredano.
- [3451] Il fa per tutti cioe le av[v]ersita.
- [3452] Breve tesoro alchimistico.
- [3453] Historia della rebelione de Ung[h]ieria.
- [3454] Tutte le opere di Nic[c]olo Machiavel[l]i.
- [3455] Relatione del viaggio fatto a Constantinopoli, e ritorno.
- [3456] Pallade sur le poste.
- [3457] Trattato de maravigliosi secreti.
- [3458] Arte della perfe[z]ione [c]ristiana.
- [3459] Istoria se[t]tentrionale.
- [3460] La scuola della verita.
- [3461] Vita di Donna Olimpia Ma[i]da[l]chini.
- [3462] La monte del Savio.
- [3463] Detti sententiosi.
- [3464] Relatione della corte di Roma.
- [3465] L'asino doro di Nic[c]olo Machiavel[l]i.

- [3466] Boccaccio delli monti.
 [3467] Tesoro della vita humana.
 [3468] Considera[z]ioni s[u] la scri[t]tura intitolata riflessioni.
 [3469] Leg[g]endario delle Santissime Vergini.
 [3470] La vera militare disciplina.
 [3471] La prima parte del historie del suo tempo di Gioio.
 [s. 253]
 [3472] Dell mappamondo historico.
 [3473] Della perfettione della vita politica.
 [3474] Historia Vinetiana di Paolo Paruta.
 [3475] Istoria di Leopoldo I.
 [3476] Lettere del Loredano.
 [3477] Epilogo de'dogmi politici dal cardinal Ma[zz]arino.
 [3478] L'arcadia il Brenta.
 [3479] Stile d'oggi.
 [3480] Il parroco instruito Segneri.
 [3481] Il chiaro scuro di pittura morale.
 [3482] Lettere del Loredano.
 [3483] La manna dell'anima.
 [3484] Opere dell Don Fulvio Testi.
 [3485] Il ceremoniale historico e politico parte terza.
 [3486] Dottrina [c]ristiana breve.
 [3487] Il ceremoniale parte IV.
 [3488] Historia overo vita Elisabetta regina d'Ing[h]ilterra.
 [3489] Le belle[zz]e di formi.
 [3490] La Faustina di Antonio Lupis.
 [3491] Il Postiglione, overo lettere.
 [3492] Indice delle stampe intagliate in rame.
 [3493] Breve descrizione di [G]aieta.
 [3494] Il Calloandro fedele.
 [3495] L'arcadia il Brenta.
 [3496] Scene della penna.
 [3497] Parte seconda dell'histoire del conte Gualdo priorato.
 [3498] Sopra la monarchia di Spagna manuscriptus.
 [3499] Trattenimenti dell Patre M[e]nochio, tome terzo.

Księgi różne.

- [3500] Savedra hispanico idiomate.
 [3501] El criticon primere parte.

- [3502] Las obra[s] y rela[c]iones des Perez, hispanicus.
 [3503] Grammatica germano-gallica.
 [3504] Theatrum machinarum novum, germanice.
 [3505] Dialogos espanol y frances.
 [3506] Dialogos en espanol y france[s].
 [3507] Via[j]e del infante card[e]nal do[n] Fernando del Austria, hispanicus.
 [s. 254]
 [3508] Hispanicus Los [p]astores del betis.
 [3509] Corona go[t]ica castellana y austriaca, hispanicus.
 [3510] Descrip[c]ion del monasterio de S. Lorenzo l'reale del Escorial,
 hispanicus.
 [3511] Corona go[t]ica castellana y austriaca, hispanicus.
 [3512] Parte primera de las or obra[s] en prosa, hispanicus.
 [3513] El parnasso espanol, hispanicus.
 [3514] Parte seconda de las obras.
 [3515] Tesoro de las tres l[e]nguas: espanola, francesa, italiana.
 [3516] El criticon tercera parte, hispanicus.
 [3517] El criticon seconda parte.
 [3518] El Fernando o Se[v]illa restaurada, hispanicus.
 [3519] Vida [y] [[he]chos del ingenioso ca[b]allero don Quisone de la
 Mancha, hispanicus.
 [3520] Idem parte primera.
 [3521] Liber graeco-rhutenicus.
 [3522] Epitome de la [v]ida Imperado Carlos V, hispanicus.
 [3523] Las obras y rela[c]iones de Antonio Peres, hispanicus.
 [3524] Redomontadas espanolas.
 [3525] Ora[c]iones et medita[c]iones de la vida de Iesu Christo,
 hispanicus.
 [3526] Republica y policia christiana, hispanicus.
 [3527] Los amores de Juan [B]oscan.
 [3528] Pobla[c]ion general de Espana, hispanicus.
 [3529] Introduc[c]ion del simbolo de la fe, hispanicus.

Księgi z kopersztynchami.

- [3530] Insignium Romae, prospectus templorum.
 [3531] Nuovi disegni dell'architetture de pala[zz]i di Roma.
 [3532] Atlas novus tertia pars.
 [3533] Atlas minor.
 [3534] Nova totius orbis descriptio.

- [3535] Estat général du Royaume de France cum mappis etiam aliorum regnorum in maiori folio.
- [3536] Perspectiva pictorum, Andreae Putei.
- [3537] Les travaux de Mars.
- [3538] Traité des cinque ordres d'architecture.
- [s. 255]
- [3539] Recueil des figures, groupes, termes de Versaille.
- [3540] Antiquae Urbis splendor.
- [3541] Callitectonicorum liber.
- [3542] Theatrum orbis terrarium.
- [3543] Force de Europe.
- [3544] Tapisseries du Roy.
- [3545] Europae descriptio.
- [3546] Livre de portraiture.
- [3547] Le Manusert de fortification. Manuscriptus.
- [3548] Architectura militaris Cellarii.
- [3549] Atlantis appendix.
- [3550] Principia geometriae manuscripta.
- [3551] Belgii descriptio.
- [3552] Le théâtre de la guerre.
- [3553] Regola delli cinque ordini.
- [3554] Introduction à la fortification.
- [3555] Hungariae Turcis ereptarum urbium delineatio.
- [3556] Les exercices de Mars.
- [3557] Belgii descriptio.
- [3558] Perspectiva pictorum et architectorum Putei.
- [3559] Principum christianorum stemmata.
- [3560] Divers passages.
- [3561] Zoophorus mirabilis.
- [3562] L'imitation de Iesu Christ cum imaginibus.
- [3563] Del modo di fortificar le citta.
- [3564] Labyrinthe de Versailles.
- [3565] L'économie des belles pensées cum aliquot imaginibus.

Oprócz wyżej specyfikowanych ksiąg w tejże bibliotece w szafie osobliwej⁸⁵ byli księgi WW. Jmciów Panów hrabiów Tarnowskich, te w osobliwą skrzynię zamkniętę, zapieczętowane i mają po nich przysłać WW. Ich Mć Panowie hrabowie Tarnowscy, jako już ich rewidowali i swoją pieczęcią zapieczętowali.

---

⁸⁵ Osobliwy – osobny, oddzielny.

[s. 256]

Obicia, zegary⁸⁶, zwierciadła, szable i inne rzeczy.

Szpalerów⁸⁷ włóczkowych z jedwabiem w mienionych kolorach sztuk sześć zażywanych.

Obicia burkatełowego⁸⁸ karmazynowego <na dnie żółtym> brytów⁸⁹ czterdzieści, zblakowane⁹⁰ i dziurawe.

Obicia burkatełowego karmazynowego <na dnie żółtym> z zielonemi lisztami brytów dziesięć i pół, zblakowane.

Obicie adamaszkowe karmazynowe stare złe, i bryty nierówne.

Obicie półjedwabne stare, barzo do zażywanie niezgodne.

Sztuka szpaleru malowanego na płótnie jedna.

Cztery portery tureckie w służy z kilimków zrobione stare i spelzłe.

Zasłonek ataminowych⁹¹ granatowych trzy.

Firankę kitajkowych zielonych pięć zblakowanych nadstawianych i złych.

Lamowych srebrnych zasłonek podszytych kitajką białą cztery.

Takaż zasłonka lamowa piąta, nie podszyta.

Dwa bryty obicia adamaszkowego karmazynowego z frandzelką złotą.

Dwa także bryty bez frandzelki.

Obicie karmazynowe z plisy <wyżej wyrażone>, te obrócone na baldachim do kaplicy krucyfiksa, reszta oddana z całunem do kościoła, tylko kawałek został.

Kobierców starych pięć, do zażywania niezgodnych.

Zwierciadło wielkie w ramie drewnianej, z ornamentem drewnianym.

Zwierciadło wielkie drugie w ramach drewnianych z ornamentem krystalowym.

Zwierciadła dwoje małych w ramach zwierciadłowych.

Zwierciadło małe w ramach drewnianych.

Zwierciadło drugie mniejsze w ramach drewnianych, te wzięła Wielmożna Jej Mość Pani Miaskowska starościna kopajgrodzka.

Zwierciadła dwie proste niewielkie, ramki posrebrzane.

[s. 257]

Dwoje zwierciadeł małych.

Szkatuł wielkich dwie chińskich <jedna lakierowana z nich>, trzecia mała

---

⁸⁶ O miejscu zegarów w dawnych inwentarzach pośmiertnych zob. Dumanowski 2006b.

⁸⁷ Szpalery – bryty tkanin zawieszane we wnętrzach mieszkalnych na ścianach.

⁸⁸ Buraktela, brokateła – gruba, wzorzysta tkanina półjedwabna, czasem lniana.

⁸⁹ Bryt – pas tkaniny.

⁹⁰ Zblakowany – spłowiwały.

⁹¹ Atamin, etamina – lekka, przejrzysta, jednobarwna tkanina jedwabna, wełniana lub mieszana z wełną.

<alias kałamarzyk>.

Kałamarzyk drewniany we srebro oprawny, ten wzięła W[ielmożna] Jej Mość Pani starościna kopajgrodzka.

Zegarów żelaznych wielkich bijących trzy z dzwonami, między którymi dzwon jeden ulany z harmaty Wielmożnych Ich Mw Panów hrabiów Tarnowskich.

Zegar drewniany wodny z dzwonem spiżowym.

Zegar stołowy pozłocisty.

Zegar żelazny mały ścienny.

Zegarek mały, buścik na nim drewniany.

Zegarek mosiężny pozłocisty w wieżyczkę, ten wzięła W[ielmożna] Jej Mć Pani Miaskowska starościna kopajgrodzka.

Zegar stojący z wagami, który godziny bije.

Szabla turecka we złoto oprawna z rękojeścią aspisową nabijaną złotem, złupaną.

Szabla druga czeczuga⁹² we srebro oprawna pozłocista (te obydwie szable wzięła W[ielmożna] Jej Mć Pani Miaskowska starościna kopajgrodzka.

Kułbaka to jest łęk sam aksamitem pokryty we srebro oprawny pstropozłocisty, bez potrzeb⁹³, z samym tylko wołłokiem.

Sygnet krwawnikowy we złocie, diamencikami obsadzony, niektórych nie dostaje⁹⁴, tylko znajduje się wszystkich dwanaście, ten wzięła W[ielmożna] Jej Mć Pani starościna kopajgrodzka.

Sygnet drugi we złocie, kamień w nim topaz bez diamencików.

Pieczętka srebrna.

Pierścionek złoty, numizma króla Salomona.

Pierścionek złoty, na którym Najświętsza Panna złotem wyrobiona.

Pierścionek złoty, z kamieniem szarym.

[s. 258]

Karawaczka mosiężna hiszpańska.

Puszczałka szczerozłota od serdecznego proszku, z łyżeczką ważącą czerwonych złotych ośm.

Suknie, jedne pod czas choroby, drugi[e] po śmierci ludzie służący i ubodzy rozebrali.

Pas turecki z taśmy, zankle żelazne złotem nabijane.

Futro sobole spod kontusza, drugie futro krzyżaki⁹⁵ spod kontusza, te obie futra wzięła W[ielmożna] Jej Mć Pani starościna kopajgrodzka.

---

⁹² Czeczuga – szabla pochodzenia kirgiskiego, z niewielkim jęlcem w kształcie krzyża.

⁹³ Potrzeby – wszycia taśmowe lub ze szurków pasamoniczych, ozdoby pasmanteryjne.

⁹⁴ Nie dostawać – brakować.

⁹⁵ Krzyżak – futro z lisa z lasów litewskich, mającego w umaszczeniu dwie czarne pręgi.

Szlamy⁹⁶ spod jupy⁹⁷, te dane Jm Panu Pertemu⁹⁸, słudze nieboszczykowskie-
mu.

Pawilon kitajkowy żółty stary, ten wzięła W[ielmożna] Jej Mć Panna hrabian-
ka Tarnowska dla panny swojej.

Kitajki żółtej łokci dwadzieścia.

Sukna francuskiego niebieskiego łokci pięć i ćwierć.

Sukna ponsu francuskiego łokci sześć bez ćwierci. Ta kitajka i dwoje sukna
oddane Jm Panu Pertemu dawnemu słudze Jm Dobrodzieja.

Namiot, szopa z płotami, płótnem błękitnym spodem wyszyty.

Kotara płócienna biała bez płotów.

Szopka sukienka czerwona, drylichem⁹⁹ podszyta.

Namiot okrągły płócienny biały, musuľbasem¹⁰⁰ podszyty. Ten za życia Jmci
Dobrodzieja wziął Jm Pan Tomaszewski sędzia grodzki żydaczewski i nie chce
go oddać, powiada, że mu darowany.

Harmat żelaznych bez kół sześć.

Harmat spiżowych małych trzy <jedna bez kół, a dwie z kołami>.

[s. 259]

Hakownic dwadzieścia.

Organków cztery, po trzy w kupie.

Machina w rezerwatorium spiżowa z harmaty Jmci nieboszczyka odlana.

Miednica i nalewka srebrna, pstro pozłocista, ta zastawiona za życia niegdy
<ś.p. męża mego> u Pana Aniołka¹⁰¹ we Lwowie.

Lichtarzy para srebrnych pstrozłocistych, i te także zastawione we Lwowie.

Portrecik na złocie smelcowany¹⁰² do tabakierki.

Srebra łamanego jedynastej próby grzywien jedynaście.

---

⁹⁶ Szlama – futro wyprawione z brzuchów i boków lisich i rysich.

⁹⁷ Jupa – wierzchnie okrycie kobiece, rzadziej męskie, różnej długości.

⁹⁸ Malarz Augustyn (zapewne Agostino) Perti prawdopodobnie należał do północnowłoskiej rod-
ziny artystycznej działającej w Rzeczypospolitej w końcu XVII i w I połowie XVIII w. Trudno
wszakże określić wzajemne relacje z architektem i sztukatorem Filipem (zapewne jego bratem
lub ojcem) pracującym w Cucułowcach w latach 1706–1710. Warto w tym miejscu podkre-
ślić paralelizm związków rodzinnych zarówno rodziny artystycznych, jak i rodzin fundator-
skich. Augustyn był zapewne spowinowacony z noszącym to nazwisko architektem Jakubem,
nadwornym budowniczym wojewody ruskiego Jana Stanisława Jabłonowskiego (autor m.in.
przebudowy lwowskiej rezydencji tego magnata w latach 1717–1726) i Antonim (Antonio)
Pertim, domniemanym autorem stiukowych figur w castrów doloris Marianny Jabłonowskiej
(1687) i hetmana Stanisława Jabłonowskiego (1703), wystawionych w lwowskim kościele
Jezuistów. Co więcej, na dworze artystycznym Adama Mikołaja i Elżbiety Sieniawskich działał
kolejny Antonio Perti (odnotowywany 1714–1744), brat następnego przedstawiciela tej rodzi-
ny, Filipa (który miał umrzeć w 1714 r.) – zob. Betlej 2010, s. 234.

⁹⁹ Drelich, drylich – mocna i gęsta tkanina różnej grubości, lniana, konopna, bawełniana.

¹⁰⁰ Musuľbas – tkanina bawełniana farbowana na żywe kolory, wytwarzana w Turcji.

¹⁰¹ Dominik Aniołek (zm. 1757), kupiec lwowski, sędzia nacji ormiańskiej, zob. Barącz 1869,
s. 139; Charewiczowa 1935, s. 109, 114, 115.

¹⁰² Smelcowany, szmelcowany – emaliowany.

Szabeltas¹⁰³ pacholczy, na którym blacha srebrna.

Misa srebrna jedna.

Półmisków srebrnych trzy.

Talerzów srebrnych dwa.

Tę misę, półmiski i talerze ludzie nieboszczykowscy zaraz po śmierci zastawili we Lwowie, wzięli na to lamy złotej wybijanej łokci dwadzieścia i ośm i pół, za których czterysta ośmdziesiąt i cztery, groszy piętnaście, aksamitu karmazynowego na materac pod ciało łokci dziewięć i ćwieć, za złotych sto trzydzieści i sześć, wszystkiego za złotych sześćset dwadzieścia i groszy piętnaście. Ta lama oddana do kościoła¹⁰⁴, gdzie ciało złożone i z aksamitem wyżej wyrażonym.

Cyna w chorobie i po śmierci nieboszczykowskiej potopiona, porozbierana przez ludzi służących, zostało tylko mis trzy cynowych.

Talerzów cztery.

Półmisków cztery.

Flasz na ocet cztery.

Imbryk do herbaty jeden na nóżkach, drugi bez nóżek.

Naczynie kuchenne.

[s. 260]

Rondlów cztery.

Kociołków dwa, jeden duży, drugi mniejszy.

Patelni żelaznych dwie.

Moździerz jeden pomierny, drugi mniejszy, trzeci jeszcze mniejszy.

Tasaków dwa.

Ruszt jeden.

Rożnów dwa.

Łopata żelazna.

Deków dwa.

Łyżek kuchennych trzy.

Kotłów w Sokołowie, Kossowie, Wielzyzu¹⁰⁵, Cucułowcach piwnych trzy.

Gorzałczanych siedm.

Kocioł żelazny do łaźni jeden.

---

¹⁰³ Szabeltas – rodzaj płaskiej skórzanej torby.

¹⁰⁴ Chodzi tutaj o kościół Jezuitów we Lwowie, gdzie został pochowany Jerzy Stanisław Dzieduszycki.

¹⁰⁵ Najprawdopodobniej chodzi tu o miejscowość Węldzisz położoną 12 km na płd. zach. od Doliny.

Cugi i pojazdy.

Cug koni karych, w którym jest koni dziesięć, między niemi skaliczonych trzy, jeden zdechł z tych.

Cug koni gniadych kusych, w którym jest koni siedm, do tych oby dwóch cugów szory¹⁰⁶ czarne, jeden z mosiądzem.

Cug koni gniadych także małych, między którymi było klacz dwie, ten cug z szorami wzięła W[ielmożna] Pani starościna kopajgrodzka.

Cug koni gniadych rosłych wozowych, konie wszystkie stare. Szor do niego prosty, item stoi prosty na koni sześć, z których koni jeden zdechł, drugi kalika na nic niezgodny¹⁰⁷.

Żmudów wozowych trzy barzo starych, z których dwa zdechło.

Podjezdaków maszталerskich dwa.

Wózek kryty sukmem zielonym wybity.

Wózek drugi kryty także zielonym sukmem wybity, ten wzięła W[ielmożna] Jej Mć Pani starościna kopajgrodzka.

Kolaska w pół kryta sukmem czerwonym wybity, [s. 261] parokonna jedna.

Karet starych dwie, od jednej spód spalony.

Wozów poszós[t]nych dwa.

Wózek parokonny jeden.

Ogiery.

Ogier z Wiszniowa¹⁰⁸ gniady.

Ogier jasnogniady Żabka nazwany.

Ogier łosiowaty.

Ogier kary, barzo stary był, ten zdechł.

Ogier drugi kary, któren bywał w Kossowie, tego gdy prowadzono z Kossowa na drodze wzięła Jm Pani starościna kopajgrodzka.

Ogier bułany¹⁰⁹, tego wzięła Jej Mć Pani starościna kopajgrodzka za kwitem.

Stado.

które było na folwarkach cucułowskim, tułukowskim¹¹⁰ i kossowskim.

Klacz biała

Klacz misiurska łysa.

---

¹⁰⁶ Szory – rodzaj uprzęży.

¹⁰⁷ Niezgodny – niezdatny.

¹⁰⁸ Wiszniów – wieś leżąca 24 km na płd. zach. od Rohatyna.

¹⁰⁹ Bułany – maść konia, płowa, żółtawobrazowa, z czarną grzywą i czarnym ogonem.

¹¹⁰ Tułuków – wieś położona 20 km na zach. od Śniatynia.

Klacz kara łysa, trzy nogi białe.
Klacz kara gniada.
Klacz brudnowilczata.
Klacz gniada, pod nią źrebica także dwulatka.
Klacz kara bez odmiany.
Klacz druga także bez odmiany.
Klacz gniada.
Klacz z Wiszniowa gniada.
Klacz gniada.
Klacz gniadosrokata, pod nią źrebica także dwulatka.
Klacz z Wiszniowa gniada, noga lewa zadnia biała.
Klacz siwa turecka.
Klacz z Wiszniowa gniada.
Klacz kara.
Klacz łosiowata.
[s. 262]
Klacz gniada srokata, pod nią źrebię, konik gniady.
Klacz gniada srokata, pod nią źrebię także klaczka.
Klacz kara, pod nią źrebię, konik także.
Klacz kara.
Klacz gniada srokata.
Klacz gniada.
Klacz gniada, pod nią źrebię, konik także.
Klacz gniada, gwiazdka na czole.
Klacz skarogniada¹¹¹, pod nią źrebica dwulatka gniada.
Klacz skarogniada.
Klacz kasztanowata.
Klacz kara.
Klacz wilczata¹¹² w jabłka.
Klacz siwa.
Klacz druga siwa także.
Klacz gniada jezdna.
Klacz kara, nogi dwie białe zadnie.
Klacz gniada.
Klacz także gniada.
Klacz gniada bez kłęba.
Klacz gniada, noga zadnia biała.
Klacz kara, noga zadnia biała, jezdna.

---

¹¹¹ Skarogniady – maść konia, zbliżona do karej, miejscami brunatna lub żółtawa.

¹¹² Wilczaty – maść konia, szarżółta, o sierści podobnej do sierści wilka.

Klacz gniada, na czole gwiazdka, pod nią źrebica klaczka wilczata.
 Klacz siwa, pod nią źrebię, konik szpakowaty.
 Klacz gniada, pod nią źrebię, konik cisawy¹¹³.
 Klacz gniada, pod nią źrebię, konik gniady.
 Klacz gniada, pod nią źrebię kasztanowaty.
 Klacz szpakowata, pod nią źrebię, klaczka [...]wata.
 [s. 263]
 Klacz kara podpala[n]a, pod nią źrebię, konik gniady <ten konik zdechł>.
 Klacz kara, pod nią źrebię, klaczka kara kapturowata.
 Klacz gniada, pod nią źrebię, konik gniady, zdechł.
 Klacz izabelowata¹¹⁴, pod nią źrebię, konik gniady.
 Klacz gniada, na trzy nogi biała, pod nią źrebię, konik gniady z gwiazdką na czole.
 Klacz kasztanowata łysa, pod nią źrebię, klaczka kasztanowata.
 Klacz łosiowata, pod nią źrebię, klaczka wilczata.
 Klacz cisawa, pod nią źrebię, konik skarogniady.
 Klacz łosiowata, pod nią konik gniady, na czole gwiazdka.
 Klacz siwa, pod nią źrebię, klaczka gniada.
 Klacz dropiata¹¹⁵, pod nią źrebię, klaczka wilczata.
 Klacz wilczata, pod nią źrebię, konik wilczaty.
 Klacz gniada łysa, pod nią źrebię, klaczka skarogniada.
 Klacz wilczata, pod nią źrebię, klaczka skarogniada.
 Klacz gniada, pod nią źrebię, konik gniady.
 Żrebiec cisawy łysy.
 Konik gniady Si[e]rotka strzyżak¹¹⁶.
 Konik kary strzyżak.
 Konik gniady strzyżak, ten oddany doktorowi Szteynartowi.
 Konik drugi gniady strzyżak, ten także temuż doktorowi oddany, bo obydwu
 darowane byli przez niegdy J.W. Męża mego pomienionemu doktorowi.
 Konik cisawy łysy strzyżak.
 Konik izabelowaty strzyżak.
 Koników gniadych dwa strzyżaków.
 Klaczka kara.
 Klaczka gniada.
 Klaczka cisawa zdechła.
 Klaczka wilczata zdechła.
 Klaczka kara.
 Klaczka gniada zdechła.

¹¹³ Cisawy – czerwono-brunatny.

¹¹⁴ Izabelowaty – złotawokremowa maść konia.

¹¹⁵ Dropiaty – mający ciemne cętki.

¹¹⁶ Strzyżak – młody koń, któremu jeszcze nie odrosła postrzyżona grzywa.

Klaczka skarogniada.

[s. 264]

Klaczka gniada.

Klaczka brudnowilczata i druga klaczka jasnowilczata, podłe, dane te dwie Panu Boratyńskiemu dawnemu słudze niegdy Jmci Dobrodzieja.

Klaczka masłowata podła, dana Walentemu masztalerzowi dawnemu Jmci Dobrodzieja.

Klaczka gniada podła, dana konowałowi sokołowskiemu w zasługach.

Oprócz wyżej specyfikowanej stadniny wzięła klacz trzynaście W[ielmożna] Jej Mć Pani Miaskowska starościna kopajgrodzka, których specyfikacja taka.

Klacz kasztanowata łysa.

Klacz kara.

Klacz karosrokata.

Klacz gniada.

Klacz dereszowata.

Klaczka masłowata.

Klaczka cisawa z gwiazdką na czole.

Klacz gniada.

Klacz wilczata łysa, pod nią źrebię klaczka.

Klacz kasztanowata, pod nią źrebię, konik cisawy.

Klacz masłowata, pod nią źrebię, konik cisawy.

Krescencyja¹¹⁷. Na folwarkach sokołowskim i tułukowskim, która była bardzo mała dla wylania wód i nieurodzaju, z tej po części zostało się w Tułukowie, druga między poddanych dóbr dziedzicznych i na zapłatę zatrzymaną ludziom mniejszej służy rozdana.

Pasiek wszystkiej pni dwieście.

Bydła rogatego na folwarkach cucułowskim i sokołowskim większych i mniejszych zostało sztuk trzydzieści, z których dwa byki dano P[anu] Boratyńskiemu słudze dawnemu Jego Mci Dobrodzieja.

Cieląt sześcioro. Z tychże zdechło krów dwie.

^aW Kossowie ani w Tułukowie bydła rogatego nie było, tylko w Tułukowie była krowa jedna, która wyżej między innym bydłem położona, świń starych i mniejszych na folwarkach cucułowski, tułukowskim i sokołowskim sztuk trzydzieści.

---

¹¹⁷ Krescencyja – roczne plony.

Pozostałe pieniądze i niektóre ekspensa.

Primo, w sepeciku¹¹⁸ zostało we Lwowie czerwonych złotych siedmdziesiąt i siedm, tyńfów¹¹⁹ siedmdziesiąt i ośm, szostak¹²⁰ bity jeden, co czyniło złotych tysiąc czterysta osimdziesiąt trzy, groszy osimnaście.

Secundo, przy Stanisławie Złobickim było pieniędzy, które mnie oddał złotych dwa tysiące.

Tertio, przy Chryнку pacholku było pieniędzy także mnie oddanych złotych tysiąc.

Quarto, przy człeku W. Jmci Pana Humnickiego¹²¹ starosty horodelskiego zostawionych z sumy dziesięciu tysięcy przez nieboszczyka męża mego ręcznym kwitem zakwitowanej, do zeznania kwitu autentycznego zatrzymanych, a mnie oddanych, złotych cztery tysiące.

Quinto, u Macieja Kozłowskiego¹²² złotnika lwowskiego na robotę zostawionych było złotych pięćset czterdzieści srebra próby trzynastej grzywien dwadzieścia i cztery, łutów dziewięć i pół. Za które srebro należało złotych tysiąc dwieście siedmdziesiąt i dziewięć. Wszystkiej sumy należało od tego złotnika złotych tysiąc ośmset dziewiętnaście. Z tego wyrobił na dwie blachy do trumny srebra dziesiątej próby grzywien dwadzieścia, łutów dwanaście, za które wytrącił sobie złotych ośmset trzydzieści, od roboty jeden grzywny po złotych dwanaście, złotych dwieście czterdzieści i dziewięć. Za robotę z rozkazu nieboszyczkowskiego wyrobioną wytrącił sobie złotych dziewięćdziesiąt, wszystkiej sumy wytrącił sobie złotych tysiąc sto sześćdziesiąt i dziewięć, reszty oddał sześćset pięćdziesiąt dziewięć.

W szkatułkach różnych znalazło się złotych dziewięćdziesiąt i dwa, groszy trzynaście.

Suma wszystkich pieniędzy pozostałych złotych dziewięć tysięcy dwieście dwadzieścia sześć i grosz jeden to jest 9226,1. Więcej żadnych pieniędzy nie było.

---

¹¹⁸ Sepet – skrzynia, kufer.

¹¹⁹ Tyńf, tymf – potoczna nazwa srebrnych polskich monet bitych w latach 60. XVII w. o deklarowanym nominalnie 30 groszy, ich nazwa pochodziła od Andrzeja Tymfa, dzierżawcy mennic królewskich.

¹²⁰ Szostak, szóstak – srebrna moneta bita w Rzeczypospolitej w latach 1528–1795, równa 6 groszom.

¹²¹ Adam Konstanty Humnicki, starosta horodelski.

¹²² Maciej Kozłowski, złotnik lwowski odnotowywany w 1738 r. jako skarbnik cechu złotniczego we Lwowie (Łoziński 1887, s. 342). W 1739 r. wykonał srebrny relikwiarz na szczątki Jana z Dukli dla lwowskiego kościoła Bernardynów (Betlej 2012b, s. 21, 44, 56), w 1744 r. srebrne antependium do ołtarza głównego w kościele Bernardynów w Sokalu, a w 1746 r. antependium ołtarza św. Franciszka oraz srebrne lampy przed ołtarz Matki Boskiej tamże. Ostatnich prac nie ukończył, a zlecenia przejął jego syn – Michał (Betlej 1999, s. 75–76).

Ekspensa wyżej wyrażona w sepeciku, pozostałe pieniądze, to jest czerwonych złotych siedemdziesiąt siedem, tyńfów siedemdziesiąt ośm i szostak bity wziął zaraz do siebie Jm Pan Gutkowski sługa nieboszczykowski przy śmierci tam we Lwowie będący i zaraz na razie na dzwonienie, na msze i inne ekspensa wszystkie te pieniądze wydał i tę ekspensę tysiąc czterysta ośmdziesiąt trzy złote groszy ośmnaście rejestrem mnie podanym pokazał, kładzie się tedy w ekspensę te złotych tysiąc czterysta ośmdziesiąt i trzy i groszy ośmnaście polskich.

Oprócz tych przez Jm Pana Gutkowskiego wyekspensowanych pieniędzy wydało się za egzekwie i ekspensa przy nich złotych cztery tysiące, za łój do lamp złotych tysiąc, za świce do ciała złotych sto osiemdziesiąt. Muzykom i co koło katafalku robili, na jałmużny i za nabożeństwo w tymże kościele złotych czterysta. Po inszych kościołach za egzekwie i wилie dało się złotych dwa tysiące sześćset pięćdziesiąt pięć. Za dzwonienie złotych czterysta dwadzieścia trzy. Do trumny za galony, frandzle, ćwiki, aksamit, kitajkę, robotę złotych tysiąc trzysta siedm. Do Żydaczowa, do Rudy, do Stryja na msze złotych dziewięćdziesiąt dwa. Za kondunkt prałatów złotych pięćset czterdzieści.

Jmci księdzu Barszczewskiemu¹²³ prowincjałowi karmelitańskiemu zatrzymanej pensyi za kapelana za życia niegdy J.W. Męża i Dobrodzieja mego pozwolonego dało się złotych trzysta, księdzu kapelanowi karmelicie zatrzymanej pensyi złotych dwieście dziesięć.

Jm Panu Augustynowi Pertemu zatrzymanych zasług złotych dwieście. Panu Boskiemu takichże zasług złotych sto. Chłopcuz tego Pana Boskiego strzelcowi, któremu on nie zapłacił, dało się za niego złotych trzydzieści dwa. Panu Strzałkowskiemu takichże zasług złotych pięćdziesiąt. Panu Szuhajowskiemu takichże zasług złotych sto cztery. Panu Tarnawskiemu takichże zasług złotych dwieście osiemdziesiąt. Panu Stęczyńskiemu także zasług złotych dwieście. Panu Świderskiemu takichże zasług złotych dwieście. Panu Czechockiemu takichże zasług złotych siedemdziesiąt cztery. P[anu] Kuczyńskiemu takichże zasług złotych trzydzieści sześć. Panu Boratyńskiemu takichże zasług złotych sześćdziesiąt. Panu Padkowskiemu takichże zasług złotych sto czterdzieści. Panu Podlaskiemu takichże zasług złotych sto trzydzieści. Ceurulikowi Włochowi i drugiemu Polakowi złotych dziewięćdziesiąt ośm. Kucharzowi staremu złotych trzydzieści sześć. Organiście złotych osiemnaście. Abramowiczowi złotych osim. Rzemieślnikom różnym zatrzymanej zapłaty

---

¹²³ Andrzej (Jędrzej) Barszczewski, karmelita, przeor lwowski, prowincjał ruskiej prowincji zakonu karmelitów, autor mów i drukowanych kazań. W 1729 r. Jerzy Stanisław Dzieduszycki zapisał lwowskiemu kościołowi karmelitów, reprezentowanemu przez przeora Barszczewskiego, dworek z 6 morgami ziemi, położony we Lwowie, o wartości 12 000 złotych, zakonnicy zobowiązali się w zamian do odprawiania co miesiąc przed cudownym obrazem Matki Bożej mszy świętej w intencji fundatora, Dzieduszycki 1865, s. 188, 189.

oddało się złotych dwieście osiemdziesiąt dwa. Stefanowi kucharzowi złotych sześćdziesiąt. Rymarzowi złotych dwadzieścia dwa, groszy dwadzieścia trzy. Arfiście złotych osiemnaście. Kantorowi ruskiemu złotych dwadzieścia sześć. Szafarzowi na zapłacenie za różne rzeczy na ekspensa kuchenne nabrane, a za życia niegdy J.W. Męża mego niepopłacone złotych dwieście sześć, groszy dwadzieścia trzy.

Wynosi ekspensa, która się może pamiętać w tym rejestrze specyfikowana złotych polskich czternaście tysięcy dziewięćset siedemdziesiąt i trzy i groszy cztery.

Marianna z Zamoyskich Dziedoszycka, koniuszyna wielka koronna^a.

---

^{a-a} Fragment tekstu inwentarza znajdujący się w kopii przechowywanej w Centralnym Państwowym Archiwum Historycznym Ukrainy we Kijowie, f. 256, op. 1, spr. 728, k. 40v–41v.

SPIS ILUSTRACJI

1. Portret Jerzego Stanisława Dzieduszyckiego (?), malowidło ścienne z dawnego kolegium Jezuitów we Lwowie, stan z 1906 r. Fot. wg *Materiały do dziejów sztuki sakralnej na ziemiach wschodnich dawnej Rzeczypospolitej*, red. J. K. Ostrowski, cz. 1, *Kościół i klasztory Lwowa z okresu przedrozbiorowego*, 2, t. 20, Kraków 2012, il. 431
2. Rzut pałacu w Cucułowcach, rys. Jerzy Stanisław Dzieduszycki (?). BZNO, sygn. 9836/II, k. 5v. Fot. ze zbiorów Jerzego Kowalczyka
3. Fragment rzut pałacu w Cucułowcach, rys. Jerzy Stanisław Dzieduszycki (?). BZNO, sygn. 9836/II, k. 7r. Fot. ze zbiorów Jerzego Kowalczyka
4. Rzut pałacu w Cucułowcach od strony ogrodu (?), rys. Jerzy Stanisław Dzieduszycki. BZNO, sygn. 9836/II, k. 26v. Fot. ze zbiorów Jerzego Kowalczyka
5. Szkic ogrodu z amfiteatrem, rys. Filip Perti (?). BZNO, sygn. 9836/II, k. 30v. Fot. ze zbiorów Jerzego Kowalczyka
6. Szkic ogrodu z amfiteatrem, rys. Filip Perti (?). BZNO, sygn. 9836/II, k. 31r. Fot. ze zbiorów Jerzego Kowalczyka
7. Szkic ogrodu z amfiteatrem, rys. Filip Perti (?). BZNO, sygn. 9836/II, k. 31v. Fot. ze zbiorów Jerzego Kowalczyka
8. Szkic ogrodu z amfiteatrem, rys. Jerzy Stanisław Dzieduszycki (?). BZNO, sygn. 9836/II, k. 29v. Fot. ze zbiorów Jerzego Kowalczyka
9. Szkic kwater ogrodowych, rys. Jerzy Stanisław Dzieduszycki (?). BZNO, sygn. 9836/II, k. 11r. Fot. ze zbiorów Jerzego Kowalczyka
10. Karta tytułowa dzieła Sebastiana Münstera, *Cosmographia universalis*, 1550, z księgozbioru Jerzego Stanisława Dzieduszyckiego, z wpisem proweniencyjnym właściciela biblioteki, Dział Starych Druków BZNO, sygn. XVI.F4280. Fot. BNZO
11. Obraz Matki Boskiej Bolesnej z zakrystii cucułowieckiej kaplicy Najświętszego Salwatora (?), następnie w kaplicy św. Benedykta w kościele Jezuitów we Lwowie, obecnie w kościele pw. Najświętszego Serca Jezusa w Krakowie. Fot. wg *Materiały do dziejów sztuki sakralnej na ziemiach wschodnich dawnej Rzeczypospolitej*, red. J. K. Ostrowski, cz. 1, *Kościół i klasztory Lwowa z okresu przedrozbiorowego*, 2, t. 20, Kraków 2012, il. 415
12. Medalion ze sceną ofiarowania przez papieża Innocentego XII Jerzemu Dzieduszyckiemu relikwii św. Benedykta, zachowany w kościele Jezuitów we Lwowie. Fot. Andrzej Betlej

13. Medalion ze sceną ofiarowania przez Chrystusa św. Marii Małgorzacie Alacoque gorejącego serca, zachowany w kościele Jezuitów we Lwowie. Fot. Andrzej Betlej
14. Obraz św. Benedykta w kościele Jezuitów we Lwowie. Fot. Andrzej Betlej
15. Relikwiarz św. Benedykta w kościele Jezuitów we Lwowie. Rycina Jakuba Labingera, 1741. Własność Fundacji XX. Czartoryskich, depozyt w Muzeum Narodowym w Krakowie, sygn. R 9020. Fot. Natalia Koziara
16. Portal wejściowy do kaplicy św. Benedykta w kościele Jezuitów we Lwowie. Fot. Andrzej Betlej
17. Nagrobek Marianny i Jerzego Dzieduszyckich w kościele Jezuitów we Lwowie, stan sprzed 1939 r. Fot. wg *Materiały do dziejów sztuki sakralnej na ziemiach wschodnich dawnej Rzeczypospolitej*, red. J. K. Ostrowski, cz. 1, *Kościół i klasztory Lwowa z okresu przedrozbiorowego*, 2, t. 20, Kraków 2012, il. 470
18. Portret Marianny i Jerzego Dzieduszyckich, pastel, ok. 1900 (?), z kościoła Jezuitów we Lwowie, obecnie w zbiorach Lwowskiej Galerii Sztuki im. Borysa Woznyckiego we Lwowie, magazyny w Olesku. Fot. D. Błażewski – wg *Materiały do dziejów sztuki sakralnej na ziemiach wschodnich dawnej Rzeczypospolitej*, red. J. K. Ostrowski, cz. 1, *Kościół i klasztory Lwowa z okresu przedrozbiorowego*, 2, t. 20, Kraków 2012, il. 429

BIBLIOGRAFIA

ARCHIWALIA

- Archiwum Towarzystwa Jezusowego w Krakowie (ATJKr), sygn. 1021: *Varia documenta pertinentia ad Collegium Leopoliense Societatis Jesu, 1596–1773, Wiadomość o relikwiach i kaplicy Św. Benedykta Męcz. przy kościele OO. Jezuitów we Lwowie.*
- Archiwum Towarzystwa Jezusowego w Krakowie (ATJKr), sygn. 1391: *Różne dokumenty Prowincji Małopolskiej Towarzystwa Jezusowego, 1809–1890.*
- Archivum Romanum Societatis Jesu w Rzymie (ARSI), sygn. Hist. Pol. 60: *Historia Poloniae, 1741–1753.*
- Archivum Romanum Societatis Jesu w Rzymie (ARSI), sygn. Pol. 78, *Epistolae Provinciae Poloniae et Lituaniae II.*
- Biblioteka Narodowa (BN), sygn. rkps 12 649 III, *Diariusz podróży po Europie Jerzego Dzieduszyckiego.*
- Biblioteka Narodowa, Biblioteka Ordynacji Zamoyskich (BN, BOZ), rkps 847, *Diariusz podróży księcia Ostrogskiego do Francji i Włoch w latach 1667–1669.*
- Biblioteka Polskiej Akademii Nauk i Polskiej Akademii Umiejętności w Krakowie (BPANPAU), sygn. 2019: *Inwentarz kościoła jezuitów we Lwowie z lat 1664–1745.*
- Biblioteka Zakładu Narodowego im. Ossolińskich we Wrocławiu (BZNO), sygn. rkps 9797/II: *Historia del Governo di Venetia.*
- Biblioteka Zakładu Narodowego im. Ossolińskich we Wrocławiu (BZNO), sygn. rkps 9798/II: Odpisy rozpraw, traktatów i innych materiałów z archiwów włoskich sporządzone dla Jerzego Dzieduszyckiego.
- Biblioteka Zakładu Narodowego im. Ossolińskich we Wrocławiu (BZNO), sygn. rkps 9834/II – 9836/II: raptularze Jerzego Dzieduszyckiego, zawierające wypisy i różne notatki.
- Biblioteka Zakładu Narodowego im. Ossolińskich we Wrocławiu (BZNO), sygn. rkps 9837/II: *Bibliotheca genialis selecta ad usum Illustrissimi et Excellentissimi Comitiss D. D. Georgii Dziduszycki capitanei Zydzaczoviensis etc. Ablegatus extraordinarius Sacrae et Invictissimae Poloniarum Maiestatis ad Sanctissimum, nec non Augustissimum Imperatorem, Serenissimamque Venetiarum Rempubl. et omnes Principes Italiae, ordine alphabetico disposita a I.U.D. Nicolao Garzia de Londogno Hispano, chronologo generali Maiestatis Catholicae, olim Nunciaturae Apostolicae Neapolitani Regni theologo, Academico ricovrato Pataviae, unito Neapoli, indefesso Venetiis, etc. Venetiis Anno 1698 die 25 Julii.*

- Centralne Państwowe Archiwum Historyczne we Lwowie (CPAH-Lw.), sygn. fond 7, opis 1, sprawa 102, s. 145–264: *Regestr pozostałych różnych ruchomości i pieniędzy po zeszyłym świętej pamięci Jaśnie Wielmożnym Jmści Panu Jerzym Stanisławie na Sokolowie i Kossowie Dziedoszyckim koniuszym koronnym żydaczowskim staroście, przez Jaśnie Wielmożną Jej Mość Panią Mariannę Zamoyską pomienionego niegdy JW. Jego Mości Pana koniuszego koronnego pozostałą małżonkę i Panią dożywotnią, dnia szesnastego lutego Roku Pańskiego Tysiącznego Siedmsetnego Trzydziestego Pierwszego spisany tudzież i ekspens niektórych do ksiąg grodzkich żydaczowskich przez też pomienioną Jej Mość podany.*
- Centralne Państwowe Archiwum Historyczne we Lwowie (CPAH-Lw.), sygn. fond 132, opis 1, sprawa 314, korespondencja Jerzego Dzieduszyckiego, 1698.
- Centralne Państwowe Archiwum Historyczne w Kijowie (CPAH-K.), sygn. fond 256 (fond Zamoyskich), opis 1, sprawa 728: inwentarz pośmiertny majątku Jerzego Stanisława Dzieduszyckiego, 1731, k. 1–42.
- Österreichische Nationalbibliothek (ÖNB), sygn. 11988: *Historia Collegii Leopoliensis Societatis Jesu Manu priopria RP Matthiae Wielewicz pro tunc Rectoris dilligentissimae collecta et decripta ad annum 1665, quo Anno odornavit in Domino.*

OPRACOWANIA

- Aftanazy 1990 – Roman Aftanazy, *Materiały do dziejów rezydencji na ziemiach wschodnich dawnej Rzeczypospolitej*, t. VII, Warszawa 1990 (II wydanie: *Dzieje rezydencji na dawnych kresach Rzeczypospolitej*, t. 7, Wójewództwo ruskie. Ziemia Halicka i Lwowska, Wrocław 1995).
- Augustyniak 2003 – Urszula Augustyniak, *Inwentarze mienia radziwilłowskiego z XVI–XVII wieku jako źródło do historii mentalności i życia codziennego – możliwości badań*, „Kwartalnik Historii Kultury Materialnej”, 51, 2003, nr 2, s. 231–259.
- Avril 1692 – Philippe Avril, *Voyage en Divers Etats D’Europe et D’Asie, Entrepris pour decouvrir un nouveau chemin à la Chine, contenant plusieurs remarques de physique, de geographie, d’hydrographie et d’histoire, avec une description de la grand Tatarie, et des differens peuples qui l’habitent*, Paris 1692.
- Barącz 1869 – Sadok Barącz, *Rys dziejów ormiańskich*, Tarnopol 1869.
- Betlej 1999 – Andrzej Betlej, *Klasztor OO. Bernardynów w Sokalu. Źródła do XVII- i XVIII-wiecznych dziejów artystycznych klasztoru*, [w:] *Sztuka dawnej Ziemi Chełmskiej i Wójewództwa Bełskiego*, red. P. Krasny, Kraków 1999, s. 63–82.

- Betlej 2008a – Andrzej Betlej, *Epitafia w kościele Jezuitów we Lwowie*, [w:] *Ars. Fides. Scientia. Księga pamiątkowa dedykowana pamięci Księdza Kanonika Augustyna Mednisa*, red. A. Betlej, J. Skrabski, Tarnów 2008, s. 201–215.
- Betlej 2008b – Andrzej Betlej, *Nagrobek Jabłonowskich w kościele Jezuitów we Lwowie*, „*Folia Historiae Artium*”, SN, t. 11, 2007 (2008), s. 65–84.
- Betlej 2010 – Andrzej Betlej, *Sibi, Deo, Posteritati. Jabłonowscy a sztuka w XVIII wieku*, Kraków 2010.
- Betlej 2011 – Andrzej Betlej, *Nowe źródła do kaplicy Wiśniowieckich we Lwowie*, [w:] *Między Wrocławiem a Lwowem. Sztuka na Śląsku, Małopolsce i Rusi Koronnej w XVIII wieku*, red. A. Betlej, K. Brzezina-Scheurer, P. Oszczanowski, Wrocław 2011, s. 305–314.
- Betlej 2012a – Andrzej Betlej, *Kościół p.w. ŚŚ. Piotra i Pawła oraz dawne kolegium ks. Jezuitów*, [w:] *Materiały do dziejów sztuki sakralnej na ziemiach wschodnich dawnej Rzeczypospolitej*, red. J. K. Ostrowski, t. 20, *Kościóły i klasztory Lwowa z okresu przedrozbiorowego*, 2, Kraków 2012, s. 71–132.
- Betlej 2012b – Andrzej Betlej, *Kościół p.w. św. Andrzeja Apostoła i klasztor OO. Bernardynów*, [w:] *Materiały do dziejów sztuki sakralnej na ziemiach wschodnich dawnej Rzeczypospolitej*, red. J. K. Ostrowski, cz. 1, *Kościóły i klasztory Lwowa z okresu przedrozbiorowego*, 2, t. 20, Kraków 2012, s. 13–70.
- Bieńkowska 1986 – Barbara Bieńkowska, *Kilka uwag i propozycji w sprawie badań księgozbiorów historycznych*, „*Studia o książce*”, 16, 1986, s. 3–17.
- Bohdziewicz 1964 – Piotr Bohdziewicz, *Korespondencja artystyczna Elżbiety Sieniawskiej z lat 1700–1729 w zbiorach Czartoryskich w Krakowie*, Lublin 1964.
- Buchwald-Pelcowa 2011 – Paulina Buchwald-Pelcowa, *Biblioteka Nieświeńska Radziwiłłów. Fakty, wątpliwości, pytania*, „*Rocznik Biblioteki Narodowej*”, 41, 2011, s. 7–30.
- Bułatowa 2000 – С.О. Булатова, *Бібліотека Яна Станіслава Яблоновського в Підкамені та її книжки у складі родового зібрання Яблоновських у Національній бібліотеці України імені В.І. Вернадського*, „*Рукописна та книжкова спадщина України*”, 5, 2000, s. 48–58.
- Bułatowa 2006 – С.О. Булатова, *Книжкове зібрання роду польських магнатів Яблоновських у фондах Національної Бібліотеки України імені В.І. Вернадського*, Київ 2006.
- Bylinowa 2004 – Elżbieta Bylinowa, *Renesansowy księgozbiór rodziny Strzemboszków*, [w:] *Księgozbiory szlacheckie XVI–XVII wieku: kolekcje historyczne*, Warszawa 2004, s. 17–108.
- Charewiczowa 1935 – Łucja Charewiczowa, *Czarna kamienica i jej mieszkańcy*, Lwów 1935.
- Chmielowski 1754 – Benedykt Chmielowski, *Nowe Ateny albo Akademia wszelkiej scjencji pełna*, t. 2, Lwów 1754.

- Chomętowski 1865 – *Dziennik Jana Stanisława Jabłonowskiego z oryginalnego rękopisu Biblioteki Ordynata hr. Krasińskiego*, cz. 1: 1694–1695, wyd. W. Chomętowski, Warszawa 1865.
- Ciborowska-Rymarowicz 1998 – I. O. Ціборовська-Римарович, *Бібліотека Вишневецького замку та її книжки у Відділі стародруків та рідкісних видань Національної бібліотеки України імені В.І. Вернадського*, „Рукописна та книжкова спадщина України”, 4, 1998, s. 193–211.
- Ciborowska-Rymarowicz 2006 – I. O. Ціборовська-Римарович, *Родові бібліотеки Правобережної України XVIII ст. (Вишневецьких – Мнішків, Потоцьких, Мікошевських): історична доля та сучасний стан*, Київ 2006.
- Danowska 2004 – Ewa Danowska, *Inwentarze pośmiertne krakowskich mieszczan z lat 1697–1795 w zbiorach Biblioteki Naukowej PAU i PAN w Krakowie*, „Kwartalnik Historii Kultury Materialnej”, 52, 2004, s. 79–84.
- Danowska 2006 – Ewa Danowska, *Inwentarze pośmiertne krakowskiego mieszczaństwa epoki saskiej*, „Rocznik Biblioteki Naukowej PAU i PAN w Krakowie”, 51, 2006, s. 131–173.
- Des Loges 1926 – Marian Des Loges, *Biblioteka Ordynacji hr. Dzieduszyckich*, [w:] *Publiczne biblioteki lwowskie. Zarys dziejów*, red. L. Bernacki, Lwów 1926, s. 53–55.
- Dumanowski 2003 – Jarosław Dumanowski, *Inwentarze wielmożnych i urodzonych. Konsumpcja szlachty wielkopolskiej w XVIII w.*, „Kwartalnik Historii Kultury Materialnej”, 51, 2003, nr 2, s. 261–276.
- Dumanowski 2006a – Jarosław Dumanowski, *Świat rzeczy szlachty wielkopolskiej w XVIII wieku*, Toruń 2006.
- Dumanowski 2006b – Jarosław Dumanowski, *Czas i ostentacja. Zegary w inwentarzach ruchomości szlachty wielkopolskiej w XVIII wieku*, [w:] *Zegary i zegarmistrzostwo w Polsce. Materiały z V sesji naukowej z cyklu Rzemiosło artystyczne i wzornictwo w Polsce*, red. K. Kluczwajd, Toruń 2006, s. 19–29.
- Dzieduszycki 1865 – Maurycy Dzieduszycki, *Kronika domowa Dzieduszyckich odbita w dwustu egzemplarzach nakładem familii do własnego użytku*, Lwów 1865.
- Gębarowicz 1973 – Mieczysław Gębarowicz, *Materiały źródłowe do dziejów sztuki i kultury XVI–XVIII w.*, Wrocław 1973.
- Gdański inwentarz 1984 – *Gdański inwentarz mienia domowego Magdaleny Szumanowej z 1706 r.*, oprac. A. Chodyński, H. Dwilewicz, Wrocław 1984.
- Główka 2004 – Dariusz Główka, *Majątek osobisty duchowieństwa katolickiego w Koronie w XVII i XVIII wieku*, Warszawa 2004.
- Główka, Klonder 2003 – Dariusz Główka, Andrzej Klonder, *Inwentarze mienia w badaniach kultury Europy od średniowiecza po nowożytność*, „Kwartalnik Historii Kultury Materialnej”, 51, 2003, nr 2, s. 157–176.
- Grzebień 2013 – Ludwik Grzebień, *Organizacja bibliotek jezuickich w Polsce od XVI do XVIII wieku*, Kraków 2013.

- Jabłońska 1969 – Władysława Jabłońska, *Inwentarze i katalogi biblioteczne w zbiorach rękopiśmiennych Biblioteki Zakładu Narodowego im. Ossolińskich*, „Ze skarbca kultury”, 20, 1969, s. 73–179.
- Justyniarska-Chojak 2010 – Katarzyna Justyniarska-Chojak, *Testamenty i inwentarze pośmiertne z ksiąg miejskich województwa sandomierskiego (XVI–XVIII wiek)*, Kielce 2010.
- Karolczak 2000 – Kazimierz Karolczak, *Dzieduszyccy. Dzieje rodu*, Kraków 2000.
- Katalog książek – *Katalog książek biblioteki najjaśniejszego i najpotężniejszego króla Jana III Sobieskiego spisany w 1689 roku*, wyd. T. [książę Lubomirski 1879].
- Katalog starych druków – *Katalog starych druków Biblioteki Zakładu Narodowego im. Ossolińskich. Polonica XVI wieku*, z materiałów rejestracyjnych zebranych zespołowo pod kierownictwem Kazimierza Zatheya opracowała Maria Bohonos, Wrocław–Warszawa–Kraków 1965.
- Klonder 2000 – Andrzej Klonder, *Wszystka spuścizna w Bogu spoczywającego: majątek ruchomy zwykłych mieszkańców Elbląga i Gdańska w XVII wieku*, Warszawa 2000.
- Komasara 1982 – Irena Komasara, *Jan III Sobieski – miłośnik ksiąg*, Wrocław 1982.
- Konopczyński 1948 – Władysław Konopczyński, *Dzieduszycki Jerzy*, [w:] *Polski Słownik Biograficzny*, t. 6 (1948), s. 109–111.
- Kopania 2012 – Izabela Kopania, *Rzeczy, ogrody, wyobrażenia: Chiny w kulturze Rzeczypospolitej czasów Stanisława Augusta*, Warszawa 2012.
- Kowalczyk 1993 – Jerzy Kowalczyk, *Polski Hortensjusz w Cuculowcach*, [w:] *Necessitas et ars. Studia staropolskie dedykowane Profesorowi Januszowi Pelcowi*, t. 2, Warszawa 1993, s. 153–163.
- Kowalczyk 1995 – Jerzy Kowalczyk, *Główne problemy badań nad architekturą późnobarokową w Koronie i na Litwie*, „Kwartalnik Architektury i Urbanistyki”, 40, 1995, s. 175–211.
- Kucharski 2013 – Adam Kucharski, *Theatrum peregrinandi. Poznawcze aspekty staropolskich podróży w epoce późnego baroku*, Toruń 2013.
- „Kuryer polski”, 1730, nr XXXIX.
- Kurdybacha 1937 – Łukasz Kurdybacha, *Księgarnia Ignacego Antoniego Hebanowskiego we Lwowie 1704–1715. Studium z dziejów oświaty i kultury ziemi czerwińskiej*, Lwów 1937.
- Kuropatnicki 1786 – Ewaryst Kuropatnicki, *Geografia albo dokładne opisanie królestw Galicyi i Lodomeryi*, Przemyśl 1786.
- Lwowskie inwentarze – *Lwowskie inwentarze biblioteczne w epoce renesansu*, oprac. J. Skoczek, Lwów 1939.
- Łakomska 2008 – Bogna Łakomska, *Miłośnicy „chińskości” w dawnej Polsce: od siedemnastego do początków dziewiętnastego wieku*, Warszawa 2008.
- Łobeski 1856 – Feliks Łobeski, *Nagrobki kościołów miasta Lwowa. Pomnik Jerzego i Maryanny z Zamojskich Dzieduszyckich w kościele OO. Jezuitów*, „Dodatek Tygodniowy do Gazety Lwowskiej”, t. 46, 1856, s. 153–154.

- Łoziński 1887 – Władysław Łoziński, *Złotnictwo we Lwowie w dawnych wiekach*, [w:] *Lwów starożytny*, Lwów 1887.
- Markiewicz 2011a – Anna Markiewicz, *Peregrinationes Jablonovianae. Podróże edukacyjne w czasach Jana III Sobieskiego*, Warszawa 2011.
- Markiewicz 2011b – Anna Markiewicz, *Instrukcja hetmana Stanisława Jabłonowskiego do synów Jana Stanisława i Aleksandra Jana z 1682 r.*, [w:] *Spółeczeństwo a rodzina. Spółeczeństwo Staropolskie. Seria Nowa*, t. III, red. A. Karpiński, Warszawa 2011, s. 39–61.
- Markiewicz 2012 – Anna Markiewicz, „*W galanteryjach, zegarach, w obrazach, portretach*”. *Testament wojewodziny ruskiej Joanny Jabłonowskiej z 1744 r.*, [w:] *Sztuka Kresów Wschodnich*, t. 7, red. A. Betlej, A. Markiewicz, Kraków 2012, s. 27–49.
- Markiewicz 2014 – Anna Markiewicz, „*Częścią zem się jeszcze nie rozgościł w Rzymie*”. *Wokół podróży Jana Kazimierza Denhoffa z lat 1670–1675*, „*Przegląd Historyczny*”, 105, z. 3, 2014, s. 361–378.
- Markiewicz 2015 – Anna Markiewicz, „*Malowanie Rubensa w złocistych ramach*”. *Dzieła sztuki w diariuszu podróży Jerzego Dzieduszyckiego*, [w:] *Studia nad sztuką renesansu i baroku*, t. 12, red. I. Rolska, Lublin 2015 [w druku].
- Matwijów 1996 – Maciej Matwijów, *Walka o lwowskie dobra kultury w latach 1945–1948*, Wrocław 1996.
- Mączyński 2001 – Romuald Mączyński, *Nowożytnie konfesje polskie. Artystyczne formy gloryfikacji grobów świętych i błogosławionych w dawnej Rzeczypospolitej*, Toruń 2001.
- Metryka Padwa – *Archiwum nacji polskiej na Uniwersytecie Padewskim*, tom I, *Metryka nacji polskiej w Uniwersytecie Padewskim (1592–1745)*, opr. H. Barycz, Wrocław–Warszawa–Kraków–Gdańsk 1971.
- Nowak 1962–1964 – Tadeusz Nowak, *Jabłonowski Stanisław Jan*, [w:] *Polski Słownik Biograficzny*, t. 10, 1962–1964, s. 232–239.
- Opalińska 2004 – Krystyna Opalińska, *Instygator koronny Andrzej Lisiecki i jego księgozbiór*, [w:] *Księgozbiory szlacheckie XVI–XVII wieku: kolekcje historyczne*, Warszawa 2004, s. 107–132.
- Partyka 1995 – Joanna Partyka, *Rękopisy dworu szlacheckiego doby staropolskiej*, Warszawa 1995.
- Paszenda 1966 – Jerzy Paszenda, *Jan Delamars – nieznaną artystą małopolski na przełomie XVII i XVIII wieku*, „*Biuletyn Historii Sztuki*”, t. 28, 1966, s. 255–257.
- Paszenda 2000 – Jerzy Paszenda, *Lubelska rodzina Delamars*, [w:] *Studia nad sztuką renesansu i baroku*, t. 4, red. J. Lileyko, Lublin 2000, s. 105–119.
- Paszewicz 2006 – Urszula Paszewicz, *Inwentarze i katalogi bibliotek z ziem wschodnich Rzeczypospolitej do 1939 roku. Suplement 2*, Poznań 2006.
- Piawski 1937 – Kazimierz Piawski, *Pierwsze stosunki Augusta II ze Stolicą Apostolską. Nieznana karta z dziejów dyplomacji polskiej*, Warszawa 1937.

- Piawski 1948 – Kazimierz Piawski, *Dzieduszycki Franciszek Jan*, [w:] *Polski Słownik Biograficzny*, t. 6 (1948), s. 107–108.
- Platania 1992 – Gaetano Platania, *Venimus, vidimus et Deus vicit. Dai Sobieski ai Wettin: la diplomazia pontificia nella Polonia di fine Seicento*, Consenza 1992.
- Popiołek 2005 – Bożena Popiołek, „Manelek dwie i perel sznurów cztery”. O szlacheckich inwentarzach posagowych i pośmiertnych, „Annales Academiae Paedagogicae Cracoviensis. Studia Historica”, 28, 2005, s. 166–173.
- Poselstwo Rafała Leszczyńskiego – *Poselstwo Rafała Leszczyńskiego do Turcji w 1700 roku: diariusze i inne materiały*, przyg. I. Czamańska przy współpracy D. Zydorek, Leszno 1998.
- Pośpiech 1986 – Andrzej Pośpiech, *Miejsce ubioru w wielkopolskich pośmiertnych inwentarzach szlacheckich XVII wieku*, „Kwartalnik Historii Kultury Materialnej”, 34, 1986, nr 3, s. 433–449.
- Pośpiech 1992a – Andrzej Pośpiech, *Pułapka oczywistości. Pośmiertne spisy ruchomości szlachty wielkopolskiej z XVII wieku*, „Studia i Materiały z Historii Kultury Materialnej”, t. 64, Warszawa 1992.
- Pośpiech 1992b – Andrzej Pośpiech, *Srebrna łyżka – probierz szlacheckiej zamożności? (Przykład Wielkopolski XVII wieku)*, [w:] *Nędza i dostatek na ziemiach polskich od średniowiecza po wiek XX. Materiały sesji zorganizowanej przez IHKM PAN 20–22 maja 1991 r. w Warszawie*, red. J. Sztetyło, Warszawa 1992, s. 151–162.
- Pośpiech 2000 – Andrzej Pośpiech, *Martwe natury inkaustem. O pośmiertnych inwentarzach ruchomości szlachty wielkopolskiej XVII wieku. Szkic pierwszy*, „Studia Muzealne”, 19, 2000, s. 29–40.
- Pośpiech 2002 – Andrzej Pośpiech, *Rzeczy dziecięce w inwentarzach pośmiertnych szlachty wielkopolskiej w XVII wieku*, [w:] *Od narodzin do wieku dojrzałego*, t. 1: *Od średniowiecza do wieku dojrzałego*, red. M. Dąbrowska, Warszawa 2002, s. 169–185.
- Reizes-Dzieduszycki 2012 – Jerzy Reizes-Dzieduszycki, *Biblioteka Poturzycka jako księgozbiór historyczny*, [w:] *Studia i rozprawy bibliologiczne*, red. K. Heskakwaśniewicz, K. Tałuć, Katowice 2012, s. 37–52.
- Różycki 1985 – Edward Różycki, *Z dziejów handlu książką i jej cen we Lwowie w pierwszej ćwierci XVII wieku*, „Roczniki Biblioteczne”, 29, 1985, s. 185–208.
- Różycki 1994 – Edward Różycki, *Książka polska i księgozbiory we Lwowie w epoce renesansu i baroku*, Wrocław 1994.
- Różycki 1995 – Edward Różycki, *Inwentarze rękopiśmienne bibliotek oraz inne materiały dotyczące dziejów polskiej książki na kresach dawnej Rzeczypospolitej*, „Roczniki Biblioteczne”, 39, 1995, z. 1/2, s. 143–149.
- Różycki 1996 – Edward Różycki, *Inwentarz książek hwoianina Ludwika Waleriana Alembeka z 1704 roku*, „Roczniki Biblioteczne”, 40, 1996, s. 109–138.

- Różycki 1998 – Edward Różycki, *Inwentarz księgarni Andrzeja Dobrzyca we Lwowie z 1674 r.*, „Roczniki Biblioteczne”, 42, 1998, s. 63–81.
- Różycki 2001 – Edward Różycki, *Alembekowie i ich księgozbiory: z dziejów kultury umysłowej mieszczaństwa lwowskiego okresu renesansu i baroku*, Katowice 2001.
- Różycki 2007 – Edward Różycki, *Księgozbiór Joachima Potockiego, generała lejtnanta i komendanta twierdz podolskich i ukraińskich w świetle inwentarza z 1765 r.*, [w:] *Ród Potockich w odmęcie historii (XVII–XX w.)*, red. Z. Janeczek, Katowice 2007, s. 453–462.
- Różycki 2008 – Edward Różycki, *O księgozbiorze Sobieskich (na podstawie inwentarzy bibliotek króla Jana III oraz królewicza Konstantego Władysława)*, „Rocznik Biblioteki Narodowej”, 39–40, 2008, s. 289–314.
- Różycki 2015 – Edward Różycki, *Stan zachowania i konserwacja książki w województwie ruskim (XVI–XVIII wiek)*, [w:] *Studia bibliologiczne*, t. 20: *Z życia książki. Ochrona i konserwacja zbiorów bibliotecznych oraz konteksty. Prace dedykowane Profesorowi Leonardowi Ogiermanowi*, red. A. Tokarska, Katowice 2015, s. 109–125.
- Słownik pracowników – *Słownik pracowników książki polskiej*, Warszawa–Łódź 1972.
- Stelmaszczyk 2011 – Elżbieta Stelmaszczyk, *Księgozbiór Andrzeja Opalińskiego (1540–1593). Próba rekonstrukcji*, [w:] *Księgozbiór wielkopolskiego magnata. Andrzej Opaliński (1540–1593)*, red. A. Wagner, Poznań 2011, s. 57–103.
- Szczaniecki 1716 – Stefan Szczaniecki, *Księga żywota przy niezmazanym poczęciu bez pierworodnej censury na świat wydana, y sama od powszechnie pierwszego dekretu śmierci wolna, y na ostatni dzień sądny przy dokonaniu tegoż świata, wszystkich w nią dziś wpisanych od teź śmierci zbawienie uwalniająca Marya z kazaniem na Niepokalane Jey Poczęcie w niedzielę wtórą adwentową, przy pierwszym przez Klemensa XI dla oboi płci tegoż bractwa otworzeniu w kościele lwowskim Soc. Jesu od X. Stefana Szczanieckiego teyże Societatis Jesu do druku podana z dozwoleń zwierzchności duchowney*, Kraków 1716.
- Szyposz 1981 – Jadwiga Szyposz, *Odzież szlachty w świetle inwentarzy ruchomości zawartych w aktach grodzkich i ziemskich województwa krakowskiego z lat 1645–1670*, „Kwartalnik Historii Kultury Materialnej”, 29, 1981, s. 349–364.
- Turnau 1987 – Irena Turnau, *Pasy noszone na ziemiach Korony w świetle inwentarzy ruchomości z XVI–XVIII wieku*, „Kwartalnik Historii Kultury Materialnej”, 35, 1987, s. 421–437.
- Urzednicy centralni – *Urzednicy centralni i nadworni Polski XIV–XVIII wieku. Spisy*, opr. K. Chłapowski, S. Ciara, Ł. Kądziela, T. Nowakowski, E. Opaliński, G. Rutkowska, T. Zielińska, red. A. Gąsiorowski, Kórnik 1992.
- Urzednicy województwa ruskiego – *Urzednicy województwa ruskiego XIV–XVIII wieku (ziemie halicka, lwowska, przemyska, sanocka). Spisy*, opr. K. Przyboś, Wrocław–Warszawa–Kraków–Gdańsk–Łódź 1987.

- Wagner 1997 – Marek Wagner, *Stanisław Jabłonowski (1634–1702). Polityk i dowódca*, t. 1–2, Siedlce 1997.
- Wagner 2003 – Marek Wagner, *Inwentarze ruchomości oficerów wojsk koronnych z drugiej połowy XVII wieku*, „Kwartalnik Historii Kultury Materialnej”, 51, 2003, nr 2, s. 249–260.
- Wagner 2011 – Arkadiusz Wagner, *Oprawy ksiąg Andrzeja Opalińskiego*, [w:] *Księgozbiór wielkopolskiego magnata. Andrzej Opaliński (1540–1593)*, red. A. Wagner, Poznań 2011, s. 1–32.
- Witzleben 1755 – *Bibliotheca Jablonoviana*, ed. Friedrich Sigismund Witzleben, Lipsk 1755.
- Załęski 1905 – Stanisław Załęski, *Jezuici w Polsce*, t. 4, Kraków 1905.
- Zasławska 2008 – Danuta N. Zasławska, *Chinoserie w Wilanowie. Studium z dziejów nowożytniej recepcji mody chińskiej w Polsce*, Warszawa 2008.
- Żerek-Kleszcz 2002 – Hanka Żerek-Kleszcz, *Perły kasztelanki. Inwentarz majątkowy Zofii z Poniatowskich*, [w:] *Niebem i sercem okryta. Studia historyczne dedykowane dr Jolancie Malinowskiej*, red. M. Malinowski, Toruń 2002, s. 281–302.
- Życiński 1990 – Stanisław Życiński, *Złotnictwo w skarbcach magnatów i szlachty polskich ziem koronnych w Rzeczypospolitej XVII–XVIII wieku. Broń biała, rzędy końskie, srebra, klejnoty*, Szczecin 1990.

